

SA ҪKULA ENYIA ANYLNLLLEL DAABAA!

BUUKU MCC IBOWA IMA & TIBAYIBULU YI TU

BÓ YI TU KÍNGA BAYÍBVULU YI

Sa wu anyi loka ideli Bayíbvulu eñingale nwu!
Adwinihilel be wɔ eki mɔcɔ lokaowwa wu ma ɔkɔwɔ yu
tu. Fa odwokotile mɔcɔ wu anyi ideli nwumɔ, na kíngá
eñelel ndwoko cwa tawo cwa tawo.

Mmenii Mɔc Bele Dima Nu Mɔc Izili Wɔ Be Mmili Zu

Nowa nu Nzuloyile yu: **Gyeneses 6:9-9:19**

Mosisi nu mɔcɔ izili wɔ Ngymvile Kókólo yu nwu:
Eksadossu 13:17-14:31

Wulutu nu Nawomi: **Wulutu yi ti 1-4**

Devidi nu Golayati: **1 Samoweli yi ti 17**

Abigeli: **1 Samoweli 25:2-35**

Daniyeli wɔ gyata bo kuma yi nu: **Daniyeli yi ti 6**

Elizabeti nu Meele: **Luuku yi ti 1-2**

Folbule Ma Ebilawole Nu Ndwo

Abusunwa nu ndwoko: **Efisiesimaa 5:28, 29, 33;
6:1-4**

Chonwovale: **Egilewule 13:20; 17:17; 27:17**

Mraylawole: **Ndwomi 55:22; 62:8; 1 Dwɔɔnu 5:14**

File yu zu ehilehilel: **Matiyu yi ti 5-7**

Egyima: **Egilewule 14:23; Odwokohanlevolu 3:12,
13; 4:6**

Mmili Mɔ Ehyinyia Mmwaliye Wɔ . . .

Apadigolole nwu: **Ndwomi 23; Ayizaya 41:10**

Albɔlile nwu: **2 Kɔlentumaa 1:3, 4; 1 Pita 5:7**

Tanu nwu ɔfɔlile nwu: **Ndwomi 86:5;**

Izikyleti 18:21, 22

Mɔc Bayíbvulu lkā lfali . . .

Awielye mmili yu nwu: **Matiyu 24:3-14;
2 Timoti 3:1-5**

Ye exile be nwu: **Ndwomi 37:10, 11, 29;
Yikile 21:3, 4**

ADWINIHILEL: Se eres kées ɔnwa sõmaa efali eñelel ndwoko cwa tawo cwa tawo eñekeli ni nwu a, kíngá tile mɔcɔ eñeklyemi yu wɔ numɔ ni munwatii. Ye tile bela mɔcɔ eñeklyinga ni ndwu wɔ alika mɔcɔ ise, "Fá Wú Anyi Di Wú Bayíbvulu Eñingale Meda" mɔcɔ tawo buuku yu awielye n.

SA ҪKÜLA ENYIA ANYLNLLLELE DAABAA!

BUUKU MCD UBUWA MA ETI BAYIBULU YI TU

“Bεzabε mɔɔ bεrιbεes Gyehova nι bεkεyι yι ayεlε. Bɔwɔwá azι daabaa na bε anyl ile.”

—Ndwomi 22:26.

Buuku eyi yi diibenyia yε lε

Dika Mɔɔ Mfonyini Nl Izō: Owukole 15: Image © Homo Cosmicos/Shutterstock; owukole 17: NASA, ESA nū Hubble Heritage Team (STScI/AURA)-ESA/Hubble Collaboration; Licensed under CC BY 4.0 (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Izō: <https://esahubble.org/images/heic0702a/>; owukole 56: Photo by US Signal Corps/The LIFE Picture Collection via Getty Images; owukole 76: Château de Versailles, France/Bridgeman Images; owukole 103 nū 131: Based on NASA/Visible Earth imagery; owukole 163: © SINGLECELL ANIMATION LLC/Science Source; owukole 183: Daniel Osterkamp/Moment/Getty Images

Gilikι Ehεlεlε ndwokɔ cɔɔ lwa cɔɔ buuku eyi nu munwatī izō Nhyhyelye Folɔ Aχunda Bayibulο yι nu, gylse ε behile kεs izō New World Translation Bayibulο yι nu. Yεs Hibulu Ehεlεlε ndwokɔ cɔɔ lwa cɔɔ nu munwatī izō New World Translation of the Holy Scriptures nu.

Gyehova Daslulommaa ye bεyεlε awanuku cɔɔ bɔhwī adwuri beziye cɔɔlɔ wɔ buuku eyi nu ni a.

Bεádɔnι buuku eyi. Bεyε yι kεs bεvā bɔwɔwā oyu-wadi munwala Bayibulο ehilehilelε mɔɔ mmenii bɔzō bε ahonlun nu bɔbɔwā nι. Se ερε kεs εyι futułι bε ɔbɔwā a, yesiāā wu kó donate.jw.org.

Enjoy Life Forever!

—An Interactive Bible Course

Ahanta (Iff-AHN)

Bedindimini li wɔ July 2024

© 2021 WATCH TOWER BIBLE AND TRACT SOCIETY OF PENNSYLVANIA

Mmenii mɔɔ bεyεlε

Watch Tower Bible and Tract Society of Ghana, House No. J348/4,
Tema Beach Road, Nungua,
Accra, Ghana.

CFUĀ ANWĒ

Anyunumi ndwokə (D) cā mā cā mā Sumá Sūmaa yl tu ekeni ni ikilehile ndwokə cā mā cā mā bēbazuñu nu cāmānuñu nū. Ndwokə adile ngylkīñ ngylkīñ ni (E) cā mā cā mā bēbazuñu nu cāmānuñu nū ali. E nū enii mācā i nū wo sumā diye nū bēxīnga eħelēlē ndwokə yl, ma ndwokəxiziale yl nwo munwaliye, na kilā vidiyo azulato nū. Sunzu mfonyini nū mācā bēħeħle wā cāmānuñu nū nwo baww (E), na dwiñiñdwiñi kezimō okowuwa Abiyemmə Békā Kęe nū nwo (F).

OFUĀ ASĀ

Ȼufa m̄o c̄ise **Yi Dókowále** n̄i
Ke Okowuwa Ekeze a? n̄i (G),
l̄bc̄ dlyezumanle yl̄ munwala d̄k̄o.
Kelé exile m̄o bowiel i dlyezumanle
yl̄ n̄i. Ȼufa m̄o c̄ise **Butayi** n̄i (H)
l̄bowwa w̄u ma osuma s̄ūmaa anzenyil
ef̄a m̄o ozuma n̄i eȳe egyma. W̄
Pribé Sūmaa Ȼufa yl̄ tu n̄i (I) eke-
nyia ndwoko m̄volo m̄o c̄o ekeýunga
anzenyil vidiyo m̄o c̄o ekehila.

P I B E S O M A A	
G	Sosial krama Bayabolo wo Kubolé wo zo inféni wo rése na mwa.
H	Wéézéye Nézéwé - Miss Wo Zo Mené Méwawé" (Dwééz Agón Ni 12 2018)
I	Kid La Kémo: Bébélé teneak, yéyé kóto à adéméen, uye zo 20 zoors yo revénuakalé.
J	Mézéye M. Ebéziale Foh Mo lye Ayoyodé Ni iarch Yé Tu
K	Suraké fahublé mo mafio wo zo mo Bayabolo ya, eti una "Nézéwé 22 Dzo Ima Izi Ménuzéus Be Brac" (Réézé Ni 12 2018)
L	Mézéye sonna hibakala brenni eti mo kzo idzi oyewadi; ye zo 20 zoors yo revénuakalé idia eti mo kzo idzi oyewadi; ye zo re.
M	Mézéye Tko Izi Koz Yessama Bayezéye - Tendéni
N	Hawáya wa ambaa à l'apartheid, kóto mafio wa zo. QIZELLAWE 00 zo re, kóto nñeyé eyi azetox kó. Sa Êtch Enge Ayoyodé. Dabéék bouzi yi eti jez, djez, eti

Num3 Ndwok3

■	Ȼfuā 1	—	owukole	4
■	Ȼfuā 2	—	owukole	54
■	Ȼfuā 3	—	owukole	142
■	Ȼfuā 4	—	owukole	200
Awielye Ndwoč		—	owukole	255

Se ere kee ɔtw̄i buuku yi be wo INTANETI
zu a, skani ndwiyele eyi anzenyu kó
Sa Okola Enyia Anyuñlilele Daabaan
buuku yi ni wo iju org zit

CFUĀ 1

Mā Yekozuma: Ēkēnwa kezim
Bayibolu yl iķchola ikcwowa wa
un āhuan cōt okoluwa cōt
cawāc yl Ehelelēvulā nu bawā

OZUMALEDIYΞ

- 01** Ke Bayibolu Nl Iķchola Ikcwowa Wu Ikeze a?
- 02** Bayibolu Yl lma Yenyia Anyinlilazu
- 03** Sa Ēkula Ede Bayibolu Yl Edi a?
- 04** Aninya Ye Lē Nyamunlē a?
- 05** Bayibolu Yl ldi Nyamunlē Yl Odwoko Māc lva lma Ye
- 06** Ke lyelē Māc Nnwbanlē lgalē a?
- 07** Ke Gyehova ldi lse a?
- 08** Sa Ēkula Eγ Gyehova Yl Ēhēnwa
- 09** Sa Ēkula Oduwa Mpayiwōle Zu Ebike Nyamunlē
- 10** Mīnla Mfasu Ye Ekenyia Wō Gyehova Dasinvolōmaa Bē Ayiyialyē Tu a?
- 11** Ke lkeye Na Wuanyia Bayibolu Eχingale Zu Mfasu Kezile a?
- 12** Mīnla Ye Ikcwowa Wu Ma Ēkēheli Ēzulā Okozuma Bayibolu Yl a?

Kε Bayibolu Ni Iκahula Iκawowa Wu Ikeze a?

Ye nu sūmaa wā ndwokçiziale mōc ifali εbīlawāle, amanlyenwonye, owo lu mōc ikezizi wā exile be nu nwo. Akō sō tye a, εbīlawāle nu ndwoko dīkees kezimc yekenyia ozukua yekehila ye abusunwa nu kezimc yekenyia anyinilele wā ye abusunwa nu ni ikola idide ye. Mmenii sūmaa bōnwā yī kēe, Bayibolu yī lōwāba bē ma benyia εbīlawāle nu ndwokçiziale ngezile nwo munwalye nu folōdulē mōc bēkeva bōkōwā bē εbula. Ezi abiye sō mōc Bayibolu yī ikahula ikawowa yī a?

1. Mīnla ndwokçiziale ye Bayibolu lma nwomc munwalye a?

Bayibolu yī ifa ndwokçiziale eyimmō cōc nwomc ihyinyia nwo munwalye lma: Yezō εhīnlafuā a? Mīnla ti mōc yeda azl a? Mīnla ti mōc yewu a, εhīnlafuā a? Se yewu a, εhīnlafuā a? Se abiyla pē azōnudwolye a, ni mīnla ti mōc kōne izonu ze yī a? Mīnla ye ikezi exile be a? Bayibolu ihye ye εzīzibē kēe, yebibē ndwokçiziale mōc idīpī eze nwo munwalye. Mmenii

Onwoma eyi idī Bayibolu. Mfomi, ibowa ma wozawo εpībeli Bayibolu yī nu. Meti yesiāā wo kēe, kunga Bayibolu nu ndwoko mōc bōhwī

sūmaa ye cōc, na benyia nwomc munwalye mōc lma bē ahunlīni idī bo kunlu.

2. Mīnla īhuanī zu ye Bayibolu yī ikemā yekenyia anyinilele wā ye εbīlawāle nu a?

Bayibolu yī ifa folōdulēba lma ye. Ke ndianwu ni, ikilehile mmusunwa kezimc bekenya anyinilele ankasa. lma yewu mōc lse kēe yeyē mmilī mō nninyeni ihye ye zu, nu kezimc yekēva anyinilele yekēye ye egyma. Mmilī mō yesunzuu ɔnwoma eyi nwo ni, ɔkōnwā mōc Bayibolu yī ikilehile ifali ndwoko adile eyimmō ni mōvō nwo. Ekeşa ɔkōnwā kēe ‘Εhīlēlē ni munwatī [odwokc bela mōc lōwā Bayibolu yī nu ni] idī baaba.’

—2 Timoti 3:16.

adwīni beziye cōzōc wā dīyezumanle azulōtu yī nu ni, na fa tindīā mōc osumaa ni nwo.

S U M Á S Ú M A A

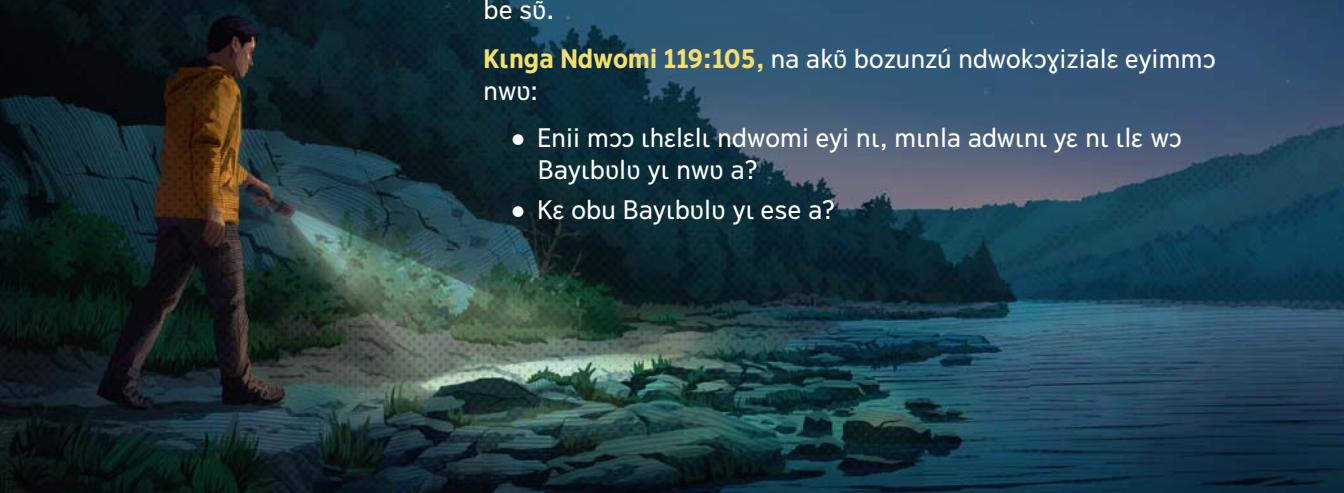
Sunzú kezim̄ Bayibulu yl iwuwa mmenii, kezim̄ ekema wu anyi ikeleli yl eχingale nwü, nü sianti m̄c mfasu wü zu kęe ekema abiye iκowuwa wu ma ekedi yl tu nü nwü.

3. Bayibulu yl iκohula ikehile ɔhuani ye

Bayibulu idü kęe t̄oɔkyi m̄c itwe baaba paa. Bayibulu iκohula iκowuwa ye ma yekezizi abok̄ baaba na yeanwu m̄c ikezi wü eyile be sū.

Kınga Ndromi 119:105, na akō bozunzú ndwokçiziale eyimmo nwü:

- Enii m̄c l̄heleli ndromi eyi nü, minla adwini ye nü il̄e wü Bayibulu yl nwü a?
- Kę obu Bayibulu yl ese a?

VIDIYO: Miáyaki Wu Anyinilazoo Yl Nu Kyi! (1:48)

4. Bayibulu il̄e ye ndwokçiziale nwü munwalıye

Baale be iya iwuonli kęe, Bayibulu il̄e ndwokçiziale be m̄c ihyü yl adwini alob̄ sōmaa nü nwü munwalıye. **Yi VIDIYO ni**, na akō bozunzú ndwokçiziale m̄c ilili ɔzvü nü nwü.

- Wü vidiyo yi nü nü, minla ndwokçiziale ye nü baale nü iwač a?
- Bayibulu yl m̄c izumanlı nü, kę iwuwalı yl izeli a?

Bayibulu yl ihyü ye ezizibe kęe yeqiziá ndwok̄. **Kınga Matiyu 7:7**, na akō bozunzú eyi nwü:

- Asö ɔwɔ ndwokçiziale be m̄c osunzu kęe Bayibulu yl iκohula ikeyl̄ yi munwa a?

VIDIYO: Bayıbılın Eşıngale
(2:05)

5. Sa wu anyı tıkula ideli Bayıbılın eşıngale nwo

Mmenii sūmaa be anyı ideli Bayıbılın eşıngale nwo na benyiaa
cätz mfasu. **Yı VIDIYOnı,** na akö bozunzú odwokçıziale mco ilili
cätz u nwo.

- Wı vidiyo yi nu nı, nı ke mmıllantıye nıu nyedekę yı betı nyarınlı
wı eşıngale nwo bese a?
- Iwı numo kees nı beábe eşıngale dıye, naası mınla ye tıma akö
be anyı tıxa ileli Bayıbılın eşıngale nwo a?

Bayıbılın yı tıka kees tıkhıla tıkema fılçıduıe mco tıma eşeeleýkyılę
nıu anyınlılazı yı. **Kınga Wulomimaa 15:4,** na akö bozunzú
odwokçıziale eyı nwo:

- Eşeeleýkyılę nıu anyınlılazı nwo odwokça mco tıwa Bayıbılın yı
nu nı, ası wı anyı ideli nwo a?

6. Mmenii mvoıc bıkkıhıla bıkkıwıwa ye ma yekedi Bayıbılın yı tu

Se yefa Bayıbılın mco bızzabę bıkkıngı nı yesiye ahanlı a, mmenii
sūmaa bınnıwı kees se be nıu mmenii mvoıc bıbbı nu bosuma a, tıwıwa
paa. **Kınga Egyima 8:26-31,** na akö bozunzú odwokçıziale eyı nwo:

- Ke tıkeye na yeadı Bayıbılın yı tu a?—Kılá nkyıkyemı 30 nıu 31.

Na nı Yitiyopiyianıı nı ihyinyıa
mmıowalıye na ama tadi mco
tıkkıngıa nı yı tu. Nıne, mmenii
sūmaa bınnıwı yı kees se be nıu
mmenii mvoıc bıbbı nu bosuma
Bayıbılın yı a, tıwıwa paa

ABIYEMMÇ BEKİ KEE: “Bayıbılın zumanıe tıdi mmıllı ezıkele.”

- Mınla ye ıwıcakı wı nwo a? Mınla ti a?

3TCWCOKA YI

Bayibolu yi fa ebilawcile nu folcdule nii ndwokçiziale mōc nñowmōc ihyinyia nwo munwaluyé tma. Na tma mmenii nyia egeeleyikylé nii anyunilazoo.

Ke Okowuwa Ekeze a?

- Minala folcdule ye yekħula yeke-nyia wāc Bayibolu yi nu a?
- Ndwokejxiale be mōc Bayibolu iż-żi minwa ni, ebiye ye l-mla?
- Minala ye ερε kess osuma wāc Bayibolu yi nu a?

Ejile mōc yewieli dīyexumanie nū

Buṭayi

- Kingga ġfuā mōc ili bɔmouni wā dīyexumanie mōc ili ekeni yi nu nū.
- Buṭayi Mvob:

P I B É S Ú M A A

Sunzú kezimc Bayibolu yi folcdule zu wā mfassu wa nnne ni nwo.

“Bayibolu Nu Ndwoke—Mfasu Wā Zu Mmlid Munwatū”
(Cawenule Ayant No. 1 2018)

Kilá kezimc Bayibolu iwawalibenyia be mōc ni adwiridwuri ihye yi zu ɔzumi yi nnwuakula nu nū.

Kezimc Ml Ebiawcile Folċi Mōc Ilye Anyinilele Ni Iwaċi Yi Tu

Sunzú folcdule mōc mfassu wa zu mōc Bayibolu yi tfa tma mmusunwa ni nwo.

“Nninyeni 12 Mōc Ima Iz Mmusunwa Be Buwż”
(Awake! No. 2 2018)

Mmenii sōmaa bęáħula bɔnwi enii kō mōc idii oyuwadlı yi zu. Naasō kila mōc Bayibolu ika ifall enii mōc idii oyuwadlı yi zu ni nwo.

Minala Ti Mōc Isse Kess Yesuma Bayibolu a?—Tindunli

Mōc ikeye na wawnyia vidiyo nii nninyeni mvob: Cawat Cawat
OZUMALEDIYÉ 01 yi nu nū, skan ndwilejx eyi anzenyu kó Sa
Okula Enyia Anyinilele Daabaa! buku yi nu wā jw.org zu

Bayıbölü Yı İma Yenyia Anyılıllazu

Mmenii mōc bōcwā oyuwadı munwala nı beyiyiaa ndwokoč eziżibę mōc ima be eżżelex tħo, adwiniñdwini ihye bō zu, na bħetx eżekx po. Asö dixx be izi wō wō ebiławčie nu ma edl nyaniż ċċo kyt a? Ebiye a wozawu wo adimakelx be anzenyū wu dċvulċi be mōc iwu nı ima etx eżekx. Ebiye a ekejxizja wo nnu kex, ‘Asö nninyeni ikeye buwō exile be a?’ Bayıbölü yı ima ċċo odwokċixiziale yu nnu munwalijex mōc ima ye ahvnlili tħo ye kunu.

1. Mīnla ċħvanu zu ye Bayıbölü yı ima yenyia anyılıllazu a?

Bayıbölü ikilehile sianti mōc yeyiyiaa ndwokoč eziżibę sōmaa nı nu, isia sō ikilehile ye kexx, iż-żekk bela bexxex ċċo ndwokoč eziżibę munwatħi wō ekejni. Bayıbölü yı anuhuba mōc ifali “**exile be**” nnu nı sa ikuila ima enyia “**anyılıllazu**.” (Kunga Gyelumaya 29:11, 12.) Anuhuba eyimmo bħowa ye ma yekyina ye ndwokoč eziżibę munwa, ima yenyia nninyeni nnu adwiniħba, na akū sō ikeema yekenyia anyılıllelel wō nne nni daabaa.

2. Exile be mōc Bayıbölü yı iħbi nnuwċ anuhuba ni, ke tħi ise a?

Bayıbölü yı tkā exile be nnu odwoko kexx “**owulo īni ekejni ebiyekō, eżekx nni mmuñni béni ekejni ebiyekō, ozunx īni ekejni ebiyekō.**” (Kunga Yikile 21:4.) Ehyinyia, nsisi, adimakelx, nni owulo mōc ima mmenii ti nyaniż kexx béni anyılıllazu bela wō nne nni, yi munwatħi ikodua num. Bayıbölü yı tħo anuhuba kexx mmenii kenyia anyılılllel daabaa wō Paladayis azżejjie yi zu.

3. Ke ikeye na wħanyia anwolazu wċi Bayıbölü yı anuhuba azulżtu ni nu a?

Mmenii sūmaa be anyi lila kexx nninyeni ikezinxha ikeye baaba, naasū bexħola bōnwu yı kexx se be anyılıllazu yi ikeġa num po a. Bayıbölü yı anuhuba azulżtu ni meyx sa iħba num. Se ‘**exile bela yekila eħżelex li nu’** a, sa ikuila ima ye anwolazu lyx kezi wō mōc tkā ni nu. (Egyima 17:11) Mmlu mō osumaa Bayıbölü yı ni, sa wozawu ikuila esi pøkk kexx ekele mōc tkā ifali exile be nnu ni ekeli.

SUMÁ SÜMAA

Dwintindwini nninyeni be mōc Bayibulu tēc anuhuba kēe lkeča wō exile be ni nwō. Kilá kezimō anyinilazu mōc Bayibulu tēfa imā ni ibuwaa abiyemmo cōnū ca.

4. Bayibulu ni imā yenya anyinilazu kēe yekchula yekowowa azí exile bela mōc amaniyenwonié bela láhīnla nwō

Kilá Bayibulu nu anuhuba azulatu eyimmō. Numō ehīnla dīye ye wō anyi ideli nwōmō paa? Mīnla ti a?

Kinga Bayibulu nu ndwokō mōc bōhwī adwini beziye cōlazē cōlazē anuhuba azulatu yī nwō ni, na bozunzú ndwokoyiziale eyimmō nwō:

- Asō eti nyānli kēe, ekchula ekenya Bayibulu nu ndwokō eyimmō zu mfasu a? Ekila a, wō mmusunwamaa ni wō chōnōwummo sō bōkchula bekenya cōlazē mfasu a?

Tuá nwōmō mfonyini kila kēe eda oyuwadū be mōc

ABIYELA ÍNI EKÉNLI CÓM . . .

- lkeđi eyekē, lkeđe ebani, na iawu.—Ayizaya 25:8.
- yī nwō lkeba yī anzēnyi lkeđe namvōlē.—Ayizaya 33:24; 35:5, 6.
- ikeyiyia nsisi.—Ayizaya 32:16, 17.
- lkeđowu amaniyē iluwa kōne ti.—Ndwomi 46:9.
- ndwokō tanu mōc izizi wō yū ebilawōlē nu kyū ni ikelile yī.—Ayizaya 65:17.

ABIYELA . . .

- lkeđowu yī alonvālō mōc bowunu ni kēe bodunwo be bęgā nnwōanlı ni wō azlīe yī zu.—Dwacatu 5:28, 29.
- ikenya pəkədülē baaba ni mmilantiyē mmili nu anwuzizlē.—Dwoobu 33:25.
- ikenya aliyē sōmaa ikeli, aliyia baaba lkeđowowa nu, ni wō egyma mōc lkeđma yī ahunlīni lkeđi yi kunlu.—Ndwomi 72:16; Ayizaya 65:21, 22.
- ikenya azōnudwoliyē exile bela.—Ndwomi 37:11.
- lkeđowowa azí daabaa wō buwabüle baaba nu.—Ndwomi 37:29.

5. Baylbulu yl anuhuba azulctu nū Ikhula ikowowa wū

**VIDIYO: Nū Mabčč Mmōdini KEE
Mokuhō Mikediyia Nsisi (4:07)**

Mmenii sūmaa be padi igolč anzenyu l bēva ይա iluwa ndwoko εzizlbe mōc idua bō nōw iyiyia nū ti. Abiyemmc bō mmōdini kēs bēkezinza nninyeni nu ma tkeye baaba. Kilá kezimc Baylbulu yl anuhuba mōc meyli ye le kēs, nninyeni tkeye bōwō nū ibowaa mmenii wō nne. **Yl VIDIYO nū**, na akō bozunzú ndwokčiziale cōw nū cōw.

- Wō vidiyo yi nū nū, mīnla ndwoko ye nū tħħa Rafika a?
- Nsisi mōc nū ibow yl nū, yl tu iātu, naasō ke Baylbulu nū ibowwal yl izeli a?

Ejile be nōw anyutlilazu mōc Baylbulu tħfa lma ye nū, ikħula ikowowa ye ma yekegyina ye ndwoko εzizlbe munwa na yeanyia anyutlilel wō nne. **Kinga Eżżelewule 17:22 nū
Wulomimaa 12:12**, na bozunzú ndwokčiziale eyimmċ nōw:

- Ekila a, se ede mōc Baylbulu tkā tħali ejile be nōw nū edi a, ikowowa wū wō nne a? Mīnla ti a?

ABIYEMMC BEKĀ KEE: “Baylbulu yl anuhuba azulctu mōc tħali ejile be nōw nū, tħókula tkeye nħħanle.”

- Ekila a, mīnla ti mōc ihyinyia kēs wuzawu εpibeli numc a?

3TCWCCKA YI

Bayibulù nu tma yenya anyinilazù na ibowa ye ma yekyina ye ndwokà ezizibè munwa, iluwa exile be mòò liye anyinilele nwo anuhuba azulètu mòò còò ti nu còò.

Kè Okowuwa Ekeze a?

- Mìnlà ti mòò mmenii hyinyia anyinilazù a?
- Mìnlà ye Bayibulù lka ifali exile be nwo a?
- Sè enya exile be nwo anyinilazù a, kè ikowuwa wò ikeze wò nne a?

Exile mòò yewielì dìyezumanlè nu

Butayi

- Siá kunga Bayibulù nu ndwokà mòò dìyezumanlè eyi nu ni dòkò, na sa ibowa wò ma eti Bayibulù yì anuhuba azulètu ni tu bòwòc.
- Butayi Mvolo:

P I B É S Ú M A A

Sumá kezimò anyinilazù ikohola ikowuwa wò mmuli mò eyiyiaa ndwokà ezizibè ni.

"Anyinilazù—Ekenyia Yi Wò Ehìnlà?" (Awake!, May 8, 2004)

Kilá kezimò exile be nwo anyinilazù ikohola ikowuwa bezabè mòò còò adimakelè mòò còò yì tu iádu kyì ni.

"Sè Mòò Adimakelè Be Mòò Yi Tu ládu Kyì a, Bayibulù Yi Ikohola Ikowuwa Mi Anzenyu?" (Ndwokà còò còò jw.org zu)

Sè ekilaa ndwomi mòò bëye yì vidiyo eyi a, tuá nwumò mfoniyini kès è nni wò abusunwa bede be anyi wò Paladayisò mòò Bayibulù ibò còò anuhuba ni nu.

Tuá Nwumò Mfoniyini

Kunga kezimò abiyezimò ibò tu còò bëye kès nninyeni ikohola còò abusunwa oyuwadì ni, yì ebùlèwàlè izinzarì mmuli mòò còò izumanlè exile be nwo anyinilazù còò Bayibulù nu ni.

"Sikalepeyi Mládi Nyànli Kès Ise Kès Mísínza Oywadì"
(Owálenye Áyani, July 1, 2013)

Mòò ikeye na wanyia vidiyo nu nninyeni mvoò còò còò còò
OZUMALEDLYE 02 yì nu ni, skan ndwylele eyi anzenyu kó Sa
Okula Enya Anyinilele Daabaa! buku yì nu wò jw.org zu

Sa Okula Ede Bayılıbulu Yıl Edi a?

Anuhuba nii fulcduse sömaa wɔ Bayibulu yi nu. Ebiye a, εpe kεe osuma mɔɔ Bayibulu ikilehile nudtye, naasõ lye si ima wu kεe ekele ekel. Asõ 1se kεe ede anuhuba nii fulcduse mɔɔ lwa buuku dadampɔ eyi nu ni edi a? Anyinilele mɔɔ Bayibulu ika kεe yekɔhula yekenyia wɔ nne nii exile be ni, asõ sa ɔkula ede edi a? Mmenii sömaa bede bedi. Má yezunzu sianti mɔɔ ɔkɔhula ekele eke- li ni nwɔ.

1. Asۇ Bayىبۇلۇ يى نۇ ندۋوكى ئىدى نىڭھانلىق انزەنلىق ندۋوندۇ ئا?

Bayılıbulu yuzayı ikä kees, “**ndwoko cəm idı**” (12:10) “**huanle**” ye iwa nu a. (Odwokchanelenval 12:10) İkä mmenii məcə bəwəwəwəl azı ankasa be ebiławəcəle nuw ndwoko. (Kinga Luuku 1:3; 3:1, 2.) Mmenii sömaa məcə bekeleş əwəki ndwoko nu məcə botudu azı ni bezi yi pi kees mmil, mmenii, nnuka, ni ndwoko məcə izizili wə Bayılıbulu yi nu nūnla.

**2. Mūnla ti mōc yekchula yekchā kēe Baylbulu ni
lērali nōwom a?**

Bayıbulı yı ihanlı nninyeni sūmaa nwu ndwokč idianlı ekeńi ansaana bębazizi. Kę ndianwø ni.

İkä sayınsı nuwu ndwokö, naasö ndwokö eyi nu
sömaa wö ekeni mœ mmili mœ bœhelel ni, mme-
nii sömaa bœade bedi. Naasö, sayınsımaa mœ
bœcœ ekeni nne ni, bezi yi pi kee, mœ Bayıbulı
yi ikä ifalı sayınsı nuwu ni ldlı nöchvanle. Yekula
'yeفا ye نووا yetiä گۈچ ننے نى eýile bela.'

—Ndwomı 111:8.

**3. Məc Bayılbulu təkā təfəlli exile be nws nı, mınla
ti məc yekəhula yekeli a?**

Bayləbulu yı ika nökəmilihye* azəlvətu məc fali
“nninyeni məc ilésili” po nu nwo ndwokc.
(Ayızaya 46:10) İhanlı nninyeni sōmaa məc
izizili wə əwəki nu nwo ndwokc idianlı ekeni
dadaada ansaana bəbazizi po. Akö sū, nninye-
ni məc isizii wə nne nu, ihanlı nwoom odwokc
idianlı ekeni dada. Wə dlyezumanlı eyi nu nu, ye-
kozunzu Bayləbulu nu nökəmilihye azəlvətu be nwo.
Kezimə yi munwala ıxalı numc pəreerəpə nu iyə
nnpwıánlı haaba!

* Nkɔmīhiyɛ tdi Nyamunū yì ndwokɔ mɔɔ tfali nninyeni mɔɔ ikezizi wɔ exile be nwɔn.

SUMÁ SÜMAA

Kilá kezimč sayınsı nwu ndwokč mocc iwa ekeñi nne ni, i nüll mocc Bayılıbulu ika ni iyiyia. Na akü sunzu Bayılıbulu nu nkömlühye azulcetu be mocc iye nnwuánlı ni nwu.

4. Sayınsı i nüll Bayılıbulu iyiyia

Wə tütü mmüll ni ni, ni mmenii sümäa bede bedi kęe azile ni iziye dıye be zu. [Yí VIDIYO ni.](#)

VIDIYO: Azile Ni İgyingyeni Dıye Bela
Zu (1:13)

Yé mocc bəheleli wə Dwoobu yi buuku yi ni wə keye alubč 3,500 mocc idua numč ni ndwl. **Kınga Dwoobu 26:7**, na akü bozunzú odwokçiziale eyi nwu:

- Mocc Bayılıbulu ika ifali azile yi nwu kęe igyingye mocc “dıye bela ilə azile” ni, münla ti mocc iye nnwuánlı a?

Mocc iye mocc nzulo itwu ni, keye alubč 200 mocc iha tızı tızı la ye mmenii bęga bədili yi tu bıwı cęs, oyuwa itwı nzulo mocc iwa ngymvile yi ni ika sılč, akü nzulo mocc iha cıus cıus ni itwu ikua azi, na nzulo mocc itwu ikua azi munwatıř isia ika ngymvile yi ni dəkő. Naasö, yé mocc Bayılıbulu ihanlı idianlı ekeñi keye alubč 3,500 mocc idua numč ni ndwl. **Kınga Dwoobu 36:27, 28**, na akü bozunzú ndwokçiziale eyimmc nwu:

- Münla ti ye mocc Bayılıbulu ika ifali mocc iye mocc nzulo itwu nwu ni iye nnwuánlı a?
- Asü Bayılıbulu nu odwokč mocc eýlunga sikaleyi ni ihye dedi mocc elə yi wə Bayılıbulu yi ni ni ezizibę a?

Bayılıbulu ikelehole
mocc itwu ni cıca
wə cıca iye
azile yi zu ni nu

VIDIYO: Bayılıbulu Ni Ihanlı
Babilönü Yi Ezikeler Nwu
Odwokč (0:58)

5. Bayılıbulu yi ihanlı nninyeni aditili mocc bəbazizi nwu odwokč

Kınga Ayızaya 44:27–45:2, na akü bozunzú odwokçiziale eyi nwu:

- Münla ndwokč ye Bayılıbulu ihanlı idianlı ekeñi alubč 200 ansaana Babilönü twonwa ni ibazlę a?

[Yí VIDIYO ni.](#)

Չակու ndwokc ika kese, Pesiya Bulombunli Sayilcasu t nui yu azogyiamaa belili Babilonu zu nkunimi w 539 A.Y.M. nu.* Belaninlu azudinlu mca cba twonwa yu nwobanu ni yu anyi. Bodwuli twonwa yi nu ni, ni be anyinkes lla nwomc, na belili bc zu nkunimi mca be ne nwobanu. Nne, alubca mca lba 2,500 meda ni, Babilonu lla nwobanu la idu twonwa mca iwa. Ma yezunzu mca Bayibolu ihanli lvali nwomc ni nwob.

Kinga Ayizaya 13:19, 20, na akö bozunzú odwokçyziale eyi nwob:

- Mirla chuanl zu ye mca idu Babilonu ni lma yenwo kese nkomyhye eyi ljalnu numc amba a?

* A.Y.M. ikile "Ansaana Ye Mmuli" nu, yee Y.M. ikile "Ye Mmuli" nu.

Babilonu ezikeler yu nwobanu mfonyini wä Iraq nne

6. Bayibolu yu ihanli nninyeni mca isizii wä nne ni nwobanu odwokc

Bayibolu yu ika ye mmuli yu nwobanu odwokc kese idu "mmuli mo ili awieltye." (2 Timoti 3:1) Ye mca Bayibolu ihanli lvali mmuli mo ili awieltye eyi nwobanu ni ndwi.

Kinga Matiyu 24:6, 7, na akö bozunzú odwokçyziale eyi nwob:

- Mirla ndwokc aditili ye Bayibolu ihanli kese ikezizi wä mmuli mo ili awieltye yi nu a?

Kinga 2 Timoti 3:1-5, na akö bozunzú ndwokçyziale eyimmo nwob:

- Mirla subanl ye Bayibolu ihanli kese mmenii bækela yu ali wä awieltye mmuli yi nu a?
- Subanl eyimmo nu ehinla dlye ye onwo kese mmenii bædaa yu ali a?

ABIYEMMC BEKÄ KEE: "Bayibolu ni idu چاکى ni ndwondwo buuku."

- Wa wa چىڭ nu ni, mirla ye lma ede edi pa a kese, چىھىلا ekkeva wu nwobanu ekediä Bayibolu yu zu a?

3TCWCOKA YI

Ówóki ndwoko, sayinsi, nu nkomihiye ndwoko munwala beda yi ali këe, sa okula efá wo nwu etiä Bayibolu yi zu.

Ke Okowuwa Ekeze a?

- Asü Bayibolu nu ndwoko yi ipli nchuanle anzenyu ndwondwo a?
- Minla chuanl azuléto zu ye sayinsi i nu Bayibolu iyiyia a?
- Asü osunzu këe Bayibolu ikä ndwoko mocc ikezizi wä eyile be a? Minla ti a, anzenyu minla ti mocc ipli cz a?

Eyle mocc yewielie díyezumanle nu

Bütayi

- Mocc ikeye na wuale Bayibolu nu wuali paa ni, kingá anzenyu kilá nninyeni mocc iwa Ptibé Sömaa çuñã ekeni ni be.
- Bütayi Mvold:

P I B É S Ü M A A

Asü Bayibolu ikä ndwoko be mocc i nu sayinsi iyiyia a?

"Asü Sayinsi I Nu Bayibolu Iyiyia a?" (Ndwoko cwa cca jw.org zu)

Minla ye Bayibolu yi ikä ifali "mmulu mo ili awielye" yu nwo a?

"Bayibolu Nu Nkomihiye 6 Mcc Önwü Yi Këe Ibaa Numc"
(Öwlenüle Ayanü, May 1, 2011)

Sumá kezim Bayibolu nkomihiye mocc ifali Giliki Tumilile nwo ni iyalu numc.

'Nkomihiye Ndwock' Mcc Ihye Ezizibe'

Kilá kezim Bayibolu nkomihiye azuléto izinzanlı adwani mocc ni benyia be ilé wä Bayibolu yi nwo ni.

"Mamu Meyi, Ni Mide Midi Këe Nyamunli Íni Ekeni" (Öwlenüle Ayanü No. 5 2017)

Mocc ikeye na wuanyia vidiyo nu nninyeni mvcu mocc cwa OZUMALEDİYE 03 yi nu ni, skan ndwiyel eyi anzenyu kó Sa Okula Enyia Anyuñilele Daabaa! buku yi nu wä jw.org zu

Aninyia Ye Le Nyamunlu a?

Adasamaa bɔzöml̥ anyamunlu sōmaa wɔ mmili tündinlu mɔc̥ bœva bɔwowa azi munwala n̥i nu. Naasü, Bayibolu tkā Nyamunlu ɔkō be mɔc̥ “Idi kezi itela anyamunlu munwala” nw̥o odwoko. (2 Mmuluzudwokɔ 2:5) Mεy̥l ye le aninyia? Na m̥nla ye lma ly̥e kezi itela anyamunlu mw̥ol̥a munwala mɔc̥ mmenii sōm̥i be n̥i a? Wɔ ozumalely̥e ey̥i nu n̥i, kilá mɔc̥ ɔz̥ Nyamunlu ey̥i t̥re k̥es̥ ɔnw̥o ɛfali y̥i nw̥o.

1. Nyamunlu yi dima ye le m̥nla, na m̥nla ye ikile k̥es̥ t̥re k̥es̥ y̥enwo ɔz̥ dima n̥i a?

Nyamunlu t̥la y̥i nw̥o ali ihile ye wɔ Bayibolu y̥i nu. Ise: “**Mam̥l ye le Gyehova. Mi dima ye n̥i.**” (K̥inga Aylzaya 42:5, 8.) Hibulu dima mɔc̥ behile y̥i tu “Gyehova” n̥i, nnimidimaa sōmaa bekile y̥i tu k̥es̥ “**Mɔc̥ lma ly̥el̥ Eke.**” Gyehova t̥re k̥es̥ y̥enwo yi dima n̥i. (Ek̥isadçsu 3:15) Ke ly̥e mɔc̥ y̥enwo k̥es̥, t̥re k̥es̥ y̥enwo yi dima a? Yi dima ifindenli Bayibolu nu mbɔm̥i 7,000 n̥i y̥i meda!*

“N̥ohuanle Nyamunlu ɔkō kyeinyii wɔ s̥ol̥ n̥i azile y̥i zu n̥i,” yi dima ye le Gyehova.—Ditilonɔm̥i 4:39.

2. M̥nla ye Bayibolu lma y̥enwo ɔfali Gyehova nw̥o a?

Bayibolu tkā k̥es̥, anyamunlu munwala mɔc̥ adasamaa bɔsöml̥ be n̥i, Gyehova nkō la ye id̥i n̥ohuanle Nyamunlu a. M̥nla ti a? Sianti sōmaa ti ye lma yekāā ɔz̥ a. Gyehova ye id̥i tumi munwat̥i diibenya a, na y̥izayl̥ nkō la ye id̥i “**Sɔl̥ Sɔl̥nii wɔ azile y̥i munwat̥i zu a.**” (K̥inga Ndwomi 83:18.) Mεy̥l ye id̥i “Diy̥e Munwala Zu Tumivols” a, ey̥i ikile k̥es̥ lwa tumi mɔc̥ ikula ifa ly̥e mɔc̥ t̥re k̥es̥ ly̥e bela. Mεy̥l ye “lwa lni nyeni munwat̥i” y̥i a—kile k̥es̥, amansɔn̥ ey̥i n̥i diy̥e bela mɔc̥ lwa azile y̥i zu n̥i. (Yikile 4:8, 11) Na Gyehova y̥izayl̥ nkō kyeinyii ye lwa w̥a azi mmili tündinlu na ik̥owowa azi daabaa sū a.—Ndwomi 90:2.

* Se erε k̥es̥ ɔnw̥o ndwokɔ sōmaa ɛfali Nyamunlu yi dima n̥i sianti mɔc̥ Bayibolu tuhilelemmaa sōmaa bεyl̥ dima n̥i wɔ Bayibolu nu n̥i nw̥o a, kilá Nninyeni Mvob A4 wɔ New World Translation of the Holy Scriptures yi nu wɔ Twi nu.

SUMÁ SÜMAA

Sunzú sunonkő mōcā lwa Nyamínli yi abodini azulótu nūl yi dima
mōcā lda ndwli nu nwu. Na sumá kezimč lalı yi dima nū ali ihileli wu,
nu cze lı3lyi cōc sianti nu.

GYEHOVA

VIDIYO: *lwa Abodini Sömaa, Naasö Yi Dima ldi Čkō* (0:41)

3. Nyamínli lwa abodini sōmaa, naasö yi dima ldi ɔkő kyeinyii

Se ερε kęe ɔnuwu sunonkő mōcā lwa abiye yi abodini nūl yi dima nu a, Yí VIDIYO nū, na akő bozunzú odwokçıziale mōcā ili ekeṇi nu nwu.

- Mınlı sunonkő ye lwa abodini dıkče “Niibenyia” nūl dima nu a?

Bayıbılo lka kęe, mmenii sümü anyamínli nu niibenyiammō sōmaa. **Kınga Ndjom 136:1-3**, na bozunzú odwokçıziale eyi nwu:

- Aninyia ye ldi “anyamínli nu Nyamínli” yee “niibenyiammō nu Niibenyia a”?

VIDIYO: Asō Nyamunlī lwa Dima a?—Yi ɔfūā Be (3:11)

4. Gyehova լրէ կէս ՛ռաս yi dima, na ɛfa edi egyma

Mlnla ye ikile kës Gyehova լրէ կէս ՛ռաս yi dima a? **Yi VIDIYO n̄,** na akõ bozunzú odwokçiziale m̄c ili ekeenl n̄ n̄w̄.

- Ekila a, mlnla ti m̄c Gyehova լրէ կէս ՛ռաս yi dima a?

Gyehova լրէ կէս բօնաս yi dima na b̄efā b̄oful̄ yl. **Kinga Wulomimaa 10:13** (NWT), na akõ bozunzú ndwokçiziale eyimmo n̄w̄:

- Mlnla ti m̄c n̄w̄om̄ ihyinyia kës ɛfa Nyamunlī yi dima Gyehova edi egyma a?
- Se abije tkake wu dima na t̄fa t̄fol̄ wu a, t̄ye a, ke eti n̄yanl̄ ese a?
- Se ɛfa Gyehova yi dima ɔfūl̄ yl a, ekila a ke tkedl n̄yanl̄ ikeze a?

5. Gyehova լրէ կէս ebike yi

Baales be m̄c Izö Cambodia m̄c b̄oful̄ yl Soten lhanl̄ kës, Nyamunlī yi dima n̄w̄ d̄ye m̄c izuma n̄, t̄ma “inbia anyinl̄lelel̄ m̄c itela ebityela.” **Yi VIDIYO n̄,** na akõ bozunzú odwokçiziale m̄c ili ekeenl n̄ n̄w̄.

- W̄ vidiyo yi nu n̄, Nyamunlī yl n̄w̄ d̄ye m̄c Soten izumanl̄ n̄ ke lhanl̄ yl izeli a?

Ansaana ekeye abiyē yl ɔh̄onw̄ n̄, edi b̄om̄onl̄ ՛ռաս yi dima.

Kinga Gyemisi 4:8a, na akõ bozunzú ndwokçiziale eyimmo n̄w̄:

- Mlnla ye Gyehova լտս sale t̄fol̄ wu kees eyē a?
- Mlnla ɔh̄onl̄ zu ye Nyamunlī yi dima m̄c ɔk̄onw̄ yl na w̄ava w̄ava v̄ol̄ yl n̄, t̄k̄owowa w̄ ma ekeyike yl a?

VIDIYO: Mibibeli N̄h̄vanl̄ Nyamunlī Yi N̄ (8:18)

ABIYEMM̄ BΕKĀ KΞS: “Nyamunlī ɔk̄ la ye lwa ekeenl a, meti dima bela m̄c ekeva ɔk̄v̄ol̄ yl n̄, t̄aval̄ n̄w̄.”

- Asō ede edi kës Nyamunlī yi dima ye le Gyehova a?
- Sianti m̄c Nyamunlī լրէ kës ȳfa yi dima ȳefol̄ yl n̄, ke ekehilehile num̄ ekeze a?

3TCWCCKC YI

Nəhuanle Nyamunl əkő kyeinyii ni, yi dima ye le Gyehova. Ipe kęe yənwə yi dima ni na yəfa yəfələ yı, na ama yəahula yəaqike yi.

Kę Okowuwa Ekeze a?

- Mınlə ye ima Gyehova iye sununkő wə anyamunl mvolc məcə mmenii sömlə be ni nwo a?
- Mınlə ti məcə ləs kęe yəfa Nyamunl yi dima yəfələ yı a?
- Mınlə ye ikile kęe Gyehova ipe kęe ebike yi a?

Eyile məcə yewielı dileyezumanıle ni

Bütay!

- Se ekāä Nyamunl nwo odwo-kə a, fá yi dima Gyehova ni di egyma.
- Bütay! Mvolc:

P I B É S Ü M A A

Sunzú sianti azulətu anlu be ti məcə yekəhula yekeli yekeli kęe Nyamunl iwa ekeenl ni nwo.

“Asū Nyamunl iwa Ekeenl a?”
(Ndwoko məcə jw.org zu)

Mınlə ti məcə iasyanlı məcə kęe, yekeli yekeli kęe Nyamunl iwa ekeenl eyile bela a?

“Aninyia Ye İwəni Nyamunl a?”
(İwəni Ayanı, August 1, 2014)

Sumá sianti cəm ləs kęe yəfa Nyamunl yi dima yedi egyma təvalı cəmən kęe yəzí kezimə cəmən cəbələ ni.

“Aninyia Ye Le Gyehova a?”
(Ndwoko məcə jw.org zu)

Asū dima kő məcə yəfa yəfələ Nyamunl ni nwoom cihinyia a? Kilá sianti məcə yekəhula yekəhə kęe yi dima ankasa lədə əkő kyeinyii ni.

“Nyamunl Yi Dima iwa Num Ana?” (Ndwoko məcə jw.org zu)

Məcə ikeye na wəanyia vidiyo ni nənnyeni mvolc cəmən cəmən
OZUMALEDİYƏ 04 yi nu ni, skani ndwiyelə eyi anzenyi kó Sa
Okula Enyia Anyunlilelə Daabaa! Buuku yi nu wə jw.org zu

Bayiębölü Yı İdlı Nyamınılı Yı Odwokč Mcc Iva İma Ye

Gyehova iva akyedi sununkö be ima ye—idlı awuuku ngyükü ngyükü 66 mċċ bęħā bęċċa num bęye yi ɔkō, na męyt ye le Bayiębölü yı. Naaső ebiye a ekeġizia kęe: ‘Ke tyei mċċ ye sa iħanlı Bayiębölü yı a? Na aninyia ye thelel a?’ Mċċ īkueg na yeanwo munwalye ni, má yezunzu mċċ tyei mċċ ye sa iħanlı Nyamınılı yı odwokč mċċ iwa Bayiębölü yı nu ni nwo.

1. Se mmenii ye bęħelieti Bayiębölü yı a, mienla ti mċċ yekä kęe izű Nyamınılı yı eke a?

Mmenii kęye 40 ye bevali aluċo kęye 1,600 bęħelieti Bayiębölü yı a, bċċoħi yi tu kęye 1513 A.Y.M. nu, na bowiel ięye 11uċo 98 Y.M. nu. Na ni ċhelelemaa ni bo nu be będi mmuwañiżuhi-lalemaa, mfalimaa, niżi awulombunli. Naaső Bayiębölü yi nu ndwokč munwala iyiyia. Ke tyei mċċ eyi tyei bıwwa a? Iluwakee Bayiębölü yi nu ndwokč izű Nyamınılı yı eke. (Kingga 1 Tësalonikamaa 2:13.) Ċhelelemaa ni beakel bezabé be ti nu ndwokč. Mfomi, “sunzuma nwanzanwanza ni ye iżgħi l-inkomihxemma ni mmċċ bċċ zu iħma bęħanli ċċi ndwokč ni mċċ bċċu Nyamınılı yı ekeni ni a.”* (2 Pita 1:21) Nyamınılı iwal yi sunzuma nwanzanwanza ni iħanlı mmenya ni ma bęħelieti yi nzunzunlye.—2 Timoti 3:16.

2. Aninyia ye iċċħola iċkeniya Bayiębölü yı zu mfasu a?

Odwokčba mċċ yeanwo yi wċċ Bayiębölü yi nu ni, “manli bela, abusunwa bela niżi edindeste

bela niżi mmenii bela” bċċoħha bekenja ċżu mfasu. (Kingga Yikile 14:6.) Nyamınılı iħma ye sa iħā Bayiębölü yi wċċ edindeste azolotu sūmaa nu idha buku bela mċċ iż-żiż iħha wċċ adasamaa bę abakosemni nu. Nne, iávali nwoxu dika mċċ mmenii da anzenju edindeste mċċ bękkā ni, bo nu sūmaa ni la wċċ Bayiębölü yi be.

3. Mienla ċħuani zu ye Gyehova iwa Bayiębölü yı nwo banu a?

Bęħelieti Bayiębölü yi wċċ nninyeni be dikkie enlamu ġonwoma niżi ċawki kelleha be mċċ bċċoħi yi kęe papyrus zu. Naaső iluwakemm ċċi nninyeni yi lähye na beazukxi ni ti, mmenya mċċ ni bċċa ġożeq bema Nyamınılı yi odwokč ni, behilali ċżu bęħelieti ebiye rereżżeर. Iwċċa numi kęe mmenii be mċċ bċċa tumi bċċoħi mmċdinu kęe bekezixi Bayiębölü yi dixx, naaső abiyyemm bęvali bċċ nnwuañi bedianit asiani nu bexxa bċċoħi Bayiębölü yi nwo banu. Gyehova iħama dixx bela anzenju enii bela isi yi ċħuani kęe ikoluwa Bayiębölü yi zo i niżi ye kedinde. Bayiębölü yi tkā kęe: “Ye Nyamınılı yi odwokč idimi ekeni eejle bela.”—Ayżżaya 40:8.

* Kemċi yekċonwu yi wċċ Ozumalediye 07 nu ni, sunzuma nwanzanwanza ni idu tumi mċċ Nyamñana ifa tiegħi.

SUMÁ SÜMAA

Sumá sōmaa falı kezim̄ Nyamunlı ıvalı yı sunzuma thanlı mmenii ma bəheleli Bayıbulo yı, kezim̄ ıwɔlı nıwum̄ banı, nı kezim̄ ıma adasamaa munwala bę sa lhā ebiye nı nıw.

Seketile be ıkohola ıkehels kelleta, naasñ numo ndwoko yı ıdi enii mɔc ımanlı ıheleli nı yı dıye. ɔzla sō yę mmenii ye bəheleli Bayıbulo yı a, naasñ numo ndwoko yı izü Nyamunlı yı eke

4. Bayıbulo yı ıda yı Ehelielevolı nı ali

Yı VIDIYO nı. Na **Kınga 2 Timoti 3:16**, na akö bozunzú ndwokçıziale mɔc ilili ɔzıc nı nıw.

VIDIYO: Aninyia Yę ıdi Bayıbulo
Yı Ehelielevolı a?—Yı ɔfıā Be
(2:48)

- Se mmenii ye bəheleli Bayıbulo yı a, nı minla ti mɔc ıbafılo yı Nyamunlı Odwoko a?
- Ekila a, ntıyası wɔ numo kęs yekeli kęs sa Nyamunlı ıkola idıwa ɔzı ıhuarı yı zu ıma mmenii kelle yı nızunzunlye a?

5. Beákvolı bęsikę Bayıbulo yı

Se Bayıbulo yı izü Nyamunlı yı ekeni dıye a, meyi nı yekila ıhuarı kęs ıkawı nıwum̄ banı. Abakısem̄ ma yenwo yı kęs mmenii mɔc bęle tumı ıbawı mɔmɔdını kęs bękezikę Bayıbulo yı. Nyamunlızüm̄ünle nu mbanimbani ıbawı mɔmɔdını kęs bękeva Bayıbulo yı bekeziye. Naasñ ıavalı nıwum̄ mɔmɔdını mɔc ıbawı kęs bękezikę Bayıbulo yı nı, mmenii sōmaa bęvalı bę nıwıvanlı bedianlı asianı nı bęva ıbawı Bayıbulo yı nıwı banı. Se erek kęs osuma ɔzı mmenii yi bo nı akö nıwı dıye a, **Yı VIDIYO nı**, na akö bozunzú ndwokçıziale mɔc ilili ɔzıc nı nıw.

VIDIYO: Ni Bayıbulo Ni Ito
Bulı Ima Be—Yı ɔfıā Be
(William Tyndale)
(6:17)

Kınga Ndwomi 119:97, na akö bozunzú odwokçıziale eyi nıw:

- Minla ye ihye mmenii sōmaa εzızıbe ma bęfa bę nıwıvanlı betiā asianı nu bekile Bayıbulo yı tu na bękyıkye bęma mmenii a?

6. Buuku mōc abiyela iku la inyia cōzōc mfasu

Bayibulū yē idī buuku mōc behile yē tu na bēhyihye yē sōmaa bedela buuku bela wō abakōsemē nu a. **Kinga Egyima 10:34, 35**, na akō bozunzū ndwokoxiziale eyimmo nnu:

- Mūnla ti mōc Nyamīnīlī tpe kēs bekile Bayibulū yē tu na bēkyikye yē sōmaa?
- Mūnla yē wō anyi ideli nwumōc wō Bayibulū yē nnu a?

Mmenii

sōmaa

nu ikuwanoyō cōwā cōwā

cōwā Bayibulū yē be wō bē
edindēlē nu

Edindēlē cōwā ibu
3,000
yē behile Bayibulū
munli yi anzeyūl yē cōfūā be
tu bōchō nu a

5,000,000,000

Bayibulū sōmaa mōc bedindimi nu,
izunī kulaa itela buuku bela

ABIYEMM C BĒKĀ KĒS: “Bayibulū yē idī buuku dadampō be mōc mmenii yē bēhelelē a.”

- Ke cōdānīl nnuwōc ese a?
- Mūnla dasūlē yē ikile kēs Bayibulū yē idī Nyamīnīlī Odwokō a?

3TCWCOKA YI

Bayibolu yu idi Nyamini Odwokc, na ihila kce mmenii munwala be sa ikehah ebiye.

Ke Okowuwa Ekeze a?

- Se bækä kce Nyamini lvali yu sunzuma thanli mmenii ma behelesi Bayibolu yu a, ke yu tu ikile a?
- Kezimc bawozi Bayibolu yu nwo ban, bekile yu tu, na bakyikye ni, ke ika wo ise a?
- Kakli moco ega onwu mmcpinli moco Nyamini iwa kce ikoluwa Bayibolu yu zu i ni wu kedinde ni, ke imma eti nyanli ese a?

Eyile moco yewielid dlyezumanle nu

Butayi

- Duwá "Bó Yi Tu Kunga Bayibolu Yi" nhylhyeltse yu zu kunga Bayibolu yu eyile bela
- Butayi Mvob:

P I B É S Ú M A A

Kunga Bayibolu yu abakosemi nwo odwokc—ozomci owo salati shelele yu zu baboru kezimc bekile yu tu wo nne ni zu.

"Moc Lyeli Moc Bayibolu Yi Iwowa Ekeni Lya Ibomi Ye Mmili Zu" (Awake!, November 2007)

Suma nninyeni azulatu asa moco anki ikohula ikezelke Bayibolu yu nwo odwokc.

"Bayibolu—Buuku Moc Dluy Bela Lákola Isike Yi" (Owienile Ayani No. 4 2016)

► 14:26 Kilá kezimc abiymmo bevali bɔ nnwoanli bedianli asiani nu behileli Bayibolu yu tu.

Ni Bayibolu Ni Itu Buob Ima Be

Behile Bayibolu yu tu na bedindimi sömaa ze. Se owo dlye a, minla ti moco okohula ekele ekeli kce belésunzanli numo ndwokc a?

"Bayibolu Ni, Asö Mmenii Bezinka Numo Odwokc Yi Anzenyi?" (Ndwokc moco lwa jw.org zu)

Moco ikeye na wanyia vidiyo nuu nninyeni mvob moco lwa
OZUMALEDIYE 05 yi nu ni, skan ndwiyel eyi anzenyi kó Sa
Okula Enyia Anyuñilele Daabaa! buuku yi nu wo jw.org zu

ԿԵ ԼՅԵԼԻ ՄԸՆ ՆՆՎԱՆԻ ԼՅԱԼ Ա?

'Nyamınılı ye iwoči nninyeni munwatř a.' (Yikile
4:11) Asü ede eyi edi a? Abiyemmo bækä kee, ke
abiyla ye iwoči nnwuonlı a. Se eyi idı nchua-
nle a, meyı ni yezayę yeqalı la. Naasü se Gyeho-
va ye iwoči nnwuonlı diley a, wóále edi kee sianti
be ti ye iwoči a?* Sunzú mɔɔ Bayıbulo yı tka tafalı
mɔɔ iyelı cwo cwo nnwuonlı tgalı, nu sianti mɔɔ ye-
kholu yekele yekeli ni nwó.

1. Aninyia niu clas lchma y? a y eliza niu clas lchma y?

Bayibulo yilikā kees: “Ahyeasi ni Nyamini i wacū
sulcū ni azile yil.” (Gyenesis 1:1) Sayinsimaa
sūmaa bede bedi kees sulcū ni azile yil munwala
cwā ahyeasi. Ke Nyamini i wacū yil izeli a? Iluwa
yil “tumi cōcō fa lye dīye” — cōm meyl ye le yu
sunzuma nwanzanwanza yil zu—ye i wacū amar
nsu eyi a, cōs cōs cōs cōs a, eyi i wacū
ahonlōnwa, yee pilaneti azulēti ni kinala nwumcō.
—Gyenesis 1:2.

2. Minala ti mōc Nyamiru i twāl azilé yu a?

Gyehova “**լած [azile yu]** **շոշամֆոմի լաւի կը ծանուա օշուա.**” (Aylzaya 45:18) լաւի azile yu

wɔ ɔhuani kınılma zu na ama mmenii bəahula
bəawowa ɔzulɔ daabaa. (Kınga Aylızaya 40:28;
42:5.) Sayınsımaa békä kee azile nı ıdı sununkö.
Azile yı la yę enii ləkəhula ləkəwowa zu a.

3. Mınıla yę tma enii yę sununökő wč nnamı nwı a?

* Ozumalediye 25 ni ikehilehile sianti moç Nyamunlu twol enii nu nu.

SUMÁ SÜMAA

Sunzú dasile mōc ikile kēe 33 wōcōlū nnwānī nū sianti cōm ntilya cōm Baytibulu tka ifalı dīyewcōlē nwū nū nu. Na kila mōc yekchula yekozuma yekvali Nyamlini nwū cōm subantiba mōc adasamaa da yi ali nū nu.

VIDİO: Nyamınlı Nu Dedi (2:43)

Ezi a?

Sa əkola enyia ndwokô ntu
vidiyo azulatô cewô ifali eyi
nwo wô cewô ndwokô tba
tutuwadawôwa cewô caluz ise
“Asü Bçowâl a?” ntu “Mcô
mmenii kâ wô cewô iyeli
cewô nnunwanli iyali ntu nwo”
wô jw.org zo.

4. Бюджет на мониторинг

Se mmenii kila abodi zu ye diye be a yekamvu be. Se ɔɔ a, ni aninyia ye 1se kee yefa abodi nwu animinyiamu yema yl a? **YI VIDIYO NI,** na akü bozunzú odwokçiziale mɔɔ ili ekeni ni nwu.

- Minala nninyeni yé adasamaa behila abcdí zu býe ebiye a?

Aliyia bela enii yę ikyina a. Naaső aninyia yę ihylhyeli nninyeni mčc iwa yę amansɔn̄i yi nu a? **Kınga Hibulumaa 3:4**, na akő bozunzú ndwokçiziale eyimmc nwu:

“Aliyia bela enii yε ikyina a, na Nyamulı sū yε ıyε nninyeni munwatī a”

VIDIYO: Asü Abiye Ye
Iwäl Amansonti Yü a?
—Yi Cfnä be (3:51)

5. Mcc Bayibolu lka ifali kezimc wäcwbäcimäli diley nwo ni ntiasi nu ca

Wä Gyenesisi yi ti 1 nu ni, Bayibolu ikilehile kezimc ye azile yi niu nnwani cänumäli mäca iwa cänumäli ni tigali. Asö sa cävula ede edi a, anzenyil cänumäli yi kees idil ndwondwo be keke? [Yi VIDIYO ni](#), na akü bozunzú ndwokçiziale mäca ilili cävala ni nwo.

- Asü Bayibolu yi ikilehile kees bëcwläc azile yi niu nninyeni mäca iwa cänumäli wä aqile ahyaäni a?
- Mcc Bayibolu lka ifali dileyewäle nwo ni, osunzu kees ntiasi wä nu a? Minla ti a, anzenyil minla ti mäca idil cäza a?

Kinga Gyenesisi 1:1, na akü bozunzú odwokçiziale eyi nwo:

- Sayinsimaa bækä kees amansonti eyi iwa ahyeası. Minla çhusanli zu ye mäca bëhä ni, i niu cänumäli cäwäcäli wä Bayibolu yi nu sikaleyl ni iyiyia a?

Abiyemmo bosunzu kees Nyamini iluwali elanlanile zu ye iwaclu diley a. **Kinga Gyenesisi 1:21, 25, 27**, na akü bozunzú ndwokçiziale eyimmo nwo:

- Asü Bayibolu ikilehile kees Nyamini iluwali **elanlanile** zu ye iwaclu egeni, nnamä azülötö, yees enii a? Anzenyil **iwaclu** diley bela kämä bo “su” idil?*

* Wä Bayibolu yi ni, odwokçopka “su” ikile abödi mäca nnwani iwa cänumäli cäwäcäli okunu azülötö.

6. Adasamaa bëdi Nyamini abwäcäli mäca bëda ndwi

Yédi kees nnamä mäca Gyehova iwołi be ni. **Kinga Gyenesisi 1:26**, na akü bozunzú odwokçiziale eyi nwo:

- Iluwakäcä bëcwläc ye wä Nyaminiyi subani zu ti, minla ye cälciläcäli nwo kunlumiylbales mäca yeda yi ali ni, imä yenwo yefalı Nyaminiyi subani nwo a?

ABIYEMMÖ BEKÄ KEE: “Mcc Bayibolu lka ifali kezimc wäcwbäcimäli diley nwo ni idil ndwondwo.”

- Ke cädwarii nwo cänumäli ese a? Minla ti a?

3TCWCCKC 1Y

Gyeahova tawol amanson be iwanwan munwatii.

Ke Okowuwa Ekeze a?

- Minala ye Bayibulu ikilehile ifali kezimc amansoni yu tgalu nu nwo a?
- Asü Nyamunlu iluwale **Elanlanle** zu ye imanlu nnwuanli tgalu a, anzenyul **tawol** bo munwatii?
- Minala ye ima enii da ndwl a?

Eyle moc yewielie dleyezumanle nu

Butayi

- Kunga ndwoko anzenyul kila vidiyo moc iba itowadowa ise “Asü Bawol a?” jw.org zu.
- Butayi mvolc:

P I B É S Ú M A A

Kila abodi nu nninyeni be moc ikile kese dleyewacavalu be tawol ekeni.

“Minala Ye Abodi Ikilehile a?”
(Awake!, September 2006)

Kila kezimc awonola bokohola bekehilehile bo nnwuakula duye moc Bayibulu yu ika ifali abodi nwo nu.

‘Gyeahova Ye Iwoli Nninyeni Munwatii a’

Kila kese elanlanle ehilehilele nu moc Bayibulu yu ikä ifali dleyewole nwo nu idt akö a.

“Asü Nyamunlu Iluwale Elanlanle Zu Ye Iwoli Nninyeni Azulatoc Moc Nnwoanli Wo Numo Munwatii Anzenyul?”
(Ndwoko moc jw.org zu)

Pibe nu kila kese abodi azulato be avunli nwo ndwoko nu sayinsimaa be ebibelenu da yu ali kese bawol nnuwanli anzenyul tgalu la.

**Moc lyel Moc Nnwoanli
Iyalu-Ndwokoyiziale Anlu Moc
Mmenii Beta Bebjiza (blohyu)**

Moc ikeye na wanyia vidiyo nu nninyeni mvolc tawol
OZUMALEDIYE 06 yi nu ni, skani ndwiyele eyi anzenyul kó Sa
Okula Enyia Anyinulele Daabaa! buuku yi nu jw.org zu

Kε Gyehova ldi lse a?

Se osunzuu Gyehova Nyamınılı nwo a, mınla ye tba wo adwini nu a? Asö ɔnwo yl kεe ldi abiye mɔɔ iwa ağıñzi ağıñzi mɔɔ yelókula yekejike yl a? Anzenu ɔnwo yl kεe ldi abiye mɔɔ iwa ekeni ankasa na mfomi ldi dlye be mɔɔ tumi wɔ numo keke a? Kε Gyehova ldi ise ankasa? Bayılıbulu yl imma yenwu Gyehova yl subanı azolstu ni. Akö sū imma yenwu kεe ldwini ye nwo.

1. Mınla ti mɔɔ yeáhola yenwu Nyamınıl a?

“Nyamınıl iđi Sunzuma.” (Dwɔčnu 4:24) Gyehova íni eniiwudo díkεe yε dlye yl. Gyehova ldi Sunzuma na lda súl, díka mɔɔ yelókula yekönüw yl.

2. Gyehova yl subanı azolstu ni ebiye yε le mınla?

Iwa numo kεe yéánwu Gyehova dlye, naasö se yesuma yl nwo dlye a yenwu kεe ldi abiye mɔɔ iwa ekeni ankasa, na yl subanı ngilimla ni ikā yε ma yebike yl. Bayılıbulu yl ikā kεe: “Gyehova ldi pεl̄pεl̄lile na iléyiaki yl nɔhuanol̄maa.” (Ndwomi 37:28) Ebiyekö sū “Nyamınıl iđi baaba sōmaa, akö sū lnwu ngoke,” na bezabε mɔɔ bɔnwus amanlye yl yε lda subanı eyimmo ali iki-

le be paa a. (Gyemisi 5:11) “Gyehova ibike bezabε mɔɔ be ahunlini iwuwu; ide bezabε mɔɔ be padi igolɔ ni.” (Ndwomi 34:18) Asö ezi kεe kezimč yεye yε dlye ni ikā Gyehova a? Se abiye yε dlye tanı a, imma Gyehova yl εxεeles bɔ. (Ndwomi 78:40, 41) Naasö se abiye yε dlye baaba a, imma Gyehova yl anyl ide.—Kınga Egyimla 27:11.

3. Mınla ye Gyehova lye lfa ikile kεe ldi yε a?

Gyehova yl subanı mɔɔ ldi sununkö paa yε le ɔl̄c̄l̄. Nɔhuanol̄ nu ni, “Nyamınıl iđi ɔl̄c̄l̄.” (1 Dwɔčnu 4:8) Gyehova iduwa Bayılıbulu ni yl abɔdt zu lfa lda yl ɔl̄c̄l̄ ali. (Kınga Egyimla 14:17.) Sunzu kezimč iwači yε ni nwo kila. Iwa yε wɔ ɔhuanol̄ be zu mɔɔ imma yekula yenwu kɔlesi mɔɔ lye pl̄kε, yetü ndwomi mɔɔ lye fe, na akö sū yetü aliyε yl felékö. İre kεe yε anyl ide baaba wɔ ebilawole nu.

SUMÁ SÜMAA

Suma əhəvanı məcə Gyehova iduwa cələzç iye
nninyeni məcə iye nənwənənlə nü nwo dileyə.
Na akö kila kezimə Gyehova tma yənəwə yil
subanı ngünümə nü na tda yil ali ikile yə nü.

4. Sunzuma Nwanzanwanza —Nyamınlı yi tumi məcə ifa iye dileyə

Kəmə yəfa yə sa yəyə egyptə nü, əzə la sə yə Gyehova
ifa sunzuma nwanzanwanza nü tye dileyə a. Baytbulu yil tma
yənəwə kəs sunzuma nwanzanwanza nü idı enii, mfomi idı
tumi məcə Nyamınlı ifa iye dileyə. **Kinga Luuku 11:13 nü**
Egyptə 2:17, na akö bozunzú ndwokçizialə eyimmo nwo:

- Nyamınlı “ikodwonwə” yil sunzuma nwanzanwanza nü
ikogua bezabə məcə bebizia yil zu zo. Meti osunzu kəs
sunzuma nwanzanwanza nü idı enii anzenyil idı
Nyamınlı yi tumi məcə ifa iye dileyə? Mınla ti məcə ekāā
cəc a?

Gyehova ifa yil sunzuma nwanzanwanza nü tye nninyeni məcə
tye nənwənənlə sömaa. **Kinga Ndəwomi 33:6 nü 2 Pita 1:20,**
21, na akö bozunzú odwokçizialə eyi nwo:

- Mınla nninyeni yə Gyehova iluwa yil sunzuma nwanzan-
wanza nü zu tye a?

5. Gyehova yil subanı ngünümə azvlətu

Nü Mosisi idı Nyamınlı yi sömənələ nəhəvanlevələ dileyə naasə nü tpe kəs
inwo yil Wəcləvələ nü bəwəc. Meti Mosisi thanlı ihileli yil kəs: “Má mənwo wə
ahvənlə na ama mənənwo wə bəwəc.” (Əkisadəsən 33:13) Gyehova tyeil əzə,
na imanlı Mosisi təwənül yil subanı azvlətu nü be. **Kinga Əkisadəsən 34:4-6**,
na akö bozunzú ndwokçizialə eyimmo nwo:

- Gyehova yil subanı azvlətu yil nu əhənlə dileyə yə imanlı Mosisi
təwənül yil a?
- Gyehova yil subanı azvlətu yil nu əhənlə dileyə yə wə anyıl ideli
pa a?

6. Gyehova ካdwini mmenii nwu

Hibulumaa cōm nū bēdi Nyamini yl mmenii wācōki nū bōhōl aləngozümünle nu wā Ig'yibiti. Kē Gyehova idili nyanlı izeli mmul mō nū bōnwuu amanlye nū a? **BÓ ODIYO** nū na kingga di yl meda, anzenyuu **kingga Ekişadəsə** 3:1-10. Na bozunzú ndwokçiziale anwu nū cēlcz iñili cōm.

ODIYO: *Gyehova lleli Be
Wɔ Be Amanlyewonle
Nu (2:45)*

- Minsla yes odwoko eyi ma onwo efali kezimō Gyehova iti nyanyi wō amaniye mōcc mmenii nwō yi ni nwō a?
—Kila nkyikyemi 7 nu 8.
 - Asū osunzu kēs Gyehova twā erē kēs ikawowa mmenii a, na ikohola ikyeze cōc a? Minsla ti a, anzenyuu minsla ti mōcc idī cōc a?

7. Sa yekula yeduwa abodi zu yesuma Gyehova yi subanu nwu diley

Yenwo Gyehova yi subani azulétu ni wo yi abeo nu.
Yí VIDIYO ní. Akú **kíngá Wulomimaa 1:20**, na bozunzú odwokçixiala mcoq ilí lúczu nwo.

VIDIYO: Abədil İda Gyehova
Yı Çıçık Ali—Eniiwudo Yı (1:57)

- Gyehova yi subanı azulətu yi nu eħiñla dixx
ay lu pċċabu yi cmi lu awnuq a?

ABIYEMMĀ BĒKĀ 33: "Nyamini idu abiye cewi cewi ekeni anksa, tumi be cewi cewi imfoma ikka bela."

- Կը պահի ուսուցչե՞ս ա?
 - Մինչ ու քանի ոչ ա?

3TCWCCKA YI

Gyehova idı abiye mōc yéáva ye anyu yéenwu yi na taw subanı sōmaa mōc tye píke, titili cíclas.

Ke Okowuwa Ekeze a?

- Münla ti mōc yéáva ye anyu yéenwu Gyehova a?
- Sunzuma nwanzanwanza ni, meyti ye le münlä?
- Gyehova yi subanı azulatu ni, ebiye ye le münlä?

Eyle mōc yewielie díyezumanle ni

Bütayi

- Se ekunga Ndwomi 23 owie a, bę tawmćidni kęe əkçunu mōc ikilehile wo ifali Nyaminiyi yi subanı nwo.
- Bütayi mvols:

P I B É S Ü M A A

Nyia Gyehova yi nwo nnimidi sōmaa iluwa yi subanı aditili anla mōc okozuma cwanu diley nü zu.

“Ke Nyaminiyi Idı Ise a?” (Öwienile Ayanı No. 1 2019)

Sunzu dasilis cew iküle kęe Gyehova idı sunzuma mōc iluwaluwa dika bela ni nwo.

“Asö Nyaminiyi Iwa Dika Bela a?” (Ndwok cew cew jw.org zu)

Kila sianti mōc Bayibolu ifile sunzuma nwanzanwanza yi kęe Nyaminiyi yi sa ni.

“Sunzuma Nwanzanwanza Ni Meyti Ye Le Münlä?” (Ndwok cew cew jw.org zu)

Ni tye si tma anyinlisunliyanii be kęe ikele ikeli kęe Nyaminiyi idwini yi nwo. Kila sianti mōc izinzanlı yi adwini.

“Sikaleyi Mitli Nyani Kęe Sa Mokola Mubowa Mmenii Mvols” (Öwienile Ayanı, October 1, 2015)

Mōc ikeye na wanyia vidiyo niu nninyeni mvols cew cew OZUMALEDİYE 07 yi nu ni, skani ndwlyele eyi anzeniyi kó Sa Okula Enyia Anyinliselē Daabaa! buuku yi nu wɔ jw.org zu

Sa ችልዳ ደየሳ ገዢ የገዢ አድርጊዎች

1. Μιντα γε Gyehova τρε κεε εγε α?

**“Mən ləmmə bəhwı̄ bəyike Nyamınlı na yızayı
sǖ iкəhwı̄ ikeyike mən ləmmə.”** (Gyemisi 4:8)

Mənla ye eyi ikile a? Gyehova tpe kəe εba εye yu
əhənwı̄. Lyə si ima abiyemmc kəe bekele bekeli
kəe sa bəkula bəfa Nyamınlı yı̄ əhənwı̄ iluwakes
beánwı̄ yı̄ ni ti. Naasö wə yı̄ odwokə Bayılbulu yi
nu ni, Gyehova ıla dıyə bela məcc təse kəe yənwı̄
yefalı̄ yı̄ subanı azıvlı̄tu nı̄wı̄ nī ali na ama yea-
hula yeaşike yi. Se yekı̄ngä Nyamınlı yı̄ odwoko
məcc tva ima ye wə Bayılbulu yī nu a, ikēma ye
nī Gyehova əhənwı̄valəs nī numc kəye sī lávalı̄
ənwı̄omc kəe yelı̄nwı̄nlı̄ yı̄ küt ni.

2. Minala ti mawc Gyehova ye tdi Cnchwu mawc itela abiyela mawc okchhula ekenyia a?

Abiyela íni εκενι μως ιδι ων ιτελα Gyehova. Ιρε κες ων ανυι ιδε να ἀκο γι ρε μμηλι bela μο ekehinyia mmowaliye ni. Sa ἀκολα ‘εfa ων adwaniindwini munwatii okua γι zo, iluwakese idwini ων nwo.’ (1 Pita 5:7) Gyehova ιων ερε exile bela κες iκωνωνα γι οχηνωνμμο, iκεγικυ be εγεει, na iadiye be.—Kinga Ndromi 94: 18, 19.

3. Minala yε Gyehova lpe kεε yι əhənwummo bεye a?

S U M Á S Ó M A A

Sumá kezimc əkəhüla əkəyəs Gyehova yı əhənwsu nı
nwı dıye sōmaa, na kila sianti mōc Gyehova tdi Əhənwsu
mōc itela abiyla mōc əkəhüla ekenyia nı.

4. Nı Abilehamı tdi Gyehova yı əhənwsu

Abilehamı (mōc besia bəfubı
yı Abilamı) nwı odwokcızıiale
ta wı Bayılıbosı yı nu nı, tıma yeti
Nyamınlı mōc yekəva yı
əhənwsu nı tu. **Kınga Abile-
hamı nwı odwokcızıiale wı Gyeho-
vənesisi 12:1-4.** Na bozunzú
ndwokcızıiale eyimmı nıwı:

- Mınlı ye Gyehova tħanlı
kəs Abilehamı lıyé a?
- Mınlı anuhuba ye Gyeho-
va tħalli yı a?
- Mınlı ye Abilehamı lıyel
wı mōc Gyehova tħanlı
kəs lıyé nı nıwı a?

5. Mōc Gyehova tpe kəs yı əhənwsommc bęye

Mbomı sōmaa nı, yekila əħħanlı kəs ye əhənwsommc
bękeye nninyeni be békema ye.

- Mınlı nninyeni ze ye ερε kəs wı əhənwsommc bęye bema wı a?

Kınga 1 Dwaċonu 5:3, na akū bozunzú odwokcızıiale eyi nıwı:

- Mınlı ye Gyehova tpe kəs yı əhənwsommc bęye a?

Sutiye mōc yekəye yekəma Gyehova nı, tħibex kəs yekəye
nzinjanlıye wı ye nyeliję nıwı ye subani nı. **Kınga Ayizaya 48:17,
18,** na akū bozunzú odwokcızıiale eyi nıwı:

- Mınlı ti ye Gyehova tpe kəs yı əhənwsommc bęye
nzinjanlıye a?

Əhənwsu baaba lıkakę ye nninyeni mōc yeyę a lıkawę ye nıwı bani na yekenyia
cılucı mfassu. Czo la ye Gyehova sū lıyę tıma yı əhənwsommc a

Əhənənu baaba təkəwəwa wu mmilli mə ehyinyia mməwaliyə nü. Gyehova sū təkəwəwa wu

6. Məc Gyehova tye təfa təbəwa yil cəmənəvənə

Gyehova təbəwa yil əhənəvənmə ma bekyina bo ndwokə ezizləbe yil munwa. **Yi VIDIYO nü**, na akő bozunzú odwokçizialə məc ili ekənlə nü nəvə.

VIDIYO: Gyehova tye Sömaa lma Mi
(3:20)

- Mənla əhənəni zu ye Gyehova təbəwa baale məc təc vidiyo yil nu nü ma ili adwini məc təvəata nü yil aqəlebəlilə zu a?

Kinga Aylzaya 41:10, 13, na akő bozunzú ndwokçizialə eyimmo nəvə:

- Mənla anuhuba ye Gyehova təfa təc yil əhənəvənmə munwatiñ a?
- Ənənu Gyehova kəs təkəhəla təkəyə əhənəvəba a? Mənla ti a?

ABIYEMMƏ BƏKƏ KƏS: "Yəlökəla yekəyə Nyaminiñ yil əhənənu."

- Mənla Bayılıbulo nu odwokə ye əkəhəla ekəva əkəwəwa abiye ma təkənə kəs, sa yekəla yekəyə Gyehova yil əhənənu a?

7. Se yekəyə Gyehova yil əhənənu a təs kəs yə nili yil bə nkəmmə

Nkəmməwəle təma əhənəvəvalə nu tye sl. **Kinga Ndəwomi 86:6, 11**, na akő bozunzú ndwokçizialə eyimmo nəvə:

- Mənla əhənəni zu ye yə nili Gyehova tində a?
- Mənla əhənəni zu ye Gyehova təs kəs yə tində a?

Yedəwa mpaywəle zu yetində yekile Gyehova; na meyl sū idəwa Bayılıbulo yil zu tində ikile ye

3TCWCCKC YI

Gyehova tpe kee fa wo chonwo, na ikowowa wo ma ekejike yi.

Ke Okowuwa Ekeze a?

- Ke Gyehova tbowa yil chonwommo ise a?
- Minla ti ye Gyehova ikaa kee yil chonwommo bseyen nizanzanlye a?
- Osunzu kee Gyehova yil chonwale iyis si soomaa anzeyu? Minla ti a, anzeyu minla ti moco idu ozo a?

Eyle moco yewielie dizezumanle ni

Butayi

- Kaa dley be moco ozuma eval Gyehova nwo ni kile wo chonwo.
- Butayi mvalo:

P I B É S Ú M A A

Minla mfaso ye Nyamini moco ekeva yil chonwo ni ikema ekenya a?

“Gyehova—Nyamini Moco Ifata Kee Yenwo Yi” (Owetenile Agani, February 15, 2003)

Suma oħvanu moco akħħula okoluwa ozul ekeye Nyamini yil chonwo.

“Ke Ikeye Na Mlax Nyamini Yi Chonwo a?” (Ndwok Moco Mmlantye Nu Ngadex Bebziza – Munwalijeh Moco Ikkowwa Be, Ofu 2, yi ti 35)

Kila sianti moco baale be itni njanli kee Gyehova moco lva yil chonwo ni itma yil ebilawle iyie baaba.

“Ni Mlabe Kee Mowu!” (Owetenile Agani No. 1 2017)

Kila moco mmlantye ni u ngedek be bekaa befalt kezim be tħixx njanli w Gyehova yil nwo.

Nyamini Moco Abiye Ikeya Yi Chonwo Ni Minla Ye Ikile a?

Moco ikeye na waanyia vidiyo ni nninyeni mvalo moco tħalli
OZUMALEDIY 08 yi nu ni, skan ndwilex eyi anzeyu kó Sa
Okula Enyia Anyinilek Daabaa! buku yi nu wċċ jw.org zu

Sa ጽሑል በዕድሜ ማያዝ ሁኔታ ነው

lye a eti nyanyi kess ehyinyia abiye mwo ikehile wu
chuanli wo ebilawole nu a? Asõ cwõ ndwokçyzia-
le be mwo cwo cwo nyanyi cwo eres cwo mu-
nwaliye a? Ehyinyia egeleykyule be a? Epre kess eti
nyanyi kess eyike Gyehova a? Mpaylwole ikhoola
ikcwowa wo ma ekeli wo ahyinyiadu eyimmõ mu-
nwatii nwu egyma. Naasõ minla chuanli zu ye
ise kess yebõ mpayl a? Asõ Nyamnlñ itiye mpa-
ylwole munwala a? Minla ye ɔkchula ekeye na
ama iadiye wu mpaylwole a? Má yehila.

**1. Aninyia ye tsə kee yəbə yə mrayə a, na minal
yə yekəhəla yekəwəcəmən mrayə a?**

Gyisəsi ihibeli yə kəs yə Zı məccədəsələr yə nköötü
la yə təse kəs yəbə yə mpayıl a. Gyisəsi yuzayub
təwəli Gyehova mpayıl. İhanlı kəs: “**Özə ti se**
mən səməm bəbəcə mpayıl a, bəbəwə yə ze: ‘**Yə Zü**
məccədəsələr...’” (Matiyu 6:9) Se yəbə Gyeho-
va mpayıl a, nü yəhəyəs yə nü yə əhənəwəvalə yə nu-
ezizibə.

Sa yekula yebč dlye bela mčc yehyinyia ni nwsmpayl. Naasö se Nyamlnl ikediye ye mpaylwile a, lse kęe i nü yl apedl iyiyia. “**Yebizia dlye bela wč yl ekeni kemč [Nyamlnl] tpe a, itiyeye.**” (1 Dwɔčonu 5:14) Gyisəsl ihileli nninyeni be mčc nwsmpa ihyinyia mčc sa yekula yebč nwsmpayl. (Kunga Matiyu 6:9-13.) Se yebč mpayl a, ini kęe yema ye eχeče ifi kęe yekela Nyamlnl asuna yezaziä yl kęe iwsuwá mmenii mwol.

2. Mīnla ķīvāni zv yē lse kēe yēbē mrauī a?

Baybulu ihye ye ειτιτε κες ‘γενα γε αηνιτι νυ ηδωκε γεηλε Νιαμιτι.’ (Ndwomi 62:8) Meti ισε κες γεζο γε αηνιτι νυ μυνωτι γεβο μπαι. Sa γεκολα γεβο μπαι μα ifindenli γε μυνω ανζενι γεβο γι νω γε ti νυ. Gyeho-va ιάγα κες γεωντο, γεωνω αζι, ανζενι γε γεγινα γεω μπαι. Μας ihyinyia γε ιε κες, γεκεγε γε ω γε αννιδι χρωνι zu. Sa γεκολα γεβο μπαι μημι γελα γω δικα γελα.

3. Mınlı əhvani zu yę Nyamınlı itiye yęmpaylıwče a?

S U M Á S Õ M A A

Sumá kezimc əkəhüla əkəwə mpayl ma iköz Nyamunl anyl,
na pıbe kezimc ekenyia mpaylwale zu mfasu.

4. Nyamunl iwo əhüanlı ccc ipre kęe yeduwa zu yebə mpayl

Mınlı ye ikeema Nyamunl ikediye ye mpaylwale anzenyu ilétiye a?
Yı VIDIYO nı.

Gyehova ipre kęe yebə yil mpayl. **Kınga Ndwomi 65:2**, na akö bozunzú ndwokçiziale eyimmo nwı:

- Asü osunzu kęe “Mpayı Diyelevnö” yil ipre kęe əbə yil mpayl a?
Mınlı ti a, anzenyu minla ti mco idı əz a?

Se yere kęe Nyamunl itiye ye mpaylwale a, lse kęe yefa yil mmela yebə ye ebıla. **Kınga Mıka 3:4 nı 1 Pita 3:12**, na akö bozunzú odwokçiziale eyi nwı:

- Ke ikeye na yeanwu kęe Gyehova ikediye ye mpaylwale a?

**VIDIYO: Asü Nyamunl Itiye
Mpayıwale Munwala a?**
—Yı Əfbə be (2:42)

Se kune be si a əfən anwı yil munwala bə mpayı kęe Nyamunl ima beli nkunimi. Asü ntıylasıı wınum kęe Nyamunl ikediye mpayı eyimmo a?

Ezileba bela ipre kęe yil ǵa iző yil ahonlini nu i nıll yil tündə. Əzo la ye Gyehova sō ipre kęe yező ye ahonlini nu iye nıll yil tündə a

5. lse kęe yező ye ahonlini nu yebə mpayl

Bهile abiyemmo ma bəhyı mpaylwale pəkyıl be bogua be ti nu mco cəbə yil exile bela. Naasü əzə ye Nyamunl ipre kęe yebə mpayl a? **Kınga Matiyu 6:7**, na akö bozunzú odwokçiziale eyi nwı:

- Ke ikeye na se yebəcə mpayl a ‘yeadıwaltı ndenı ndindinli anzenyu yeákā odwoko əkő yil la mbəmə süməaa’ a?

Exile bela sa əkula ədwınlı dıye pəkyıl be mco Nyamunl iye ima wı nı na wıala yil ası wı nwıom. Yé əzə exile bela wı darenı nu, na əkənwı kęe əwə nninyeni azılcıtu süməaa nwı mpayı, wı mmılı mco wıákā odwoko əkő yil la mbəmə süməaa.

6. Mpaylwales idu akyedti cewi cewi Nyaminiyi yil ekeni

Minala chuanli zu ye mpaylwales ikehula ikcwawwa ye, titili wɔ mmili mɔ yeyiyiaa ndwokɔ ezizlbe nū a? [Yi VIDIYO ni.](#)

Bayibuluu iba aanshoba kese mpaylwales ikehula ikcwawwa ye ma ye ahonlunu ikecde ye kunlu. **Kinga Filipimaa 4:6, 7**, na akõ bozunzú ndwokɔxiziale eyimmɔ nwas:

- Iwɔnum kese, ke mmili munwatii ye mpaylwales iyil ye ndwokɔ ezizlbe wɔ ekeni a, naasū minala chuanli zu ye ibuwa a?
- Minala nninyeni ye erde kese cba nwaso mpayl a?

7. Dé mmili fa bɔ mpayl

Iyɛ a alagy lwo yéni nū ti, nū ye egeselie ivi po kese yekewa mpayl. Na nū ke mpaylwales nwas ihyinyia Gyisesi ise a? **Kinga Matiyu 14:23** ni Maaku 1:35, na akõ bozunzú ndwokɔxiziale eyimmɔ nwas:

- Minala ye Gyisesi iyeli na ama ianyia mmili tawo mpayl a?
- Minala mmili ye ɔkchula ekenia alagy ɔkewa mpayl a?

ABIYEMMɔ BEKĀ KΞΞ: “Nyaminiyi meyl, ikye ansaana iawuwa mpayl.”

- Ke cewi cewi eyi ese a?

**VIDIYO: Mpaylwales Ibuwa
Ye Ma Yekyina Ye Ndwoke
Ezizlbe Yi Munwa (1:32)**

Ezi a?

Çdwokɔrök “amini” ikile kese “iyeli ekeni.” Çwomu Bayibuluu mmili nu munwala, bækä “amini” wɔ mpaylwales yil awielleye.
—1 Mmiliizudwokɔ 16:36.

3TCWCCKA YI

Se yező ye ahonlını nu yeqo mpayi a tma yebike Nyamnlıt, ye ahonlını tla ye kunlu, na tma yenya anwazizibę yeqe ccc Gyehova tpe.

Kε Okowuwa Ekeze a?

- Aninyia ye lse kεe yeqo yl mpayi a?
- Mlnla əhəvəni zu ye lse kεe yeqo mpayi a?
- Mlnla mfasu ye twa mpayiwale zu a?

Eyle mco yewielie dlyezumanle nu

Butayi

- Be dlye be mco cmoanu ihyinyia wo nu nwo mpayi, dlye be mco okchula ekela Gyehova yl asa enii cmoanu, nli dlye be mco enii fuli ikenyia calozac mfasu nu nwo mpayi.
- Butayi mvalo:

P I B É S Ú M A A

Ptbé mpayiwale nwo ndwokcigiziale mco ebiye a eta ebizia nu nwo munwalye.

"Nninyeni Asunwa Mcc Isi Kee Cnwo Efali Mpayiwale Nwo."
(Cwilenule Ayani, January 1, 2011)

Sumá sianti mco ihyinyia keezim cokchula okodu mpayi nu w o mpayiwale nu.

"Mlnla Ti McC Isi Kee Mub Mpayi a?" (Ndwoko cmo jw.org zu)

Kila mco Bayibulu ikilehile ifalt enii lse kεe yeqo yl mpayi nu nwo.

"Asū Isi Kee Mub Nwanza-nwanzamaa Mcc Bowunu Ni Mpayi a?" (Ndwoko cmo jw.org zu)

Wc ndwomi vidiyo eyi nu nl, kila kεe okonwo kεe ihyinyia kεe yeqo mpayi wo dika anzenyu mmili pokyu be a.

Bc Mpayi Mmili Bela

Mcc ikeye na wanyia vidiyo nu nninyeni mvalo
OZUMALEDIYE 09 yi nu ni, skan ndwiyelie eyi anzenyu kó Sa
Okula Enyia Anyinilele Daabaa! buku yi nu wo jw.org zu

Minla Mfasu Yε Ekenyia Wɔ Gyehova Dasivulomaa Bε Ayiyialye Tu a?

Asu bədu sale bənvoli wu kee əhá Gyehova Dasivulomaa bε ayiyialye tu kyí a? Se ələkəl ekeni kyí a, ebiye a eyle mɔc ili bəmənli nı wu kunu kodu əgyikti. Ebiye a ekejizia kee: ‘Minla yε iki bəcəz wɔ cəz ayiyialye ni tu a? Minla ti yε nwumc ihinyia a? Minla ti yε tse kee mɔk ebiye a?’ Wɔ dlyezumanle eyi nu nı, okozuma kee se ε nı mmenii mvoli bɔ numc sümli a, ləkwawia wu na ləkhwı wu ikeyike Nyamunli sõ.

1. Minla ti yε Gyehova Dasivulomaa beyiyia numc bəsüml a?

Kila kezimc Baylbulu ehelielevolı be lhanlı sianti paa ti mɔc yeyia numc nı nwu odwokc: “Asafu kezile yi nu, yε mɪkeyl Gyehova ayε-İ a.” (Ndwomi 26:12) Cəz sõ la yε nnə, se Gyehova Dasivulomaa beyiyia numc a bε anyi ide baaba. Wɔ oyuwadı. dika bela nı beyiyia numc dərepni bela bəsüml Nyamunli, bətu ndwomi, na bəcə mrayi. Akõ sõ ələbə bela, bəkə ayiyialye nəlezile azulətu bəkə bəsüml.

2. Minla yε okozuma wɔ yε ayiyialye tu a?

Yε ayiyialye yı igyi Nyamunli Odwokc yı zu, ‘be-kilehile numc ma numc ida ekeni bəwəc.’ (Kınga Nehemaya 8:8.) Se εba yε ayiyialye tu a, okozuma Gyehova nı yı subanı ngunluma yı nwu dlye.

Se εba nwu sümmaa εfai cələcəl wu wu cəm tıma cəm tıma nı nwu a, əkəhwı ekejike yı paa. Akõ sõ okozuma kezimc ləkhwı ləkwawia wu ma ekenyia εbılawc-İ ε mɔc azünudwoliye wɔ numc baaba.—Ayızaya 48:17, 18.

3. Minla əhəvanı zu yε mmenii mɔc ε nı bε kowc wɔ yε ayiyialye tu nı ləkhwı ləkwawia wu a?

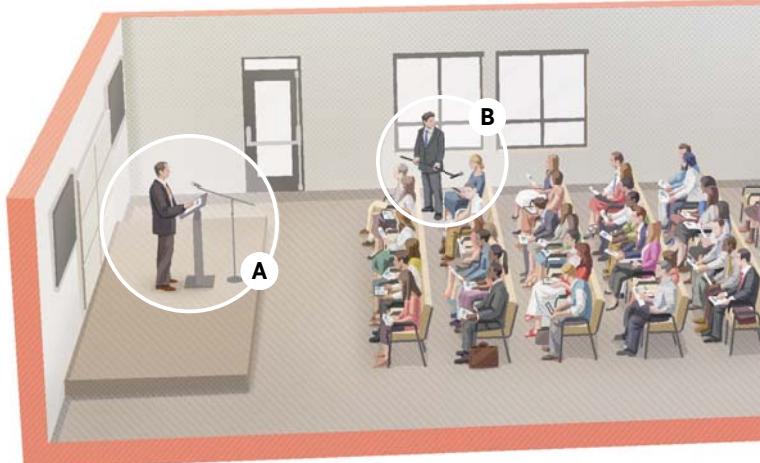
Gyehova ləkä ikile yε kee “yədwini əhəvanı mɔc yəkəhwha yekezizi yε əhənwummc bε kenyə, yələl yε nwu nkökö nkökö, na yewó εbıla baaba. Dika mɔc yeyiyia numc yetiye Nyamunli Odwokc nı nı, máma yeyiaki ekeni əhəle.” (Hibulumaa 10:24, 25) Wɔ yε ayiyialye tu nı, ekeiyiyia mmenii mɔc bəcəpəcə bɔ nwu baaba, mɔc bəzabə sõ bε anyi ideli nwumc kee bokozuma Nyamunli nwu dlye sümmaa dltke wuzawu la. Ekədi kee bəbəcə Baylbulu nu nkəmmc bəfa bəhye bɔ nwu εzizibə. (Kınga Wulomimaa 1:11, 12.) Akõ sõ, sa əkəla ε nı mmenii sümmaa mɔc bəwəc anyinlilele təvalı nwumc kee beyiyia ndwokc εzizibə nı bɔ nkəmmc. Eyimmc yε lə sianti azulətu mɔc tıma Gyehova tpe kee yəta yeyiyia numc nı be!

SUMÁ SÜMAA

የተበደው መርመሪካዊ ነው በ Gyehova
Dasinvalomaa ይደረግ ማያዣል
የሚከተሉት የሚከተሉት የሚከተሉት
የሚከተሉት የሚከተሉት የሚከተሉት

- (A) Wó ye ayiyialtye tu ní yetiye ndení, yekila vidiyo, na betlúd ye ma yénwu kezimo yekehile. Yéfa ndwomi níi mrapay yébó ye ayiyialtye tu, na yéco sõ a yéye czo la

(B) Wó ye ayiyialtye yi əfuañ be ní, bætu sale bœföla amays mæc yetivee ní ma ystundz ehive

4. Gyehova Dasivulčmaa bę ayiyialıyę azulčtu

Wô asümanvâl yî be mmil zu ni, ni Kilişinyiamaa mœwœcœ
ekeni ni beta beyiyia numœbœsömi Gyehova. (Wulomimaa 16:3-5)
Kunga Kolosiyiamaa 3:16, na akû bozunzú odwokxiziale eyi nwu:

- Münlə şhuanı yə tutu Kilisinyiamaa ni boluwali əzulə bəzümlənlə Gye-hova a?

Nne sü, Gyehova Dasinvulomaan bëta beyiyia num cum wä dika cum bësümlü ni. Se erë këe onwu cum cùlaczikü wä be ayiyialtye tu a, **yí VIDIYO ni**. Akü, kila asafu ayiyialtye nwü mfonyini ni, na bozunzú ndwokoxiziala cum cùlaczikü lili iwu.

Kınga 2 Kölentımaa 9:7, na akũ bozunzú odwokçıziale eyi nwv:

- Mūnla ti yę bęálile ozukua wę Gyehova Dasłvulčmaa bę ayiyialęe tu a?

- Ayiyialıye yi ɔfuā eñinla díye ye ekila a, wu anyi ikeleli
nu paa anzenyuyi kćowowa wu a?

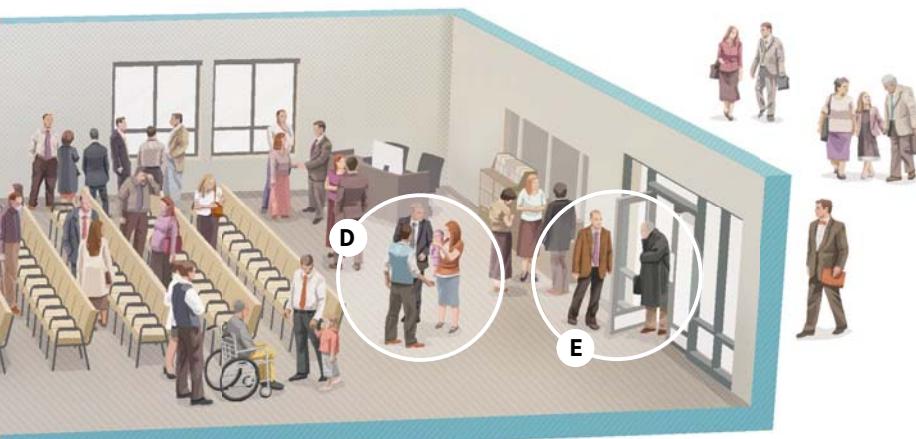

VIDIYO: Mınla Yε Yεyε Wɔ Yε Kındıcm Hoołu a? (2:12)

Ezi a?

Okonwu dika nii mmili
m bese ye ayiialye
azulcwa ni oyuwadi
munwala wa jw.org zu.

Ansaana yekcwā ayiyialyē tu nu mmilī mō yēbō

(D) Abiyela tcola tba
ebiye—mmenyia, mmaalē,
mbanimbani, nu nwakula

(E) Beālile ozukua bela wō ye
ayiyialyē yl tu. Gyehova
Daslvolōmaa bē ayiyialyē
tu ni beālile kōlehyenl

5. Ide mmcpinawcē na ama yeaħula yeaħċ ayiyialyē azulċtu

Sunzu Gyisessi nu yl abusunwa yl nwo kila. Se ni bokħiċ ċelob
bela ayiyialyē nu a, ni isse kēs betiyya kęye aqile asā bɔzñ Nazuleti
bokċ Għelusalam. Na ni eyi sō idu ċħuanti mōc avile wċi num. **Kinga
Luuku 2:39–42**, na akū bozunzú ndwokċixiale eyimmo nwo:

- Asū osunzu kēs ċċa ċħuanti yl mōc ni botua bokċ Għelusalam
ni, ni ide mmcpinawcē a?
- Minla ti ye ebiye a ikehinyia kēs ċċa mmcpinu na ama waħħola
wuahċi ayiyialyē tu a?
- Asū osunzu kēs nnuom īhyinyia kēs ċċa ayiyialyē wċi mmilī po
mċċa lyē sī lma wu a? Minla ti a?

Baylbulu tkā kēs nnuom īhyinyia paa kēs yeyiyia num. **Kinga Hiblumaa 10:24, 25**, na akū bozunzú odwokċixiale
eyi nwo:

- Minla ti ye isse kēs yeta yekċi ayiyialyē a?

ABIYEMM C BEKĀ KΞX: “Onnūm īáhyinyia kēs ε nu mmenii mvu
keyiyyia num ansaana ważazuma Nyamini nwo dlye.”

- Minla Baylbulu nu odwokċi ye tħalli yeaħħi Gyehova tpe a?

3TCWCCKC YI

Se əkə ayiyialyue a, ləkəwowa wə ma okozuma Gyehova nwə dlye sōmaa, əkehye e nii yl əhənwəvaləs nu ezizibəs, na e nii mmenii məvələ bəawələ cəwənum beazüml yl.

Kə Okowuwa Ekeze a?

- Mınlə ti məc Gyehova tħye ye ezizibə kəs yeyiyia num a?
- Mınlə ye okozuma wə Gyehova Dasinvolčmaa be ayiyialtye tu a?
- Asö osunzu kəs ayiyialtye ni ləkəhüla ləkəwowa wə wə əhəvanlı füll be zu a?

Eyile məc yewielie dlyezumanie ni

Bütayi

- Kə ayiyialyue ni be na wuanwu mmenii cəwəc cəkənu ni cəwə.
- Bütayi məvələ:

P I B É S Ú M A A

Na se wu kunlu tu kəs əkəhə ayiyialtye ni be sō ε? Kila kezimə beniya be məc ni iti nəxanlı zə ni akō yl anyu tħa iləli ayiyialtye ni nwə.

Ye Eġġejja Illefi Ezemanie Yi Kyi

Kila kezimə abulantiyəs be yl anyu iləlili ayiyialtye ni nwə ni məc tħali na ama taħola taħol bebiye exile bela.

**Mi Anyi Illelili Ayiyialtye
Yi Nwə Baaba!**

Kila kezimə abiyeemmo beti nəxanlı wə ayiyialtye cəkə cəwəni ni nwə.

“Sianti Məc Isse Kəs Əkə Ayiyialtye Wə Kundċom Hħoll” (Ndwokċa zu jw.org)

Kila kezimə beniya be məc tħalli yl anyu nwə tħad basabasayel-maa okuwa be ni yl ċeblawież tħażżeż mmul mə lħol Gyehova Dasinvolčmaa be ayiyialtye yl be ni.

**“Dika Bela Məc Mukħols Ni,
Ni Mifha Otti Mukħols”** (Oħraġen il-Aġani, July 1, 2014)

Məc ikejye na wuanyia vidiyo ni nninyeni məvələ cəkə cəwə
OZUMALEDIY 10 yi ni ni, skani ndwileyel eyi anzenyu kó Sa
Okula Enyia Anyuññelek Daabaa! buku yi ni wə jw.org zu

Ke Ikeye Na Wuanyia Bayibolu Exingale Zu Mfasu Kezile a?

Fa yi kese kese eyi egyma kezile be naasö eti nyanlı kese lyę si sümäa, mınla ye ekeye a? Mcc ikeye na taye méléke ni, ebiye a sa ekyikye egyma yi nu ngyikü ngyikü, na ama wubahla wualı nwumc egyma. Ozc rerevare sō ye Bayibolu exingale idı a. Ebiye a ekeyizia kese, ‘Mowó yi tu wɔ̄ εhınlı dika a?’ Wɔ̄ ozumalediyeyi nu ni, yekozunzu nninyeni azolotu be mcc lyę méléke mcc əkchıla ekeye, na lawowa wo ma wo anyl ialeti Bayibolu exingale niyi zumale nwo.

1. Mınla ti mcc lse kese yekunga Bayibolu exile bela a?

Enii mcc ikunga Bayibolu yi anzeniyi “**Gyehova yi mmela**” exile bela ni, yi anyl ikele na yi εbıla-wacę sō ikezi yi bowo. (Kinga Ndwomi 1:1-3.) Se ɔccyi tu a, exile bela bɔ̄ mmcdinli kese ekəva miniti egypti be ekeyinga. Se εba ɔnwı Nyamınlı Odwokö yi nu bowa a, ikeyma wo anyl ikeleli wo Bayibolu exingale ni nwo paa.

2. Mınla ye ikeyowa wo na wuanyia Bayibolu exingale zu mfasu a?

Se yekenyia Bayibolu exingale zu mfasu a, lse kese yekyina na yesunu mcc yekinggaa ni nwo. İni kese yekingga la, lse kese ‘**yedwırılındwırılı nwumc**’ sō. (Dwohyuwa 1:8) Mmili mɔ̄ ekinggaa ni, biziá

wu nwo ndwokö be dıkees: ‘Mınla ye eyi ima munwu mıfali Gyehova Nyamınlı nwo a? Ke ikeye na mıava eyi mıayey egyma wɔ̄ mi εbıla-wacę nu a? Ke ikeye na mıava nkyikyemi eyi mıawowa mmenii mwıl a?’

3. Ke ikeye na wuanyia mmili wuayingga Bayibolu yi a?

Asö lyę si ima wo kese ekenya mmili ekeyinga Bayibolu yi a? lyę si ima ye nu sümäa. Bó mmcdinli kese ‘**εkəva wo mmili ekeye nninyeni mcc nwumc ihinyinyi.**’ (Efisiesimaa 5:16, NWT) Sa əkula eyę ozc, iluwa mmili pɔ̄kyı be mcc ekəyi ekeziye ekəni, na wuava wuayingga Bayibolu yi exile bela ni. Abiyemmo bede mmili békunga Bayibolu yi nwonı dékedek. Abiyemmo sō bede mmili békunga yi oyuwa, ebiye a mmili mɔ̄ bedee bɔ̄ mmomlı ni. Naasö abiyemmo sō békunga Bayibolu yi nunuma ansaana bəahö bəala. Mınla mmili ye ikeye baaba ikeyma wo paa kese ekəva ekeyinga a?

SUMÁ SÜMÁA

Sumá kezimcə ekema wu Bayıbılu εχινγαλε tkeye anyinilele baaba. Kila kezimcə ɔkchula ekeziyeziye wu nwsu bıwı na ama wuanyia wu Bayıbılu dıyexumale yı zu mfasu kezile.

Kemcə yekula yesuma aliyə mvılo ililə na ye anyı tba ideli nwomcı ni, ɔzı la sū ye yekchula yekozuma kęe, yekema Bayıbılu εχιнgale tkeye anyinilele a

4. Sumá kezimcə wu anyı ikeleli Bayıbılu εχιнgale nwsu

İla azı kęe yekowá yı tu yekexinga Bayıbılu. Naasü, kemcə aliyə fılın be tıcola tısa abiye felekü nu ni, ɔzı la ye amiyə sū sa yekula yeba yenya Bayıbılu εχиngale nwsu akcóna a. **Kunga 1 Pita 2:2**, na akō bozunzú ndwokçıziale eyi nwsu:

- Ekila a, se ekınga Bayıbılu yı exile bela a ıckhula tkeye tkeye dıye be mocc wu anyı ideli nwomcı na ıre iyelə a?

Yı VIDIYO ni na kila mocc iyelı mocc abiymemcə be anyı tıga ileli Bayıbılu εχиngale nwsu. Akō bozunzú ndwokçıziale mocc ilili cızıla nı nwsu.

VIDIYO: Mmılantıye Nı Nyedekə Be Be
Anyı tıga ileli Nyamını Yı Odwoko Yı Nwsu
(5:33)

- Wı vidiyo yi nu ni, mınlı ndwoko εzızıbe ye mmılantıye nı nyedekə yı belili ɔzıla nkunimi a?
- Mınlı ye tıwıwılı be ma bıchılı ɔzıla bıexınganlı Bayıbılu yı exile bela a?
- Mınlı ye bıeyelı na ama be Bayıbılu εχиngale nı tıayę anyinilele paa a?

Adwıntıhilele mocc kawıwa wu ma ɔkewa yı tu:

- Pé Bayıbılu mocc bıeva nne mmılı yı nu **edındıle behile yı tu pırexepe**. Se ɔwı New World Translation yi be wı edındıle mocc ɔkula ekunga nu a, twé kila.
- Dı bıomınlı kunga ɔfıda azılıtın mocc wu anyı ideli nwomcı paa ni. Se ıre ıre nwsu adwıntıhilele be a, kila altıka mocc ise “Bı Yı Tu Kunga Bayıbılu Yı.”
- **Yı dıka mocc ekexinga ni ndwı.** Fa altıka mocc ise “Fá Wı Anyı Di Wı Bayıbılu εχиngale Meda” mocc ıwa buuku eyi nu ni di egıima.
- **Fá JW Library® app yı di egıima.** Se enya ebiye wı wo foonu anzenyılu tabıletü zo a, sa ɔkula ekunga anzenyılu etiye ebiye wı dıka bela mocc ıwa.
- **Fá nninyeni mocc bıeva behınlı New World Translation yi nwsu ni di egıima.** Ebiye ye le azıle nwsu mfonyini, altıka azıltı, nı ndwoko be yı tıhilele mocc sa tıcola ıma wo Bayıbılu εχиngale tıye anyinilele.

5. Siyeziyé wu nwu ma wu Bayibulu díyezumanlę yı

Kınga Ndwomi 119:34, na akö bozunzú odwokçızialę eyi nwu:

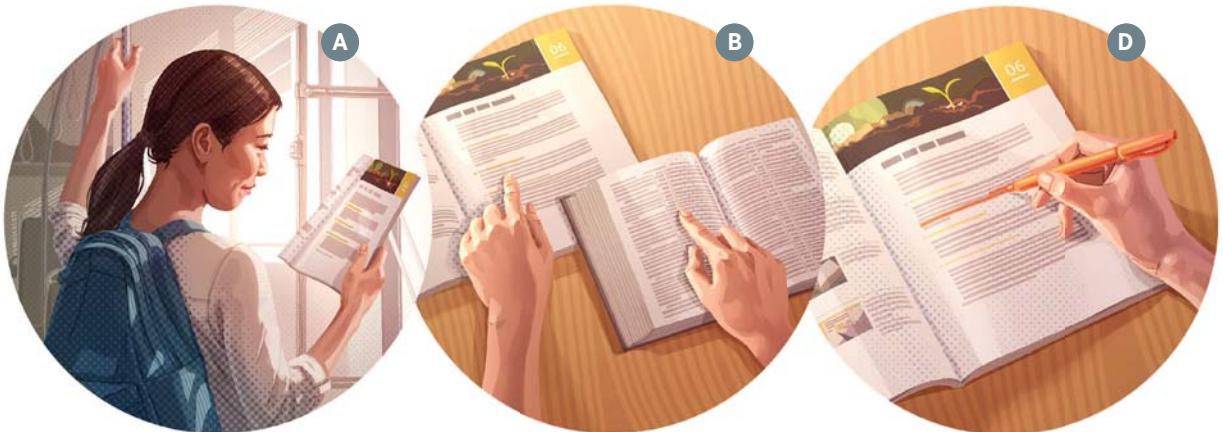
- Mınlı ti mċċ idlı baaba kęe ɔkċwa mprayi ansaana wuaġinga Bayibulu anzenyu wuaziyeziye wu nwu wuama wu Bayibulu díyezumanlę a?

Ke ikejx na wuanyia díyezumanlę yı ɔfuā bela zu mfasu a? Mmili mċċ esiyeziyee wu nwu ekema díyezumanlę be wċċ buuku eyi nu ni, bċċ mmċċidni kęe okoluwa ċhuani eyimmo zu ekeziyeziye wu nwu:

- (A) Kınga nkyikyem i mċċ ība díyezumanlę yı tu ni.
- (B) Kila εħelieħe ndwokč azu lətu mċċ īwa nu ni na kungħa, na bċċ mmċċidni kęe ɔkċonu kezimċ īfali ndwokč mċċ bebzuma yı nwu.
- (D) Ndwoġa aboġġi mċċ īyi odwokçızialę bela yı munwa nu tuá yı tu; eyi īkċowwa wu na ε nni wu kilehilevlu ni bseawu ozumaledju ni nwu nkċom.

Ezi a?

Għej-ho Daxiwlomaa b'eva Bayibulu yı tħihilex sōmaa beli egymha. Naasū, mċċ ye anyi ideli nwu ma baaba paa ye l-*New World Translation of the Holy Scriptures* iluwakċċ numu ndwokč idlı̠ pereżeर, numu īla ekk, na tħafu Nyamini yi dima yı idī egymha.
—Kila ndwokč mċċ īwa jw.org zu mċċ yı odwokčtile ise “Asō Għej-ho Daxiwlomaa Beżżebe Bieħe Be Bayibulu a?”

ABIYEMMÖ BEKĀ KΞX: “Bayibulu yı exi ngalez nni yı zumalix meyx i idu egymha kezile paa. Mini alagy i mċċ mikkewa mikknejek czo.”

- Ke ċċawlini nnuwa ċomu ese a?

31CWCCKA YI

Mcc ikeye na wanyia Bayibulu yi zu mfasu kezile ni, ye mmili nhuyheyileye mco ekeda ekezinga, bco mpayi siä mco eklingaa yi nu ntiasi, na siyeziye wo nwo ma wo Bayibulu dleyezumanle yi.

Ke Okowuwa Ekeze a?

- Mlnla ye ikowa wo na wanyia Bayibulu ezingale zu mfasu kezile a?
- Mlnla mmili ye okchula ekeyi ekeziye eke na wava waayunga Babibulu yi na waazuma a?
- Mlnla ti mco mfasu wc zu kesa ekeziyeziye wo nwo ekema wo Bayibulu dleyezumanle yi a?

Eyle mco yewielie dleyezumanle ni

Butayi

- Fá adwintihilele mco tawo ozumalediyey eyi nu ni siyeziye wo nwo ma wo dleyezumanle mco ili ekenu ni.
- Butayi mwob:

P I B É S Ú M A A

Sunzú adwintihilele azolto be mco sa ikola ibowa wo ma enya wo Bayibulu ezingale zu mfasu kezile ni nwo kila.

“Kezimc Ekenya Bayibulu Ezingale Zu Mfasu Sumää”
(Cweneule Ayani No. 1 2017)

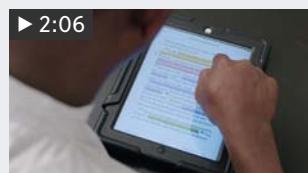
Sumá ohwanit asá mco boduwa ozulb bekunga Bayibulu yi.

“Ke Bayibulu Yi Ikchula Ikowuwa Mi Ikeze a?—Cfba 1: Kunga Wo Bayibulu Yi, Na Nwó Mcc Iwá Numc”
(Ndwoko mco tawo jw.org zu)

Pibe kezimc ekema wo Bayibulu ezingale ikeye anyinilele.

“Ke Bayibulu Yi Ikchula Ikowuwa Mi Ikeze a?—Cfba 2: Ma Bayibulu Ezingale lyé Anyinilele”
(Ndwoko mco tawo jw.org zu)

Kila adwintihilele mco mmenii mco bezinga Bayibulu yi behye ni befa beema.

Wozawo Wo Dleyezumanle Mcc Itu Mpuni

Mcc ikeye na wanyia vidiyo nu nninyeni mwob cawo
OZUMALEDIY 11 yi nu ni, skani ndwlyele eyi anzenyi kó Sa
Okola Enyia Anyinilele Daabaa! buku yi nu wo jw.org zu

Minla Yε Iκώνωwa Wu Ma Κάκη Czulc Okozuma Bayibulu Yι a?

Mfasu wɔ ɔzulc kεe yekozuma Bayibulu yι, naasõ ke efile bela ye tyele ni tkeye mmelēke a. Itwu mmili be a, sa yekula yeti nyanli kεe yelikula yekoho ɔzulc yekozuma Bayibulu yι efile bela. Minla ti mɔɔ nwumc ihyinyia kεe ɔbo mmcdinli ɔtowa ɔzulc a? Minla ye Iκώνωwa wu ma ɔkɔdumwa ɔzulc okozuma Bayibulu yι lávali nwumc ndwokc ezizlbe mɔɔ ekeyiyia ni a?

1. Minla ti mɔɔ mfasu wɔ ɔzulc kεe yekozuma Bayibulu yι a?

“Nyamini Odwokc iwa ekeni efile bela, na tye egyma.” (Hibulumaa 4:12) Mfasu wɔ Bayibulu yι zu iluwakese imma onwo Nyamini yι adwini ni ɔlile mɔɔ iwa imma wo. Ke nnimidi nkõ la ye ikema ekeniya a, mfomi ikema ekeniya nγeslebe ni anyululazu sõ. Mɔɔ itela ɔzulc kulaa ni, Bayibulu yι Iκώνωwa wu ma ekeva Gyehova ɔhōnwu. Bayibulu yι mɔɔ okozuma ni ikema wu ebilawcile tkeye baaba.

2. Minla ti mɔɔ nwumc ihyinyia kεe yenwo kεe Bayibulu nu nɔhuanle itu bula a?

Nɔhuanle odwokc mɔɔ iwa Bayibulu nu ni idli kεe agyiapadu be mɔɔ itu bula. Eyi ti mɔɔ

Bayibulu yι tkeye ye ezizlbe kεe ‘yedó nɔhuanle yι na áma yεtçori yι kyι.’ (Eγεlewule 23:23) Se yedwintndwini kezimc nɔhuanle odwokc mɔɔ iwa Bayibulu nu itu bula ni nwu a, sa imma yεbɔ mmcdinli yekɔ ɔzulc yesuma, lávali nwumc mɔɔ yekeyiyia bela ni.—Kínga Eγεlewule 2:4, 5.

3. Minla ɔhuanli zu ye Gyehova Iκώνωwa wu ma ɔkɔheli ɔzulc okozuma Bayibulu yι a?

Gyehova mɔɔ idli dlye munwala lωcilevna lɔr wu ɔhōnwu ni, tpe kεe tbowa wu ma osuma yι nwu dlye. Sa ikula imma “anwuzizlbe” wu ma efə osuma yι Odwokc yι. (Kínga Filipimaa 4:13.) Eyi ikile kεe mmili bela mɔɔ ερε kεe osuma dlye anzenyil ερε kεe εfə mɔɔ osumaa ni edi egyma ni, sa ikula tbowa wo. Se ehyinyia anwuzizlbe na wuava wuagyina ndwokc ezizlbe anzenyil atutu be yι munwa a, sa ikula ifa imma wo. Wɔ wu mpariyawcile ni ni, tye a ta siā Gyehova kεe tbowa wu ma ɔhōli ɔzulc ozuma Bayibulu yι.—1 Tesaloni-kamaa 5:17.

SUMÁ SÜMAA

Sumá kezimc ɔkcholc ɔzulc okozuma Baylbulu yl lávali nwomc kcc éni mmilc anzenyu eyiyiaa atutu nu. Na akö sunzu kezimc Gyehova lkchola lkchowa wu ma ɔkcholc ɔzulc okozuma Baylbulu yl nu nwu.

Se ɔfa nyonwa okua bokiti nu na ɔfa awulc okua ɔzulc a, awulc yl llkco nu.

Naasö se edi bɔmonl ɔfa awulc yl okua numc a, sa lma enyia dika ɔfa nyonwa yl okua. Czcsü la ye se ɔfa nninyeni mɔc nwomc ihyinyia ni edi bɔmonl wɔ wu ebilawole nu a, sa okula edi nwomc egyma na woanyia mmilc sū woayeg nnyieni mvulc

4. Ma wu Baylbulu zumale nwu ihyinyia wu

lye a egyma lkola ibulu ye zu nköö ma yetü nyanci kcc yéni alagyl mɔc yekewa yekozuma Baylbulu yl. Mnlala ye lkchola lkchowa wu a? **Kinga Filipumaa 1:10** (NWT), na akö bozunzú ndwokçiziale eyimmo nwu:

- Ekila a “nninyeni mɔc ihyinyia paa” wɔ ebilawole nu ni, ebiye ye le mnlala a?
- Ke ekeye na woama wu Baylbulu zumale nwu iahyinyia wu a?

Baylbulu zumale idi ye sunzuma ɔfuä nu ahyinyiadı mɔc meyl ye le kcc yekonwo Nyamnl na yezoml ni nwu egyma. **Kinga Matiyu 5:3**, na akö bozunzú odwokçiziale eyi nwu:

- Se yema Baylbulu zumale nwu ihyinyia ye a, mnlala mfasu ye yekenyia wɔ ɔzulc a?

5. Ko əzulc kyina odwodwudiyiale yi munwa

Iye a, mmenii mvilas kewa kewa cokos aboas su bokogol cokos aboas su Baybulu yi zumale nwo. Kilá mco Francesco Iye. **YI VIDIO**, na akó bozunzú ndwokoxiziale mco ilili nwo.

- Wō vidiyo yi nu nū, mīnlā ye Francesco yi čhōčnūwūnu nu yū maamī bęyeli mmilī mō thanlı mōc isumaa ni nwo odwoko ihileli be nū a?
 - Mīnlā čhuant zu ye inyianlı yū pindinyiigyananlı zu mfasu a?

Kınga 2 Timoti 2:24, 25, na akũ bozunzú ndwokçyziziale eyimmo nwü:

- Ke wu mmusunwa niu wu wu chonwumma batei qanqan cewa lihanqya besi osumaa ni nwu bese a?
 - Kemo ehelele odwokc eyi ikä ni, mirla ye tsé këe eye mmil c abiye yl anyi iáleli nwumma këe osumaa Baybulu ni a? Mirla ti a?

VIDIYO: Inyanlı Yı Pindinyiigyiinanıe Zu Mfası (5:22)

6. Fá wu nwu tiā Gyehova zu ma iwuwa wu

Mmili mō yebikee Gyehova nū, nū ερε mōcaw yewā kēs yekozzo yū anyū nū tye kezi. Naasō, sa ikula tye sī kēs yekoye nzinzanlıyē be wō yē εbīlawo-
le nu ma nū Gyehova tpe ikeyiyia. Se tye na eti nyanolı əzə a, máma wo
padi ikolz. Gyehova ikowawwa wō. **Yi VIDİYO nū**, na akü bozunzú ndwo-
kçiziala cōc ilili cōc ilili.

- Wō vidyo yi nu nu, mīnla nzinzanlıy়ে ye Jim lyelı na ama laza Gyehova anyı a?
 - Mīnla ye wō anyı ideli nıwı cıwı cıwı anyı a?

**VIDIYO: Gyehova Ibuwa Yε Ma
Yεyε Nzinzanlıyε (3:56)**

Kıngı Hibulumaa 11:6, na akũ bozunzú ndwokçizialeş eyimmo nwu:

EBIYE A, ABIYE IKEVIZIA KEE: "Minala ti mccc e nu Gyehova Daslavoloma suma Baylbulu yl a?"

- Mūnla vē ekehā a?

3TCWCCKA YI

Carribean Conference of Jehovah's Witnesses
Kilá nninyeni anlā be mōc
iwaowa abiyemmo ma bōhula
beva be mmili beli egyma
buwo.

Ke Okowuwa Ekeze a?

- Nōhuanle ndwoko cōm cōm
Bayibulu yi nu ni itu bōla imá
wu a? Mīnla ti mōc ekāā cōz a?
- Ke ikeye na wuahile kēe Bayibulu
mōc osumaa ni itu bōla imá
wu a?
- Mīnla ti mōc ite kēe esiā Gyehova
kēe iwaowa wu ma chōl cōzol
ozumá Bayibulu yi a?

Eyile mōc yewielie cōfua eyi

Butayi

- Bō mmōdini kēe ekeye wu
Bayibulu dleyezumanle yi, iáye
buwā kulaa ni eyile cōkō w
dapené bela nu. Se mmili mō
efa osuma dley ni tsinza a, pē
mmili fuli fa suma.
- Butayi mvolc:

P I B É S Ú M A A

Kilá nninyeni anlā be mōc
iwaowa abiyemmo ma bōhula
beva be mmili beli egyma
buwo.

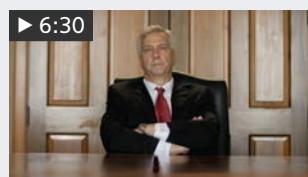
“Mōc Ikeye Ekeva Wu Mmili
Ekeye Dley Baaba” (Awake!,
February 2014)

► 5:05

Yé kezim Gyehova iwaowa
baale be mōc ni yi hū ládi yi tu
kēe iebōc mōc mōdini kēe ikoz
Nyamunli anyi ni ndwl.

Gyehova Ihye Yé Ezizibé Ma
Yewowa Yé Adisowa

► 6:30

Kila kezim benyia be inyianli
mfasu wō yl yl yí pindinyiigyi-
nanle zo.

Mudwoli Nōhuanle Yi Mihilal

lye a abiyemmo békā kēe Gyehova Dasivulomaan
Bétidi Abusunwa Nu Anzenyil
Béhye Num c Ezizibé?” (Ndwoko
mōc iwa.jw.org zo)

Mōc ikeye na wuanyia vidiyo nu nninyeni mvolc
OZUMALEDLYE 12 yi nu ni, skani ndwileyel eyi anzenyil kó Sa
Enyia Anyunlilele Daabaa! buuku yi nu wō jw.org zo

31CMCOKC 1 YL AFC

Σ nu enii nu suma dīye nu cōwā i cōwā
cōwā bozunzú ndwokçyzialə eyimmə nuwə:

1. Eyile be nwə anohuba azulctu mōw cōwā
Baylbulu nu n̄, numə shūnla dīye ye
wo anyl ideli nwumə a?
(Kila Ozumalediye 02.)
2. Munla ti mōc ede edi kēs Baylbulu yl idu
Nyamılı Odwokə a?
(Kila Ozumalediye 03 n̄ 05.)
3. Munla ti mōc nwumə ihyinyia kēs efa Nyamılı
yi dima Gyehova yl edi egyma a?
(Kila Ozumalediye 04.)
4. Baylbulu yl t̄kā kēs “Nyamılı ye t̄wəl nninyen
ni munwat̄ a.” (Yikile 4:11) Asō ede eyi edi a?
(Kila Ozumalediye 06.)
5. Kunga Eχelawulə 3:32.
 - M̄nla ti mōc Gyehova ye idı Čhōnwə cōwā
it̄ela abiyela mōc əkchula ekenya a?
 - M̄nla ye Gyehova l̄re kēs yl Čhōnwummm
beye a?
Asō ekila a nt̄iyasi t̄wəl nu a?
(Kila Ozumalediye 07 n̄ 08.)
6. Kunga Ndwomi 62:8.
 - Nninyeni cōwā cōwā cōwā cōwā
Gyehova n̄, ebiye ye l̄e munla? M̄nla
nninyeni mv̄olə ye ερε kēs cōwā cōwā
mpaylə a?
 - M̄nla əhuən̄ zu ye Gyehova itiye ye
mpaylwolə a?
(Kila Ozumalediye 09.)

7. Kunga Hibulumaa 10:24, 25.

- M̄nla mfasu ye əkchula ekenya w̄
Gyehova Dasivulcmaa b̄
ayiyialȳe tu a?
- Asō osunzu kēs nwumə ihyinyia
kēs əkçayiyialȳe w̄ mm̄l̄ po cōwā
lȳe si l̄ma wo a?
(Kila Ozumalediye 10.)
- 8. M̄nla ti mōc idı baaba kēs ekeχinga
Baylbulu eχile bela a? M̄nla nh̄ȳhelȳe ye
eȳe mōc efa ekunga Baylbulu yl eχile bela a?
(Kila Ozumalediye 11.)
- 9. M̄nla ye wo anyl t̄xa ileli nwumə w̄
Baylbulu dīyezumanlə yl nwə a?
- 10. Čwəl̄i yl tu kēs osumaa Baylbulu n̄, m̄nla
ndwokə εzizib̄e ye eyiyia a?
M̄nla ye l̄kəwəwə w̄ ma əkchol̄i
okozuma Baylbulu yl a?
(Kila Ozumalediye 12.)

Ndwokə be mōc ερε kēs ebizia:

OFUĀ 2

**Mā Yekozuma: Ākōnwa
mā Nyamīnlī iye imā ye nū
mā cōzōmīnlī kō cōt cōt iye**

OZUMALEDİYE

- 13 Kezimō Awohwi Ozümīnlī Izükē Nyamīnlī Yi Dima
- 14 Ke Ikeye Na Ye Ozümīnlī İazc Nyamīnlī Yi Anyi a?
- 15 Aninyia Ye Le Gyisəsi a?
- 16 Mınla Ye Gyisəsi lxa lyeşl Wō Azilē Yi Zu a?
- 17 Ke Gyisəsi ldı lse a?
- 18 Ke Ikeye Na Yeanwu Nohuanle Kilisinyiamaa?
- 19 Asō Gyehova Dasıvulōmaa Bedü Nohuanle Kilisinyiamaa?
- 20 Kezimō Behyihye Asafu Yı
- 21 Mınla Čhuani Zu Ye Bækāā Odwokoba Yı a?
- 22 Ke Ikeye Na Wuahā Odwokoba Yı Be Wuahile Mmenii a?
- 23 Onlumanle lfa Nyilale Sōmaa lba!
- 24 Aninyiammō Ye Le Awəvulč a, Na Mınla Ye Beye a?
- 25 Mınla Ti Mā Nyamīnlī lwołi Ye a?
- 26 Mınla Ti Mā Nninyeni Tanı Sizi Na Yenwu Amaniyę a?
- 27 Mınla Čhuani Zu Ye Gyisəsi Yi Owulo Ni lkəhula Ikele Ye a?
- 28 Kilé Mā Gyehova Nu Gyisəsi Beye Bema Wu Nu Nwu Anyinlizole
- 29 Se Yewu a Mınla Ye ltu Ye a?
- 30 Wu Aləvulč Mā Bowu Ni Kęya Nnwuanlı Nu Dökö!
- 31 Mınla Ye Le Nyamīnlī Bulombunlilile Nu a?
- 32 Nyamīnlī Bulombunlilile Idii Tumi!
- 33 Mā Nyamīnlī Bulombunlilile Yı Ikeye

Kezimč Awohwi ɔzümünlę Izlikę Nyamınlı Yi Dima

Se Nyamınlı idı ɔlče dlye a, meył nı minla ti mco ɔzümünlę azulətu mco bekile kęe bɔsömlı yı nı, bęfa bɔ nwo bowula nyelyle tanı sōmaa ze nu a? Yetuaa yı sinı a, ɔzümünlę eyimmo będı awohwi ɔzümünlę, beslikę Nyamınlı yi dima. Minla ɔhuancı zu ye bezlikę yi dima a? Ke itı nyamlı wɔ nwoomı ise a? Na minla ye ikeye wɔ nwoomı a?

1. Minla ɔhuancı zu ye awohwi ɔzümünlę boluwa be ehilehilele zu bezlikę Nyamınlı yi dima?

Awohwi ɔzümünlę ‘bezlinza nɔhuancı mco tıfali Nyamınlı nwo nı, na bele awohwi bediä numo.’ (Wulomimaa 1:25) Ke ndianwı nı, ɔzümünlę sōmaa wɔ ekənı mco beahilehile be mmenii Nyamınlı yi dima. Naasö Baylbılı yı ikā kęe isę kęe yefə Nyamınlı yi dima yefulı yı. (Wulomimaa 10:13, 14) Nyamınlızümünlę nu mbanimbani be bækä kęe odwokı tanı be isi a, idı Nyamınlı yı pę. Naasö eyi idı awohwi. Ke Nyamınlı ye ima nninyeni tanı isizi a. (Kunga Gyemisi 1:13.) Aýelebədwokı ye lę kęe, awohwi eyimmo ima mmenii sōmaa bɔhwı bɔ nwo wɔ Nyamınlı nwo.

2. Minla ɔhuancı zu ye awohwi ɔzümünlę boluwa be nyelyle zu bezlikę Nyamınlı yi dima?

Awohwi ɔzümünlę be nıll mmenii iáli yı bıowı kęmə Gyehova lyę nı. Baylbılı ikā kęe awohwi

ɔzümünlę “yı tanı tıvınlı ima idwu sılçı.” (Yikile 18:5) Alıbbı sōmaa idı ye awohwi ɔzümünlę bęva bɔ nwo bowulawula manlıwule ndwoko nı kınę nı a, na bohuhū mmenii anzenyuı bele bediä numo ma bohuhū mmenii sōmaa ze. Nyamınlızümünlę nu mbanimbani sōmaa bezliza anwonyia sōmaa bıowı be kenyę na be mmenii ye bęma botuwa nwoomı kakę a. Be nyelyle eyi idı yı ali kęe bezabę bęzi Nyamınlı na bęahä po kęe bækä yı nwo nɔhuancı odwokı.—Kunga 1 Dwɔcnu 4:8.

3. Ke Nyamınlı itı nyamlı wɔ awohwi ɔzümünlę nwo ise a?

Se nninyeni mco awohwi ɔzümünlęmaa bęye nı ima ɔfa eya a, ekila a, ke Gyehova itı nyamlı wɔ nwoomı ise a? Idı mmenii, na ıva awohwi ɔzümünlę nu mbanimbani mco beslikę yi dima na be nıll be asılumaa iáli yı bıowı nı nwo eya. Iwɔ anuhuba kęe bękezlikę awohwi ɔzümünlę na “bɔlónwı yı ebiyekö.” (Yikile 18:21) Ilékye, Nyamınlı ikezlikę awohwi ɔzümünlę munwatıı.—Yikile 18:8.

SUMÁ SÜMAA

Ptbe sömaa fal kezim Nyamini iki nyani w awohwi ɔzümile nw. Sumá sömaa fal mca awohwi ɔzümile lye ni nw, na kila santi mca iní kee ema eyi isi w ɔhuani kee akonwu Gyehova bwaw ni.

4. Nyamini iále ɔzümile munwatii itiā numo

Mmenii sömaa bedi bedi kee ɔzümile munwala iki kee ɔhuani sömaa mca ifa ye iki Nyamini yi re. Naasö eyi iki nchuanle a? **Kinga Matiyu 7:13, 14**, na akö bozunzú odwokçiziale eyi nw:

- ɔhuani mca iki nnwuanli nu ni, ke Bayibolu ika nnwmc odwokcise a?

Yi Vidiyo ni, na akö bozunzú odwokçiziale mca ili ekeni ni nw.

VIDIYO: Asö Nyamini Ide ɔzümile Azulatu Nt Munwala Itiā Numo a?
—Yi ɔfia Be (3:22)

- Asö Bayibolu yi ika kee Nyamini ide ɔzümile munwala itiā numo a?

5. Awohwi ɔzümile nu mbanimbani bëala Nyamini yi ɔlcié ali

Awohwi ɔzümile izike Nyamini yi dima w ɔhuani sömaa zu. ɔhuani ɔkö mca idibe kulaa mca boduwa ɔzul bëye ɔzo ye le kune mca bëfa bo nw bowulawula numo ni. **Yi VIDIYO ni**, na kila nnwmc ndianwu ɔkö. Akö bozunzú ndwokçiziale mca ilili ɔzul ni nw.

VIDIYO: Mca Asoci Azulatu Bëyele W Oyuwadi Kune II Yi Nu (2:22)

- Minla ye asoci sömaa bëyele w Oyuwadi Kune II yi nu a?
- Mca bëyele ni, ke eti nyani w nnwmc ese a?

Kinga Dwacnu 13:34, 35 ni 17:16. Akö bozunzú ndwokçiziale eyimmó nw:

- Se ɔzümile azulatu bëfa bë nw bowula kune nu a, ke Gyehova iki nyani ise a?
- Nninyeni tanı sömaa mca isizi ni, ebiye izö awohwi ɔzümile. Minla ɔhuani zu ye ɔnwó kee ɔzümile azulatu ni bëala Nyamini yi ɔlcié ali a?

Awohwi ɔzõmînle azulcتو نی بے‌آلا
Nyamînلی یل چاچلے الی

6. Nyamînلی یل کے کے ide mmenii وے awohwi ɔzõmînle nu

Kînga Yikile 18:4,* na akô bozunzú odwokoyiziale
eyi nwo:

- Sikaleyi mœc ɔnwa yl kee Nyamînلی یل کے ide
mmenii وے awohwi ɔzõmînle nu ni, ke ima eti
nχanl e se a?

* Se ere kee ɔnwa sianti mœc Yikile buuku yi lka awohwi ɔzõmînle
nwo odwok kee baale be mœc bœfœl yi Babilonu kezile a, kila Awieliyé
Ndwock 1.

7. Kó ɔzalı̄ suma nohvanle Nyamînلی یل nwo dîye

Asö lse kee kezim awohwi ɔzõmînlemaa beye be
dîye ni lsinza adwîni mœc elé وے Nyamînلی nwo a?
Fa yl kee ezile be yl anyl iâleli yl ya be yl subanl nwo,
idu fûl yi mbœm sômaa naasö kuakula yi iâdiye. Se
kuakula yi izö awudo yl yi nwo lka ibœ ebulu tanl na
odwok be itu yl a, mînla ti mœc iléye baaba kee yekêva
nwoom ɔzunu yekediä ezile yl zu a?

- Asö lse kee yefâ ɔzunu yetiä Gyehova zu na yeysiaki
kee yekozuma yl nwo dîye iluwa awohwi ɔzõmînle
maa be nyeliye ti a?

ABIYEMMÖ BEKÄ KEE: “ɔzõmînle munwala idu baaba, Nyamînلی ɔkœ la ye
ye munwala yesõmll yl a.”

- Wuzawu sô eti nχanl ɔcz a?
- Iwø numœ kee ɔzõmînle sômaa bœkä kee bœsõmll Nyamînلی dîye, naasö ke
bo munwala ye Nyamînلی ide be itiä nu a. Mînla ti a?

YI 3TCWCOKCA

Awohwi ɔzõmunię iluwa bę ehilehileleę nü bę nyeltye tanı zu bęzükę Nyamunię yi dima. Nyamunię ikezükę awohwi ɔzõmunię.

Kę Okowuwa Ekeze a?

- Męcawohwi ɔzõmunięmaa bekilehileleę nü mąc bęyę nü, ke etü nyanyę wę nnu mąc ese a?
- Kę Gyehova itü nyanyę ise wę awohwi ɔzõmunię nnu a?
- Mınlı dıyę ye Nyamunię ikeva ikeye awohwi ɔzõmunię a?

Eyle mąc yewielı dıyęzumanıę nü

Bütayı

- Wę asafu ayiyialyę mąc ili ekeeni yı tu nü, bizia abiye kęe, "Mınlı ti mąc ęxa ęyeli Gyehova Dasıvulca a?"
- Bütayı mvułc:

P I B É S Ü M A A

Sumá ahıvanı anwı mąc ɔzõmunię sōmaa boduwa ɔzulu bęyę dıyę mąc tāzı Nyamunię yi anyı.

"Asö ɔzõmunię Munwatıı İdı Çökü a? Na Yi Munwala İtwı Ye Ibike Nyamunię Anzenyu?"
(Ndwokcawı cawı jw.org zu)

Munla ti mąc Gyehova tıpę kęe yę nü mmeniı mvułc bę cawı sōmı yı a?

"Asö Ihinyia Kęe Ekeva Wu Nnu Okowula ɔzõmunię Pökyu Be Nu Anzenyu?" (Ndwokcawı jw.org zu)

Nı nninyeni be mąc odcıka wę cawı asafu be yı cawı nu nı idide yı. Naasö láma eyi isi yı əhıvanı kęe ikozuma Nyamunię yı nnu oħħvanıę odwokc.

"Męc Imanlı Čosfu Be Iyiakili Yı Asıltı" (Awake!, February 2015)

Alıbęc sōmaa edı yę ɔzõmunię azulčtu bęhā awohwi ndwokc bediä Nyamunię zu ma tıpę kęe mąc yı ti nu yę sı na tādwini yę nnu a. Sumá oħħvanıę ndwokc mąc ifali ęcz awohwi yı num asā nnu.

"Awohwi Ndwoke Męc Láma Enii İkola Ibike Nyamunię"
(Oħraġenile Aġani, November 1, 2013)

Męc ikeye na wuanyia vidiyo nü nninyeni mvułc mąc cawı
OZUMALEDİYĘ 13 yı nu nı, skanı ndwlyęleę eyi anzenyu kó Sa
Okula Enyia Anyuňuleleę Daabaa! buuku yı nu wę jw.org zu

Ke Ikeye Na Ye Ozomini laz Nyamini Yl Anyl a?

Kemc yeli bɔmuni yezuma n̄, ke ɔzomini m̄nuwat̄i ye l̄s Nyamini yl anyl a. Naas̄, sa **ye-kula** yesömi ye Wolevul̄ ni w̄ ɔhuani be zu m̄c ikele yl anyl ikele. Minla “ɔzomini” ye l̄s yl anyl a? (Gyemisi 1:27) Sunzu m̄c Bayibul̄ yl ikilehile ni nw̄ kila.

1. Minla ye l̄s k̄e yefä ye ɔzomini yekyina czul̄ a?

L̄s k̄e yefä ye ɔzomini yekyina Bayibul̄ yl zu. Gyisesi ihanlu ihileli Nyamini k̄e: ‘**Wu odwok̄ idl̄ n̄ohuanle.**’ (Dwɔcnu 17:17) ɔzomini ebiyem̄ bu be anyl kua n̄ohuanle m̄c iwa Nyamini yl Odwok̄ Bayibul̄, m̄c ivali yl sunzunma theleli n̄ zu, na bekilehile enii nyelbe n̄ amamile. Naas̄ Gyehova yl anyl iáleli bezabé m̄c “b̄orū Nyamini mm̄ela nw̄.” (Kinga Maaku 7:9.) Naas̄ se yefä Bayibul̄ nu folodule yeb̄ yl eb̄la a, t̄ma yl anyl ide baaba.

2. Minla ɔhuani zu ye l̄s k̄e yesömi Gyehova a?

Gyehova ye idl̄ ye Wolevul̄ a, meti l̄s k̄e yesömi yizayl nk̄ kyeinyii. (Yikile 4:11) Eyi ikile k̄e l̄s k̄e yesömi yizayl nk̄ kyeinyii

m̄c yeléfa mfonyini anzenuu m̄moduwaba ye-keli egyma.—Kinga Aylzaya 42:8.

L̄s k̄e yefä ɔzomini m̄c “**n̄wom c̄t̄i na anyln̄t̄**” yema Gyehova. (Wulomimaa 12:1) Eyi ikile k̄e l̄s k̄e yefä yl mm̄ela yeb̄ yl eb̄la. Ke ndianwu n̄, bezabé m̄c b̄od̄ Gyehova n̄ b̄od̄ yl mm̄ela m̄c ifali agyiahunl̄ nw̄ na befa beye egyma. Na b̄etw̄ b̄c nw̄ w̄ nyelue m̄c ikehula ikeva b̄c nnwuanl̄ ikediā asiani nu d̄k̄es sigeletunl̄, nnuno tanu nl̄onl̄ n̄ nzänl̄onl̄ s̄umaa nw̄.*

3. Minla ti m̄c l̄s k̄e ye n̄i ye ɔchonwumm̄ dedimaa b̄c num̄ s̄umi Gyehova a?

Diyezumanle m̄c yek̄ yl daperi bela n̄ t̄ma yenyia onwum c̄huani ‘**yeyl Gyehova ayel̄ w̄ asafu yi n̄u.**’ (Ndwomi 111:1, 2) Chuanl̄ c̄k̄ m̄c yeduwa ɔzul̄ yeyl ɔz yl le ndwomi m̄c yetu yefä yeyl Nyamini ayel̄ n̄. (Kinga Ndwomi 104:33.) Gyehova tk̄a k̄e yeh̄diyuzumanle iluwak̄es idl̄ yl na izi k̄e ikewunwa ye ma ye anyl ikele daabaa. Se yeyiyia num̄ yeh̄ye ye nw̄ ezizib̄ a, ib̄owa ye .

* Ayzinzi yi sa yesunzu ndwoko eyimm̄ nw̄.

S U M Á S Õ M A A

Kilá sianti mōc Gyehova iále itiā numō kēe yekoluwa aboduwaba zu yekozõmi yl nū. Sumá chuaniba mōc sa yekula yeduwa ɔzulc yedõmi Nyamini.

VIDIYO: Asō Nyamini lide Itiā Nu Kēe
Yevá Aboduwaba Yeli Egyima Wō Ye
Czõmuni Nu a? (3:26)

4. Íni kēe yefa mmoduwaba yedi egyima wō ye czõmuni le nu

Ke lyé mōc yewnu kēe se yeyé cz a Nyamini lábe yl a?
Yl VIDIYO nu, na akō bozunzú odwokçiziale mōc ili
ekeni nū nwo.

- Wō ɔwɔki nū, mmili mō Nyamini yl mmenii be bęyeli kēe boduwaab aboduwaba zu bɔkɔzõmi yl nū, mlnla ye izili a?

Abiyemmo bęti nyani kēe se boduwa aboduwaba zu bɔsõmi Nyamini a, tkema bekejike yl. Naasõ se bęye cz a, tlema tkehw yl nwo wō bō nwo mfomi a? **Kunga Ekisadçsu 20:4-6** **nu Ndowomi 106:35, 36,** na akō bozunzú ndwokçiziale eyimmo nwo:

- Mlnla mmoduwaba anzenyi mfonyini ye ɔnwo kēe abiyemmo bęle bedii egyma wō bō czõmuni le nu a?
- Mmoduwaba mōc bęfa bedi egyma nū, ke Gyehova tlu nyani wō nwoomc ise a?
- Ekila a, tdi baaba kēe yekewa aboduwaba yekeli egyma wō ye czõmuni le nu a? Mlnla ti mōc ekää cz a?

5. Gyehova yızayi nkō kyeinyii mōc yekozõmi yl nū ikele ye wō awohwi ehilehilele nwo

Kila kezimō se yesõmi Gyehova wō chuanib mōc ide itiā numō zu a, tkuva ide ye wō awohwi ehilehilele nwo. **Yl VIDIYO nu.**

Kunga Ndowomi 91:14, na akō bozunzú odwokçiziale eyi nwo:

VIDIYO: Nəhvanle Yl lma Mile Mu
Nwo (5:16)

- Se yesõmi Gyehova yızayi nkō kyeinyii yefa yekile kēe yedɔ yl a, mlnla ye twa anuhuba kēe tkeye tkema ye a?

6. Yesomí Nyamini wā asafu ayiyialye tu

Yeyl Gyehova ayele na yehye ye nwo ye nwo ezizibé iluwa ndwomidule niu munwalye mōc yemá wā asafu ayiyialye tu ni. **Kinga Ndwomi 22:22**, na akō bozunzú ndwokçiziale eyimmo nwo:

- Asō wo anyi ideli munwalye mōc eti wā dlyezumanle tu ni nwo a?
- Asō wo anyi ikeleli nwo mōc kēe ekeziyeziye wo nwo ekema munwalye a?

7. Se yekā mōc yesuma ni be yekile mmenii mwolā a, ima Gyehova anyi de

Chuanl sūmaa wā ekēni mōc sa yekula yeduwa ozulā yekā Bayibolu nu nchuanle yi be yekile mmenii mwolā. **Kinga Ndwomi 9:1 niu 34:1**, na akō bozunzú odwokçiziale eyi nwo:

- Mīnla ye ozuma wā Bayibolu yi ni mōc ερε kēe ekā nwo mōc odwokā ekile abiye a?

ABIYEMM C BEKĀ KEE: “Yelókula yekoz Nyamini yi anyi.”

- Ke cdmari nwo mōc ese a?

3TCWCCKA YI

Se yesömi yé Wóčévalo yí yízayí nkö kyeinyii, yeyí yí ayéle wó asafú ayiyialyé tu, na yeká mōc yesuma ní be yekile mmenii mvólc a, lkeema yekozó yí anyyl.

Ké Okowuwa Ekeze a?

- Ké lkeye na yeanwo kezimc yekozomu Nyamini wó ohuaní mōc ide itiā numc zu a?
- Minla ti mōc lse kēe yesömi Gye-hova yízayí nkö kyeinyii a?
- Minla ti mōc lse kēe ye níl mmenii mōc béré kēe bácsa Nyamini anyl ní bánumc sōmi a?

Eyle mōc yewielí díyezumanle ní

Butayí

- Má munwalíyé wó díyezumanle tu.
- Butayí mvólc:

P I B É S Ú M A A

Kinga sianti mōc baale be yí anyl ile kēe iyiaiki awuzumizomile ní.

“Bayibulu Isinza Ebilawéle”
(Cwienule Ayani, October 1, 2011)

Sumá piye mōc ikowuwa wo ma ekema munwalíyé wó asafú ayiyialyé tu.

“Yí Gye-hova Ayéle Wó Asafú Yi Nu”
(Cwienule Ayani, January 2019)

Kila kezimc abilantíyé be inyianlı asafú ayiyialyé zu mfason, lávalı nwómc kēe ahyeasi yí ní lyé si ima yí kēe ikchó ebiye ní.

Gye-hova Idwini Mu Nwu

Mmenii sōmaa sunzu kēe külccsu idt Kilisinyiamaa bá ndwíyelé, naasö ekila a, lse kēe yefá yedi egýima wó ye czoñmíle ní a?

“Minla Ti Mōc Gye-hova Dasivolomaa Beáva Külccsu Bedi Egyima Wó Bó Ozomíle Nu a?” (Ndwoká mōc iwa jw.org zu)

Mōc lkeye na wóanyia vidiyo níl nninyeni mvólc mōc iwa
OZUMALEDIYÉ 14 yí ní, skaní ndwíyelé eyi anzenyu kó Sa
Okula Enyia Anyunilele Daabaa! buukú yí ní wó jw.org zu

Aninyia Yε Lε Gyisesi a?

Mmenii mōc bele dima paa wō abakōseml nu ni, bo nu əkō yε le Gyisesi. Naasū mmenii sōmaa bēzi Gyisesi bōwō, yi dima la yε bezi a. Abiye-mmō sō bōwō adwini sunonkō wō Gyisesi nwo. Mīnla ye Bayibolu yl tka ifali yl nwo a?

1. Aninyia yε le Gyisesi a?

Gyisesi tdi sunzuma nu abōdī mōc taw tumi mōc taw sōl. Meyl yε Gyehova ilili bōmouni tawci yl ansaana tēbō dīye fōlē bela a. Eyi ti yε bōfōl yl “abōdī munwatī nu abakan” a. (Kolosiyamaa 1:15, NWT) Bayibolu yl tēbō Gyisesi kēs Nyamnl “yl ḡa əkōtīnyu” iluwakēs Gyisesi nkō la yε Nyamnl tawci yl senyii a. (Dwōconu 3:16) Gyisesi nu yl Zi Gyehova bōwōl numc bēyelē egýima na tawwāl yl ma tawci nninyyeni mwōl. (Kinga Ḫeġelwule 8:30.) Gyisesi tla nwo la i nu Gyehova wō abusunwawōlē mōc numc yε si. Ilē nōħuaniħelile tsūmūl kēs Nyamnl yl edindelenvu, “Odwokō ni,” na tfa Nyamnl yl nq̄ilaluy yl yl ħuwañħilel īma yε.—Dwōconu 1:14.

2. Mīnla ti yε Gyisesi txa azlē yl zu a?

Keye alubō 2,000 mōc idua numc ni, Gyehova iluwāl nnwħānl ħuwan zu taval yl sunzuma nwanzanwanza imanl baale be mōc ni benyia

txafali yl nwo tħékanli yl kyū mōc bōfōl yl Mēsli ma tħixxel Gyisesi. Ozċ ċħuwan yl zu yε bōwōl Gyisesi kēs enii a. (Kinga Luuk 1:34, 35.) Gyisesi txa azlē yl zu kēs Mēzaya mōc bōwōl yl nwo anuhuba ni, anzenju Kīlayisl na txa ilelli adasamaa.* Bayibolu nkōmihye azulatō mōc ifali Mēzaya yl nwo munwatī txa numc wō yl zu, na eyi imanl mmenii nwoñli Gyisesi kēs “Kīlayisl, Əduñmankuma Nyamnl yl ḡa ni.” —Matiyu 16:16.

3. Sikaleyi Gyisesi taw ehinla?

Mmili mōc Gyisesi yl ebilawōl kēs enii txa awieħiye ni, bodunwonli yl kēs sunzuma na iziatali tħoċi sōl. Ekeni yε “Nyamnl ibigjya yl sōl” a. (Filipimaa 2:9) Sikaleyi Gyisesi taw dibile kezile be mōc meyl yε le kēs se Nyamnl īni ke a, meyl yε taw ekeni a.

* Ozumalediye 26 nu 27 ikehile sianti mōc adasamaa behiynia elele nu kezim Gyisesi ileli yε ni.

SUMÁ SÜMAA

Sumá sūmaa fall enii kū mō Gyisəsi
iđi ankasa nū nwu nū sianti mōc nwumc
ihyinyia kēc yekozuma yl nwu dtye.

4. Gyisesi İdi Dıye Munwala Zu Tumivul Nyamını

Bayıbılo ikilehile kee Gyisesi idı sunzuma nu abcdı məc iwa cə tumi məc səsə diley, naasü iwula yı Nyamınlı nıllı yı Zı Gyehova tu. Mınlı ti məc yekäßā əczə a? **Yı VIDİYO** **ıı** na kila məc Bayıbılo yı ikilehile tafalı sunonukö məc iwa Gyisesi nıllı diley munwala zı tumiyolı Nyamınlı yı be dibile nı.

VIDİYO: Asű Gyisəsi Külaylı Yer
Lə Nyamınıl a? (3:22)

Ehēlele ndwokc mōc ilili cōzvā yl ibuwa ma yeti abusunwawōc mōc iwa Gyehova nū Gyisesi be avinli nū tu buowā. Kinga ehēlele odwokc yi nū ɔkū bela, na akū bozunzú ndwokciziale mōc ilili cōzvā nū ndwokc.

Kingga Luuku 1:30-32.

- Minala ye bəvələ nü ihanlı ivalı abusunwawçı
le məcə iwa Gyisəsl nü “Sobə Sobənii,” Geyhova
Nyamunlı be avinli nü nwü a?

Kınga Mativu 3:16, 17.

Kıngɑ Dwɔɔnū 14:28.

- Aninyia ye ἰδι ebani na ከወ tumi kezile a, εኗለ anzenyu εሳለ?
 - Gyisesi መስከር Gyehova kese yu Zi. Minala ye eyi በማ የወንዑስ ያል?

Kınga Dwccwma 12:49

- Asۇ Gyisesi yى adwini tye yى kese i nii yى Zi
bedi enii cökü a? Ke cödwini cumanu ese a?

5. Gyisesi imanlı ıgalı ali kęs meyi ye le Mezaya ni

Nkomihiye sūmaa wā Bayibulu yi nu māc īkowowa mmenii ma bōkōnwō Mezaya ni, enii māc Nyaminiyi yil yil kęs ile adasamaa ni. **Yi VIDIYO ni** na kila nkomihiye azulatu be māc Gyisesi imanlı ıgalı cunum wā mmili māc ıgalı azile yil zo ni.

**VIDIYO: Gyisesi Imanlı
Nkomihiye ıgalı Nume (3:03)**

Kinga Bayibulu nkomihiye eyimmo na akü bozunzú ndwokçiziale māc ilili cōzile ni nwo:

Kinga Mika 5:2 na kila dika māc ni bōkōwo Mezaya ni.*

- Asü dika māc bōwoli Gyisesi ni imanlı nkomihiye eyi ıgalı numo a?—Matiyu 2:1.

Kinga Ndwomi 34:20 ni **Zakalya 12:10** na kila nkomi be māc bēheyel bēvali Mezaya yi owulo nwo.

- Asü nkomihiye eyimmo ıgalı numo a?
—Dwɔcnu 19:33-37.
- Asü osunzu kęs Gyisesi ilili bōmoni i nu abiymmo hyhyeli na ama nkomihiye eyi aya nu a?
- Mınlı nōhuanle odwoko ye eyi tma cunus ıfali Gyisesi nwo a?

* Kila Awielige Ndwoko 2 māc idı nkomihiye māc ıfali mmili pōkuy māc ni Gyisesi tkeşa azile yil zo ni nwo.

6. Se yesuma Gyisesi nwo dıye a yekenyia ɔzulı mfasi

Bayibulu yil īkā kęs nwoom ihyinyia paa kęs yesuma Gyisesi ni egypta māc Nyaminiyi wa iwula yil sa ni nwo dıye. **Kinga Dwɔcnu 14:6** ni **17:3**, na akü bozunzú odwokçiziale eyi nwo:

- Mınlı ti māc nwoom ihyinyia kęs yesuma Gyisesi nwo dıye a?

Gyisesi iwukoli ɔhuanlı māc tma yekula yefa Nyaminiyi ɔhōnwo. Ihilehileli nōhuanle māc ıfali Gyehova nwo, na iluwa yil zo ni, yekohbla yekenyia nnwoanlı māc inī awielige

ABIYEMMČ BEKĀ KĘS: “Gyehova Dasivuloma bēále Gyisesi bedi.”

- Ke ekeş yil munwa ekeze a?

3TCWCCKA YI

Gyisesi idu sunzuma nu abdi tawo cwo abdi tumi. Idi Nyaminiyi yu ja na meyu ye le Mezaya ni a.

Ke Okowuwa Ekeze a?

- Minla ti moco baful Gyisesi kese 'abodi munwati nu abakan a'?
- Ansaana Gyisesi ibaa azile yu zu ni, minla egyma ye iyeli a?
- Minla ye imma yewnu kese Gyisesi ye le Mezaya ni a?

P I B É S Ú M A A

Suma sömaa fall Gyisesi yu dibile kese Mezaya ni nwo.

"Asu Mezaya Nwo Nkomithye Idi Dasile Kese Gyisesi Ye Le Mezaya Ni Anzenyil?" (Ndwoko moco iwa jw.org zu)

Minla chuan zu ye Geyehova idu Gyisesi yu Zi a? Kila moco Bayibolu ikilehile fall eyi nwo.

"Minla Ti Moco Baful Gyisesi Kese Nyaminiyi Yu Ja?" (Ndwoko moco iwa jw.org zu)

Eyle moco yewieli diyezumanle ni

Butayi

- Kila dulama moco ise 'Amba Nyaminiyi lyu Yi Niibenyia Nu Kilayisi'—Ovuā 1 anzenyil kinga Luuku yi ti 2 nu 3 na sumá sömaa fall Gyisesi yu ebilawole wazile yu zu ni nwo.
- Butayi mvolc:

Kila sianti moco Nyaminiyi Asā-Ökō ehilehilele ni igyi Bayibolu yu zu.

"Asu Gyisesi Ye Le Nyaminiyi a?" (Owlenule Ayani, April 1, 2009)

Kinga kezimbaale be yu ebilawole izunzunli mmuli mco ibebeli moco Bayibolu ikā fall Gyisesi nwo nu bowca ni.

"Dwuunii Baale Be Ihile Sianti Moco Izialt Izunzunli Yi Dedi Nwo Dokō Ni" (Awake!, May 2013)

Moco ikeye na wanyia vidiyo nu nninyeni mvolc cwo cwa OZUMALEDIY 15 yi nu ni, skani ndwleyel eyi anzenyil kó Sa Okula Enyia Anyinulele Daabaa! buku yi nu wā jw.org zu

Mìnla Yε Gyisəsι lya lyεlι Wɔ Azilε Yι Zu a?

Mmenii sōmaa nwu Gyisəsι kεe abcd̄ma be mɔɔ tāhōla tye hwil, enii baaba be, anzenyu benyia be mɔɔ lya iwuli kekε. Naasō sa yekula yesuma nninyeni sōmaa yefalι yι nwu wɔ kezimc iwaclι yι εbila wɔ azilε yι zu n u. Wɔ ozumaledlγ eyi nu n u, yekehila nninyeni mɔɔ nwumc ihyinya paa mɔɔ Gyisəsι lyεlι n u be n u kezimc ikcwowa wu.

1. Mìnla egyma titili yε Gyisəsι lyεlι a?

Nt Gyisəsι yι egyma titili yε lε kεe ‘lkehā Nyamnl yi Bulombunlilile n u nwu Odwokɔba.’ (Kinga Luuku 4:43.) Ihanl odwokɔba mɔɔ meyl yε lε kεe, Nyamnl ikeva Bulombunlilile anzenyu ayan be lkeχa mɔɔ lkeχ adasamaa be atutu munwatī wɔ εkenl.* Gyisəsι iminyianl yι nwu iwal alobo asā n u ɔfua ihanl odwokɔba eyi.—Matiyu 9:35.

2. Mìnla t i mɔɔ Gyisəsι lyεlι nnwánl nninyeni a?

Baylobolū lkā kεe ‘Nyamnl iluwali Gyisəsι zu lyεlι egyma nyezile nyezile, lyεlι nnwánl nninyeni n u senkyuledl.’ (Egyima 2:22) Gyisəsι

iluwali Nyamnl yi tumi zu tmanl ahumi yεlī dinyii, tmanl mmenii aboml sōmaa altye, izal mmenii adimakelε, na idunwonli mmenii po mɔɔ bowu n. (Matiyu 8:23-27; 14:15-21; Maakl 6:56; Luuku 7:11-17) Nnwánl nninyeni mɔɔ Gyisəsι lyεlι n u tmanl ilal ali kεe Nyamnl yε izümanl yι a. Akō sō tma yenw u kεe Gyehova iwa tumi mɔɔ ikeva ikevl yε amanlyenwolē munwatī wɔ εkenl.

3. Mìnla yε yekchula yekozuma wɔ kezimc Gyisəsι iwaclι yι εbila n u a?

Gyisəsι idiyeli Gyehova wɔ bwabible bela n. (Kinga Dwɔɔnu 8:29.) Lávali nwumc odwodwudiyiale mɔɔ iyiyal n, Gyisəsι izō nɔhuwanlelile n u idiyeli yι Zl kɔboml kεe iwuli. Tmanl ilal ali kεe adasamaa yekchula yekozumi Nyamnl wɔ bwabible mɔɔ tye si po n. Meti Gyisəsι ‘lyεlι ndianwu tmanl yε ama yεava yι agyia.’—1 Pita 2:21.

* Ozumaledlγ 31-33 ikehilehile Nyamnl Bulombunlilile yι nu ikoh ayanzi.

SUMÁ SÜMAA

Kila kezimč Gyisesi tħanlı odwokċba
yu na tħejet nnuwānlı nninyeni.

4. Gyisesi tħanlı odwokċba yu ihileli mmenii

Gyisesi idu aktar ndudulub oħvanu tħandni l-ħo tħanlı odwokċba yu ihileli mmenii sħoma. **Kinga Luuku 8:1**, na akő bozunzú ndwokċixjal-e eyimmo nnu:

- Asu mmenii mċċa beyiyali num kseb bekkedie Gyisesi nu nkuk la ye tħanlı odwokċba yu ihileli be a?
- Minnha mmċidni ye Gyisesi iwa tħalli tħalli mmenii a?

Nyamini tħanlı idianli ekeni kseb Məzaya nu ikeħha odwokċba. **Kinga Ayyazza 61:1, 2**, na akő bozunzú ndwokċixjal-e eyimmo nnu:

- Minnha ɔħvanu zu ye nkormihejx eyi tħalli num w-Gyisesi zu a?
- Asu osunzu kseb ihyinyia kseb mmenii mċċa bċċawha ekeni nneñi beti odwokċba eyi a?

5. Gyisesi tħalli fuċċdu leċċaż ġa-ġafas u manli

Nyamini Bulombunlilis nnu odwo-k oħra Gyisesi tħanlı nu il-a ahali a, tħalli fuċċdu leċċaż ġeċ-ħula yekkeva yekċowx ye eblia umani. Kila nnuwā mċċa idianu egypti be w yi file zu ehileħilek mċċa ile dima nu nu. **Kinga Matiū 6:14, 34, u 7:12**, na akő bozunzú ndwokċixjal-e eyimmo nnu:

- Minnha eblawawle nu fuċċdu leċċaż ġeċ-ħula yekkeva tħalli tħalli mċċa idianu egypti nu a?
- Ekila a, se yexfa fuċċdu leċċaż ġeċ-ħula yekkeva tħalli tħalli mċċa idianu egypti nu a?

6. Gyisesi lyeli nnwuánlí nninyeni

Gyehova ımanlı Gyisesi tumi ma lyeli nnwuánlí nninyeni sōmaa. Se ेre kee ेowu nwoomc ndianwu ękő a, **Kinga Maakı 5:25-34** anzeniyu **yí VIDİYO nu.** Akö bozunzú ndwokçiziale mco ilili cüozu nü nwo.

VIDİYO: Bezali Baale Be Adimakele
(5:10)

- Wä vidiyo yi nu nü, münla anwulazu ye nü baale mco yi nwo tba yi nü taw a?
- Münla ye wo anyi ideli nwoomc wä nnwuánlí dlye eyi nwo a?

Kinga Dwoconu 5:36, na akö bozunzú odwokçiziale eyi nwo:

- Nnwuánlí nninyeni mco Gyisesi lyeli nü “idi dasile” kee meyli ye le aninyia?

Ezi a?

Ndwokç mco yezí yefal Gyisesi nwo nü, numc sōmaa izü Bayibolo awuu-ku anla mco meyli ye le Matiyu, Maakı, Luuku, nü Dwoconu nu. Ehel-levulc bela theleli dlye sonunkö be ival Gyisesi nwo. Se yekunga awuu-ku anla yil munwatii a, ibowa ma yetti kezim Gyisesi iwal yil ebila nü tu bowa.

MATIYU

ye ilili bəomonli theleli yil dlye nü a. ltwi adwini isiyi Gyisesi yil ehilehilele zo, titili mco Gyisesi ihilehileli ival Nyamınıl Bulombu-nlilile nwo nü.

MAAKI

ye yil ndwokç dlye nü tázonu kulaa wä awuuku anla yi nü a. lkä nninyeni mco lyse anyutulale mco icizili nü nwo odwoko.

LUUKU

lkä kezim nü mrayiwale nwo ihinyia Gyisesi nü kezim i nü mmale lili nwo odwoko.

UNCİCM

lkä nkımcıwale mco Gyisesi nü yil əhcınuwummo paa nü mmenii mvalc bəweli nü nwo odwoko, na tma yewwo Gyisesi yil subant.

ABIYEMMÇ BEKÄ KEE: “Gyisesi ye le Dlye Munwala Zu Tumivulc Nyamınıl yil.”

- Ke cdpwini nwoomc ese a?

3TCWCOKC 1Y

Gyisesi ihanlı Nyamınıl Bulombunlilile nwu odwokə, lyelı nnwoánlı nninyeni, na idiyeli Gyehova wɔ buwabulə bela nu.

Kε Okowuwa Ekeze a?

- Minla egyma titili ye Gyisesi lyelı wɔ azılıe yi zu a?
- Nnwúánlı nninyeni mɔc Gyisesi lyelı ni, minla ye ume yenwu yi a?
- Ebilawole nu fołdulə eñinla dıye ye Gyisesi ıvalı ımanlı a?

Eyle mɔc yewielı dıyezumanlıe nu

Butayi

- Kila dılama mɔc ise ‘Amba Nyamınıl lyę Yi Niibenya Nu Külayısı’—ɔfuā 2 anzenyi kında Matiyu yi ti 5 kóbomu 7 na summa sömaa falı Gyisesi yi ɔzümünlə egyima yi nwo.
- Butayi mvulɔ:

P I B É S Ü M A A

Minla ye ni Gyisesi ita ika
nnwoám oduwokə a?

“Nyamınıl Bulombunlilile
—Sianti Mɔc Ni Nnwómu
Ihyinya Gyisesi” (Cwilenule
Ağanı, October 1, 2014)

Kila sianti mɔc yekəhula yekeli
yekeli kees nnwúánlı nninyeni
mɔc Gyisesi lyelı ni izili ankasa.

“Nnwúánlı Nninyeni Mɔc
Gyisesi Lyelı Ni—Minla Ye
Okəhula Okozuma Wɔ Nu a?”
(Cwilenule Ağanı, July 15, 2004)

Kezim Gyisesi i nu mmenii lili
ni inyianlı beniya be zu tumi.

“Ni Modwinti Mızamı Nkötunu
Mu Nwo” (Cwilenule Ağanı,
October 1, 2014)

Kila nninyeni aditili mɔc
izizili wɔ Gyisesi yi ɔzümünlə
egyma yi nu mɔc bəhyuhę yi
pəreeręe nu.

“Nninyeni Aditili Mɔc Izizili Wɔ
Gyisesi Yi Ebilawole Nu Wɔ
Azile Yi Zu” (New World Transla-
tion of the Holy Scriptures,
Nninyeni Mvulɔ A7 wɔ Twi nu)

Mɔc ikeye na wuanyia vidiyo nu nninyeni mvulɔ
OZUMALEDIYĘ 16 yi nu ni, skanı ndwlyele eyi anzenyi kó Sa
Okula Enyia Anyunlilele Daabaa! buku yi nu wɔ jw.org zu

Kε Gyisəsi ldi lse a?

Mmili mō yesumaa mōc Gyisəsi lyelü nūr mōc ihanlı wō azlē yl zu nwo dlye nūr, sa yeba yenwu subanı azələtu be wō yl nwo mōc ikehwi yē ikeyike meyl nūr yl Zl, Gyehova. Subanı ngılılma eyi ebiye ye le mınla? Na ke ikeye na yezazumazuma Gyisəsi wō ye ebulawçole nu a?

1. Mınla əhvani zu ye Gyisəsi ldi kee yl Zl a?

Mmili mō Gyisəsi iwa cəsəl nūr, iwalı alubəc abumilə sōmaa ze ihilalı yl Zl mōc iwa cələle nūr na izumazumanlı yl. Iluwa əzəti, kezimc iwdwī, kezimc iti nyanlı nūr kezimc lyē yl dlye nūr ldi kee yl Zl la pərəeşəp. (Kınga Dwəcənu 5:19.) Nəhəvanlı nūr, Gyisəsi lda yl Zl yl subanı ali pərəeşəp nəkőö ma ihanlı kee: “**Abiyela mōc tənwə mi nū tənwə Ezile nū.**” (Dwəcənu 14:9) Mmili mō osumaa Gyisəsi nwo dlye nūr, ekeşa əkənənu Gyehova bəwə. Ke ndianwu nūr, ngokənəwənle mōc Gyisəsi lda yl ali nūr ikile kee Gyehova iwdwini wu nwo.

2. Mınla ye Gyisəsi lyē iwa ihile kee idp Gyehova a?

Gyisəsi ihanlı kee: “**Iwa kee oyuwadı nwo yl kee mədə Ezile nū, meti miye dlye bela mōc Ezile nū ikeze mi nū.**” (Dwəcənu 14:31) Mmili mō Gyisəsi iwa azlē yl zu nūr, ilalı cələc tali kezile mōc nūr iwa cələc yl Zl nūr ali iluwa sutiye mōc lyelü imanlı yl wa

mmili po mōc nūr lyē si tama yl kee ikeye zō nūr. Ni Gyisəsi yl anyl ideli nəwəmə kee ikehə yl Zl nwo odwokə na təwəwa mmenii məvələ ma bəava yl əhənənu.—Dwəcənu 14:23.

3. Mınla ye Gyisəsi lyē iwa ihile kee idp mmenii a?

Baylbələ yl ika kee “**adasamaa bəla Gyisəsi yl ahənəlini zu.**” (Eyxələwulə 8:31) llalı cələc eyi ali iluwa mmenii məvələ mōc ihyelü be eziżibə na təzə yl ahənəlini nū təwəwəl be nūr zu. Láye nənwəánlı nninyeni təfa lida tumi mōc iwa nūr ali keke, mformi iwalı ihileli sū kee iwa cələc. (Maakl 1:40-42) L nūr mmenii lili wō əhvani kılınma zu na təyə anyunumihilale. Yl ndwokə mōc ihanlı nū iylkyllı bezabə mōc bələ ahənəlinəba mōc bediye-li yl nūr munwatər be eżəelə na təmanlı benyianlı anyunüləzə. Ni Gyisəsi iwa əpə kee ikenənu amanlıyə na iawu tama adasamaa iluwakəs idp bo munwatər. Naasə mmenii mōc bəfa yl ehilehilelə bəyə egyma nūr ye idp be paa.—Kınga Dwəcənu 15:13, 14.

SUMÁ SÜMAA

Sumá sūmaa falí Gyisési yl subanı nwo.

Na kila ɔhuani mōc okoluwa cōzulé ekela
cōlē nu kunlumiba ali kēmō lyelí nu.

Nl Gyisési ldi yl Zl cōw cōw cōw nu, na l nu yl
dindeli mbomu sūmaa wō mpayawo le nu

4. Gyisési ldi yl Zl

Gyisési yl ndianwu nu tma yewnu
kezimō yekela cōlē ali yekehile
Nyaminali. **Kinga Luuku 6:12 nu**
Dwɔcnu 15:10; 17:26. Békunga
ehelēle odwokō yi nu ɔkō bela
bowie a, bozunzú odwokɔyiziale
eyi nwo:

- Ke ikeye na yezazumazuma
Gyisési na yeahile kee yedɔ
Gyehova a?

5. Gyisési ldwini bezabé mōc ba nwo ihyili be ni nwo

Nl Gyisési lfa mmenii mvulé be ahinyiadü idı yl dtye anyunu.
Mmılı mō lve po ni inyianlı mmılı tumanlı mmenii mvulé na
ivalı yl anwɔzızbę lwovalt be. **Kinga Maaki 6:30-44,** na
kū bozunzú ndwokɔyiziale eyimmo nwo:

- Wō ehelēle odwokō yi nu ni, mınla ɔhuani zu ye Gyisési
ihileli kee ldwini mmenii nwo a?—Kila nkyikyemi 31, 34, 41,
nli 42.
- Mınla ye lhanlı Gyisési ma lwovalt mmenii mvulé a?—Kila
nkyikyemi 34.
- Iluwakęe Gyisési lda Gyehova yl subanı ali ni ti, mınla ye
tma osuma ɔfali Gyehova nwo a?
- Mınla ɔhuani azulctu zu ye yekħula yekehile kee yedwini
mmenii mvulé nwo kēmō Gyisési lyelí ni a?

6. Gyisesi yi ti nu láye si

Nl Gyisesi yi ti nu láye si lávali nwomc kee níni nnwomlamí የወጪ
nu nninyeni sōmaa nl, na ihyel yé ezizlbe kee yela kunlumiba ali.
Kinga Egyima 20:35, na akō bozunzú odwokçiziale eyi nwó:

- Kēmō Gyisesi ihanlı nl, ke ikeye na yéanyia nyilale anzenyil
anyunlilele a?

Yí VIDIYO ni, na akō bozunzú odwokçiziale mōc ili ekeni nl nwó.

- Se yéni nnwomlamí የወጪ nu nninyeni sōmaa po a, mūnla
čhuani azulcetu ye sa yekula yeduwa ɔzulc yekye dlye a?

VIDIYO: “Anyunlilele Sōmaa የወጪ
Emanle Nu”—Yí የወጪ Be (4:00)

Ezi a?

Baytboļo yl ikilehile yé kēe yewó
mpayl yehile Gyehova wō Gyisesi
yi dima nu. (Kinga Dwɔčnu 16:23,
24.) Se yebč mpayl wō ɔzɔ čhuani
yl zu a, nl yedaa yl ali kēe yé anyil
tsa kezimc Gyisesi twowa ma yegħa
yeyt Gyehova yl čhawnu nl.

ABIYEMMÓ BEKĀ KEE: “Nyamīnlá lādwini amanlye mōc yewawu nl nwó.”

- Iluwakēs Gyisesi tda yl Zl yl subanl ali nl ti, mūnla čhuani zo yé yl nyelleye
idi dasile kēe Gyehova lādwini yé nwó a?

3TCWCCKA YI

Gyisesi idl Gyehova, na idp mmenii. Iluwakess Gyisesi idl kess yl Zi ni ti, se yenwu Gyisesi bwowc a, sa lma yenwu Gyehova sū bwowc.

Ké Okowuwa Ekeze a?

- Ké ikeye na yéala yl ali kess yed Gyehova kemc Gyisesi lyeli ni a?
- Ké ikeye na yéala yl ali kess yed mmenii kemc Gyisesi lyeli ni a?
- Gyisesi yi subani yi nu ehinla dlye ye wo anyi ideli nwomc paa?

Eyle moc yewielie dlyezumanle ni

Butayi

- Yi Gyisesi yi subani azulatu yl nu ɔkō na bɔ mmobinu da yl ali wɔ dapeni eyi ni.
- Butayi mwob:

P I B É S Ú M A A

Kila Gyisesi yi subani azulatu moc yekchola yekozuma ni be. “Sumazuma Gyisesi, Na . . .” (Gyisesi—Jhoani, Nshoanle ni, pii Nnwoanli ni, owukole 317 wɔ Twi nu)

Sunzu sianti moc ihinyia kess yebɔ mpayi wɔ Gyisesi yi dima nu ni nwo.
“Minala Ti Moc Ise Kee
Yebɔ Mpayi Wɔ Gyisesi Yi
Dima Nu a?” (Jwielule Ayani, February 1, 2008)

Asü Bayibolu yl ikā dlye be ifali kezimc ni Gyisesi yi eniiwudo idl ni nwo a?
“Ni Ke Gyisesi Idl Ise a?”
(Ndwoko cwa cwa jw.org zu)

Kezimc Gyisesi i niu mmaale lili ni, minala ye yekchola yekozuma wɔ nu a?
“Nyamini Idwin Bɔ Nwo, Ibu Bε, Na Iwɔ Annidi Ima Bε”
(Jwielule Ayani, September 1, 2012)

Moc ikeye na wanyia vidiyo niu nninyeni mwob cwa cwa jw.org zu
OZUMALEDIYÉ 17 yi ni ni, skani ndwileyi eyi anzenyi kó Sa
Okula Enyia Anyunulele Daabaa! buku yi ni wɔ jw.org zu

Kε Iκεүε Na Yeanwu Nohuanle Kilisinyiamaa?

Mmenii abumii abumii sõmaa kā kεe bədi Kili-sinyiamaa. Naasõ tsunii bo nu bela yi dedi nu mmela mōc bəfa bəbə be ebla. Meti ke Iκεүε na yeanwu Nohuanle Kilisinyiamaa?

1. Aninya ye le Kilisinyianii a?

Kilisinyiamaa bədi Gyisesi Kilayisi yi aduwavavloč anzenyuč yi medalilemmaa. (Kunga Egyima 11:26.) Mınla ɔhuani zu ye bəda yi ali kεe bədi Gyisesi yi aduwavavloč a? Ihanlı kεe: “**Sε mənluommoč bedidi mu odwokč ni zu a, ni mənluommoč bədi mi aduwavavloč amba.**” (Dwɔčnu 8:31) Eyi ikile kεe lise kεe Nohuanle Kilisinyiamaa bəfa Gyisesi yi ehilehileč bəye egyma. Na kemč ni Gyisesi yi ehilehileč igyī Ehelēle Odwokč yi zu ni, ɔzč la ye Nohuanle Kilisinyiamaa sū bəfa be dedi bekyina Bayibulu yi zu a.—Kunga Luuku 24:27.

2. Mınla ɔhuani zu ye Nohuanle Kilisinyiamaa bəda ɔčie ali a?

Gyisesi ihanlı ihileli yi aduwavavloč yi kεe: “**Bəč bə nwo nkökö nkökö kemč məndč mənluommoč ni.**” (Dwɔčnu 15:12) Mınla ɔhuani zu ye Gyisesi ihanlı ɔčie ali ihileli yi aduwavavloč yi a? Inyianlı mmili tumanlı be, ihyeli be esizlbe, na iwowali

be. Ivali yi nnwyanlı po idianlı ekeni tumanlı be. (1 Dwɔčnu 3:16) ɔzč la ye Nohuanle Kilisinyiamaa beáva bo munwa bəkā kεe kεe bəwə ɔčie, mfomi bəfa bo munwa ndenii nu be nyelye beki-le kεe bədə bə nwo nkökö nkökö.

3. Mınla egyma ye Nohuanle Kilisinyiamaa bəbə ɔməpdin bəye a?

Gyisesi ivali egyma be iwulalı yi aduwavavloč ni mməc be sa. “**Izömanlı be kεe bəhə bəwə Nyamınıč Bulombunlilileč ni nwo elawulo.**” (Luuku 9:2) ɔwəki Kilisinyiamaa ni, beákā odwokča yi wə dika mōc beyiyia numč bəsömi la, mfomi behanlı wə kua zu nu mmenii be abika nu sō. (Kunga Egyima 5:42; 17:17.) Nne sō, Nohuanle Kilisinyiamaa bəkā Bayibulu nu Nohuanle odwokč bekile mmenii wə dika bela. Bədə mmenii, meti bəzöc be ahunlını nu bəfa be mmili nu be anwazızlbe bəkā Bayibulu nu odwokč bekile mmenii ma beniya anyunlilazo nu be ezechelykylę. —Maaku 12:31.

SUMÁ SÜMAA

Sumá mōc ikeema አሻኑው በሻኑነት Kilisinyamaa nū bezabé mōc beáva Gyisesi yū ehilehilelē nū ndianwū bęye egyptima nū.

4. Bereibes በሻኑነት mōc iwa Bayibolu yi nū

Ke bezabé mōc bekā kēs bēdi Kilisinyamaa munwala ye bēfa Bayibolu nu በሻኑነት yū bęye egyptima a. **Yū VIDIYO nū**, na akō bozunzú odwokçiziale mōc ili ekēnti nū nwō.

VIDIYO: Kezimō Bezikeli
Kilisinyamaa Bō ዓዝሙኒ
(5:11)

- Mūnla nninyeni ye asōlī sūmaa mōc bęfölyo bō nwō Kilisinyamaa nū bekilehile mōc i wa Kīlayisti yū ehilehilelē iāiyia a?

Gyisesi ihilehileli በሻኑነት mōc iwa Nyamini Odwoko yū nū. **Kinga Duccoru 18:37**, na akō bozunzú odwokçiziale eyi nwō:

- Kemō Gyisesi ihanlı nū, ke ikeye na yeanowu Kilisinyamaa mōc bęwā በሻኑነት yū afbā a?

Nū Nyamini Odwoko yū ito bōlā tma ወጪ Kilisinyamaa nū, bēhanlı odwokōba yū behilelē mmenii, na nū bōdābō bō nū nū nkōkō nkōkō

5. Bekā Bayibolu nu በሻኑነት bekile mmenii

Ansaana Gyisesi ikehō sūlā nū, iwal egyptima be ሊማንነት yū aduwawulō yū, na ilā nwō la ikehō ጽሑፍ wō nne. **Kinga Matiyu 28:19, 20 nū Egyima 1:8**, na akō bozunzú odwokçiziale eyi nwō:

- Ehīnla dīka ye bēkeye dasilelile egyptima yū bōkōhō bokodwu a?

6. Beſa mōc bekilehile ni bōba be ebiſa

Minla ye imanlı benyia be mōc bəfūl yil Tom ileli ilili kese inwu nōhuanle Kilisinyianı ɔzümünlə yil a? **Yi VIDIYO ni,** na akü bozunzú ndwokçiziale mōc ilili ɔzul cili in nwu.

**VIDIYO: Mi Padi Igolcl Wā Nyamini
ɔzümünlə Nwu (5:20)**

- Wā vidiyo yi nu ni, minla ye imanlı Tom yil padi igolcl wā Nyamini ɔzümünlə nwu a?
- Minla ti mōc ide idi kese inwu nōhuanle yil a?

Ye nyelüye ye ikile enii kū mōc yedü ankasa a. **Kunga Matiyu 7: 21**, na akü bozunzú odwokçiziale eyi nwu:

- Minla ye nwumc ihyinyia Gysesesi paa—idü mōc **yekā** kese yede yedi anzənyllü **nyelüye** mōc yeda yil ali?

7. Bōba bō cō nuw nkōkū nkōkū

Asü idü nōhuanle kese Kilisinyiamaa bəfa bō nnwuani betiā asianı nu bəma bō ɔchonwummo Kilisinyiamaa a? **Yi VIDIYO ni**, na akü bozunzú ndwokçiziale mōc ilili in ciliwc.

**VIDIYO: Ni Iziyeziye Yi Nwu
Kee Ikowu Ikema Yi (2:55)**

- Wā vidiyo yi nu ni, minla ye ihanlı Lloyd ma ıvalı yil nnwuani idianlı asianı nu imanlı Aliyema Johansson a?
- Ekila a, iyeli yil diley kese nōhuanle Kilisinyianii a?

Kunga Dwacou 13:34, 35, na akü bozunzú ndwokçiziale eyimmo nwu:

- Minla ɔhuanı zu ye Gyisesesi yil adəwawavıl (nōhuanle Kilisinyiamaa) be nu mmenii mōc ısunı bō nnwunlamı anyıl kcola anzənyllü manlı mōc bəzər numc ni keli a?
- Minla ɔhuanı zu ye bəkeye eyi wā mmilü mōkunę be izi ni a?

ABIYEMMÖ BEKĀ KEE: “Kilisinyiamaa munwatī Nyamini ɔkō la ye bəsüml yil a, lávalı nwumc asəci kō mōc ɔkō.”

- Minla əhəlele odwoko ye sa ɔkulə əfa ɔbuwa abiye ma inwu kezimc ləkonwu nōhuanle Kilisinyiamaa?

31CMCOKA YI

Nohuanle Kilisinyiamaa bëfa Bayibolu ehilehilels bëye egyptima, bëda 1cilek kanyu ali, na bækä Bayibolu nu nohuanle odwoko bekile mmenii.

Ké Okowuwa Ekeze a?

- Nninyeni mocc nohuanle Kilisinyiamaa bede dedi ni igyi mlna zu a?
- Mlna subani ye bëfa bennwu nohuanle Kilisinyiamaa?
- Mlna egyptima ye nohuanle Kilisinyiamaa bëye a?

Eyile mocc yewielie dileyezumanle nu

Bütayi

- Se ikeye bswa a, kó kegyela Gyeova Dasivuloma bë egyptimayeledeka anzenyu. Betili mocc ibike wo nu.
- Bütayi mvolc:

P I B É S Ú M A A

► 1:13

Sumá sömaa falu mmenii be mocc bëcëbë mmordun kees bëkeva Gyisesi Kulayisi yi ndianwu nu yi ehilehilels bëcëbë be esila ni nwo.

Gyeova Dasivuloma—Yedi Mlna Mmenii a?

Kila mocc baale be cum Roman sister iwa tawonli "nohuanle abusunwa yi."

**"Bëvali Bayibolu Yi Bëye
Mo Ndwokejiziale Munwatii Yi
Munwa!"** (Oweleniye Ayan, April 1,
2014)

► 3:57

Sumá kezimo nohuanle Kilisinyiamaa bëda 1cilek ali bekile bëcëbë mmordum Kilisinyiamaa mocc behiyinya mmuwalye nu.

**Mmwalye Mocc Yefä Yema Ye
Mmeliyema Wä Asiani Mmuli
Nu—Yi Oftä Be**

Kila kezimo awak Kilisinyiamaa nu nohuanle Kilisinyiamaa mocc bëcëbë ekeli nne ni bëye mocc Gyisesi thanli kees mmenii këva kënou yi aduwavulci nu.

**"Mlna Ye lma Yenwu Nohuanle
Kilisinyiamaa?"** (Oweleniye Ayan,
March 1, 2012)

Mocc ikeye na wuanyia vidiyo nu nninyeni mvolc mocc
OZUMALEDIYE 18 yi nu ni, skani ndwlyele eyi anzenyu kó Sa
Okula Enyia Anyuulele Daabaa! buku yi nu wò jw.org zu

Asű Gyehova Dasıvulčmaa Bədū Nəhvanlə Kilisinyiamaa?

Kę Gyehova Dasıvulčmaa nı, yede yedi kęe yede nəhvanlə Kilisinyiamaa. Mınla ti a? Sunzú məc ye dedi igyř zuł, dima məc tma yęye sunvankö, nı ıçle cəw yęye yęma ye nıw yę nıw nı nıw kila.

1. Mınla ye Gyehova Dasıvulčmaa be dedi igyř zuł a?

Gyisəsi ihanlı kęe: ‘Nyamınılı odwokə idı nəhvanlə.’ (Dwɔćonu 17:17) Dikęe Gyisəsi nı, Gyehova Dasıvulčmaa bəfa be dedi bekyina Nyamınılı Odwokə yı zu mmılı munwatıř. Sunzú ye abakəsemə nıw kila. Wɔ 1870 yi nu nı, okuwu be məc nı bədū Bayılbulu zumanılemaa wɔlı yı tu kęe bərəbələ Bayılbulu yı nu bəwə. Bęga bənwənəl kęe məc Bayılbulu tka nı, ke təyli ye asələ azulətə nı bekilehile a. Naasū bezili rəkə kęe bəkevəa məc Bayılbulu ikilehile nı bəkəyə egyma. Akō bəwəl yı tu kęe bəkāa ɔzə Bayılbulu nu nəhvanlə odwokə yı bekehile mmenii.*

2. Mınla ti məc yefvəl yę nıw Gyehova Dasıvulčmaa?

Gyehova ifvəl yı asəmələnəl kęe yı dasıvulčmaa iluwakəe bəkā yı nıw nəhvanlə odwokə. (Hibulumaa 11:4-12:1) Ke ndianwu nı, wɔ ɔwəkə

mmılı nı nı, Nyamınılı ihanlı ihileli yı mmenii kęe: “Mələnmmə yę lę mi dasıvulčmaa.” (Kınga Aylzaya 43:10.) Bəfələ Gyisəsi kęe “Nəhvanlə Dasıvulč.” (Yikile 1:5) Meti wɔ 1931 yi nu nı, yəvalı dima Gyehova Dasıvulčmaa yedianlı yę zu. lyę yę fe paa kęe ɔzə dima nı ıla yę zu.

3. Mınla ɔhvanı zu ye Gyehova Dasıvulčmaa bosumazuma Gyisəsi yı ıçle nı a?

Nı Gyisəsi idı yı adəwawələ nı məc nköö ma nı tıwə be kęe bədū yı abusunwa. (Kınga Maaki 3:35.) ɔzə la ső ye Gyehova Dasıvulčmaa bədū oyuwadı munwala abusunwa məc ɔkøyelə wɔ bə avinli a. Eyi ti məc yefvəl yę nıw mmeliyema yı a. (Fülmənu 1, 2) Akō ső yəfa ahıedə eyi yęye egyma: “Bələlə bə ɔhcnwəmmə dedimaa.” (1 Pita 2:17) Gyehova Dasıvulčmaa boduwa ɔhvanı süməa zu bəda ıçle eyi ali, dükəe mmuwalye məc yəfa yęma ye ɔhcnwəmmə dedimaa məc bəwə oyuwadı munwala mmılı mə behyinyia mmuwalye nı.

* Ozom 1879 nı, Gyehova Dasıvulčmaa bedindimi Watchtower magazini bəva behilehile məc Bayılbulu tka nı nu.

SUMÁ SÜMAA

Dé mmilí fa sunzu Gyehova Dasivulómaa bë abakósemí
nwü kó aqinzi na kila dasile mvuló mocc ikile kës
yedi nöhuanelé Kilisinyiamaa.

Nöhuanelé Kilisinyiamaa bëfa be dedi yekyina Bayibulu
yi zu na bëkä nwomä odwokó bekile mmenii mvuló

4. Yefa ye dedi yekyina Bayibulu yi zu

Gyehova ihanlı idianlı ekeni kës Bayibulu nu nöhuanelé
yi ikela ali. **Kinga Danylel 12:4**, na akö bozunzú
odwokóxiziale eyi nwo:

- Minla ye “ikowuli ɔzuló” wä Nyaminiyi mmenii bë avinli
mmilí mä bëkä ɔzuló bëpibeli Bayibulu yi nu a?

Kila ɔhuani mocc Bayibulu zumanlemaa okuwu be, mocc
Charles Russell ikuña nwomä ni, boluwali ɔzuló bozumanlı
Nyaminiyi Odwokó yi. **Yi VIDIYO NI**, na akö bozunzú
odwokóxiziale mocc ili ekeni ni nwo.

- Wä vidiyo yi nu ni, minla ɔhuani ye Charles Russell nu yi
əhənvwummo Bayibulu zumanlemaa ni boluwali zuló
bozumanlı Bayibulu yi a?

**VIDIYO: Bənwonlı Bayibulu Nu
Nöhuanelé Yi Dökö (7:45)**

Ezi a?

Lyé a, nninyeni mocc yede yedi ni
yəsünza numo. Minla ti a? Kemo oyu-
wa ifinde ngylkii ngylkii kəbəmli kës
oyumi ikeidü na yəanwu azı bəwə
ni, cə la ye Nyaminiyi ma ntıyası
mä cəwə yi Odwokó yi nu ni ida ali
ngylkii ngylkii a. (Kinga Eşelwule
4:18.) Meti iwo numo kës Bayibulu yi
tázunza diye, naasö yeyə nənzanlıye
wä nninyeni mocc yede yedi ni nu
mmilí mä ntıyası cəwə yi
Bayibulu yi nu lyee kezi ni.

5. Ye dima ni ikile eyima moco yeyue

Munla ti moco yevali dima Gyehova Dasinvolumaa yedianli ye zu a? [Yi VIDIYO ni](#), na akoo bozunzu odwokciziale moco ili ekenu ni nwo.

VIDIYO: Dima Moco Ima Beonwu

Ye (2:40)

- Munla ti moco dima Gyehova Dasinvolumaa ni ifata a?

Munla ti moco Gyehova iyi mmenii kese yi dasinvolumaa a? Ama beahä nöhuanel ndwoko moco ifali Gyehova moco idu nöhuanel Nyaminiyi yi nwo, iluwakes mmenii hä awohwi ndwoko sümama bevali yi nwo. Ma yezunzu ozo awohwi ndwoko yi nu anwü nwo.

Czömlinle azolatu be kilehile be mmenii kese Nyaminiyi ipre kese befa mmoduwaba bedi eyima wo bco czömlinle nu. Naasö, [Kunga Levitikosu 26:1](#), na akoo bozunzu odwokciziale eyimmo nwo:

- Munla nöhuanel ye shelerle odwoko eyi imra yewnu yi a? Ke Gyehova itti nyaniyi ise wo mmoduwaba moco befa bedi eyima wo czömlinle nu ni nwo a?

Nyaminiizömlinle nu mbanimbani be kilehile kese Gyisesi ye le Nyamini. Naasö, [Kunga Dwoconu 20:17](#), na akoo bozunzu odwokciziale eyimmo nwo:

- Munla nöhuanel ye shelerle odwoko eyi imra yewnu yi a? Asö Gyisesi yizayi okoo yi sü ye le Nyamini a?
- Sikaleyi moco onwu yi kese Gyehova izüma yi Dasinvolumaa kese beahä meyli nui i ýa yi nwo nöhuanel odwoko ni, ke imra eti nyaniyi ese a?

Nöhuanel Kilisinyiamaa beda ɔlœs ali bekile bezabé moco behiyinyia mmuwaluyé

6. Ye dudu ye nwo ye nwo

Baybulu yi ifa Kilisinyiamaa itindiä eniwudo yi ɔfuä azolatu nwo. [Kunga 1 Kolentimaa 12:25, 26](#), na akoo bozunzu odwokciziale eyimmo nwo:

- Munla ye ise kese nöhuanel Kilisinyiamaa beye mmili m Kilisinyiamaa mvolo bœnwonu amanlye a?
- Munla ye eyi yi ndwi wa ɔlœs moco Gyehova Dasinvolumaa bœwa beema ba nwo ni nwo a?

Se Gyehova Dasinvolumaa cwo cwo oyuwadi yi ɔfuä dika be bœnwonu amanlye a, bco cœnwonumma Dasinvolumaa moco bœwa oyuwadi munwala beye dtye be bœswa be. Se ere kese onwu nwo amanlye ndianwu okoo a, [Yi VIDIYO ni](#). Akoo bozunzu odwokciziale moco ili ekenu ni nwo.

VIDIYO: Ahumi Kezile Matthew Iduli Wo Haiti (5:29)

- Munla chuanzi zu ye mmuwaluyé moco Gyehova Dasinvolumaa befa beema wo asianli mmili nu ni ikile kese bœwa ɔlœs a?

ABIYEMMO BEKÄ KEE: “Gyehova Dasinvolumaa bco czömlinle yi meyli axile asä yi la ye iba a.

- Munla mmili ye Gyehova iwači yi tu kese ifolci yi azömlivolu kese yi dasinvolumaa a?

3TCWCCKA YI

Gyehova Dasinvolčmaa bədī nəhəvanlı Kilisinyiamaa. Yədī abusunwa əkő wə oyuwadı munwala məc ye dedi iğyī Baytbulı yı zu, na yəma mmenii nwu nəhəvanlı məc ifalı Gyehova nwı.

Ke Okowuwa Ekeze a?

- Mınlı ti məc yəvalı dima Gyehova Dasinvolčmaa yedianlı yə zu a?
- Mınlı əhəvanlı zu yə yəda ələs ali yekile yə nwı yə nwı a?
- Asö ekila a, Gyehova Dasinvolčmaa bədī nəhəvanlı Kilisinyiamaa a?

Eyile məc yewielı dileyəzumanlı nı

Bütayı

- Biziá Gyehova Dasinvolč be dileyə məc imanlı ileli illi kəs amiyə yə əzəmənlə yə tədī nəhəvanlı a.
- Bütayı məvəlcə:

P I B É S Ü M A A

► 1:00:53

Sumā sömaa fallı yə abakçəsemə nwo.

Gyehova Dasinvolčmaa—Dedi Məc Bədə Yi Ali, Əvvəl 1: Bəzən Anwunzumi Yi Nu Bəyəl Bə Nwı

► 7:08

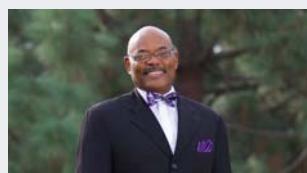
Kila ndianwı əkő məc ifalı kezim Gyehova Dasinvolčmaa bəba awohwi ehilehilelə nwı ndamə.

Nyamınıl Yi Mmenii Bəhyəs Yi Dima Animinyiamı

Kila ndwokçizialı məc ebiye a ələ yı wə Gyehova Dasinvolčmaa bə nwo nı nwo munwaltye.

“Ndwokç Məc Bəta Bebzia Bəfali Gyehova Dasinvolčmaa Bə Nwı” (çünki məc tə jw.org zu)

Nı Stephen tədī abiye məc tə nu awəfələ bə anyı iáiyiyia kulaa, na nı iyə be besabəsa. Kila dileyə məc imanlı wə Gyehova Dasinvolčmaa bə nwo məc imanlı izinzənlə.

“Nı Mı Ebüləwələ Isikəs Kulaa”
(Cələenli Aşanı, July 1, 2015)

Məc ikeyə na wənənyia vidiyo nı nənnyeni məvəlcə
OZUMALEDİYƏ 19 yı nu nı, skani ndwilyelə eyi anzenyi kó Sa
Okula Enyia Anyunlilelə Daabaa! buuku yı nu wə jw.org zu

Kezimč Beħyilhejx Asafu Yl

Gyehova īdi bəsabesayel Nyamini. (1 Koleñtumaa 14:33) Meti yekila ċhuani kęe yl mmenii ső békelye be dley pərəeere mōc nhyiħelye tla nwom. Minla ċhuani zu ye beħyilhejx Kilisinyani asafu ni a? Minla ċhuani zu ye yekwawwa na dley bela taħċi ċozu ċreprese wō asafu yi nu a?

1. Aninyia ye īdi asafu yi ti a?

‘Kulayis! ye īdi asafu yi ti a.’ (Efisiesumaa 5:23) Izō sulu ikila egyma mōc Gyehova yi mmenii bęye wō oyuwadi dika bela ni zu. Gyisest lyl “sömlivuč nħuħanlevuč ni mōc izi nxelebe ni.” Bédi okuwu egypti be mōc mbanimbani mōc ba nnu iżwukwa ye bċawu nu a, na besia bċfuč be Ċhuantħilel Okuwu. (Kunga Matiyu 24:45-47.) Dikke asomavuč nu mbanimbani mōc ni bċawċawki Gyelusalamu ni, Ċhuantħilel Okuwu ni ifa ċhuantħilel tħma asafu azulċtu mōc bċawċaw oyuwadi munwala. (Egyma 15:2) Naasō ke mmenyia eyi ye bekile ahyuħedni yl ċhuani a. Mfomi bęreib bħu ċhuantħilel wō Gyehova niu yl Odwok yl nu, na békä bō nnu azu bowula Gyisest yi tiyele tu.

2. Asafu nu mbanimbani be egyma ye le minla?

Asafu nu mbanimbani bēdi Kilisinyamaa mmenyia mōc ba nnu iżwukwa mōc bekyina Ħelieħel Odwok yl zu bekileħile, na bekila Gyehova yi

mmenii zu na bħejx be eżżejbe. Beáduwa be kakex wō egyma eyi nnu. Mfomi ‘bċozu be aħsunli ni nu bekila Nyamini yl mmenii bō zu, ke nhix zu a, anzenyū anguomidi ti a.’ (1 Pita 5:1, 2) Asafu nu azomivuč buwa asafu nu mbanimbani, na mmilli tħalli ċozu ni bezabeb ső beba befata kęe asafu nu mbanimbani.

Ċhuantħilel Okuwu ni lyl asafu nu mbanimbani eyimmo be ma bęye mansini zu ehilalemaa. Beħkyegħela asafu azulotu ni, na bęfa ċhuantħilel ni eżżejbeħħejx bema be. Mansini zu ehilalemaa bekyina mōc Ħelieħel Odwok yl iż-żejt wō mmenyia mōc bċawċaw asafu yi nu be ekeni zu bekila kęe bo nu be ifata kęe bęgi yl kęe asafu nu sömlivuč anzenyū asafu nu ebani a.—1 Timoti 3:1-10, 12; Taylors 1:5-9.

3. Minla ased! ye Dasivuč bela taw a?

Bezabeb mōc bċawċaw asafu yi nu munwatid ‘**bęgi Gyehova yi dima ayele,**’ iluwa dleyzumanie mōc bęfa bō nnu bowula numu niu dasseleħile egyma mōc bęye kemm bō bawabilu tħekema be ċhuani ni. —Kunga Ndewi 148:12, 13.

SUMÁ SÜMAA

Sumá anyunumililevnuč kő mőc Gyisesi idí, kezimč asafu nu mbanimbani bő mmődlini kęe bokozumazuma yl, nü kezimč yekchula yę nü Gyisesi nü mbanimbani kowč nūmu kęye egyma nü nwo dlyę.

4. Gyisesi idí anyunumililevnuč mőc idwini yę nwo

Gyisesi izü ćele nü itü sale ifvü yę kęe yelé yi yediā numč kęe yę anyunumililevnuč. **Kunga Matiyu 11:28-30**, na akő bozunzú odwokçıziale eyi nwo:

- Ke Gyisesi ipe kęe yeti nyanolı yese w kezimč idi nninyeni anyunu nü nwo a?

Mınlı چھانı zu yę asafu nu mbanimbani bosumazuma Gyisesi yl ndianwu nü a? **Yi VIDIYO nü.**

**VIDIYO: Mbanimbani Yi Bevali
Mmwalyue Beşanlı Wə Nepal
Azilewosole Yi Nu (4:56)**

Bayıbulu yl ikilehile kezimč ise kęe asafu nu mbanimbani bęye be egyma yi nu petee.

Kunga Ayızaya 32:2 nü 1 Pita 5:1-3, na akő bozunzú ndwokçıziale eyimmo nwo:

- Se ćonu kezimč asafu nu mbanimbani bőbő mmődlini kęe békema mmenii mwılč bő nwo lıkcdı be kemč Gyisesi iyeli nü a, ke ima eti nyanolı ese a?
- Mınlı nninyeni mwılč yę mbanimbani yi bęye bęfa bosumazuma Gyisesi a?

Asafu nu mbanimbani hye be nü Gyehova avinli abusunwawoče nu ezizibę na bębowa bo mmusunwa ma ęcę la

Asafu nu mbanimbani bődwini bezabę mőc bęcę asafu yi nu munwatıř bő nwo

5. Asafu nu mbanimbani bęye ndianwuba

Mınlı چھانı zu yę Gyisesi ipe kęe mbanimbani yi bu egyma mőc iwula be sa nü a? **Yi VIDIYO nü.**

**VIDIYO: Mbanimbani Yi Di
Egyima Yi Anyunu! (7:39)**

Gyisesi ima yenwu mőc ise kęe bezabę mőc bedi asafu yi anyunu nü bęye. **Kunga Matiyu 23:8-12**, na akő bozunzú odwokçıziale eyi nwo:

- Mınlı ye Bayıbulu lıkä kęe asafu nu mbanimbani bęye a? Asü ekila a, nya-mınlızomlinę nu mbanimbani bęfa mőc Bayıbulu lıkä nü bęye egyma a?

6. Sa yekula yebowa mbanimbani yi ma bęye be egyma

Bayibul yilima yewo sianti moco nwo ihyinyia kess yebowa mbanimbani yi ma bęye be egyma yil.

Kinga Hibulumaa 13:17, na akoo bozunzu ndwokciziale eyimmo nwo:

- Ekila a, ntuyasi twa nu kess Bayibul yilimye ye ezizube kess yeyé sutiye, na yehá ye nwo azi yemba bezabé moco beli nninyeni anyunu ni a? Minala ti moco ekää cz a?

Kinga Luuku 16:10, na akoo bozunzu odwokciziale eyi nwo:

- Minala ti moco tse kess yetiye asafu nu mbanimbani wo nninyeni ngylkii ngylkii po nu a?

Asafu nu mbanimbani bęfa bo nwo bowula dasilelile egyma yi nu

Asafu nu mbanimbani bedu ehilehilelemaa. Akoo ső bəbowwa ma yesiyeziye ye ayiyialiyen nika, na bęye egyma mvulc ső bəbowwa

ABIYEMMO BEKĀ KEE: "Iahyinyia kess yekava ye nwo yekwacozümünlé okuwu bela."

- Ekila a, minala ti moco idu baaba kess ye niu mmenii cawca cawca cumu cawca cumu sōmu Nyamini a?

3TCWCOKA YI

Gyisesi yé idí asafu yi ti a.
Yezú anyunilel nu yetiye mbanimbani
moo bcsomu wó Gyisesi tu ni, iluwaké
bema ye nwo itc ye na bęye ndia-
nwuba bema ye.

Ké Okowuwa Ekeze a?

- Aninya yé idí asafu yi ti a?
- Mlnla əhuani zu ye asafu nu
mbanimbani bəbuwa asafu yl a?
- Mlnla asedí ye Gyeova yl
sümivul bela twa a?

Eyle moo yewielí dıyezumanle nu

Butay!

- Eyle fulc moo əkəhü dıyezuman-
nle nu, biziá asafu nu ebani be
dlye moo lma yl anyl ideli yi
egyima moo lye wó asafu yi nu
ni nwo.
- Butay! Mvolo:

P I B É S Ú M A A

► 4:22

Kila dasile moo ikile këe Chua-
nophile Okwu yi nu asafu nu
mbanimbani bədwani be mmeli-
yema Kilisinyiamaa bə nwo
baaba wó nn.

**Bəhyel Be Mmeliyema Moo
Bəva Sale Bediā Be Egyimalil
Zu Ni Ezizibé**

► 4:51

Kila egyma moo mansini zu
ehilalemaa bęye.

**Kezim Mansini Zu Ehilalevul
Be Moo Isomu Wó Nzuwalye
Iye Yi Egyima**

Kinga asedí cwo mmaale
bele yl wó asafu yi nu ni nwo
odwoko.

**"Asü Gyeova Dasivulmaa
Bəwə Mmaale Moo Bekilehi-
le a?" (Owienile Agan, September 1, 2012)**

Kinga kezim asafu nu mbanim-
bani bęye egyma ezizibé
bəfa bęhe wó əchonwummo de-
dimaa ezizibé nu nwo odwoko.

**"Asafu Nu Mbanimbani—'Ye
Chonwu Egyimayelmaa Moo
Bəbuwa Ma Ye Anyl Ide'"**
(Owienile Agan, January 15, 2013)

Moo ikeye na wanyia vidiyo nu nninyeni mvolo cwo
OZUMALEDIYE 20 yi nu ni, skani ndwiyel eyi anzenyi kó Sa
Okula Enyia Anyunilel Daabaa! buku yi nu wó jw.org zu

Mīnla Čhuani Zu Yε Bekāā Odwokčba Yl a?

Uékye bela, Gyehova ikoluwa yi Bulombunlilile yl zu tkeyl yε amanlyenwōle munwatī wō ekēnl. Eyi ldi odwokčba mōc tse kε abiyela itl ebiye. Nu Gyisesi ipε kε yl adowavuč nu bekā odwokčba eyi bekile abiyela! (Matiyu 28:19, 20) Mīnla Čhuani zu yε Gyehova Dasinvolčmaa bεyεe mōc Gyisesi ihanlı yl a?

1. Mīnla Čhuani zu yε Matiyu 24:14 tbaa numč nne a?

Gyisesi ihanlı kεe: “**bəkəwā Odwokčba eyi mōc
m̄fali Nyamīnl Bulombunlilile nū nnu əlawulo
wō oyuwadı yl dīka bela.**” (Matiyu 24:14) Gyehova Dasinvolčmaa bεl anyulnilel bεbowaa ma egyma eyi mōc nnuwōc ihinyia itela ebiye nū tīkħol ċzvul. Yekāā odwokčba eyi wō oyuwadı munwala wō edindel mōc ibu 1,000 nu! Egyima kezile eyi ihinyia mm̄ċidliwōl nū nhyihey-
liyεba na ama tħol ċzvul. Se ke Gyehova yl mm̄uwalijε a, anki yelškvla yekεye.

2. Mīnla mm̄ċidli yε yεbō yεfa yekā odwokčba yl yekile mmenii a?

Dīka bela mōc yekonwu mmenii nū yekā odwokčba yl be yekile bε. Dīke əwak Kilisinyiamaa nū, yekā odwokčba yl “**wō abika abika nu.**” (Egyima 5:42) Čz Čhuani eyi mōc yeduwa ċzvul nū tħa yε sa

līkā mmenii sōmaa ċlubč bela. Iluwakεe ke eżiġ
bela yε mmenii wō awudo nū ti, yekā odwokčba yl
be wō bagua nu sō. Eżiġ bela yεrılıe Čhuani
mōc yekεva yekħah Gyehova nū yl tile nu pōko
nws odwokča yekehile mmenii mvuč.

3. Aninyia yε ldi yl asedl kεe tkeħħa odwokčba yl be a?

Ldi noħuani Kilisinyiamaa munwala bε asedl
kεe bekeħħa odwokčba nū bekehile mmenii mvuč.
Yεfa yε asedl eyi anyulibulu paa. Yekā odwokčba yl yekile mmenii kemč yε buwabile tkeħma
Čhuani yε, iluwakεe yεnwu kεe mmenii sōmaa bɔ
nnwuani tħa asiani nu. (Kinga 1 Timoti 4:16.)
Beáduwa kakse yε wō egyma eyi nwb, iluwakεe
Bayibulu līkā kεe: ‘**Mōnluomm̄ benyia tumi eyi
mbuvali, ċzż tī máma bede dīye bela.**’ (Matiyu
10:7, 8) Ke abiyela yε itiye yε odwokčba yl a. Naasō
yekā ċzvul la yekā iluwakεe ldi yε ċzōmīnle yl
ċfuā na tħma Gyehova yl anyi ide.

SUMÁ SÜMAA

Sumá sümäa falt kezimä Gyehova Dasivulömaa
bækä odwokä yl wä oyuwadü munwala nü nwü,
na kila kezimä Gyehova tibüwa yę.

Yekä odwokäba yl wä oyuwadü munwala: (A) Costa Rica, (B) United States, (C) Benin, (D) Thailand, (E) Yap, (F) Sweden

4. Yebä mmödpini kęe yę sa tkehā mmenii munwala

Gyehova Dasivulömaa bəbə mmödpini paa kęe bækəhā odwokäba yl bekehile mmenii munwala wä dika bela. [Yı VIDIYO nü](#), na akō bozunzú odwokçiziale mōc ili ekeni nü nwü.

VIDIYO: Yekä Odwokäba Yl
“Wä Oyuwadü Dika Bela”
(7:33)

Kinga Matiyu 22:39 nü Wulomimaa 10:13-15, na akō bozunzú ndwokçiziale eyimmō nwü:

- Mınla yę wü anyl ideli nwümc wä mmödpini mōc Gyehova Dasivulömaa bəbə kęe bækəhā odwokäba yl nwü a?
- Kę Gyehova itü njanlı wä bəzabę mōc bækä odwokäba nü nwü ise a?—Kilä nkyukyem 15.

5. Ye nii Nyamini li bōnum c yegima

Ozumanlenwoni sōmaa ikile kēs Gyehova ye iki-le چhuani ye wā egyma eyi nu a. Kē ndianwu nū, wā New Zealand nū aliyema benyia be mōc bōfūlā yū Paul iyiyali baale be wā abika abika nu dasile-lilē nu oyuwa ɔkō be. Cōcō nōcōtū yū, baale yū tawōtū Nyamini li dima Gyehova wā yū mrayū nu izianlē yū kēs, umā abiye txa igyela yū. Paul ihanlı kēs, "Wā dōnihilwili asā meda nū, muhōl mudwuli yū aytniké munwa."

Kinga 1 Kōlentumaa 3:9, na akō bozunzú odwokōxiziale eyi nōwō:

- Mūnla چhuani zu ye ozumanlenwōle azulōtu dīke mōc izili wā New Zealand nū, tōwōma yēnōwō kēs Gyehova ye ikilee odwokōbahanlē egyma yū چhuani a?

Kinga Egyima 1:8, na akō bozunzú odwokōxiziale eyi nōwō:

- Mūnla ti yē yehyinya Gyehova yū mmowaluyē na yēahula yēayē dasile-lilē egyma eyi a?

6. Yetiye Nyamini li yū ahyeđi mōc ise yehā odwokōba yū

Wā چawōki nū, adamvulā bōwōlā mmōdōni kēs bē-kēma Gyisəsi yū aduwavulā yū bekeyiaki odwokōbahanlē egyma yū. چawōki Kilisinyiamaa nū bōwōlā چnwōmā چhuani mōc bōwō kēs bēkēhā odwokōba nū nōwō banū "na bēvali odwokōba nū bezieli ekēnū wā mmēla چhuani zu." (Filipimaa 1:7, NWT) Cōcō la yē Gyehova Dasinvolōmāa mōc bōwō ekēnū nōwō sō bēye a.*

Yū VIDIYO nū.

VIDIYO: Bōwōli Odwokōba Yū Nōwō Banū Wā Mmēla چhuani Zu (2:28)

Kinga Egyima 5:27-42, na akō bozunzú odwokōxiziale eyi nōwō:

- Mūnla ti mōc yeléyiaki odwokōba yū εhanlē a?—Kilā nkylkyemī 29, 38, nii 39.

* Nyamini yē ise yehā odwokōba yū a. Eyi ti yē Gyehova Dasinvolōmāa bēahyinya kēs enii ikēma چhuani be ansaana bēayē odwokōbahanlē egyma yū a.

Ezi a?

Dapenl bela, yenyia edidilē mōc tōwōma ye ma yēyē odwokōbahanlē egyma yū wā yē dapenl avinli diye-zumanlē tu. Se oħo ɔz̥ diyezumanlē nū be kyū a, kē چnwōnūl ɔz̥ ɔz̥ edidilē mōc bēfa bēma ye nū ezeli a?

EBIYE A, ABIYE IKEYIZIA KĒS: "Mūnla ti mōc Gyehova Dasinvolōmāa bōkō abika abika nu yū a?"

- Kē ekeyl yē munwa ekeze a?

3TCWCCKA YI

Gyisesi ihanlı ihileli yi aduwavolu cōn mma kēe bēhā odwokōba yi behile amanlı munwatī. Gyehova ibuwaaya mmenii ma bēkēye egyma eyi.

Ké Okowuwa Ekeze a?

- Mınlı əhəvanı zu ye békā odwokōba yi wō oyuwadı dika bela a?
- Mınlı əhəvanı zu ye odwokō mōc yekā ni ikile kēe yedc mmenii a?
- Ekila a, odwokōbahanle egyma eyi təkhəla təkema yekenyia anyunlilele a? Mınlı ti a?

Eyle mōc yewielı dıyezumanle nu

Butay!

- Bizia bezabes mōc bəcwā Kündəpə Həcəl nü be ndwokozızıbe cōn lse kēe bedi əzələ na ama bəahula bəahā odwokōba yi nu nyilale mōc benyia yi wō cənu.
- Butay! mvölo:

P I B É S Ü M A A

Kilá kezimc Gyehova Dasıvulomaa békā odwokōba yi bekile mmenii wō ahyonwa nyezile nu.

Bagua Nu Dasilelile Egyma Titili Mōc Beyeli Wō Paris

Mınlı əhəvanı zu ye Gyehova Dasıvulomaa békā odwokōba yi bekile mmenii mōc odwokō idı be ma bədu bəchə manlı mvölo zu a?

Belili Mmenii Mōc Bodu Bəchə Manlı Mvölo Zu Ni Dasile

Tiye kezimc odwokōbahanle egyma mōc baale be ıvalı yl mmilət munwala tyel nü tma yi anyı ile.

Lyə Mi Fe Kēe Miyeli Egyma Eyi

Sumá kezimc nkunimi azulətu mōc yeli wō kəctə nu, tma odwokōba nu idelə.

“Bulombunlilik Odwokōbahaniemaa Bəfa Bo Ndwoke Bəkə Kəctə” (Nyamılı Bulombunlilik Idii Tumi!, yi ti 13)

Mōc ikeye na wəanyia vidiyo nu nninyeni mvölo cəmə
OZUMALEDİLYE 21 yi nu ni, skanı ndwileyel eyi anzenyi kó Sa
Okula Enyia Anyunlilele Daabaa! buuku yi nu wō jw.org zu

Kε Iκευε Na Wuahā Odwokčba Yi Be Wuahile Mmenii a?

Mmili m osumaa Bayibolu yi ni ebiye a ekedl nyanlı kεe, ‘Isə kεe abiyela iti odwokč eyi be! Amba, isə kεe abiyela iti odwokč eyi be! Naasö, ebiye a wu kunlu ikodu kεe ekehā mōc ozuma ni nwu odwokč ekehile mmenii. Ma yezunzu kezimč ekele bċċa eyi zu na wuawċ yi tu wuahā Bayibolu nu odwokčba eyi wuahile mmenii.

1. Kε Iκευε na wuahā mōc ozuma ni be wuahile mmenii mōc ezi be ni a?

Gyisesi yi aduwavoloč yi hanlı kεe: “**Mōc yedi ni wu cōc yenwa yi ni yelškula yekeyaki yi εhanle.**” (Egyima 4:20) Ni be anyl ideli nħħuanle yi nwu nkūñ ma ni bεre kεe abiyela iti ebiye. Asö ċċa la ye eti nyanlı a? Se ċċa a, re ċħuanlı mōc okoluwa annidi zu ekehā mōc ozuma ni be ekehile wu mmusunwamaa ni wu ċħonwommoċ.—Kunga Kolosiyamaa 4:6.

2. Minla ti mōc mfasu wċi l-izajjek kεe ye niu asafu yi kċwa numu kεye dasilelile egyma yi a?

Kε mmenii mōc Gyisesi yi aduwavoloč yi bezi be nkū la ye bεhanlı odwokčba yi behileli be a. Gyisesi “**Izümanlı be anwī anwī ma belili yi anyunu bċomunli wċi twonwa bela**” nu bċċa bεhanlı odwokčba yi. (Luuku 10:1) Čċa nhylhyelijes mōc bεyeli bεva bεhanlı odwokč yi ni, imanlı mmenii sūmaa bεdili odwokčba ni. Odwokčbahanliż egyma yi mōc bċwali numu bεyeli ni imanlı aduwavoloč yi be anyl ileli baaba. (Luuku 10:17) Asö sa ċkula efa esiye wu anyl zu kεe ε niu asafu yi kċwa numu kεye dasilelile egyma yi a?

tu yi cawċċa cmim

- Se ε niu wu mmusunwamaa bċċa nkommċa, sa ċkula ekkā kεe: “Muzuma diye be mōc lyę anyinliżeq daperi eyi” na wuawa wuawċ Bayibolu nu nkommċawče tu.
- Se wu ċħonwu be iádi pøko anzenyu adwinqindwini thye yi zu a, kā Bayibolu nu odwokč be mōc thye εzżiżże kile yi.
- Se wu egyma nu maa bebizia wu kezimč daperi yi awieħtieq tħoll a, kā mōc ozumanlı wċi wu Bayibolu dleyzumanlı yi ni anzenyu asafu ayiħialijes tu ni be kile be.
- Kā jw.org websayti yi nwu odwokč kile wu ċħonwommoċ.
- Se εyee wu Bayibolu dleyzumanlı a, tu sali fūl mmenii mvali ma bęxla bεħnla wu nwu anzenyu kile be kezimč bekejžizza Bayibolu dleyzumanlı nwu nhylhyelijes wċi jw.org zu.

SUMÁ SÜMAA

Sumá kezimc̄ ekeli b̄c̄la zu na woanyia anyuññilele
w̄c̄ odwok̄bahanel̄ egyptima yi nu.

3. Gyehova l̄k̄owuwa w̄o

Abiyemmo p̄e k̄ee b̄ek̄a odwok̄ba ȳl be naas̄ bo kunlu ituli
kezimc̄ mmenii kowu be anzenyu kezimc̄ b̄ek̄eyē be
d̄lye n̄l n̄wo.

- Lȳe a w̄u kunlu itu k̄ee ekehā m̄c̄ ozuma ȳl n̄wo
odwok̄a? M̄nla ti a?

Ȳl VIDIYO n̄l, na ak̄ bozunzú odwok̄xiziale m̄c̄ ili
ekeñi n̄l n̄wo.

**VIDIYO: Mizianlı Gyehova K̄ee l̄ma
Ak̄ençazılıb̄ Me (4:05)**

Ezi a?

N̄l Gyehova Dasıvul̄maa sömaa bezi
k̄ee b̄ol̄kula b̄ek̄ehā odwok̄ba ȳl be
bekehile mmenii kȳl. Ke ndianw̄ n̄l, n̄l
Sergey t̄l̄ nyânl̄ k̄ee mfasu ini ȳl zu
meti n̄l lȳe s̄l̄ma ȳl k̄ee i n̄l mmenii
k̄edînde. Naas̄ mmul̄ m̄c̄ iwañl̄ ȳl tu
k̄ee isumaa Bayubul̄ ȳl, ihanl̄ k̄ee:
“N̄l mu kunlu itu d̄lye, naas̄ m̄ihanl̄
m̄c̄ n̄l musumaa ȳl n̄wo odwok̄ mi-
hileli mmenii m̄vul̄. Na m̄c̄ lȳe
nn̄wuñl̄ ȳe le k̄ee, m̄t dasilelile n̄l
ümanlı miyanlı ak̄ençazılıb̄ na ihyel̄
mi dedi ezizib̄ s̄ō.”

- Ke lȳeli m̄c̄ abulantiyē ȳl n̄l n̄yedek̄e ȳl belili b̄c̄la m̄c̄ o
nu c̄ca b̄c̄w̄a n̄l zu a?

K̄inga Ayızaya 41:10, na ak̄ bozunzú odwok̄xiziale eyi n̄wo:

- Se w̄u kunlu itu k̄ee ekeli dasile a, m̄nla ç̄huanc̄ zu ye
mpaylw̄c̄le l̄k̄owuwa w̄o a?

4. Da annidi ali

Se ekāā odwokōba yl ekehile mmenii a, áma የዕለት ሙርጫ ፈቃድ ነው እና ማሞ ቅዱም ወቃድ ይችላል ይሆናል. **Kinga 2 Timoti 2:24 እና 1 Pita 3:15**, na akō bozunzú ndwokōxiziale eyimmo nwo:

- Se ekāā Bayibulu nu odwoko ekehile mmenii a, ke lkeye na wuava መሰረተ የዕለት ሙርጫ ወቃድ ይችላል ይሆናል a?
- Wu mmusunwamaa nu wu የዕለት ሙርጫ ወቃድ ይችላል. Minala ye isse kee eya a? Minala ye ini kee eya a?
- Minala ti mōc ikeye baaba kee yekoluwa ስራ የዕለት ሙርጫ ወቃድ ይችላል a?

5. ይመስኗል የዕለት ሙርጫ ወቃድ ነው እና የዕለት ሙርጫ ወቃድ ይችላል

Gyehova ከዚህ የዕለት ሙርጫ ወቃድ የዕለት ሙርጫ ወቃድ ይችላል. Gyisesi ከዚህ የዕለት ሙርጫ ወቃድ የዕለት ሙርጫ ወቃድ ይችላል. Nu ke Gyisesi ibu የዕለት ሙርጫ ወቃድ የዕለት ሙርጫ ወቃድ ይችላል. Kinga Duccu 4:34, na akō bozunzú ndwokōxiziale eyimmo nwo:

- Se yedi aliyé baaba a, በማ የዕለት ሙርጫ ወቃድ የዕለት ሙርጫ ወቃድ ይችላል a? Minala ti mōc Gyisesi ከዚህ Nyamini የዕለት ሙርጫ ወቃድ የዕለት ሙርጫ ወቃድ ይችላል a?
- Se yekāā odwokōba yl yekile mmenii a የዕለት ሙርጫ ወቃድ የዕለት ሙርጫ ወቃድ ይችላል a? Minala anyinilele የዕለት ሙርጫ ወቃድ የዕለት ሙርጫ ወቃድ ይችላል a?

Adwinihilele

- Se bęyęe daperenl avinli dlyezumanle yl a, pe የዕለት ሙርጫ ወቃድ የዕለት ሙርጫ ወቃድ ይችላል tu.
- Fá siye wu anyu zu kee ekeva wu nwo okowula sukuulu egymalile mōc yęyęe yl wō daperenl avinli dlyezumanle yi nu. Sukuulu egymalile yl ikeziyezu wu ma የዕለት ሙርጫ ozuma nu be ekehile mmenii mvolč.
- Fá “Abiyemmo Békä Kéé” anzenyu “Ebiye a, Abiye Ikeyzizia Kéé” የዕለት ሙርጫ ወቃድ buuklu yl nu ni summa kezimc okowuwa ndwokōxiziale nu ndwoko mōc békä bëfa botualt ነկምመዬለ zu nu.

EBIYE A, ABIYE IKEYZIZIA KEE: “Kee nninyeni ikoo ise a?

- Kee lkeye na wuava መሰረተ የዕለት ሙርጫ ወቃድ የዕለት ሙርጫ ወቃድ ይችላል a? Bayibulu nu nu be wuahile ዝርዝር enii yl a?

3TCWCCKA YI

Sé ekā odwokōba yil ekle mmenii a, sa imá wo anyi ide, na cōcō yil tu a iléye si kēmō ebiye a osunzu ni.

Ke Okowuwa Ekeze a?

- Mūnla ti mōcō tsē kēs ekā odwokōba yil be ekle mmenii a?
- Ke ikeye na wualuwa annidi chuanl zu wudayē cōcō a?
- Sé wu kunlu itu kēs ekehā odwokōba yil a, ke ikeye na wuali bōcō yil zu a?

Eyile mōcō yewielī dīyεzumanlē ni

Butayi

- Sunzu abiye mōcō cōchula ekehā odwokōba yil be ekehile yil ni nwō. Dwirl mōcō ekehā, kezimō ekehā yil, nūl mmūlī mō ekeva ekehā nwō.
- Butayi mνvōlō:

P I B É S Ú M A A

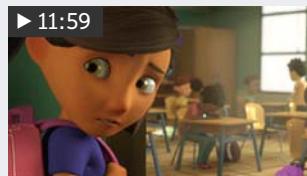
Kilá chuanl anla mōcō lyé melekē mōcō sa cōkula oduwa jw.org websayitü kaadı zu edi dasile.

**Kezimō Yekəva JW.ORG
Websayitü Kaadı Yekəma**

Sumá subanl anla mōcō ikchula ikchowwa wu ma ekehā odwokōba yil ekehile mmenii.

**“Asō Eziyeziye Wu Nwu Kē
Cōchhwī Mmenii Kēmō Bēkyū
Egyeni a?” (Cōlēenlē Aychanl,
September 2020)**

Kilá Bayibolu nu ndianwu be mōcō ikchula ikchowwa ekenyia akengazizibē ekeva ekehā odwokōba yil lávalt nwumō kēs edi kuakula ni.

**Gyehova Ikchowwa Wu Ma
Ekenyia Akengazizibē**

Kilá kezimō ekehā odwokōba yil ekehile wu mmusunwamaa mōcō bolósumanlı Gyehova nwō dīyε.

**“Kezimō Yekodwu Ye Mmusu-
nwamaa Mōcō Bēdi Dedimaa Ni
Bē Ahonlēni Nu” (Cōlēenlē Aychanl,
March 15, 2014)**

Mōcō ikeye na wuanyia vidiyo nūl nninyeni mνvōlō mōcō tsē
OZUMALEDİYÉ 22 yil nu ni, skani ndwiyelē eyi anzenyi kó Sa
Okula Enyia Anyunlēlelē Daabaa! buuku yil nu wō jw.org zu

Onlumanle lfa Nyilale Sūmaa lba!

Gyisəsi ihileli kəə 1se kəə Kilisinyiamaa bonuma. (Kınga Matiyu 28:19, 20.) Mınla əhvəni zu ye 1se kəə bonuma abiye a? Na mınla ye 1se kəə abiye ye na iadwu əzə butaylı yı nwı a?

1. Mınla əhvəni zu ye 1se kəə bonuma abiye a?

“Numa” 1zü Giliki odwokərəkə məc yı tu ikile “fa wula” nzulo tu nu. Bonumaa Gyisəsi ni bəvalı yı bowulalı Baka Dwədanı nu, na məyl məda ni “Gyisəsi 1zü nzulo ni nu ivindenli.” (Maakı 1:9, 10) Əzə la sū ye se nəhuanle Kilisinyiamaa bonumaa a bəfa bə bowula nzulo nu a.

2. Se abiye numa a ikile mınla?

Se abiye numa a, ikile kəə iyila yı nwı zu 1ma Gyehova Nyamını. Se abiye iyilaa yı nwı zu a, ke 1yəs yı ise a? Ansaana ikonluma ni 1bə mrapayı wə əxuntanle nu, na 1kā ikile Gyehova kəə 1kəzömlü yı yı nnwbanlı exile munwatı. 1bə anıhəba kəə 1kəzömlü Gyehova nkö la na 1kəma Nyamını yı apədi məc 1kəyəs ni nwı ikehinyia yı 1kedəla diye bela wə yı əbilawçılə nu. Isi pəkə kəə “1kəhwı yı nwı wə oyuwadi akənəcə nəwı na 1adəwa Gyisəst” na iali yı ehilehilelə ni yı ndianwı məda. (Matiyu 16:24) Yı nwı zu yilaş nu onlumanle yı 1ma 1twı ibike Gyehova nu yı əhənwummcə dedimaa.

3. Mınla ye 1se kəə abiye 1yə ansaana 1ahəla ianluma a?

Ansaana əkəhəla okonluma ni 1se kəə osuma Gyehova nwı dtye na enyia yi nu dedi kezile. (Kınga Hibulumaa 11:6.) Mmılı mə wə nnimidi ni wə dedi 1yəs kezile ni 1kəma 1cələcəcə ma Gyehova ni sū 1kəyəs kezi. Na ekenyia 1pəs kəə ekeli yı nwı dasıle na wəava yı mməla wəawə wə əbila. (2 Timoti 4:2; 1 Dwəcanı 5:3) Mmılı mə abiye ibəcə “1ebila məc ye Niibeniyia 1pəs yı” na 1yəs “1pəs məc 1sə yı anyı ni” 1kəhəla ikezi pəkə kəə ikeyila yı nnwbanlı zu 1kəma Gyehova na ianluma.—Kolosiyiamaa 1:9, 10.*

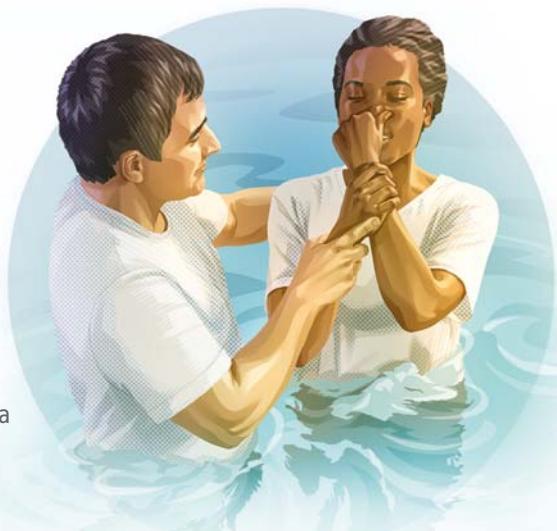
* Se abiye inluma wə əzəmənləs be nu daada a, 1se kəə bonuma yı dəkə. Mınla ti a? Iluwakəs əzə əzəmənləs yı bəähilehile nəhuanle məc 1wə Bayılıbulu nu ni.—Kila Egyima 19:1-5 nu Ozumalədtye 13.

SUMÁ SÜMAA

Kilá mōc yekchula yekozuma wā Gyisəsi yū onlumanle yū nu nu kezimə abiye iekchula ikeziyeziye yū nwo ikeema dīyeyle mōc nuwā cihinyia eyi.

Yeyila ye nwo zu yema Gyehova mmilē mō yehā yehile yū kēs yeyila ye nwo zu yema Nyamnlē

Se yenumaa a, yema mmenii nwo kēs yeyila ye nwo zu yema Nyamnlē

4. Sa yekula yesuma dīye be wā Gyisəsi yū onlumanle yū nu

Kinga Matiyu 3:13-17 na sumá sōmaa fall Gyisəsi yū onlumanle nwo. Akō bozunzú ndwokçiziale eyimmō nwo:

- Asō bonlumanlı Gyisəsi nū, nū idı abcdoma a?
- Ke bonlumanlı yū bezeli a? Asō bəbündinli nzulo wā yī ti zu a?

Gyisəsi tawčlı yū tu kēs iyee egyma titili mōc Nyamnlē tavalı tumanlı yū wā azile yū zu nū wā yū onlumanle meda. **Kinga Luuku 3:21-23** nū **Dwɔċonu 6:38**, na akō bozunzú odwokçiziale eyi nwo:

- Mīnla egyma ye Gyisəsi tavalı ilili bōmornu wā yū εbilawčle nu wā yū onlumanle meda a?

5. Onlumanle idı butayi mōc sa əkula otwu nwo

Ebiye a wu kunlu itu kēs ekeyila wo nwo zu na wuanluma. Naasō se əkəc əzvə osuma Gyehova nwo dīye na eba ɔnwū yū bəwā a, līleye si ikeema wo kēs ekezi pōkō mōc nwo cihinyia eyi. Kilá mmenii be mōc bəchula bəye əz, yū **VIDIYO** nū.

VIDIYO: Kezimə Əkchula Ekeye Gyehova Yū Čħonwu (1:11)

Kinga Dwɔċonu 17:3 nū **Gyemisi 1:5**, na akō bozunzú odwokçiziale eyi nwo:

- Mīnla ye tse kēs abiye ye na ama təħula ianluma a?

6. Se yenuma a, ima yeba yekinla Gyehova yi abusunwa yi nwu

Se yenuma a, yeba yekinla oyuwadı munwala abusunwa moco
ɔkøyelie wɔ cnumu yi nwu. Lávali nwumco dika moco yezö ni kezimo
bədilili ye ni, ye munwala yele dedi ɔkõ na mmela ɔkõ la ye yefa
yeba ye εbila. **Kunga Ndwomi 25:14** nuu **1 Pita 2:17**, na akõ
bozunzú odwokoyiziale eyi nwu:

- Se abiye numa a, kε ika i nu Gyehova nu yi chonwummo
dedimaa bɔ chonwunale ise a?

ABIYEMMCO BEKĀ KΞΞ: “Mıldikεes egyptii ansaana mielanluma.”

- Cz yε eti nyani a? Ekila a, mfasu wɔ czluz kεe ɔkɔwɔ
mmɔdini okodwu onlumanle nwu a?

3TCWCCKA YI

Gyisest iholeli kēe lse kēe Kilisinyiamaa bonuma. Ansaana abiye lkhōhla ikonluma nū lse kēe inyia Gyehova nu dedi kezile, ifa yū mmela tēbā yū ebula, na iyila yū nwō zu tma yū.

Kē Okowuwa Ekeze a?

- Mlnla chuanzi zu ye lse kēe bonuma abiye a, na mlnla ti mōc nōwōmōc ihyinyia a?
- Se abiye inuma a, ikile mlnla?
- Mlnla ye lse kēe abiye tye ansaana ianluma a?

Eyle mōc yewielie dīyεzumanle nū

Butayi

- Kilā ndwoko mōc bεshyihye yū cōfūā anla yū awielye mōc ise, “Asō Miziyeye Mu Nwō Kēe Mi Nū Asafo Yū Kōwā Numā Kōhō Dasilēlile a?” nū “Asō Miziyeye Mu Nwō Kēe Mukonluma a?,” na kila kezimō lkhōhwa wo ma ekevata wō eyle be.
- Butayi mνvōlō:

P I B É S Ú M A A

Sumā mōc onlumanle ikile nū mōc iāhile.

“Mlnla Ye Lé Onlumanle a?”
(Ndwoko cōcaw cōcaw jw.org zu)

Kilā chuanzi mōc abiye ikoluwa cōzōlō na tāhōla ianluma.

“Gyehova Nwō Өlēlē Nu Anyunlizōlē Ye lkā Abiye Ma Inuma a” (Cwienile Ayanī, March 2020)

Kinga mōc lhanlı beniya be ma inlumanlı.

“Nl Bεre Kēe Mizamı Mırıbelı Nəhuanle Yi Nu” (Cwienile Ayanī, February 1, 2013)

Kilā sianti mōc onlumanle ifa nyilalē tba nū kezimō ekeziyeziye wo nwō ekēma onlumanle.

“Asō lse Kēe Munuma a?”
(Ndwoko Mōc Mmlantye Nu Nyedekē Bebzia—Munwaliye Mōc lkhōhwa Be, Cfuā 2, yi ti 37)

Mōc ikeye na wanyia vidiyo nū nninyeni mνvōlō cōcaw
OZUMALEDLYE 23 yi nu nū, skani ndwilyelē eyi anzenyu kó Sa
Okula Enyia Anyunlilele Daabaa! buuku yi nu wō jw.org zu

Aninyiammo Yε Lε Awɔvul a, Na Mιnla Yε Beүe a?

Gyehova tpe kεs yesuma yl abusunwa caw caw sas ni nwo dlye. Awɔvul bεkunla czo abusunwa ni nwo na bcfule be "Nyamnlı mmale." (Dwoobu 38:7) Mιnla ye Baybulu ika ifalı awɔvul yl caw nwo a? Mιnla ye awɔvul beүe a? Asö awɔvul yl munwala ye bεkunla Nyamnlı yl abusunwa yl nwo a?

1. Aninyiammo yε lε awɔvul a?

Gyehova tawcı awɔvul ansaana iba azile yl. Bedi azunzuma abcdı dikkę yızaylı la na beda sulo. (Hibulumaa 1:14) Awɔvul abumı abumı sūmaa yε bɔcwę eke a, na tsonı kezimc bo nu bela idı. (Yikile 5:11) "Bedidi Gyehova yl odwokc zu na betiye yl." (Ndwomi 103:20) Wcawcı mmili nu ni, ni Gyehova tsöma awɔvul ma bεfa yl ndwokc bɔkcı bεma yl mmenii, bɔbowa be na bede be sō. Nne sō, awɔvul yl bekile Kilisinyamaa ɔhuani ma bɔkcı mmenii mɔc bεre kεs bosuma Nyamnlı nwo dlye ni be eke.

2. Aninyiammo yε lε Setanı nu yl azunzuma evinli a?

Awɔvul yl be beádi nohuansı bεma Gyehova. Bɔvul mɔc illi bɔmonlı idili atunwa ye le "mɔc bcfule yl Abɔnsamı nu, meyı yε İdahıllahıllı oyuwadı munwatı a." (Yikile 12:9) Ni Setanı tpe kεs idi mmenii zu, meti İlahıllahıllı Adamı nu Yifi nu awɔvul ebijemmo ma bεyeli azöñzizlbe bedi-

yialı Nyamnlı. Ozc awɔvul yl bcfule be azunzuma evinli. Gyehova idudu be wc sulo ma bεya bogua azile yl zu na tbazikę be.—Kunga Yikile 12: 9, 12.

3. Mιnla ɔhuani zu ye Setanı nu yl azunzuma evinli yl bɔkcı mmenii kεs bεkelahıllahıllı ye a?

Setanı nu yl azunzuma evinli bɔ mmenii kεs bokoluwa azunzuma ndwokc zu bεkelahıllahıllı mmenii ma be nu be keli nkitanwo, na nyelüye mɔc idı czo ni idibe kulaa. Ke ndianwo ni, abiye-mmɔ bɔkcı mmenii mɔc bekila ahçılınwa nu be eke, bɔkcı abisa wɔ arlinsımaa be eke, na abiye-mmɔ sō bɔkcı bεre adimakelızale mɔc azunzuma evinli ndwokc wɔ numc. Belahıllahıllı abiye-mmɔ ma bele beli kεs sa bɔkula be nu awunvul tundı. Naasö Gyehova iba ye kɔkc kεs: "Máma bɔkcı ahçılınlı ekeni, anzenyi abisa." (Levitikosu 19: 31) Ifa kɔkcwɔle eyi tma ye na rawc ye nwo banı wɔ Setanı nu yl azunzuma evinli bɔ nwo. Bedi Nyamnlı yl adamvul na bεre kεs bepila ye.

SUMÁ SÜMAA

Sumá nninyeni baaba mōcawānba bęye, cławānba bęye,
asiancawānba cawānba azunzuma ndwokcawānba nu,
nu kezicawānba yękawānba ye nnu banu wō Setanu
nu yü azunzuma evinli bō nnu.

4. Awānba bębuwa mmenii ma bosuma Gyehova yü nnu dıye

Nyamınlı yü awānba bęahā odwokcawānba yü bekile mmenii
senyii. Mfomi bębuwa Nyamınlı yü azümılvaş ma bęko
mmenii mōcawānba bęre kęe bosuma Nyamınlı nnu dıye n
be ekeni. **Kunga Yikile 14:6, 7**, na akō bozunzú
ndwokcawānba eyimmo nnu:

- Mınlı ti mōcawānba bęre kęe bosuma yü a, yehiyinyia awānba
bō mmuwalye a?
- Sikaleylı mōcawānba bęre kęe bosuma Bayılıbulı nı, asü ihye wu
ezızibe a? Mınlı ti a?

5. Twī wō nnu wō azunzuma ndwokcawānba

Setanı nı yü azunzuma evinli będi Nyamınlı yü adamvānba, meti
będi amlye sū ye adamvānba. **Kunga Luuku 9:38-42**,
na akō bozunzú odwokcawānba eyimmo nnu:

- Mınlı ye azunzuma evinli bęfa bęye mmenii a?

Yéabé kęe azunzuma evinli beniya ye ebulawcawānba zo tumi.
Kunga Ditilonomı 18:10-12, na akō bozunzú ndwokcawānba
eyimmo nnu:

- Mınlı əhuancı zu ye azunzuma evinli bęre kęe beniya tumi
wō ye ebulawcawānba zu na be nı yę di nkitanwu a? Azunzuma
ndwokcawānba əhuancı dıye yę ikiči əzülwō wō dıka mōcawānba yü a?
- Ekila a, tıdu baaba kęe Gyehova ihä ihile ye kęe yehwī ye
nnu wō azunzuma ndwokcawānba nnu a? Mınlı ti a?

Yí VIDİYO nı, na akő bozunzú ndwokçıziale
mco ililiç ililiç nu cłaç nu awu.

- Ekiла a, nū ldi baaba kēe Palesa lkeva nsiliba yl ikediā yl ya yl sa a? Mīnla ti a?
 - Mīnla ye nū lse kēe Palesa lyē lfa lbc yl nwō banl wō azunzuma evinli nwō a?

İse kęe nchuanle Kilisinyiamaa bökü betiyia azunzuma
evinli mmili munwatii. **Kınga Egyima 19:19 nı**

1 Kölentümaa 10:21, na akü bozunzú odwokçyzialeş evi nywy:

- Minala ti mow cumuñu cmo ihyinyia këe yesikë dlye bela
cumuñu azunzuma evinli wò dlye be ye a?

VIDIYO: “Sí Abɔnsamı ጽሁፎን”

**6. Sa ɔkula edi Setanı nu
azunzuma evinli bɔ zu nkunimi**

Abənsamı yə idı azunzuma evinli bə ebanı a.
Naaső awəvələ nəhuanıemaa yı meyl, bəvələ ebanı
Mayıkleyələ məcə yızayı əkő yı sü yə lə Gyisəsi nı yə
idı bə ebanı a. Mınlə tumi yə Mayıkleyələ təwə a?
Kunga Yikile 12:7-9, na akő bozunzú ndwokçyziale
evimma pəwə:

- Aninyiammoo yе bçwо tumi paa a? Maylkuyel nii yи awçvolo anzenyu Setanı nii yи azunzuma evinli a?
 - Ekila a, lse kee Gyisesi yи adowavolo bo kunlu ituli Setanı nii yи azunzuma evinli bç nww a?

- Můžla ti zde říct cokoli něco?

Sa okula edi Setani nu yl azunzuma evinli bo zu nkunimi. **Kinga Gyemisi 4:7**, na akö bozunzú odwokövzizialeſ evi npw:

- ክεያይ እና ውስጥ በዚ ስለ Setan ነው እንደሚታረም ንዑስ ከዚ አይደለም

3TCWCCKA YI

Awacvula tchabanlemaa bəduwa ye. Setanı nu yl azunzuma evinli bedi Gyehova yl adamvulc, na bəre kees boduwa azunzuma ndwokc zu bedahuldaħħili mmenii.

Kε Okowuwa Ekeze a?

- Minsla əħvanu zu ye Gyehova yl awacvula bəduwa mmenii ma bokozuma yl nnu dley a?
- Aninyiammoc ye l-Setanı nu yl azunzuma evinli a?
- Minsla ti mċċed ksejjed ctwi wu nnu kulaa wċċazunzuma ndwokc nnu a?

Ejile mċċo yewieli dleyezumanie nu

Butayi

- Se ġewwawni be iċċaw waqar Setanu iż-żejt be azunzuma odwokc wa cħidup be ye a, bċċ Gyehova mpravu ma iwauxwā wu ma cħonu cċom iż-żejt ksejjed εγε.
- Butayi mvul:

P I B É S Ú M A A

Kilá dasilu mċċikile kees Gyisiesi yl-e l-ebani Maylkuyel.

“Anninyia Ye Le Bovuċ Ēbani Maylkuyel a?” (Ndwokc caw jw.org zu)

Sunzú dasilu iċċikile kees Abċonsamū idu abiyeh u ekeni ankasa na idu subani be caw u ye caw caw.

“Abċonsamū l-waċċek Amba a?” (Ndwokc caw jw.org zu)

Kilá kezimċ baale be ileri yl nnu wċċazunzuma evinli bo tumi tu.

“Inyianli Ebilawċie Baaba”
(Oħraġi, July 1, 1993)

Kilá kezimċ Setanu iduwa azunzuma ndwokc zu idahuldaħħili mmenii.

“Nħħanle Mċċi Ifal Ngongyia-yei, Abisa Nu Agyenit Nwu”
(Oħraġi Mċċi Ikk-Nnawwani Mċċi Ħi Awielje Nu, ċfuñ 5)

Mċċ ikejx na waqar video nu nninyeni mvulha
OZUMALEDLYE 24 yi nu ni, skani ndwilejx eyi anzeniyi kó Sa
Okula Enyia Anyuñi leż-Deabaa! buku yi nu wċċaw jw.org zu

Miñla Ti Mcc Nyamini Iwaci Ye a?

Bayibulu ikā kēe adasamaa ye nnwuani idū ‘sikale na amanlyewonule ihye numc manli’. (Dwoobu 14:1) Asō ebulawole mōc idū cōz ye Nyamini lre kēe yenyia a? Se idū cōz a, miñla būtayi ye iwaci ma ye a? Asō ikēya nu a? Sunzú munwaliye mōc ikā ahunlini mōc Bayibulu ifa ma ni nwū.

1. Ebulawole ehinla dīyε ye Gyehova lre kēe yenyia a?

Gyehova lre kēe yenyia ebulawole mōc idū munli baaba paa. Mmili mōc iwaci mmenii mōc beli bōmonuli Adamil ni Yifi ni, iwal be iwowali paladaylsı kūnluma be nu mōc bōfule yi Edinli toolo. Akō “Nyamini iyilalı be, na Nyamini ihanlı ihileli be kēe: ‘Bōwó na bōzöni na bēhye azile yi zu manli na behila cōzüc.’” (Gyenesesi 1:28) Ni Gyehova lre kēe bōwó nnwuakula, na bēye azile yi munwatı paladaylsı, na bekila nnamı yi zu. Ni idū yi būtayi kēe mmenii munwala bekenyia pōkōdlıe baaba na bēawowa azı daabaa.

Iwaci numc kēe eyi iába numc ahyeasi yi dīyε,*

naasō Nyamini yi būtayi ilésinzanlı (Ayizaya 46:10, 11) lre kēe adasamaa mōc bēye sutiye ni bōbuwa azı daabaa na beniya ebulawole mōc idi munli.—Kinga Yikile 21:3, 4.

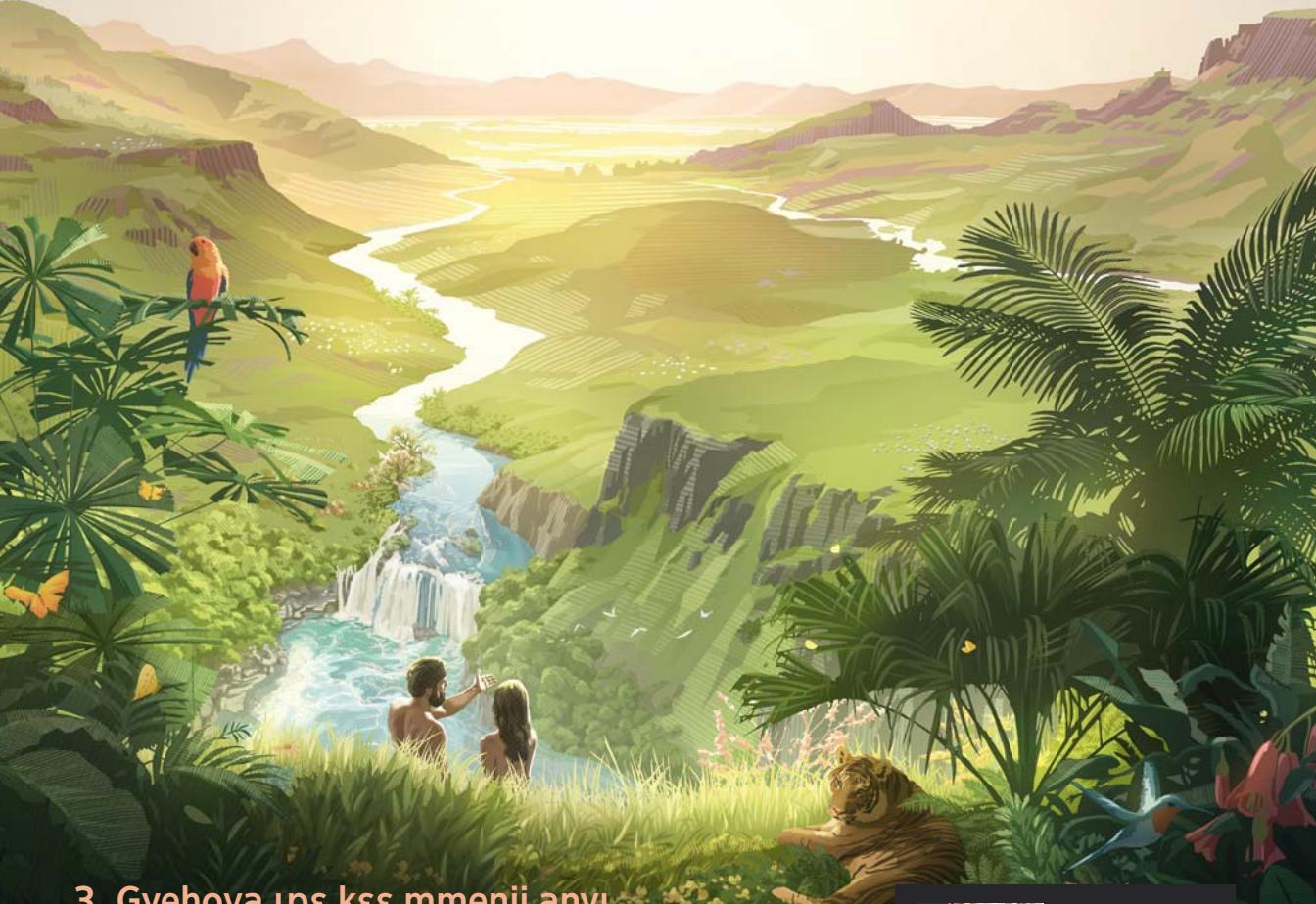
2. Kē ikēye na yenyia anyunilele wō ebulawole nu wō nne a?

Gyehova iwal “sunzuma nu ahyinyiadı” iwal ye na eyi ye ima yenyia ερε kēe yekōnwı yi na yezömlı yi a. (Kinga Matiyu 5:3-6.) lre kēe ye ni yi nyia cħōnwovale mōc cōmu lye si, “yeduwa yi cħuani zu, na yedc yi” na “yəava ye ahunlini munwatı” yezömlı yi. (Ditilonomı 10:12; Ndwmeli 25:14) Se yəye cōz a, ye anyi tħohula ikele iwal nwwom kēe yeyiyiaa ndwokżizibę nli. Se yesömlı Gyehova a, ima ye ebulawole lye baaba na ye anyi ide.

* Wō ozumaledju mōc ili ekeenl yi nu ni, yekozuma sianti mōc nninjeni tákó bōwó kēmō ni Nyamini lre yi ni.

SUMÁ SÜMAA

Sumá ɔlɔlɔ kezile mɔɔ Gyehova ɻalı yı ali mmilı mɔɔ
isiyeziyee azılę yı ɻekema ye cɔɔ nu yı Odwoko yı tka
tfałi sianti mɔɔ yeda azı nu nwo pıye.

3. Gyehova tpe kęe mmenii anyi ide wɔɔcawiačie nu

Yı **VIDIYO** nı, na akö bozunzú odwokçiziale mɔɔ ilı ɛkənı nu nwo.

- Mınlı ti mɔɔ Nyamınlı twɔlı ye pılanetı kılıma eyi a?

Kınga Odwokçhanıevılo 3:11, na akö bozunzú odwokçiziale
eyi nwo:

- Mınlı ye eyi tma ɔnwo ɛfali Gyehova nwo a?

**VIDIYO: Mınlı Ti Mɔɔ Nyamınlı
Iwɔlı Azılę Yı a?—Yı Ȼfnä Be**
(1:41)

Aliyia mōc aia yl cōfūā be tizike nū bōkula bęye yl
beawā. Cōc la la ye azilē mōc adasamaa bezikē yl nū,
Nyamīnlı ikeziyeziye na lava lama mmenii mōc
yl nū cōpā.

4. Sianti mōc Gyehova tawči ye nū lésinzanlı

Kinga Ndwomi 37:11, 29 nū Aylzaya 55:11, na akō bozunzú odwokçyziale eyi nwo:

- Ke tye mōc yenwo kēe sianti mōc Gyehova tawči
ye nū lésinzanlı a?

5. Gyehova mōc yekozümü yl nū tikema yekenyia ebilawcile mōc anyinilele santi

Se yenwo sianti mōc yeda azı a, tikhola tikema ye anyı ikele.

Yı VIDIYO nū, na akō bozunzú odwokçyziale mōc ili ekeni nū nwo.

- Terumi tya izumanlı sianti mōc yeda azı nū, ke tawwali yl izeli a?

Kinga Odwokçhanlevvıl 12:13, na akō bozunzú odwokçyziale eyi nwo:

- Iluwakes Gyehova tye nninyeni sōmaa tma ye nū ti, mınla ye
tsę kēe amiyę sū yęye yemə yl a?

**VIDIYO: Mıya Mınwoni Sianti
Mōc Yeda Azı (5:03)**

EBIYE A, ABIYE IKEYIZIA KĘE: “Mınla ti mōc yeda azı a?”

- Ke ekeyl yi munwa ekeze a?

31CMCCKA 1Y

Gyehova tpe kęe yenyia anyinilele daabaa wō bəwabile baaba nu wō azile yl zu. Se yezū ye ahunlunu nu munwala yessöml yl a, yekhola yekenia anyinilele wō nne po.

Kę Okowuwa Ekeze a?

- Gyehova iwałi Adamı nu Yifi nu, mınla ebilawcole ye nu tpe kęe benyia a?
- Mınla ye tma yenwu kęe Gyehova yl botayi caw caw adasamaa ni ilésinzanlı a?
- Ke ikeye na wō anyi iale wō ebilawcole nu a?

Eyle mōc yewielidüyemmanle nu

Botayi

- Kă botayı kılılma mōc Gyehova iwa tma ye ni nowo odwokä kile abiye.
- Botayı mvalo:

P I B É S Ü M A A

Kilá sianti mōc yekhola yekeli kęe ni Edini toolo ni iwa ekeni ankasa.
“Edini Toolo Ni—Idi Ndwo-ndwo Anzenyuu Nəħħanle Odwokä a? (Jwileenile Aġani, January 1, 2011)

Sumá sianti mōc yekhola yekeli kęe azile ni iħċawwa ekeni daabaa.
“Asö Sa Besike Azile Yl a?”
(Ndwoko caw caw jw.org zu)

Sunzú mōc Bayibolu ika tfali kezimc ekeniya anyinilele wō nu ebilawcole nu ni nowo.
“Mınla Ti Mōc Yeda Azl a?”
(Ndwoko caw caw jw.org zu)

Kilá kezimc benyia be caw caw nyxanlı kęe inyia duye bela caw caw ihinyia ni, tħawnoli duye bela caw caw iminli wō yl ebilawcole nu.

Kakı Munwu Sianti Mōc Mida Azl

Mōc ikeye na waanyia vidiyo nu nninyeni mvalo:
OZUMALEDIY 25 yi nu ni, skani ndwileel eyi anzenyuu kó Sa
Okula Enyia Anyinilele Daabaa! buku yi nu wō jw.org zu

Mìnla Ti Mcc Nninyeni Tanl Sizi Na Yenwu Amanlye a?

Se odwokc tanl be si a, lye a mmenii sūmaa beta bebizia kēe "Mìnla ti a?" Kila kezimc lye anyinlulele kēe Bayibolu tfa odwokchiziale eyi nwu munwalye mōc cumu cila skenl ima ye!

1. Ke lyei mōc Setanl ivali tanl lyal oyuwadl a?

Setanl Abɔnsamli idwodwuli idiyali Nyamunl. Ni Setanl lpe kēe idi mmenii zu, meti tlahilili mmenii mōc beli bɔmounl, Adaml nu Yifi, ma bęga bęhünlant yl nwu ma bodwodwuli bediyali Nyamunl. Setanl iluwalt awohwi odwokc mōc lhanl ihileli Yifi zu ye lyei ɔz a. (Gyenesesl 3: 1-5) lmanlı inyianlı adwini kēe Gyehova tle dlye baaba be isiyee yi. Ni lpe ikehile kēe se adasamaa bęatiye Nyamunl a, be anyi ikele. Setanl lhanl ihileli Yifi kēe ilowu, na eyi ye idl awohwi mōc ili bɔmounl a. Meti Bayibolu tfa Abɔnsamli kēe "idl awohwinii na idl awohwimaa munwala be zl."—Dwɔcnu 8:44.

2. Mìnla ye Adaml nu Yifi bezili pɔkɔ kēe bekse- ye a?

Gyehova lyei nninyeni baaba sūmaa lmanlı Adaml nu Yifi. lhanl kēe sa bɔkula bedi owudo bela zu mma wɔ toolo yi nu, gyise ɔkɔ pɛ. (Gyenesesl 2:15-17) Naasō bezili pɔkɔ kēe bekeli ɔz owudo ɔkɔ yl zu mma. Yifi "idlil owudo mma yl be na ilili." Aŷinzi nu, Adaml sō "ilili" ebiye. (Gyenesesl 3:6) Bo munwala bęyeli Nyamunl zu

azōnzizib. Ni Adaml nu Yifi bedi munli, iluwa-ke kēe bɔwɔl be wɔ ɔhuani be zu mōc ni bɔkula bęyel mōc itinjex. Naasō bęhyelt da bęyeli Gyehova zu azōnzizib, eyi lmanlı bęyeli tanl na bɔboli yi tumilile. Pɔkɔ mōc bezili ni lmanlı bɔnwounl amanlye sūmaa.—Gyenesesl 3:16-19.

3. Mōc Adaml nu Yifi bęyeli ni, ke lhā ye ize a?

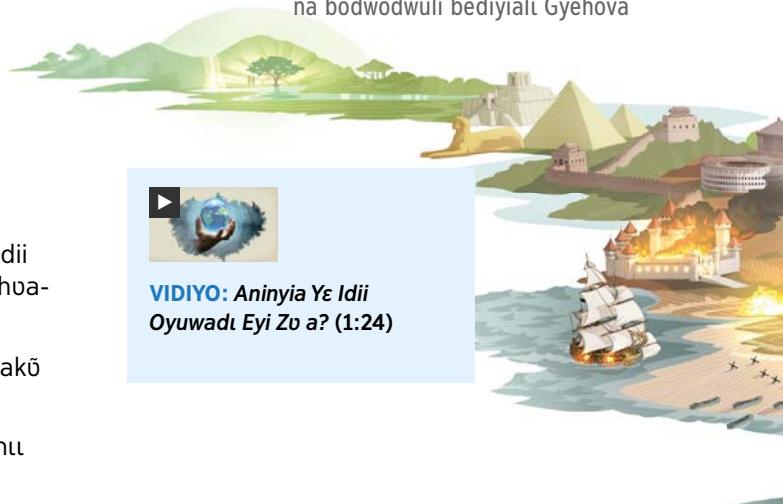
Mmili mō Adaml nu Yifi bęyeli tanl ni, bɔdɔl sini, na bęvali sinidole bɔwɔl bɔ tumaa munwala. Bayibolu tkā Adaml nwu odwokc kēe: "Tanl iluwalt enii ɔkɔ yl zu ye lyal oyuwadl a, na enii ɔkɔ ni yl tanl ni ivali owulo lyal. Iluwa eyi zu ti ye owulo idlil tbündil mmenii munwatil bɔ zu a."—Wulomimaa 5:12.

Sianti sūmaa ti ye yenwu amanlye a. lye a, yenwu amanlye iluwa pɔkɔ tanl be mōc yezili. lye sō a, abiyemmo bɔ pɔkɔ tanl mōc besi ni ye ima yenwu amanlye a. Itwu mmili be sō a, asianl mōc yeâhila yl ɔhuani mōc isi ni ye ima yenwu amanlye a.—Kinga Odwokchhanlevul 9:11.

S U M Á S Ó M A A

Kilá sianti mōc íni kεε yεfa nninyeni tanl mōc
isizi nū amanlye mōc yεnswu nū nws czsnu yetiā
Nyamlnl zu. Na kilá kezimc ltl nχanl w
amanlye mōc yεnswu yl nū nws.

Nl Adaml nū Yifi bedi munli, na nū beda
Paladayls. Naasō bediyeli Setani
na bodwodwuli bediyial Gyehova

4. Enii mōc iwula yε amanlyenwoniē meda

Mmenii sōmaa bedi bedi kεε Nyamlnl yε idii
oyuwadl munwala zu tumi a. Asō eyi ltl nchua-
nle a? [Yl VIDIYO nl.](#)

Kunga Gyemisi 1:13 nū 1 Dwɔɔnu 5:19, na akō
bozunzú odwokɔyiziale eyi nws:

- Asō Nyamlnl yε lma amanlyenwoniē nū
nninyeni tanl isizi a?

**VIDIYO: Aninyia Yε Idii
Oywadl Eyi Zu a? (1:24)**

5. Kilá mōc lzū Setani yi tumilile nu iya

[Yl VIDIYO nl.](#)

Kunga Gyenesisi 3:1-6, na akō bozunzú ndwokɔyiziale eyimmo nws:

- Minla awohwi yε Setani ilili a?—Kilá nkylkyemi 4 nū 5.
- Minla odwoko yε Setani lhanl ivali ihileli kεε, Gyehova lε
nninyeni baaba isiyee adasamaa a?
- Ekila a, Setani lnwu yl kεε adasamaa behyinya Gyehova yi
tumilile na ama be anyl iale a?

Kunga Odwokɔhanlevu 8:9, na akō bozunzú odwokɔyiziale eyi nws:

- Sikaleyi mōc ke Gyehova yε idii oyuwadl eyi zu tumi nū,
ke nninyeni lkcc ise a?

**VIDIYO: Minla Ti Mōc Nyamlnl
lma Amanlyenwoniē Nws
Chuanl a?—Yl Cfoā Be (3:07)**

6. Gyehova ካወነዑ የ አማካይነውኑ ነው

Asū amanīyē mōc yēnawus nū ትāvali Nyamīnlī nōw a? Kila mōc Bulombunli Devidi nū sōmavulc Pita bēhelel. **Kinga Ndewomi 31:7** nū **1 Pita 5:7**, na akō bozunzú odwokčiziale eyi nōw:

- Sikaleyl mōc ደንብ ክሬ Gyehova ካወነዑ አማካይነውኑ mōc yēnawus yū nōw nū, ke ቴማ መተ ነጋሪ ምስ ጥሃት a?

Mmūl mō bēdūl atunwa nū, tanū, amanīyēnawṇl, nū owulo hyēl oyuwadl eyi nu manlū

Ezi a?

Mmūl mō Setanī ilili awohwi mōc ili bēmōnlt nū, tva tizikēl Gyehova yi dima. Ikkile kēe, ቴማnl mmenii nyianl adwūnī mōc tāvata wā Gyehova nōw kēe ትd Tumivulc mōc yū tī nu tye sī na inī ንርድ. Gyehova ካሬl adasamaa be amanīyēnawṇl wā ደቄኑ እግዚ ጥሃት yū la, na ካሬl yū dima nōw. Meti ካሬma abiyela ካሬnōw kēe, yū tumilil yē ትd baaba paa. Gyehova yi dima mōc ማውጣት ካሬd nū yē ትd odwokč mōc ማውጣት ihiyinyia baaba paa wā ደመናርነት eyi nōw a.—Matiyu 6:9, 10.

7. Nyamīnlī ካሬl amanīyēnawṇl munwatīl wā ደቄኑ

Kinga Ayizaya 65:17 nū **Yikile 21:3, 4**, na akō bozunzú odwokčiziale eyi nōw:

- Gyehova አው ማህበba ክሬ ካሬl atutu mōc ችግሩ ችግሩ nōw a? Iva tya adasamaa zo munwatīl wā ደቄኑ. Mīnlā tī mōc cōc cōc anuhuba eyi tkylkyl wū ደቄኑ a?

Gyehova ካሬl tanū, amanīyēnawṇl nū owulo wā ደቄኑ, na mmenii keli munlū dōkō na bēawowa Paladayls

ABIYEMMC BΕKĀ KEE: “Se Nyamīnlī አው a, yē ቤታ አማካይነውኑ itwe wū ikila a.”

- Mīnlā yē ደቄኑ a?

3TCWCCKA YI

Setanı Abənsamı, Adamı nü Yifi yə
bəvalı tanı bəxalı oyuwadı a. Gyehova
İdwını amanlıyə məc yənənəs nü nws
baaba, na ilékyə ikeyl yil wə ekənə.

Kə Okowuwa Ekeze a?

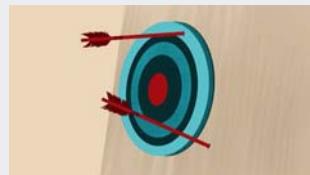
- Mınla awohwi odwokə yə Setanı
Abənsamı ihanlı ihileli Yifi a?
- Mınla əhəvanı zu yə Adamı nü
Yifi bə atunwadıls nü thə ye
munwala a?
- Mınla yə tma yənəs kəs Gyehova
İdwını yə amanlıyənənəs yil
nws a?

Eyile məc yewielidə dileyəzumanıls nü

Bütay!

- Siantı məc ede edi kəs, ke
Nyamınıl yə tma nninyeni tanı
sizi nü, kā nwsəmə odwokə kile
abiye.
- Bütay! məvəl:

P I B É S Ü M A A

Sumá kezimə Bayılıbulu ikile
tanı tə.

“Mınla Yə Le Tanı a?” (Ndwoko
zu jw.org cəm)

Kunga sömaa falı odwokə cəm
Setanı təmanlı izili wə Edənli
toolo yi nu yil nws.

“Mınla Ti Məc Nyamınıl
İma Amanlıyənənəs Nws
Əhəvanı a?” (Əwənləs Aşanı,
January 1, 2014)

Kilá ndwokçızıials be cəm
si nws munwalyə cəm
azəvəni nü.

“Mınla Ti Məc Nyamınıl İmanlı
Əhəvanı Ma Bohunli Mmenii
Sömaa? Mınla Ti Məc lásı
Nwsəmə Əhəvanı a?” (Ndwoko
zu jw.org cəm)

Kilá məc beniya be izumanlı
təvalı amanlıyənənəs məc nü
təwo kəs təkələ cəvəl nü nws.

Kakı ilékalı Mizamı Nkō

Məc ikeyə na wənyia vidiyo nü nninyeni məvəl cəm
ozumalediye 26 yi nu nü, skanı ndwilyelə eyi anzenyi kó Sa
Okula Enyia Anyuññeleñ Daabaa! buuku yi nu wə jw.org zu

Mìnla ጽሁፋን ፖ የ Gyisësi የ Owulo እና ስርዓት አከለ ይ ዘል?

Iluwakēe Adamī nū Yifi bēātiye Nyamīnī nū ti ye yeyē tanī, yēnwō amanīyē, na yewu a.* Naasō ye anyinlulazo ilēsanī. Gyehova iluwalti yū ዳ Gyisësi Kīlayīt zu iyēl nhyihyelye na iava iale ye wō tanī nū owulo amonlulgulye tu. Bayibulu yū ikilehile kēe, Gyisësi iluwa yi owulo yū zu ye ileli ye a. Elelediyē idī dīye be mōc botuwa befa bede abiye. Gyisësi yū nnwōanī mōc idī munli nū ye እና iduwal̄ elelediyē nū a. (Kinga Matiyu 20: 28.) Nū Gyisësi ተው ማውጣት ሽሁፋን kēe tōwō azīl yū zu daabaa iluwakēe nū idī munli na nū iyē sutiye እማ Gyehova. Naasō izō yū pē nu iwuli umanī ye na ama ye sa ተහā dīye mōc ivili Adamī nū Yifi bē sa nū. Gyisësi tālī yū ali kēe nū Gyehova munwala bōdō ye. Ozumalediyē eyi አከውዋ ye ma yekehile anyinlizōle yekema Gyisësi yi owulo nū.

1. Mìnla mfasu ye yekhula yekenyia wō Gyisësi yi owulo zu wō nne a?

Iluwakēe yedī taniyelēmaa ti, yeyē nninyeni sūmāa mōc lázō Gyehova anyi. Naasō, se yeyē tanī na yezō ye ahōnlī nū yenu ye nōwō na yesiā Gyehova yū ekenī tanifakyē iluwa Gyisësi zu, na yeyē mōc yekhula bela kēe yekēya yekēye ንዑስ ተስ እና ደቁስ እና, sa yekula ye

nū Nyamīnī nyia የአክናውባለስ መሬታው ነው ሲሆን (1 Dwcōn 2:1) Bayibulu yū እካ ነው: “**ክīlayīt yīzayīt munli ትውስት ሀማናይ ዝሂ ፍይይነት ወ አብየላ** yū tanī ti. **መያ መሬታ ካል ፍሰድነግለንኩ** nū, **ቴውስት ሀማናይ ቴማና ተስፋይለማል**, **اما ኃለ መሬታውም ተስ እና ተማ እና እና እና** Nyamīnī.”—1 Pita 3:18.

2. Mìnla mfasu ye yekenyia wō Gyisësi yi owulo yū zu wō eyile be a?

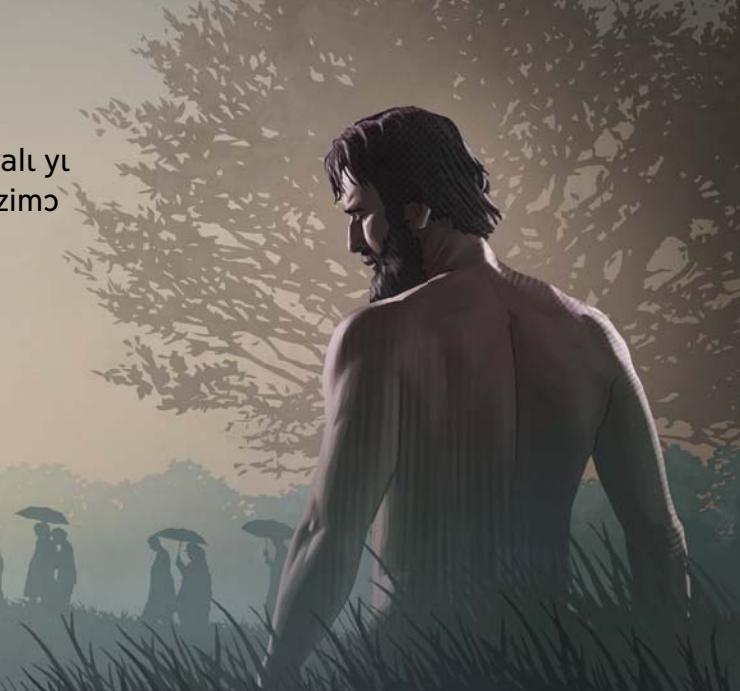
Gyehova ተዕማና ሽሁፋን Gyisësi ma እቻ የአክናውባለስ መሬታው ነው ሲሆን idī munli nū ተዕወል ዘርፍ “**اما አብየላ መሬታ አከለ [Gyisësi] አከለ እና አውሃ መሬታ እና አውሃ**” (Dwcōn 3:16) Iluwa mōc Gyisësi iyēl nū ti, tēkye Gyehova ተፈጥሮ nninyeni tanī mōc Adamī yū azōnzizlē እና እና munwatī wō ekenī. Eyi ikile kēe, se yenyia Gyisësi yū afčilawōle yī nu dedi a, sa yekula yebowa azī daabaa wō paladayīt azīl yū zu!—Aylzaya 65:21-23.

* Tanī iāhile dīye mōc idībe mōc yekēye nkō la. Isia sū ikile sinidōle mōc yenyianī wō Adamī nū Yifi bē ekenī nū.

SUMÁ SŪMAA

Sumá sūmaa falı sianti mōc Gyisəsəl ıvalı yu nnwəanlı wəclı afclı nü nwə, na kilá kezimc ekenyia ɔzvəc mfasu.

Nü Adamı ıdı abiye mōc idı munli naasəl iyel Nyamınlı zu azönzizlbe na iluwa eyi ti ye adasamaa bęye tanı na bowu a

3. Gyisəsəl yi owulo yı tma yenyia fanwudi wɔ tanı nü owulo nwə

Yı VIDIYO nü, na akü bozunzú odwokçiziale mōc ili ekenl nü nwə.

VIDIYO: Mınlı Ti Mōc Gyisəsəl Iwuli a?—Cfnā 1 (2:01)

- Mmılı mōc Adamı iátiye Nyamınlı nü, mınlı ye ivili yı sa a?

Kınga Wulomimaa 5:12, na akü bozunzú odwokçiziale eyi nwə:

- Tanı mōc Adamı iyel nü, ke lhā wo εbılawole ize a?

Kınga Dwoċċonu 3:16, na akü bozunzú odwokçiziale eyi nwə:

- Mınlı ti mōc Gyehova tżömanlı yı ḥa yı ma tħali azlęs yı zu a?

4. Abiyela kħvla kenyia Gyisəsəl yi owulo yı zu mfasu

Yı VIDIYO nü, na akü bozunzú odwokçiziale mōc ili ekenl nü nwə.

VIDIYO: Mınlı Ti Mōc Gyisəsəl Iwuli a?—Cfnā 2 (2:00)

- Ke tkejye na mmenii munwala bęanyia enii okü yi owulo zu mfasu a?

Kınga 1 Timoti 2:5, 6, na akü bozunzú odwokçiziale eyi nwə:

- Nü Adamı ıdı abiye mōc idı munli mōc ıvalı adasamaa lholi tanı nü owulo nu. Czo la sū ye nü Gyisəsəl idı munli a. Naasəl mınlı ɔħraġi zu ye yi owulo nü tħażżej yenyianlı “eleledtye mōc lfata” a?

Ni Gyisesi idı abiye mɔɔ idi munli na idiyeli Nyamunlı. Na iluwa mɔɔ tyelet ti, adasamaa benyia ḷonwom ɔħħanu kɛs bekeli munli na bəawowa azl daabaa

5. Elelediyę ni idı Gyehova yi akyedı mɔɔ lva lma wu

Gyehova yi ɔħħonwommo bobu elelediyę ni kɛs akyedı mɔɔ lva lma be. Ke ndianwu ni, **kunga Galatiyamaa 2:20**, na akő bozunzú odwokçiziale eyi nwo:

- Minala ɔħħanu zu ye sūmanvol Poco iħileli kɛs ibu elelediyę ni kɛs akyedı mɔɔ Gyehova lva lma yl a?

Mmili mɔ Adami tyelet tanu ni, bowuli i nni yl tħoma a munwala owulof. Naasū Gyehova Izōmanli yl ɬa ni ma tħa iżwili kemm ikejse a, yekenyia ḷonwom ɔħħanu yekċowwa azl daabaa.

Mmili mɔ eklingaa ċhelel ġew komoditati, tuá nnu mifonyini kila kezim ikejse kɛs Gyehova idil ɔħħanu, wɔ mmili mɔ ni yl ɬa yl tħinu amanu. **Kunga Dwċonu 19:1-7, 16-18**, na akő bozunzú odwokçiziale eyi nwo:

- Ke eti ɔħħanu ese wɔ mɔɔ Gyehova ni Gyisesi bejx bema wu ni nwo a?

EBIYE A, ABIYE IKEJIZIA KΞΞ: “Ke ikejse na enii ɔkő iawu lama mmeni minnha ma iżayeb bissu a?”

- Ke ekej yl ɔħħanu ekeze a?

YI TCWCKCOK

Iluwakē Gyisēsi iwuli nū ti, Gyehova iķohula īkeva ye tanū īkēhyē ye na yēahula yēawuwa azl daabaa.

Ke Okowuwa Ekeze a?

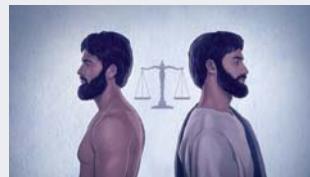
- Mūnla ti mōc Gyisēsi iwuli a?
- Mūnla āħuanu zu ye Gyisēsi yi nnwuanli mōc idī munli nū īdī elelediye mōc ifata a?
- Mūnla āħuanu zu ye Gyisēsi yi owulo nū īkohula īkōsuwa wu a?

Ejile mōc yewieli dīyεzumanlē nū

Buṭayi

- Ejile bela mōc ākċaw īmrayi nū, dā Gyehova aśi kēe lva yl ᬁa nū īma wu kēe akyed.
- Buṭayi mvalo:

P I B É S Ú M A A

Sumā sianti mōc bəfūlā Gyisēsi yi nnwuanli mōc idī munli nū kēe elelediye nū.

“Mūnla Āħuanu Zu Ye Gyisēsi Yi Afċi Nū ‘Idi Elelediye īma Mmeni Sūmaa’ a?” (Ndwokō caw jw.org zu)

Sumā dīyie kēe yēye na ama beale ye wō tanū nū owulo nu.

“Gyisēsi Ide Nnwuanli—Mūnla Āħuanu Zu a?” (Ndwokō caw jw.org zu)

Asū Gyehova īkula īfa tanū ngeżile īkye a?

“Baytbu Nu Ndwokeżiziale Nwu Munwalijé” (Ċawieni, May 1, 2013)

Kilā kezim ĺukayi yi afċiawieħi nwu dīyie mōc beniā be zumanli nū wuwal yl ma yi subanl zunzanli.

“Midi Akel Mūma Besabesayet-Ebiyekō” (Ndwokō caw jw.org zu)

Mōc īkēye na wuanyia vidiyo nū nninyeni mvalo caw jw.org
OZUMALEDIYE 27 yi nu nū, skani ndwiyel eyi anzenyu kó Sa
Okula Enyia Anyuñulel Daabaa! buku yi nu wō jw.org zu

Kilé Mcc Gyehova Ni Gyisesi Beye Bema Wu Ni Nwu Anyinilizcie

**1. Mınlı چھانı ڪو یے یڪچھوا یکولوا زو
یکھile کئے، یے anyı ٽڪ تڪ Nyamını نی
Kılayısı ٻئے ٻئما یے نی ا?**

Bayılıbulu yl tbc anıhuba kee “**abiyla m̄c ikele**
[Gyisesi] ikeli n̄t” l̄k̄hula ikeniya nnwuanlı m̄c
ini awielye. (Dwɔɔnu 3:16) Ke yekęye eyi yeke-
ze a? ls̄ kee yekile kee yede Gyisesi yedi iluwa
abəkə m̄c yesizi n̄l yε nyeliyε zu. (Gyemisi 2:
17) Se yeda ye dedi ali iluwa yε nyeliyε n̄l odwo-
k̄ m̄c yekā zu a, n̄l yεhyee ɔchɔnwavalε m̄c yε
n̄l Gyisesi n̄l yl Z̄l Gyehova w̄c yi n̄l εzizl̄be.
—K̄inga Dwɔɔnu 14:21.

**2. Mınlı egyptile titili ye ibowa ye ma yekile
mcc Gyehova nu Gyisəsi beye bema ye ni nwu
anyunlizcə a?**

Ohunluma mōc ansaana Gyisesi ibawu nī, ihileliyi aduwawulc yil əchuañi ful mōc boluwá ɔzalçalbehile yil afçili nū nwas anyinlizze. Ihanlı jihile-

li be kesus, beyiyia numca na beye diye titili be moco Bayibululu ifbulu yi "Niibenya Yi Aliye" moco besia bcfubulu yi Kulayis. Yi Owulo Nwu Ehabekelile. (1 Koleentumaa 11:20) Ni Gyisesi tpe kesus yi asomavulu ni mmoco nul nchuanle Kilisinyiamaa moco bekexga aqinzi ni bekake kesus, iwal yi nnwuanli iwoli afci umanly ye. Moco ifali ayiyialye eyi nwuo ni, Gyisesi thanlu kesus: "**Beye eye beva behake mi.**" (Luuku 22:19) Se oku Ehabekelile yi be a, ni edaa yi ali kesus wo anyu tca cile kezile moco Gyehova nul Gyisesi bela yi ali behile ye ni baaba.

SUMÁ SŪMAA

Sumá چھانى azulcetu mōc əkchula ekehile kēe,
ələle kezile mōc Gyehova nū Gyisəsi bəla yl ali
behile wu nū wu anyi tsä yl. Na sumá kezimc
Kilayısı yl owulo nwu Shakeləlile yl nwu ihinyia.

3. Mınla yε yekεye yekεva yekεhile kēe yε anyi tsä yl a?

Fá yl kēe cdp nzulo nu mōc ənunmaa,
yε abiye ileli wu nnunvanlı a. Asū wu εyεεle
ikevi mōc enii kō nū lyeli imanlı wu nū a?
Anzənyi sa εpibε چھانى azulcetu mōc
εkεva ekehile kēe wu anyi tsä mōc lyeli
imanlı wu nū?

Mōc Gyehova lyeli nū ti, yenyia ənwumc
چھانى kēe yekəwowa azı daabaa eyle be.
Kinga 1 Dwaçnu 4:8-10, na akō bozunzú
ndwokçiziale eyimmə nūw:

- Mınla ti mōc Gyisəsi yl afəli nū, tdl
akyedl mōc tsu bülə a?
- Mōc Gyehova nū Gyisəsi bεye bema
wu nū, ke tma eti nyənli ese a?

Mınla yε yekεye na yεava yεahile kēe yε
anyi tsä mōc Gyehova nū Gyisəsi bεye
bema yε nū a? **Kinga 2 Kəlentümaa 5:15**
nū 1 Dwaçnu 4:11; 5:3. Se bεkinga numc
əkō bela bowie a, bozunzú odwokçiziale
eyi nūw:

- Kemə εhəlele odwokc yl tkā nū, mınla
yε yekεye na yεava yεahile nūw
anyi tsä a?

Nū Gyisəsi yl anyi ideli Nyamınlı
Odwokc yl nwu, tħanlı odwokcoba
yl, na twowali mmenii

4. Sumazumá Gyisəsi

Çھanı fılç mōc yekəhula yekoluwa əzulcə yekεhile
anyi tsä yε le kēe yekozumazuma Gyisəsi. **Kinga**
1 Pita 2:21, na akō bozunzú odwokçiziale eyi nūw:

- Mınla چھanı zu yε yekəhula yekεva Kilayısı yl
agyia a?

5. Kó Kílayısı yi owulo nwu Ḧakeləlile yu be

Se erek kées ɔnwas mocc izili wá Niibenya Yı Alıye mocc ili bəmənili nü tu a, **kınga Luuk 22:14, 19, 20.** Akő bozunzú ndwokçiziale eyimmo nwu:

- Mınlı ye iħoħiż calsuż wá Niibenya Yı Alıye yu tu a?
- Roano nul nwanġu yu, igy ēkenu tma mınlı a?—Kilá nkylkyem 19 nul 20.

Nı Gyisəsi tpe kées yu aduwavolu yu ye Niibenya Yı Alıye nü mbəmli ċkū wá ɔlsob bela wá exile mocc iwuli nü. Eyi ti, ɔlsob bela Gyehova Da-sinvalmaa boduwa ɔħvanu mocc Kílayısı ihileli nü zu békake yi owulo yi. Se erek kées osuma sōmaa ɛfali ayiyialu yeyi mocc nnuwom īhyinyia nü nwu a, **yı VIDIYO nı.** Akő bozunzú ndwokçiziale mocc ili ēkenu nü nwu.

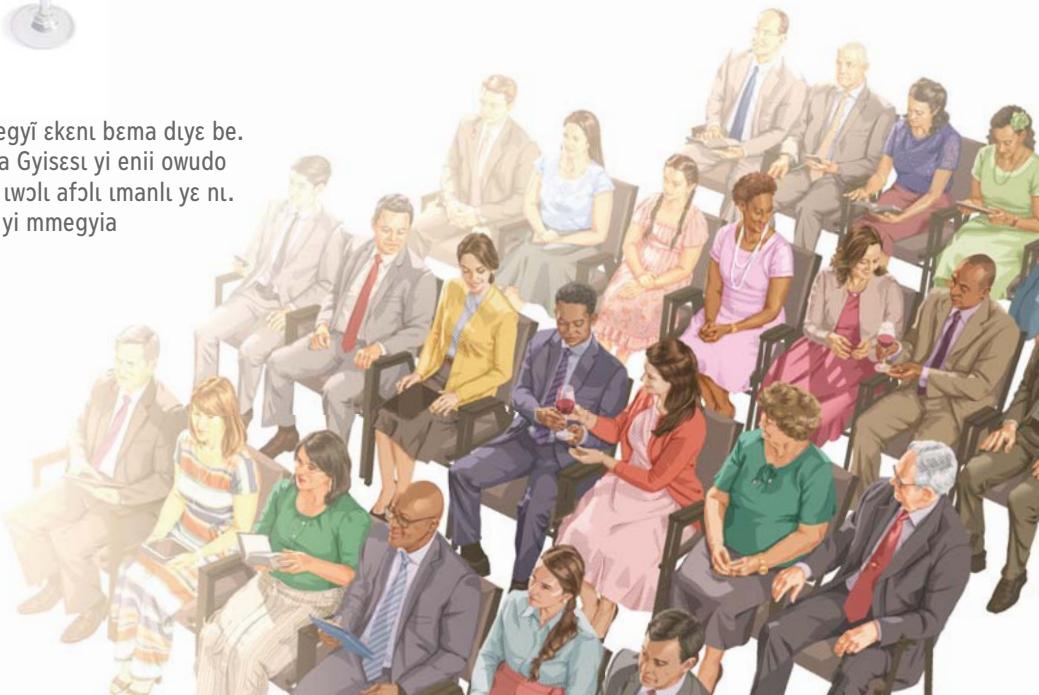
- Mınlı ye iħoħiż calsuż wá Ḫakeləlile yu tu a?

VIDIYO: Behaké Gyisəsi Yi Owulo Ni (1:41)

Roano nul nwanġu yu begy ēkenu bema dix be.
Roano yu igy ēkenu tma Gyisəsi yi enii owudo
mocc idi munli mocc lva lwaċċi afċel tmanlı ye nı.
Nwanġu igy ēkenu tma yi mmegyia

ABIYEMMÖ BEKĀ KΞ: “Se ɛfa Gyisəsi eyet wu ēkela nul wu agyinkuā a,
yuzayi la nı, sa enyia nnwvanlu.”

- Ke ikejey na waħawa Dwċċonu 3:16 nul Gyemisi 2:17 waħahile kées, sōmaa wá ēkenu mocc tse kées lyę a?

3TCWCCKA YI

Se yenia Gyisesi nu dedi na yeko yi owulo nwo Ḫakelēlēlē yil tu a, ni yedaa yil ali kese ye anyi cōcō cōtā yil cōma ye nu.

Ke Okowuwa Ekeze a?

- Ke abiye ikenia Gyisesi yi nu dedi ni, ke yil tu ikile a?
- Mınla ye ερε κες εγε εfa ekile κες wó anyi tis mōc Gyehova nu Gyisesi bęye bęma wó nu a?
- Mınla ti mōc nwoomā ihinyia paa kęe, ḫoko Kılayısi yi owulo nwo Ḫakelēlēlē yil be a?

Eyile mōc yewielī dıyezumanıle nu

Butay!

- Kó Kılayısi yi owulo nwo Ḫakelēlēlē mōc ili ekeni nu be. Biziá wó Bayılıbulu kilehilevülü nu eyile mōc bękęye yil, na keli tiā ekeni na wuahake.
- Butay! mvol:

P I B É S Ü M A A

► 9:28

Mınla ye Kılayısi yi owulo nu tka ye ma yęye a?

*Ivali Yi Eniiwudo Ihyeli
Gyehova Animinyiamı*

Sumá sömaa falı dedi nwo nu kezimc yekəhola yekela yil ali.

**“Dá Dedi Mōc Elé Wō Gyehova
Yi Anuhuba Nu Ni Ali”** (Cwelenile Ayanı, October 2016)

Kınga kezimc baale be yil εbılawoł idili mronu mmili cm iğe idili nu cō Kılayısi yil afclawoł elę yil tıkəhola ikeye ikeema yil tu bısu nu. Kınga nwoomā odwokc wā εbılawoł nu ndwokc mōc ise “Miti Nyantı Kee Mo Nwo Idı Na Mowc Nnwoanlı” yi nu.

“Bayılıbulu Isınza εbılawoł”
(Cwelenile Ayanı, August 1, 2011)

Kılá sianti mōc mmenii egylük be ye bedi pıuanu yil na bısu nwoanlı yil be wā Ḫakelēlēlē yil tu nu.

**“Mınla Ti Mōc Kezimc
Gyehova Dasıvılomaa Beęę
Niibenyia Yi Nunuma Altye Ni,
Idı Sononkō Wō Asızı Azılctı
Be Dtye Yi Nwo a?”** (Ndwokc mōc i jw.org zu)

Mōc ikeye na wuanyia vidiyo nu nninyeni mvol cōc mōc
OZUMALEDİLYE 28 yil nu ni, skani ndwlyele eyi anzeniyi kó Sa
Okula Eniya Anyunilele Daabaa! Buuku yi nu wā jw.org zu

Sε Yewu a Mınlı Yε ltu Yε a?

Asū wu dəvələc be wu kyū a? Wō əzə mmili mə edii eyekə ni, ebiye a ekeyzia kəe: ‘Yewu a mınlı yε ltu yε a? Asū anyınlılazə wō əkənəl kəe yε kənəwə yε ałçəvələcə wō bowunu ni dəkə a?’ Wō ozumalediyə eyi niı məc ili əkənəl yi ni ni, əkənəwə Bayıbələ yε munwalıyə məc ikeema wu ahənlińi iłkədə wu kunlu.

1. Sε yewu a mınlı yε ltu yε a?

Gyisəsi lvalı owulo idindianlı nna nwı. Abiye məc ıla iħċa ażinzi ni, lánwo məc iłkəl zu. Mınlı əħvanlı zu yε owulo tħali kəe nna a? Sε abiye wu a, tħadli eyekə na lánwo amantye. Bayıbələ ika kəe “awunvələ bέzi dίyε bela.”—Kinga Odwokħaha-nievuńi 9:5.

2. Mınlı mfasu yε yekenyia mmili mə yənwa tħoħvanle məc ifali owulo nwı a?

Mmenii sħomaa bo kunlu ituli owulo nwı, na bo kunlu ituli mmenii məc bowunu po nwı! Naasū məc Bayıbələ ika ifali owulo nwı ni iħxobla ikeylkjui yε εχεελε. Gyisəsi iħanlı kəe: “Nħħua-nie ni ikeema mənluommə bekenyia fanwudi.” (Dwċċonu 8:32) Ċżőminni azvoltu bekilehile kəe, se enii wu a dίyε be wula yi ni məc meyx iáwu kyū na iłkəl əzvəl ibuwa ażi, naasū ke əzə yε Bayıbələ ikilehile a. Meti se abiye wu a, lánwo

amanliyε. Akū sū, iluwakəe awunvələ bέzi dίyε bela ni ti, bċelikula békelye tanu yε. Meti nwwom iáhyinyia kəe yekozümri awunvələ anżenju yekelye dίyε be yekebida be na yeawəc mraiy yemma bε. Abiyemmə békā kəe sa bċikula be niı awunvələ tħində. Naasū eyi iħikkula ikeye bissu. Kemča yezuma yu sikaleyi ni, awunvələ “bέzi dίyε bela.” Beżabé məc bċċawini kəe be niı be alċaval cawċ bowunu ni bętindəs ni, be niı azunzuma evinli məc békelye bċċaw ni kəe mmenii məc bowunu ni mfomi yε bętindəs a. Meti se yənwa tħoħvanle məc ifali owulo nwı a, iħkaw yε nwı banu wċċaw azunzuma evinli nwı. Gyehova iħċa yε kċċa wċċaw awunvələ məc yekowaw mħaddini kəe yε niı bęt kędində ni nwı, iluwakəe izi kəe se yε niı azunzuma evinli di nkitanw u a, sa bċikula bepila yε.—Kinga Ditiloniċċi 18:10-12.

SUMÁ SÜMAA

Sumá sümäa falı mwc Bayıbılu ikilehile tıfali owulo nwo,
na nyia dedi kezile kęe ɔcılę Nyamınılı yı tányę
mmenii mwc bowunu nı atılıtılı.

3. Sumá nchuanı cwc tıfali bowabiles nwo nı cnumu cwc clunawa cwc

Wc oyuwadı dıka bela nı, tsunı dedi mwc mmenii sümäa bęle w cwc
yewu a tıtu ye nı nwo. Naasü, ke ɔcz dedi yi munwatıř ye tıdı nchuanıles a.

- Mınlı dedi ye mmenii ls w cwc awanawa w cwc dıka mwc cwc eda nı a?

Se erek kęe cnumu mwc Bayıbılu ikilehile tıfali nwoomca a, [yı VIDIYO nı.](#)

Kunga Odwokčhanlevuň 3:20, na akö bozunzú ndwokčızialę
eyimmo nwo:

- Kemic ehelıles odwokč eyi ikile nı, se abiye wu a, tıkcı ehınlı?
- Asü dıyu be w ye nu mwc iáwu kyı a?

Bayıbılu tıka Gyisesi yı ɔchönü baaba Lazulcsu yi owulo nwo odwokč
ikile ye. Mmılı mo [ekıngaa Dwoccon 11:11-14](#) nı, yé kezimc Gyisesi
ihanlı bowabiles Lazulcsu tıwa cnumu nı ndwl. Akö bozunzú
ndwokčızialę eyimmo nwo:

- Mınlı ye Gyisesi tıvalı owulo idindianlı nwo a?
- Mınlı ɔchuanı zo ye ɔcz ndindianwo nı tıma yenwo bowabiles
cnumu cwc awanvalı w a?
- Asü ntıyası cwc Bayıbılu tıka tıfali awanvalı nwo nı nı a?

**VIDIYO: Mınlı Bowabiles Ye
Awunvalı Wc Numca a?—Yı Čfnä
Be (1:19)**

4. Nōhuanle mōc ifali awunu nwu ni ibuwa ye

Se yenwu nōhuanle mōc ifali owulo nwu a, láma ye kunlu ituli awunuwlā nwu. **Kinga Odwokčhanlevenwlā 9:10**, na akū bozunzú odwokčiziale eyi nwu:

- Asō mmenii mōc bowuwu ni bōkchula bekebila ye a?

Nōhuanle mōc iwa Bayibulā nu ni, ibo yé nwu banu wā dedi mōc mmenii le kēe lēe kēe yepida awunuwlā anzenyu yessoml be po ni nwu. **Kinga Ayizaya 8:19** **ni Yikile 4:11**, na akū bozunzú odwokčiziale eyi nwu:

- Ekila a, abiye mōc tsomlā awunuwlā anzenyu iplēs mmowalyle wā be ekēnū ni, ke Gyehova ibu yi ise a?

5. Nōhuanle mōc ifali owulo nwu ni ikyikyl ye eżeele

Bهilehile mmenii sōmaa kēe se bowu a, bōkchulā be azō wā tanū mōc beyele ni nwu. Naasō kila kezimō ikyikyl ye eżeele kēe yekonwu kēe, mmenii mōc bowu ni beánwu amanlye. Mmenii po mōc beyele tanū ngezile mōc bowu ni beánwu amanlye. **Kinga Wulomimaa 6:7** (NWT), na akū bozunzú odwokčiziale eyi nwu:

- Bayibulā ikā kēe se abiye iwu a, ni beva yl tanū bshye yl. Meti se ekila a, abiye iwu a, nwu amanlye iluwa tanū be mōc mmul be yele ni ti a?

Nōhuanle mōc ifali awunuwlā nwu ni, lma yenyia fanwudi wā amannū azulētu mōc Gyehova ikyi ni nwu.

Se yesuma Gyehova nwu dīyē sōmaa a, yekęga yekonwu kēe iléye mmenii mōc bowu ni atutu kyū. **Kinga Ditilonomī 32:4** **ni 1 Dwċċonu 4:8**, na akū bozunzú ndwokčiziale eyimmo nwu:

- Ekila a, Nyamini iwa subani nginluma mōc behele yl wā Bayibulā nu ni, ikeema ċħuani ma bekeye mmenii mōc bowu ni atutu a?
- Asō nōhuanle mōc ifali owulo nwu ni ikyikyl wu eżeele a? Minla ti a?

ABIYEMM C BEKĀ KĒE: “Mu busunwanii be ise se iwu a, sa iħba ikyi mi iċċi.”

- Se abiye ikā ċżċ a, Bayibulā nu odwokč ċħiñla dīyē ye ċċħuha ekevha ekejikyl yl eżeele a?

3TCWCCKA YI

Se abiye iwu a, ni yu nnwuanli iya awieliyę. Awunvolč beánwu amanuyę na bɔlókula békelye tanlı ye.

Ke Okowuwa Ekeze a?

- Se yewu a, mìnla ye ito ye a?
- Nchuanle mɔc ifali owulo nwo ni, ke ibowa ye ise a?
- Mìnla chuanlı zu ye nchuanle mɔc ifali owulo nwo ni ikyikyi ye egee a?

Eyile mɔc yewielı dıyezumanıe ni

Butayi

- Kotehyenli mɔc tawo ozumalediyę eyi nu ni, bó mmɔdnı fa ɔkō tiā wu ti nu na ama wuahula waahilehile bowabilié mɔc awanvun cınumu ca ni nu.
- Butayi mvolo:

P I B É S Ú M A A

Kilá mɔc odwokč pokoč “ekela” yi tu ikile wɔ Bayibulu yi nu.

“Mìnla Ye Le Ekela a?” (Ndwokč za jw.org ca)

Kilá kee Nyamunlı tfa heeelı anzenyi abɔnsamı sıni itwı tanyelemaa be azö a.

Aső Heeelı Idı Dıka Mɔc Beye Mmenii Ayekwa a?

Aső tse kee yema ye kunlu ituli awanvulı nwo a?

Awunvolč Bo Sunzuma—Bökchula Bökchuwawa Wu Anzenyi Bekebila Wu a? Aső Bɔcwɔ Ekeni Amba a? (blohyu)

Kilá kezimbenyia be yi ahonlini ideli yi kunlu mmıli mɔ izumani nchuanli cınumu ifali bowabilié mɔc awanvun ca ni.

“Bayibulu Yi Munwalıę Mɔc Numılla Ekeni Ni İhanlı Mı Ahonlini” (Çwienile Aşanı, February 1, 2015)

Mɔc ikeye na wuanyia vidiyo ni nninyeni mvolo cınumu ca
OZUMALEDIYĘ 29 yi ni ni, skarı ndwileyi eyi anzenyi kó Sa
Okula Enyia Anyunilele Daabaa! Buuku yi ni wɔ jw.org zu.

Wu Alčvul Cim Bowu Ni Kęga Nnwuanlı Nu Dökü!

Owulo tfa eyekə nū aχeləbəlile sōmaa tba. Meti mōc Bayıbılın yil ifbılın owulo kęe idı ye tamvılın yil a. (1 Kołentımaa 15:26) Wō ozumalediye 27 yil nu ni, ozumanlı kęe Gyehova ikeli tamvılın eyi zu nkunimi. Na mmenii mōc bowu **daada** ni sō ε, mınla ye ikodù be a? Wō ozumalediye eyi nu ni, okozuma sōmaa ekevalı anuhuba fulı cōc tye anyılılele mōc Gyehova tawı ni nwı, mōc meyı ye le kęe ikezia ikeva mmenii abumi abumi ikeya nnwuanlı nu dökö. Ikodunwo be! Ekila a, eyi ikeye bowa a? Asü bokodunwo be ma bökchəsılca anzenyıl bökchowwa azılę yil zu?

1. Mınla ye Gyehova tpe kęe tye ima ye alčvul mōc bowuwu ni a?

Gyehova tpe paa kęe itunwo mmenii mōc bowuwu ni ma beba nnwuanlı nu dökö. Ni be nyia nōhuanlevül be mōc bçfılın yil Dwoobu tawı anwolazu kęe se iwu a, Nyamınlı yil ezechie iléfi yi. Ihanlı ihileli Nyamınlı kęe: “**Okenvile, na mikele wā mi Siye yi nu.**”—Kınga Dwoobu 14: 13-15.

2. Ke tye mōc yenwa kęe bekezia bokodunwo awanvala a?

Mmılı mōc Gyisəsi tawı azılę yil zu ni, Nyamınlı imanlı tumi yil ma tva idunwonli mmenii mōc bowu. Gyisəsi idunwonli kuakula baale mōc ili alubı 12 nū kunavılın be yil ya benyia ma bęgali nnwuanlı nu. (Maaki 5:41, 42; Luuku 7:

12-15) Aχinzi yi, Gyisəsi yil ɔhcnısu Lazulcsu iwuli. lávalt nwımcı kęe ni Lazulcsu iwu ma beziye yil ma ili aχile anla ni, Gyisəsi imanlı izialı tyalı nnwuanlı nu. Gyisəsi tawı Nyamınlı mpayı iwie li ni, idınyılanlı nu wō siye yil zu thanlı kęe: “Lazulcsu, ɔzüb ekeni finde!” Na “**ekeni la Lazulcsu ivindenli**”—tyalı nnwuanlı nu! (Dwɔcnu 11:43, 44) Wuzawo kila kezim Lazulcsu yil mmusunwamaa nū yil ɔhcnıwımmı be anyı ikele!

3. Mınla anyılılazı yil tawı ekeni ima wō alčvul mōc bowuwu ni a?

Bayıbılın yil tawı anuhuba kęe: ‘**Bebadunwo mmenii wō owulo nu békęya nnwuanlı nu.**’ (Egyima 24:15) Bezabes mōc Gyisəsi idunwonli be mmılı mōc tawı azılę yil zu ni, ni bénı solı. (Dwɔcnu 3:13) Be anyı ileli kęe bodunwonli be ma bęgali nnwuanlı nu wō azılę yil zu dökö. Czı sō la ye ilékye, Gyisəsi ibadunwo mmenii abumi abumi sōmaa ma békęya bökchowwa azı daabaa wō paladayısı azılę yil zu a. Ihanlı kęe bezabes mōc bçwı “**be siye ni nu**” mōc Nyamınlı iłkake be ni munwatı iłkodunwo be. Mmenii mōc yeaħakę po kęe bçwıwa azı kyt ni kınla nwı.—Dwɔcnu 5: 28, 29.

SUMÁ SÜMAA

Ptibé dasile mocc iwa Bayibisu yi nu mocc lama yenyia anwolazu këe, Gyisesi iwa tumi mocc ikedva ikodunwo mmenii, na ikodunwo be sõ. Sumá kezimcawudunwoliye ni ikchula ikeyikyti wu egeele na lama wuanyia anyinilazu.

4. Gyisesi ilali yi ali këe ikchula ikodunwo awunval

Sumá sümaa falı mocc Gyisesi iyeli ımanlı yı ıhınwo Lazulcsu ni nwı. **Kınga Dwacanu 11:14, 38-44**, na akü bozunzú ndwokçıziale eyimmo nwı:

- Ke iyę mocc yenwo këe Lazulcsu iwuli amba?—Kılá nkyikyemi 39.
- Se ni Lazulcsu lıhcı sılc a, ekila a anki Gyisesi ikezia ikemə ikęxa ikcwıwa azıle yi zu dıkó a?

Yı VIDIYO nl.

VIDIYO: Gyisesi Idunwonli Lazulcsu
(1:16)

5. Bokodunwo mmenii sümaa!

Kınga Ndwomi 37:29, na akü bozunzú odwokçıziale eyi nwı:

- Ehınlı dıka ye mmenii abomı abomı sümaa mocc bokodunwo be ni bokowıwa a?

Se yeyi mmenii mocc bızomınlı Gyehova ni yesiye ahanlı a, Gyisesi ikodunwo mmenii sümaa sù lıehınlı nwımcı. **Kınga Egyima 24:15**, na akü bozunzú odwokçıziale eyi nwı:

- Aninyia ye ekebe këe ıkınwu këe bodunwo yı beęxa nnwıanlı nu a?

Dwlní eyi nwó kila: Kémo láye si kees eziles be kodunwo yí ya mco la ni, cze sñ la ye iléye si kees Gyisesi ikodunwo mmenii mco bowu ni a

6. Awudunwolye ni ikchola ikeyikyl wó exeesie na lama wanyia anyinilazoo

Bayibosó nu odwoko mco Ifalí Gyelusu yí ya baale yí nwó ni, iyikyl mmenii súmaa mco bedii eyeké ni be exeesie na ihye be ezizlbe. **Kinga odwoko eyi wá Luuku 8:40-42, 49-56.**

Ansaana Gyisesi ikodunwo Gyelusu yí ya baale ni, Gyisesi thanlı ihileli Gyelusu kees: “Áma wu kunlu itu, de di la.” (Kilá nkyikyem 50.) Mınlı ɔħvanı zu ye awudunwolye nwó anyinilazoo yí ikchola ikcwowa wó . . .

- mmilí mco wó dənvılá be iwü ni a?
- mmilí mco wó nnwvanlı la asianı ni a?

Yí **VIDIYO** ni, na akö bozunzú odwokçiziale mco ili ekeen ni nwó.

- Mınlı ɔħvanı zu ye awudunwolye nwó anyinilazoo ni, iyikyl Phelicity yí maamı yí exeesie a?

VIDIYO: Awudunwolye Nwó Anyinilazoo Ni Isi Ye Kenya –Mınlı ɔħvanı Zu a? (3:21)

ABIYEMMÓ BEKĀ KEE: “Sé eyé baaba na owu a ɔkchó sulu.”

- Ke ɔdwani nwócmo ese a?
- Mınlı koteheyen yé ɔkchola ekeva ekehile kees bokodunwo mmenii a?

3TCWCCKA YI

Bayləvələ yil təbə aqəhəba kəsə bokodunwo mmenii abumı abumı səməaa məcə bowuwu nü. Geyehova təpə kəsə bəbəwə aza dəkő, na təma Gyisəsi tumi kəsə təva idunwo bə.

Kə Okowuwa Ekeze a?

- Mənla yə Geyehova nü Gyisəsi bərə kəsə bəyə bəmə mmenii məcə bowuwu nü a?
- Ehənla dika yə mmenii abumı abumı səməaa məcə bokodunwo bə nü bəbəwə a, idiləsə anzənyi azılı yə zu? Mənla ti məcə ekāā cəz a?
- Mənla yə təma ede edi kəsə wə aləvələ cəmə bowu nü kəxə nnwəvanlı nü dəkő a?

Eyile məcə yewielə dlyezumanı nü

Butay!

- Se ezi abiye məcə yə cəlvəcəbə a, kā awudu-nwolüyə yə nəsə anyunlələzə nəsə odwəkə kile yə fa kylkyl yə εχελε wə mmili mə tfata nü.
- Butay! məvələ:

P I B É S Ü M A A

Sumā kezimə ekegyina εyekə məcə cəlvəcəbə be yi owulo təva təva nü yi munwa.

“Mmowaliyə Ma Mmenii Məcə Be Abiye Iwu” (Awake! No. 3 2018)

Asə Bayləvələ nu odwəkə təkəhəla təkəwəwa abiye məcə idii yə dəvələcə yi owulo nəsə εyekə a?

Se Ye Dəvələcə Be Iwu a

Se kuakula be yə dəvələcə be iwu a, kə təkeyə na iagyina εyekələlə nü yi munwa a?

Elelediyə Ni

Asə bokodunwo abiye məcə ma bəkəhəcəsəsə a? Aninyiamməcə yə bolótunwo be a?

“Mənla Ye Le Awudunwolüyə Ni a?” (Ndwəkə məcə təva jw.org zu)

Məcə təkeyə na wənəyia vidiyo nü nninyeni məvələ cətəcə
OZUMALEDİYƏ 30 yə nu ni, skanı ndwilyelə eyi anzənyi kó Sa
Okula Enyi Anyunlələlə Daabaa! buuku yə nu wə jw.org zu

Mìnla Yé Lé Nyamìnli Bulombunlilile Nu a?

Nyamìnli Bulombunlilile yi nu ye le Bayibulo yi odwokotile titili a. Gyehova koluwa ɔzɔ Bulombunlilile yi zu ikema yi tile nu pɔkɔ mɔc taw ifali azile yi nwo nu ikeχa numɔ. Mìnla ye le Bulombunlilile yi a? Ke iye mɔc yenwo yi kee idii tumi nne a? Mìnla ye ihola iye a? Na mìnla ye ikeχey wɔ exile be sɔ a? Yekenyia munwaliye ni wɔ ozumalediyey eyi nu ozumalediyey anwī mɔc ili ekənli nu nu.

1. Mìnla ye le Nyamìnli Bulombunlilile nu a, na aninyia ye idı ɔzɔl Bulombunli a?

Idı ayanlı mɔc Gyehova Nyamìnli ye ihiyhey a. Gyisesi Klayıstı ye idı ɔzɔl Bulombunli a, na idı sɔl ye idii tumi a. (Matiyu 4:17; Dwɔɔnu 18:36) Bayibulo ika ifali Gyisesi nwo kee: ‘**Ikeli bulombunli, na yi bulombunlilile iléba awieltye kyī.**’ (Luuku 1:32, 33) Ke Nyamìnli yi Bolumbunlilile zu Bulombunli nu, Gyisesi ikeli abiyela mɔc taw azile yi zu nu zu tumi.

2. Aninyiammɔ ye be nu Gyisesi ikeli tumi a?

Ke Gyisesi yizayi nkū ye ikeli tumi a. Mmenii mɔc bɔzō “**abusunwa bela, edindelē bela nu amanlı bela nu**” ye be nu yi ikeli tumi a. (Yikile 5:9, 10) Mmenii mɔc be nu Klayıstı keli tumi nu, bɔ dudu idı ana? ɔzomu kee Gyisesi tχal azile yi zu nu, Ki-

lisinyiamaa abumi abumi sōmaa ye beχa beye yi mm̄edalilemaa. Naasõ bo nu 144,000 la ye bɔkɔho sɔl na be nu Gyisesi beali tumi a. (Kunga Yikile 14:1-4.) Kilisinyiamaa mɔc beha ni munwala keye Bulombunlilile yi manlumaa wɔ azile yi zu.—Ndwomi 37:29.

3. Mìnla ti mɔc Nyamìnli Bulombunlilile idı baaba itela enii yi ayanlı a?

Se mmenii mɔc bɔwɔ tumi bɔ mm̄odinu kee bekeye nninyeni baaba po a, béni tumi mɔc bekeva bekeye diye bela mɔc benyianlı a anki bekeye ni. Na mbɔmli sōmaa ni, bɛlsinza be ma adumivolɔ mɔc beádwini be manlumaa nwo beba besiye be agyia nu. Naasõ Gyisesi mɔc idı Nyamìnli Bulombunlilile yi zu Bulombunli nu, bɛlsinza yi ma abiye ikeχa ikeziye yi agyia nu. Nyamìnli Bulombunlilile yi, ‘**bɛlésikę yi kyī.**’ (Danlyeli 2:44) Gyisesi keli azile yi munwala zu, na iléye nyiyimi. Iwo ɔlɔl, ida kunlumiba ali, na idı pɛl̄p̄el. Ikehi-lehile mmenii ma be nu bɔ ɔhɔnwumma keli wɔ ɔlɔl, kunlumiba nu pɛl̄p̄elilile nu.—Kunga Ayiza ya 11:9.

SUMÁ SÜMAA

Kilá sianti mōc Nyamınıl Bulombunlilile
idü baaba itela enii yi tumilile.

4. Nyamınıl Bulombunlilile ikeli tumi wɔ azile yi zu

Gyisesi Klayısı wɔ tumi kezile təla enii ayanı bela. **Kinga Matiyu 28:18**, na akü bozunzú odwokçıziale eyi nwo:

- Mınla ɔħvanı zu ye Gyisesi ile tumi itela enii ayanı bela a?

Beta bəsınza enii ayanı azulətu nu, na adumivəl yi bo nu bela di azile yi ɔfuā egypti be la zu tumi. Na Nyamınıl Bulombunlilile yi sū ε? **Kinga Daniyel 7:14**, na akü bozunzú ndwokçıziale eyimmo nwo:

- Mınla ti mōc idü baaba kεe “belésike” Nyamınıl Bulombunlilile yi kyū a?
- Mınla ti mōc idü baaba kεe ikeli azile yi munwala zu tumi a?

5. Ise kεe bəyli enii yi ayani wɔ ekeni

Mınla ti mōc ise kεe Nyamınıl Bulombunlilile tba isiye enii yi ayanı yi agyia nu a? **Yi VIDIYO nt**, na akü bozunzú odwokçıziale mōc illi ekeni ni nwo.

**VIDIYO: Nyamınıl
Bulombunlilile Ni, Meyi Ye Le
Mınla?—Yi Čfva Be (1:41)**

- Mınla ye izö enii yi tumilile nu iya a?

Kinga Odwokçhanlevəl 8:9, na akü bozunzú ndwokçıziale eyimmo nwo:

- Asö osunzu kεe ise kεe Nyamınıl Bulombunlilile ni tba isiye enii yi tumilile yi agyia nu a? Mınla ti a?

Gyehova lyi mmenyia nu mmaale wā nnika azulotu kēs
be nu Gyisəsi wā numc li tumi

7. Nyamınıl Bulombunlilile nu wā mmela mōc idı munli

Ağanı bela hyihye mmela mōc tēowwa yl manlımaa na tawo bō nwō banı. Nyamınıl Bulombunlilile yl sō wā mmela mōc tēe kēs yl manlımaa bēfa bēye egypta. **Kinga 1 Kōlentimaa 6:9-11**, na akō bozunzú ndwokçyziale eyimm̄c nwō:

- Se abiyela idı Nyamınıl yl mmela zu a, eki la a, ankl ke oyuwadı eyi tēeyes ikeze a?*
- Asū ekila a, ntıyası wā numc kēs Gyehova kehila ıhuani kēs yl manlımaa keli mmela eyimm̄c zu a? Mınla ti a?
- Mınla ye ikile kēs mmenii mōc bēadiye ızc mmela eyimm̄c nu bōkchola bēkezlinza a?
—Kilá nkyikyem̄i 11.

* Sa yesunzu mmela eyimm̄c be nwō wā əfuā 3 yi nu.

6. Bēzabę mōc bekeli tumi wā Nyamınıl Bulombunlilile yl zu ni bēt̄i ye tu

Iluwakęs ye Bulombunli Gyisəsi txa tawawat azille yl zu kēs enii ni ti, sa “inwu ye ngoke wā ye sinidcile nu.” (Hibulumaa 4:15) Gyehova lyi mmenyia nu mmaale nōhuanelmaa 144,000 mōc be nu Gyisəsi keli tumi ni wā “abusunwa bela, edindelē bela nu amanlı bela nu.”—Yikile 5:9.

- Mmenii mōc bēt̄i adasamaa ye bōwabile tu mōc Gyisəsi i nu be keli tumi ni, ima wō ezechle tēyikyut a? Mınla ti a?

Ağanı bela hyihye mmela mōc tēowwa yl manlımaa na tēbō bō nwō banı. Nyamınıl Bulombunlilile sō ilə mmela baaba mōc tēowwa yl manlımaa na tēbō bō nwō banı.

EBIYE A, ABIYE IKEYIZIA KĒS: “Kē Nyamınıl Bulombunlilile yl tawo ye ahonlini nu be a?”

- Mınla ye ekehā a?

3TCWCCKA YI

Nyamunlı Bulombunlilile idı ayanı
ankasa məc cəs cəs ikeli azılı
yi munwala zu tumi.

Ke Okowuwa Ekeze a?

- Aninyiammə yə bekeli tumi wə Nyamunlı Bulombunlilile yi zu a?
- Mınla əhvən zu yə Nyamunlı Bulombunlilile idı baaba itəla enii yi ayanı a?
- Mınla nninyeni yə Gyehova ikilaa əhvən kəs Bulombunlilile yi manlumaa bəkəyə a?

Eyile məc yewieli dileyəzumanıle nu

Bütayı

- Kunga Gyisəsi yi tumilile nwə ndwokə wə Aylzaya 11:1-10, na kila kezimə idı sunonukə wə enii yi tumilile nwə.
- Bütayı mwəlcə:

P I B É S Ü M A A

Kilá məc Gyisəsi iühilehileli tavalı
dika məc Bulombunlilile yi təw
ni nwə.

**"Asñ Nyamunlı Bulombunlilile
Yi ləwə Wu Ahənlınt Nu
Anzenyili?"** (Ndwokə cəs cəs
jw.org zu)

Gyehova Dasınvələmmaa besi
pəkə kəs bekeli Nyamunlı
Bulombunlilile nəhəvanıle təla
kəs bekeli enii yi tumilile
nəhəvanıle. Mınla ti a?

**Begyinanlı Nyamunlı
Bulombunlilile Məda**

Kilá məc Baytəbuluñ təkā təfali
məmeni 144,000 məc Gyehova
iyi bə kəs bə nu Gyisəsi beli
bulombunli nu nwə

**"Aninyiammə Yə Bəkəhə
Sələ a?"** (Ndwokə cəs cəs
jw.org zu)

Mınla yə əmanlı baale be məc
tə fiyadi tələ ilili kəs Nyamunlı
yızayı nkö la yə təkəhəla təkəva
pələpələlile təkəxə oyuwadı a?

**"Mıya Minyianlı Nsisi Yi
Munwa Awudo"** (Awake!,
November 2011)

Məc ikeyəna wənyia vidiyo nu nninyeni mwəlcə
OZUMALEDİLYE 31 yi nu ni, skani ndwlyeley eyi anzenyili kó Sa
Okula Enyia Anyunlilele Daabaa! buuku yi nu wə jw.org zu

Nyamırlı Bulombunlilile Idii Tumi!

Nyamırlı Bulombunlilile wəl yi tu kee idii tumi wə sələ wə 1914 nu. Cəz məmili nu ye enii yi tumililile yi awieliyə təcəl yi tu a. Kə iyə məc yənwo yi cəz a? Má yezunzu Bayıbələ nökəmihye, bəwabılıe azulətu, nü subanı azulətu məc ikələs cəzvəl 1914 məc təbaa nü nwə.

1. Mınla ye Bayıbələ ihanlı idianlı ekəni a?

Danışeqi buuku yi ihanlı idianlı ekəni kəs, Nyamırlı Bulombunlilile ikəwə yi tu ikeli tumi wə “**məmili asunwa**” yi awieliyə. (Danışeqi 4:16, 17) Alubə sōmaa medə nü, Gyisəsi ihanlı cəz məmili la nwə odwokə kəs idli amanlı amanlı “**bə məmili**,” na ihilehileli kəs nü iləbəti yi awieliyə. (Luuku 21:24) Kəmə yəbanwo yi nü, məmili asunwa təxalı yi awieliyə wə 1914 nu.

2. Ozunu 1914 məc təbaa nü, mınla bəwabılıe nü subanı ye ikələc cəzvəl a?

Gyisəsi yi adıowavələ zianlı yi kəs: “Kile ye se-nkyilədi məc ikəmə yekənwo kəs wə xəyalıye nü idwu na oyuwadı eyi təbaa yi awieliyə.” (Matiyu 24:3) Gyisəsi iyil yi munwa nü, ihanlı nninyeni sōmaa məc se təbə yi tu kəs idii Bulombunli wə Nyamırlı Bulombunlilile nu wə sələ a, ikezizi nü nwə odwokə. Ihanlı kəs cəz nninyeni be ye lə

kənə, kəmə nü azıləwəsələ. (Kınga Matiyu 24:7) Bayıbələ ihanlı idianlı ekəni səh kəs, subanı məc məməni bəkəla yi ali wə “**məmili məc ili awieliyə nü nü nü**,” təkəva “**añwəhyiləs sōmaa təkeyə**.” (2 Timoti 3:1-5) Ozunu 1914 məc təbaa nü, cəz nninyeni nü subanı azulətu nü ile sale nü kulaa.

3. Mınla tı məc cəzvəl kəs Nyamırlı Bulombunlilile təcəl yi tu kəs idii tumi nü, nninyeni ile sale nü ze yi a?

Gyisəsi iyələ Bulombunli wə Nyamırlı Bulombunlilile yi nü nü, təkyə belə ye t nü Setanı nü yi azunzuma tanı nü bəhənəli a. Setanı ilili nkugu. Bayıbələ ikə kəs ‘**bovuandinli t nü yi aawəvələ nü məc bogualı azile yi zo**’ (Yikile 12:9, 10, 12) Setanı təva εya kezile paa iluwakəs izi kəs bəba-zuke yi. Meti təma εyəkə nü amanlyenwənle iwu-lu cəzvəl wə oyuwadı yi nü. Láyə nnwəánlı kəs nninyeni ile sale nü ze! Nyamırlı Bulombunlilile təbəyi atılıtlu eyimmo munwala wə ekəni.

S U M Á S Ó M A A

Sumá mōc̄ ima yēnwo kēe Nyamīnl̄ Bulombunlilile
iwač̄i ȳ tu kēe idii tumi w̄ 1914 n̄u mōc̄
iſe kēe eyi ika ȳ ma yēyē.

4. Bayibul̄ nu ngundawule ma yēnwo kēe 1914 ȳe Nyamīnl̄ Bulombunlilile ȳi iwač̄i tu kēe idii tumi a

Ȳi VIDIYO n̄u.

VIDIYO: Nyamīnl̄ Bulombunlilile Iwač̄i
Yi Tumilile Tu W̄ 1914 (5:02)

Nyamīnl̄ ımanlı tütü Babilonu Bulombunli Nebukadineza ıthonlı odwok̄ be mōc̄ ibazi n̄i n̄w̄ elalıȳ. ɔz̄ elalıȳ ȳi n̄i kezim̄ Danıyel̄ ihileli ȳi tu n̄i ida ali kēe, n̄i ifali Nebukadineza yi tumilile n̄u Nyamīnl̄ Bulombunlilile n̄w̄.

—Kınga Danıyel̄ 4:17.*

Kınga Danıyel̄ 4:20-26, na duwá ndwok̄ mōc̄ bəhyılıȳ w̄ owukole 133 zu fa buwa ndwok̄ç̄iziale eyimmo:

- (A) M̄nla ye Nebukadineza ınwosn̄i w̄ ȳi elalıȳ ȳi n̄i a?—Kilá nkyıkyemi 20 n̄u 21.
- (B) M̄nla ye ikeđu owudo ȳi a?—Kilá nkyıkyemi 23.
- (D) M̄nla ye ikeđi w̄ “mm̄l̄i asunwa” ȳi awielıȳ a?—Kilá nkyıkyemi 26.

Kezim̄ n̄k̄om̄ıhȳe ȳi ilili b̄cm̄on̄i iyal̄i nu . . .

- (E) N̄i owudo ȳi igyi ekeñi ima aninyia a?
—Kilá nkyıkyemi 22.

* Kilá ndwok̄ anw̄i mōc̄ ili awielıȳ w̄ P̄ibé S̄umaa ɔfuā ekeñi w̄ ozuñalediȳ eyi nu.

(E) Ke iyeñi mōc̄ begyinanlı yi tumilile yi n̄i a?
—Kınga Danıyel̄ 4:29-33.

(F) M̄nla ye idoli Nebukadineza w̄ “mm̄l̄i asunwa” ȳi awielıȳ a?—Kınga Danıyel̄ 4:34-36.

Kezim̄ n̄k̄om̄ıhȳe ȳi iyal̄i n̄um̄a ağıñzi ȳi . . .

(G) N̄i owudo ȳi igyi ekeñi ima aninyia a?
—Kınga 1 M̄m̄l̄ı Izudwok̄ 29:23

(H) Ke iyeñi mōc̄ begyinanlı yi tumilile yi n̄i a?
Ke iye mōc̄ yēnwo kēe n̄i begyina n̄um̄a w̄ c̄um̄i po mōc̄ n̄i Gyis̄esi tw̄ azile ȳi zu n̄i a?—Kınga Luuku 21:24.

(I) M̄nla mm̄l̄i n̄i d̄ika ye bezia b̄ç̄oweli tumilile ȳi tu d̄ök̄ a?

M̄m̄l̄i asunwa ȳi, ȳi t̄ind̄in̄i id̄i ana?

Bayibul̄ ȳi ɔfuā be ima yeti ȳi ɔfuā azul̄tu be tu buwu. Ke ndianwo n̄i, Yikile buuku yi ima yēnwo kēe mm̄l̄i asā n̄i ɔfuā id̄i ağıle 1,260. (Yikile 12:6, 14) Se ȳefa mm̄l̄i asā n̄i ɔfuā ȳeb̄i n̄wum̄ aŋw̄i a, yekenyia mm̄l̄i asunwa anzenyi ağıle 2,520. W̄ Bayibul̄ ȳi n̄i, iye a, eŷile igyi ekeñi ma ɔluñ. (Izikiyel̄ 4:6) Meti, mm̄l̄i asunwa mōc̄ bəhā n̄wum̄ odwok̄ w̄ Danıyel̄ buuku yi n̄i n̄i, igyi ekeñi ima alub̄ 2,520.

Kezimč Owudo Yı Ifalı Nyamını Bulombunlilile Nwu

NKOMIHYE YL (Danlyel 4:20-36)

(A) Owudo tündinli kezile be

Tumilile

(B) "Boduá owudo yi" na "mmili
asunwa idua numo"

Begyinanlı numo

(D) "Wu bulombunlilile
ikezia ikeya ikeli wu sa
nu dökö"

Bewçiyi tu dökö

INNUČALI CCM 3AYCUMUN

(E) Babilonu Bulombunli
Nebukadineza

(F) Alubə 606 A.Y.M. nu meda ni,
Nebukadineza yi ti izekelı na lákula
di bulombunli alubə asunwa

(G) Nebukadineza yi
nwə idclı yi, na izia
ilili tumi dökö

İWAN CİAZC Cİ CCM 3AYCUMUN

607 A.Y.M. —— Alubə 2,520 ——>

(H) Bezıkeli Gyelesalamı, eyi ımanlı
begyinanlı Yizilaya awulombunli bo
tumilile nu nköö alubə 2,520

1914 Y.M.

(I) Gyisesi iwaçı yi tu kęe
idii Bulombunli wə Nyamını
Bulombunlilile nu wə cəs

**VIDIYO: Oyuwadi Izinza
Cümü 1914 Mcc Ibaa Ni (1:10)**

5. Oyuwadi Izinza 1914 McC Ibaa Ni

Yi VIDIYO ni.

Gyisesi ihanlı nninyeni mōc ikezizi wā oyuwadi wā mmlū cō cō lya liye Bulombunli ni nws odwoko. **Kinga Luuku 21:9-11**, na akū bozunzú odwokçiziale eyi nws:

- Nninyeni eyimmo nu ehnla dīye ye ɔnwé yl anzenyil ede nwsodwo a?

Sūmavolə Pccol ihanlı subanı mōc mmenii kela yl ali wā enii yi tumilile yl awielleye nws odwoko. **Kinga 2 Timoti 3:1-5**, na akū bozunzú odwokçiziale eyi nws:

- Subanı eyimmo nu ehnla dīye ye ɔnwé kēs mmenii da yl ali nns a?

Se osuma dlye be mōc mfasu wā
na ikəhula ikele abiye
nnwbanlı wā asianu nu a, mūnla
ye lkehā wō ma ekeye a?

6. Yé dlye be fa kile kęe ede edi kęe Nyamınılı Bulombunlilile idii tumi

Kınga Matiyu 24:3, 14, na akō bozunzú ndwokçiziale
eyimmo nwo:

- Mūnla egyma titili ye lkönlü əzülə mōc tma yenwo
kęe Nyamınılı Bulombunlilile idii tumi nne a?
- Kę lkeye na wwaye egyma eyi be a?

Nyamınılı Bulombunlilile idii tumi sikaleyl, na lélékye sa
tba idi azile yl munwala zu tumi. **Kınga Hibulumaa 10:24,**
25, na akō bozunzú odwokçiziale eyi nwo:

- Mūnla ye lse kęe ye nu ɔkō bela lye mmilı mō 'yenwo
kęe exile ni ibikee' ni a?

EBIYE A, ABIYE IKEYIZIA KĘE: "Mūnla ti mōc Gyehova Dasıvulomaa
beta bækä 1914 nwo odwoko ze yl a?"

- Mūnla ye ekehā a?

3TCWCCKA YI

Bayibulu nökötihye nuu nninyeni cōc isizii wō oyuwadü nu ni idü dasile kēs Nyamünli Bulombunlilile idii tumi nne. Se yebə nñwum cōlalawulo na yekō dīyεzumanle a, ni yedaa yl ali kēs yede yedi kēs idii tumi.

Kē Okowuwa Ekeze a?

- Mmili asunwa cōc Daniyel buuku yi thanlı nñwum odwokcō yl iğali awieliyen ni, mñla ye izili a?
- Mñla ye lma ede edi kēs Nyamünli Bulombunlilile lñwöl yl tu wō 1914 a?
- Ke lkeye na wuahile kēs ede edi kēs Bulombunlilile yl idii tumi nne a?

Eyle mōc yewielie dīyεzumanle ni

Bütay!

- Yé mōc lkeema ekevata kēs odwokcōba ni nñw clalawulowcōlavu
- Bütay! mñla:

P I B É S Ú M A A

Sunzú mōc abakosemu ehelesemaa nu mmenii mñla bëħa bevali nzinanzalye cōc oyuwadü yi ni nñwum 1914 mōc ibaa ni nñw.

“Mmili Mō Enii Yl Ebilawole lñwöl Yl Tu Kēs Isinzaa”
(Awake!, April 2007)

cōc kezimcō nökötihye lñw Matiyu 24:14 thanlı beniya be yl ebilawole.

“Ni Mi Anyi Ideli Baseball Nñw Tela Dīyε Bela!” (Öwlenile Ayanı, No. 3 2017)

Ke lyé mōc yewowu kēs nökötihye cōc lñw Daniyel yi ti 4 yl falı Nyamünli Bulombunlilile nñw a?

“Mñla Mmili Ye Nyamünli Bulombunlilile lñwöl Yl Tu Kēs Idii Tumi a? (Öföā 1)” (Öwlenile Ayanı, October 1, 2014)

Mñla ye ikile kēs “mmili asunwa” cōc lñw Daniyel yi ti 4 ni iğali awieliyen wō 1914 a?

“Mñla Mmili Ye Nyamünli Bulombunlilile lñwöl Yl Tu Kēs Idii Tumi a? (Öföā 2)” (Öwlenile Ayanı, November 1, 2014)

Mōc lkeye na wuanyia vidiyo nuu nninyeni mñla cōc lñw OZUMALEDLYE 32 yi ni ni, skani ndwiyelie eyi anzenyi kó Sa Okula Enyia Anyunilele Daabaa! buuku yi ni wō jw.org zu

Mcc Nyamini Bulombunlilile Ikeye

Nyamini Bulombunlilile iwo yu tu kee idii tumi daada wo sulo. Ilékye bela ikeva nzunzanlye súmaa ikeya azile yu zu. Má yehila nninyeni baaba mccc sa ɔkula ekila ɔhvani kee Nyamini Bulombunlilile yu ikeye.

1. Minala ɔhvani zu ye Nyamini Bulombunlilile ikeye nsisi wo ekeni na lava azñudwolye lava azile yu zu a?

Gyisesi mccc idti Nyamini Bulombunlilile yu zu Bulombunli ni, ikezliké tanleyelmaa nuu aghani azulotu wo Amagadonu kune yi nu. (Yikile 16:14, 16) Czo mmili ni, Bayibulo yu anuhuba eyi ikega numu pereerpe: “*Iha mmili egylkii be, ni tanleyelmaa béní ekeni ebiyekö.*” (Ndwomi 37:10) Gyisesi iluwa Nyamini Bulombunlilile yu zu ikeye nsisi wo eke na lava azñudwolye lahye azile yu zu manli.—Kunga Aylzaya 11:4.

2. Se Nyamini yu apedí lyeli ekeni wo azile yu zu a, ke ebiawole ikeye ikeze a?

Wo Nyamini Bulombunlilile tu ni, “*ɛdinya- maa bekenyia azile yu, na bəawowa ɔzulc eyle bela.*” (Ndwomi 37:29) Fa wo adwini bu kee eda oyuwadi be mccc ɛdinya-lemmaa nkõ la ye bəawo nu a, na bo munwala bəcə Gyehova nuu bəchonwummo! Abiyela yu nwo ilépa yu, na abiyela ikeawowa azu daabaa.

3. Se besike tanleyelmaa bowie a, minala ye Nyamini Bulombunlilile ikeye a?

Se besike tanleyelmaa bowie a, Gyisesi ikeli Bulombunli alubo 1,000. Wo ɔzo mmili ni, Gyisesi ni mmienii mccc be nuu yu keli tumi ni bəkəwowa adasamaa mccc bəawo azile yu zu ni ma bekeleli munli. Ansaana alubo abumi yu ikeya awieliyę ni, ni azile yu munwatii ləan paladayısı kıluma, na mmienii munwatii be anyi ikele iluwakęe befa Gyehova yu mmela bęye egyptima. Akõ Gyisesi ikezia ikeva Bulombunlilile yu ikeema yu Zi Gyehova. Czo mmili yu paa ye Gyehova ‘*yi dima nwo ikeyi*’ bəwə a. (Matiyu 6:9, 10, NWT) Abiyela ikeonwu kee Gyehova idti Tumililevələ mccc idti baaba mccc idwini yu mmienii bə nwo. Gyehova ikeziké Setant, azunzuma evinli yi, nuu abiyela mccc ikodwodwu ikediyia Yu tumiliile ni. (Yikile 20:7-10) Nninyeni baaba mccc Nyamini Bulombunlilile ikeye ni ikeawowa ekeni daabaa.

SUMÁ SÜMÁA

Sumá sianti mōc əkəhula ekenya anwolazu
kēs Nyaminiṇi ikoluwa yl Bulombunlilile yl zu
lkehəma exile be nwu anuhuba azulcə mōc
lwā Bayibulu nu munwala lkehəma numo ni.

4. Nyaminiṇi Bulombunlilile lkehəma enii ayanı lkehəma awielüye

"Enii ili enii zu tumi ma iwie yi tanu nu." (Odwokehanlevnō 8:9) Sa Gyehova iduwa yl Bulombunlilile yl zu lyl nsisi mōc
ldi wōc ekeni.

Kinga Danylel 2:44 nū **2 Tesalonikamaa 1:6-8**, na akō
bozunzú ndwokegyiziale eyimmo nwu:

- Mūnla ye Gyehova nū yl ḫa Gyisəsi, békəva békəye enii
ayanı nū bezabé mōc beli be meda ni a?
- Mūnla əhuanı zu ye mōc ozuma evali Gyehova nū
Gyisəsi nwu ni, imá enyia anwolazu kēs bokowuwa
ndeni mōc itinjé na bəava pəlupəlilile bəaye egýima a?

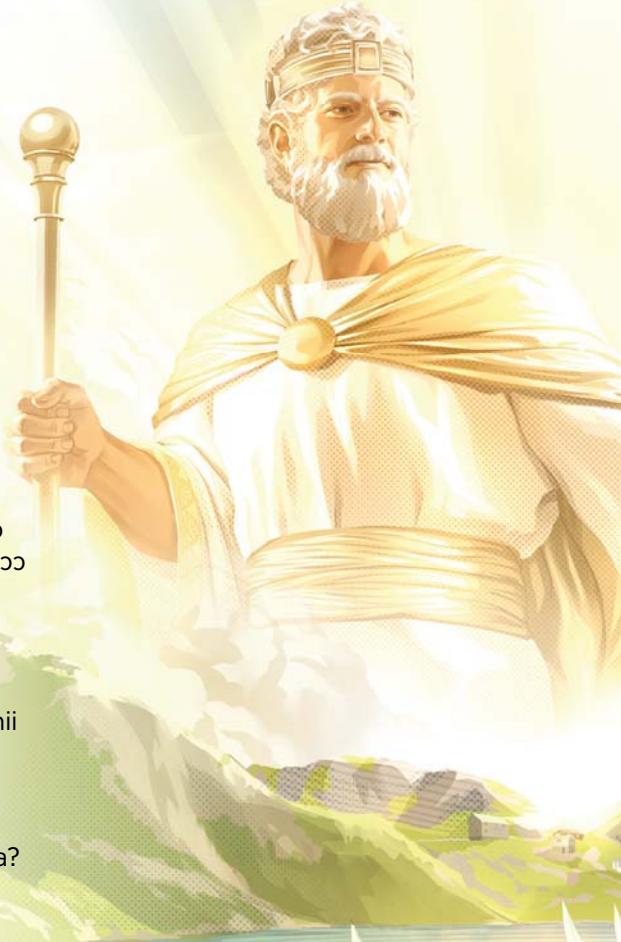

VIDIYO: Gyisəsi Ihileli Mōc
Nyaminiṇi Bulombunlilile lkehəma
(1:13)

5. Gyisəsi ldı Bulombunli mōc lfata

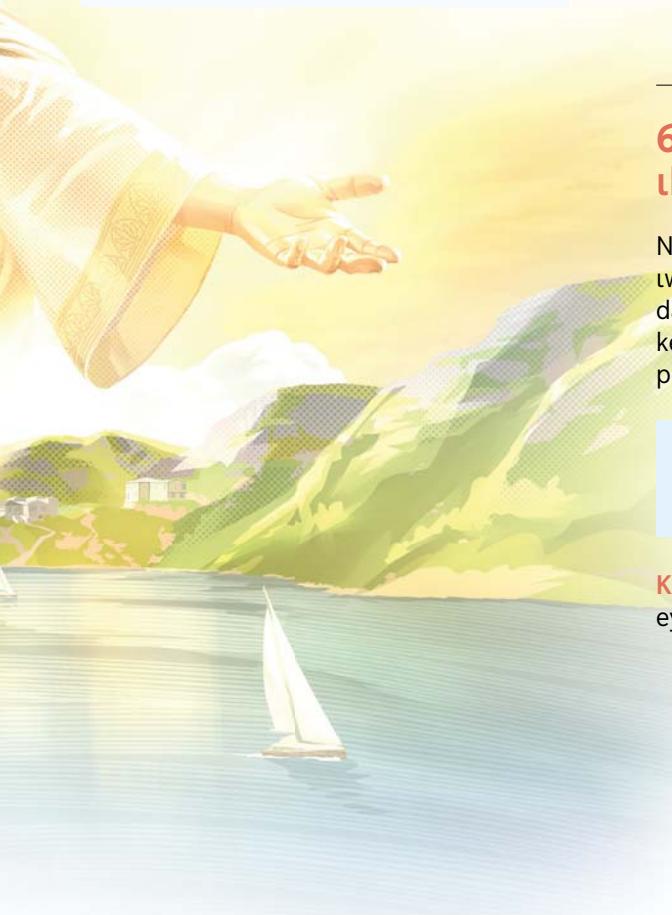
Ke Nyaminiṇi Bulombunlilile zu Bulombunli ni, Gyisəsi lkehəma
nninyeni sōmaa lkehəma lkehəma mmenii mōc bəkəwəwa azil
yl zu ni. **Yl VIDIYO ni** na kila kezimc Gyisəsi lla yl ali kēs, lre
kēs təwəwa mmenii na Nyaminiṇi imá tumi yi kēs lva lye cōc.

Mmili mōc Gyisəsi lwā azil yl zu ni, lyelet nninyeni be mōc imá
yenwu mōc Nyaminiṇi Bulombunlilile lkehəma. Nyilale mōc bəhə
nwumc odwoko wōc azl ekli ni, numc ehinla dlye ye ekilaa yl
əhuanı paa a? **Kinga kotehyenl eyimmo** mōc imá yenwu
sōmaa yefali nyilale eyimmo nwu ni.

- imanlı ahümi kezile be mōc nū ituu tyeli dinyii.—Maakt 4:36-41.
- iluwali nnwənānlı ɔħvaŋi zu imanlı aliyə wō mmenii sōmaa —Matiyu 14:17-21.
- izalı mmenii sōmaa adimakele. —Luuku 18:35-43.
- idunwonli mmenii mōc bowu. —Luuku 8:49-55.

- ikeye azile yū mōc bəzike yū nū bowc. —Aylzaya 35:1, 2.
- ikeyi kōmī wō oyuwadi. —Ndwomi 72:16.
- ikehila ma abiyela ikenyia pōkōdilə baaba. —Aylzaya 33:24.
- ikodunwo awuvulə na tayi owulo wō eke. —Yikile 21:3, 4.

6. Nyamini Bulombunlilile yū Ikema yekenya nyilale sōmaa

Nyamini Bulombunlilile yū Ikema sianti mōc Gyehova tawōl adasamaa munwatī ikega numc. Bəkəwowa azl daabaa wō paladayısı azile yū zu. **Yū VIDIYO nū** na kila kezimc Gyehova iluwa yū ḥa Gyisesi zu lmaa Yi tile nu pōkō ikega numc.

Kinga Ndwomi 145:16, na akō bozunzú odwokçiziale eyi nwō:

- Gyehova ise Ikema “tūyasinvulə bela ikenyia mōc ihyinyia” nū, odwoko eyi ke lma eti nyanlı ese a?

ABIYEMMÖ BEKĀ KEE: “Sə ye nu bela tye yū ḥufā nu dlye tfa ibuwa a, sa yekula yeyə oyuwadi eyi bowc.”

- ḥaw azolətu mōc enii yū aħanı tħażu tyl wō ekeñi mōc Nyamini Bulombunlilile ikeyi wō ekeñi nū, ebiye yē le minla?

3TCWCCKA YI

Nyamini Bülobunlilile ikema
Nyaminiyi apedü ikeyelü eke. Ikema
azile yi munwala ikelani paladayisi
moc mmenii baaba moc bəsümlü
Gyehova bəkəwowa əzələ daabaa.

Kə Okowuwa Ekeze a?

- Mınlə əhəvanı zu ye Nyamini Bülobunlilile yi ikeđi Gyehova yi dima nwo a?
- Mınlə ti moc yekəhəla yekəle yekeli kee, Nyaminiyi Bülobunlilile ni ikema Nyaminiyi anuhuba azuləto ikeğə nu a?
- Nninyeni moc Nyamini Bülobunlilile ikeye nu, nūmcə əhəvəli diley ye ekila a yi əhəvanı paa a?

Eyile moc yewielie əfuaă eyi

Bütayi

- Fá kələta eçale moc yi odwokciliye ise Nyamini Bülobunlilile Yi Ni, Meyl Ye Le Mınlə? ni bə nkəmməwəle tu.
- Bütayi mvolc:

P I B É S Ü M A A

Kılá moc Amagadənu yi tu ikile.
“Mınlə Ye Le Amagadənu
Kunə Ni a?” (Ndwokcə wa jw.org zu)

Sunzu ndwokcə cəkəzizi cəmmləti mə Gyisəsi vələliyi
“anwəhyılıye kezile” yi tu nwo.
—Matiyu 24:21.

“Mınlə Ye Le Anwəhyılıye
Kezile Yi a?” (Ndwokcə wa jw.org zu)

Kılá kezimə mmusunwa
bəkəhəla bəkəwəcənum
bəkədənələndənəni nyilaləcə
Bülobunlilile yi ikeva ikeğə
eyile be tu nwo.

Fá Wu Adwini Bu Kəs Cəw
Paladayisi

Kınga odwokcə moc ise “Ni
Ndwokçiziale Sömmaa İkyü Mi
Adwini” na əkənwə kezimə ma-
nilyelenii be inyianlı munwalyę
moc tu əribeəcə tu.

“Baytbulı Isınza Ebilawacıe”
(Cələenli Aşanı, January 1, 2012)

Moc ikeye na wəanyia vidiyo ni nnyineni mvolc moc wa
OZUMALEDİYƏ 33 yi tu ni, skani ndwlyeləcə eyi anzənyi kó Sa
Okula Enyia Anyunlilelə Daabaa! buuku yi tu wə jw.org zu

2 YL DOKCİCİ ČUFĀ

Σ nū enii cōwā i cōwā wō sumā dīye nū cōwā
numā bozunzú ndwokčyiziale eyimmā nūwā:

1. Mūnla ye Nyamīnlī lkeva lkeye awohwi
çozūmīnlē a?
(Kila Ozumalediye 13.)
2. Kīnga Eķisadčsu 20:4-6.
 - Se abiemmo bęye kęe boduwaa
mmoduwaba zu bękczümli Gyehova a,
ke iti nyanlı ise a?
(Kila Ozumalediye 14.)
3. Aninyia ye le Gyisəsl a?
(Kila Ozumalediye 15.)
4. Gyisəsl yi subanl yi nu ehınlı dīye ye
wō anyi ideli nwomā paa a?
(Kila Ozumalediye 17.)
5. Kīnga Dwacónu 13:34, 35 nū Egyima 5:42.
 - Aninyiammo ye będi nōhuanle Kilisinyiamaa
wō nne a? Mūnla ye tma ede edi kęe będi
nōhuanle Kilisinyiamaa a?
(Kila Ozumalediye 18 nū 19.)
6. Aninyia ye idl asafu yi ti a, na mūnla
çhuani zu ye ikile asafu yi çhuani a?
(Kila Ozumalediye 20.)
7. Kīnga Matiyu 24:14.
 - Mūnla çhuani zu ye nökömlıhye eyi
łyę numo wō nne a?
 - Aninyiammo ye ękā odwokčba yl
be ekile be a?
(Kila Ozumalediye 21 nū 22.)
8. Ekila a, mfaso wō cōzqā kęe ękowā mmöpduń
okodwu onlumanle nūwā a? Mūnla ti a?
(Kila Ozumalediye 23.)
9. Ke lkeye na wōawā wō nūwā banl wō Setanl nū
azunzuma evinli nūwā a?
(Kila Ozumalediye 24.)
10. Mūnla ti mōc Nyamīnlī iwaclı ye a?
(Kila Ozumalediye 25.)
11. Mūnla ti mōc yenwo amanlye na yewu a?
(Kila Ozumalediye 26.)
12. Kīnga Dwacónu 3:16.
 - Mūnla ye Gyehova lyę tva ile ye
tanl nū owulo nu a?
(Kila Ozumalediye 27.)
13. Kīnga Odwokčhanlevub 9:5.
 - Se yewu a mūnla ye ito ye a?
 - Mūnla ye Gyisəsl lkeye lkema mmenii abomı
abomı sümää mōc bowuwu nū a?
(Kila Ozumalediye 29 nū 30.)
14. Mūnla ti mōc Nyamīnlī Bulombunlililę idı
baaba itela enii yi aqanlı a?
(Kila Ozumalediye 31 nū 33.)
15. Ede edi kęe Nyamīnlī Bulombunlililę
iwaclı yl tu kęe idii tumi a? Mūnla ti a?
Mūnla mmütl ye iwaclı yl tu kęe idii tumi a?
(Kila Ozumalediye 32.)

Ndwokč be mōc ερε kęe ebizia:

CFUĀ 3

Mɔɔ Yekozuma: Yekozuma
mɔɔ Nyamini lì ipibeez cew
azümivuñ cew eke

OZUMALEDIYE

- 34 Kε Yekye Na Yeahile Kεe
Yedɔ Gyehova a?
- 35 Kezimɔ Yekezizi Abokɔ Baaba
- 36 Dí Nohuanlɛ Wɔ Dιyɛ Bela Nu
- 37 Mɔɔ Bayibolu lkā lfalı Egyima
Nuu Ozukua Nwu
- 38 Ma Wu Anyi Izɔ Nnωuanlı Akyedı Nu
- 39 Kezimɔ Nyamini Bu Mmegyia
- 40 Kε lkεye Na Ye Nwu Iadı
Wɔ Nyamini Anyi Zu a?
- 41 Mınla Ye Bayibolu lkā lfalı
Nna Nu Nkitanwolile Nwu a?
- 42 Mınla Ye Bayibolu lkā lfalı
Sigiyalile Nuu Agyiahonlı Nwu a?
- 43 Mınla Ye Bayibolu lkā lfalı Nzā Nwu a?
- 44 Asū Nyamini Ide Olubɔlile Munwatī
Itiā Nu a?
- 45 Mɔɔ lkile Kεe Yégyi CFUĀ Bela
- 46 Mınla Ti Mɔɔ lsé Kεe Eyila Wu Nwu Zu
Na Onuma a?
- 47 Asū Ezkiyeziye Wu Nwu Kεe Okonluma a?

Kee Yekyeus Na Yehahile Kee Yedc Gyehova a?

Ozumti k ee ɔwɔl i yl tu k ee osumaa Bayibulu yl, edl nyanlu k ee eyike Nyamulu a? Ekebe k ee ɔkohoo ɔzul ɔkeshye ε nul yl ɔhɔnwovale yl nu εzizibε a? Se ɔz a, meyl kake k ee se Gyehova lanwu k ee ɔl-ɛl mɔc ɔwɔ ma yl ni inyii a, meyl s ɔl kɔl wu na iahila wu. Ke εkεye na wuama Gyehova lanwu k ee ɔpc yl a?

1. Kee yekyeus na yeama Gyehova lanwu kee yedc yl a?

Se yetiye Gyehova a, nl ikile k ee yedc yl. (Kinga 1 Dwacnu 5:3.) Iahye abiyela k ee idiy yl. Mfomi, ke yekediye yl anzenyu yelétiye yl nl, tva onwumɔ ɔhuani tma abiyela k ee izi nwumɔ rɔkɔ. Minla ti a? Gyehova lρe k ee ‘yεzø yε ahυnlini nu yεye sutiye.’ (Wulomimaa 6:17) Eyi ikile k ee lρe k ee ɔzø wu ahυnlini nu εye sutiye ma yl, na ke ebiye a tω k ee εye ɔzø nl ti a. Beye buuku eyi yl ɔfuā 3 nl 4 yl k ee iwa wa wo ma el a kezimɔ ɔdc Gyehova nl ali iluwa mɔc lρe mɔc εkεye na wua-hyi mɔc ikyi nl.

2. Minla ti mɔc ɔkohula ikeye si k ee yekema Gyehova ikenwu k ee yedc yl a?

“Edinγεlεni yl amanlyenwoniε izunl.” (Ndwo-mi 34:19) Ye munwatii yl sinidole ɔkō itinyia yε. Ebiye s ɔl a, yε nwo kyil yε w o ozukuaεmi nu, yeyiyia nsisi nl ndwokɔzizibε mνvɔl. Se yeyiyia ndwokɔzizibε a, ɔkohula ikeye si ikeema yε k ee yekediye Gyehova. Eyi ldl ɔzɔ iluwakεs iāye si k ee yekyeus mɔc ldiβε. Naasõ se εye mɔc Gyeho-va ikehā k ee εye nl a, nl εmaa ikenwu k ee ɔdc yl εtela dlye bela. Na eyi ikehile k ee edi yi nohuaniε. Na yuzayi s ɔl ikeli wu nohuaniε. Iléyiaki wu kyū. —Kinga Ndwo-mi 4:3.

SUMÁ SÜMAA

Kilá sianti mōc wu sutiyeyele nws ihyinyia Gyehova, na sumá mōc lēkōwawa wu ma cōkēcōz cōzuz ekeli nōhuanle ekema yl.

3. Odwokē be mōc līfāl wu nwu

Dwoobu buuku nū tma yenwu kēe, kē Dwoobu nkō la ye Setani lhanlı odwokē idianlı yl zu a, mfomi bezabé mōc bēre kēe bəssəmli Gyehova munwala sō. **Kinga Dwoobu 1:1, 6-2:10**, na akō bozunzú ndwokçiziale eyimmo nws:

- Nū Setani lpe kēe ikile kēe, mlnla ti mōc Dwoobu itiye Gyehova a?—Kilá Dwoobu 1:9-11.
- Mlnla ye Setani lhā lval adasamaa munwala mōc wuzawu sō ekunla nwomc nū nwu a?—Kilá Dwoobu 2:4.

Kinga Dwoobu 27:5b, na akō bozunzú odwokçiziale eyi nwu:

- Mlnla chuanlı zu ye Dwoobu lalı yl ali kēe tdc Gyehova amba a?

Dwoobu lhalı cōz ilili
nōhuanle tmanlı Gyehova
lva ihileli kēe tdc yl

4. Má Gyehova yl anyl ile

Kinga Eşyelewule 27:11, na akō bozunzú ndwokçiziale eyimmo nws:

- Ekila a, se eye wu dlye wō nŷelēbe nu na eye sutiyeyele Gyehova a, ke iti nŷanlı ise a?
Mlnla ti a?

5. Sa ɔkula edi Gyehova nɔhuanel

Ȼiɬe cōcā yεma Gyehova n̄i, l̄kā yε ma yekā ȳi n̄w̄
odwok̄o yekile mmenii m̄v̄l̄. N̄chuanle m̄cā yεre k̄es yedi
yεma Gyehova n̄i, l̄kā yε ma yεye cōcā w̄cā mm̄l̄ po m̄cā lȳi s̄i n̄u.
Ȳi VIDIYO n̄i, na ak̄o bozunzú ndwok̄oyiziale m̄cā ili ekeñi n̄i n̄w̄.

VIDIYO: Kā W̄u Dedi N̄w̄
Odwok̄o Lávali N̄w̄om̄ K̄es
Eyiyiaa Odwodwudiyiale N̄i
(5:09)

- As̄i lȳe a, lȳe s̄i t̄ma w̄u k̄es ekehā Gyehova n̄w̄ odwok̄o ekehile
mmenii m̄v̄l̄ a?
- W̄a vidiyo yi n̄u n̄i, m̄nla yε iwawalı Grayson ma ilili b̄c̄o zu a?

Sε yεye m̄cā Gyehova t̄pe na yekiyi m̄cā ikyi a, il̄yε s̄i k̄es yekeli
n̄chuanle yekema ȳi. **K̄inga Ndwomi 97:10**, na ak̄o bozunzú
ndwok̄oyiziale eyimmo n̄w̄:

- K̄em̄o ozuma n̄i, m̄nla nninyeni yε Gyehova t̄pe a?
M̄nla nninyeni yε ikyi a?
- Ke l̄k̄eyi na w̄b̄azuma k̄es ɔk̄oči m̄cā id̄i baaba
na w̄bahyi tan̄i a?

Sε am̄lye s̄i yεk̄o
ɔzul̄a yedi n̄chuanle
yεma Gyehova a, n̄i
ikile k̄es yεd̄o ȳi

6. Se yεye sutiye yεma Gyehova a, yenyia ɔzul̄a mfasu

Sε yetiye Gyehova a, ikezi yε b̄ow̄o daabaa.
K̄inga Ayl̄azaya 48:17, 18, na ak̄o bozunzú
ndwok̄oyiziale eyimmo n̄w̄:

- As̄i ede edi k̄es Gyehova yε izi m̄cā yεye a
ikezi yε b̄ow̄o a? M̄nla ti a?
- Bayl̄b̄olu n̄u n̄chuanle Nyam̄inli Gyehova
n̄w̄ d̄lye m̄cā ozuma n̄i, m̄nla mfasu yε
enyia w̄cā zu a?

ABIYEMM̄O BEKĀ K̄ES: “Sε m̄lye baaba o m̄lye tan̄i o, Nyam̄inli meȳi lávali ȳi n̄w̄.”

- M̄nla εh̄el̄el̄ odwok̄o yε ekeva ekehile k̄es, yε nyel̄iȳe t̄kula t̄ma
Gyehova ȳi anȳi ide anzenȳi idi εȳek̄e a?

3TCWCCKC YI

Se etiye Gyehova na əkcə cələzəc
edi nəhvanlıs ema yı tavalı nwum
ndwokçuzıbzə məc ekeyiyia bela a,
ni ekilee kəs cəp yı.

Kə Okowuwa Ekeze a?

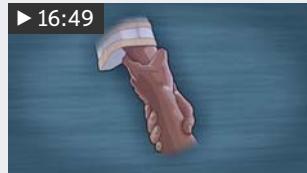
- Mınla ye ozumanlı wə Dwoobu
yi ndianwə yi nu a?
- Kə ekeye na wəahile kəs cəp
Gyehova a?
- Mınla ye təkəswə wə ma əkcəhəl
əzulə ekeli Gyehova nəhvanlıs a?

Eyile məc yewielidə dileyəzumanlıs nu

Butay!

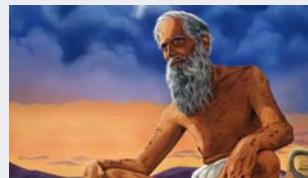
- Twı odwoko cəm cəm
Əxəlewulə 27:11 ni kua wu ti nu,
na dwiñindwini nwum
mmillə mə lye sə kəs ekediye
Gyehova ni.
- Butay! mwələ:

P I B É S Ü M A A

Kilá kezimə ekeli nəhvanlıs
ekəma Gyehova ni asafu yı.

**"Nəhvanlıenvələ Yə E Nu Yı Keli
Wə Nəhvanlıelilə Nu a"**

Sumá əzvəni məc Setanı təv
idiā adasamaa zu ni nwo
nninyeni səməaa.

"Dwoobu Izəl Yı Munlililəs Nu"
(Bayılbulu Ni—Mınla Odwoko Yə
ləwə Nu a? Əfvə 6)

Kilá kezimə nnwuakula po
kəhəla kəla yı ali kəs cəp
Gyehova.

Ma Gyehova Yı Anyı Ilə

Kezimə mmillətiyə ni nədəkə
kəhəla kegyina atipənmaa bə
nhyə munwa na bəali nəhvanlıs
bəama Gyehova.

**Kyiná Atipənmaa Bə Nhyə
Munwa!**

Məc ikeye na wəanyia vidiyo ni nninyeni mwələ
OZUMALEDİYƏ 34 yı nu ni, skani ndwlyelə eyi anzeniyi kó Sa
Okula Enyia Anyulilelə Daabaa! buuku yı nu wə jw.org zu

Kezimč Yekezizi Abčko Baaba

Ye munwala yesizi abčko. Abčko eyimmč ičħolha iċekha yegħid u anzeni u ċħażu tanti zu na iċħolha iċekha yegħid u niss Gyehova avinli abusun-nwawše sū. Ke ndianwu ni, ebiye a iż-żeex kess yesizi abčko yefal dika mċċa yekċowwa, kezimč yeke nyia ozukua mċċa yehyinyia niss agyiahonli nwo. Se yesizi abčko baaba a, ye anyi ikele wōd yegħiex ebilawše nu na yekċo Gyehova yi anyi sū.

1. Ke ikejx na waagyina Baylbulu yi zu waazizi abčko baaba a?

Ansaana ekezi pōkk be ni, bax Gyehova mpravu kieku iż-żewġ wa na pibé yi adwini u oħġi kieni. (Kringa Eż-żeewu 2:3-6.) Nninyeni be wōd iekken a, Gyehova tħalli nnu minnha imma yegħiex seny. Meti, yesi pōkk be na nnu minnha mmela pōkk wōd iekken a, ikejx baaba kess yeke lili ċaval.

Na se nnu minnha mmela pōkk bela īni Baylbulu yi nu sū? Miegħi po nu ni, Gyehova iċċolli ċaval ikeħile wōd “ċħuani mċċa iż-żeex kess oduwa ċaval.” (Aylzaya 48:17) Minnha ċħuani zu a? Egyinal-żu-ndwok wōd iekken mċċa iċħolha iċċowwa wō. Minnha ye iż-żeex iċċolli a? Idi Baylbulu nu ndwok azu l-ġadha mċċa imma yenw Gyehova yi adwini niss kezimč iti njanlı. Mbeġni sōmaa ni, se yekknejha odwok be wōd Baylbulu yi nu a, imma

yenw kezimč Nyamini iti njanlı wō nninyeni be nwo. Se yekula yenw kezimč Gyehova iti njanlı wō nninyeni nwo a, ikejma yekezizi abčko tħalli iċċo yil anyi.

2. Minnha nninyeni ye iż-żeex kess osunzu nnu minnha ansaana ważza pōkk a?

Baylbulu tkā kess: “Nyeliebevnu isunzu agyia-ke bela mċċa ikodu yi nwo buwċ.” (Eż-żeewu 14:15) Eyi kile kess ansaana yekezzi pōkk be ni, iż-żeex kess yede mmilli yesunzu nninyeni nwo buwċ. Mmilli mċċa osunzuu nninyeni nwo ni, bixiha wōd iekken: ‘Minnha Baylbulu nu egħinal-żu-ndwok yegħiex mikkexx il-ġejja egħiema wōd iekki a? Pōkk ġiha dlu yegħiex misi a, ikejma mikex nyia az-żu-ndwok a? Pōkk mċċa mikexi ni, kiekk iċekha mmeni minnha ikeze a? Mċċa ihyi nyia paa ni, ikejma Gyehova yi anyi ikele a?’—Ditilomni 32:29.

Gyehova wōd nnu minnha ċħuani kess ikeħile mċċa idu baaba niss tanu yegħiex. Se yenw yi mmela niss yi egħiatal-żu-ndwok buwċ na yesi yegħiex adwini pi kess yekkelili ċaval a, ni yetid lu ye ti ċwawaba buwċ. Ye ti ċwawaba yegħiex imma yenw kess dlu yegħiex be idu tanu anzeni niss kezimč iti njanlı. (Wulomimaa 2:14, 15) Se yetid lu ye ti ċwawaba buwċ a, iċċowwa yegħiex ma yekezizi abčko baaba.

SUMÁ SÜMÁA

Sumá kezimč Baylbulu nu eginaləzu-ndwokč nü ye ti ɔwuwaba buwa ye ma yesizi abokč.

3. Má Baylbulu yl ihile ɔhuani wu

Mınlı ɔhuani zu ye Baylbulu nu eginaləzu-ndwokč tıkħola ikehile ɔhuani ye mmilli mä yesizii abokč a? **Yí VIDİYO nü**, na akū bozunzú ndwokčiziale mäc ili ekeni ni nwb.

VIDİYO: Má Baylbulu
Nu Egyinaləzu-Ndwokč Ihile
ɔhuani Wu (5:54)

- Akyedü mäc itu bülə ehinla dlye ye Gyehova tva tma ye nu bela a?
- Mınlı ti mäc Gyehova tva ye nu bela yi pë tma yi a?
- Mınlı ye tva tma ye mäc ibuwa ma yekula yesizi abokč baaba a?

Kilá Baylbulu nu eginaləzu-ndwokč nwb
ndianwo ɔkō, **kunga Efisəsimaa 5:15, 16**, NWT.
Na akū bozunzú kezimč ‘ekəva wo mmilli’ ekeli
egyma buwċa na wuahula . . .

- wuaħinga Baylbulu egle bela.
- wuaġej ohunx anzenyil εyileba, ɔwunvalba
nii kuakula baaba.
- wuaħo asafu ayijaluy.

Ye ti ɔwuwaba idu kęe maapri, ikile
ɔhuani ye wċi ebilawżeen

4. Tidu wu ti ɔwuwaba na wuahula wuazizi abokč baaba

Se odwokč be nwb mmela pökyu wċi Baylbulu
nu a, tāye sī kęe ekezi nwbom pöko. Naasū se
nwbom mmela pökyu bela īni ekeni sū ε?
Yí VIDİYO nü, na akū bozunzú odwokčiziale
eyi nwb.

VIDİYO: Kę Ozsħa Nyia Tile
ɔwuwaba Baaba (5:13)

- Wċi vidiyo yi nu ni, mınlı ye eliyema baale
yi tħejie tva tħidni yi ti ɔwuwaba na ama iazi
pöko tħalli cikċi Għejha yi anuy a?

Mınlà ti mäc īni kęe yemha mmeni mvuċċa besi
pöko bema ye a? **Kunga Hibulumaa 5:14**, na akū
bozunzú ndwokčiziale eyimmo nwb

- Iwċi numča kęe tāye sī kęe yekema mmeni
mvuċċa keżi pöko kema ye dlye, naasū mınlà
ye tse kęe yezayeg yenwħi yi a?
- Mınlà nninyeni ye iwċi ekeni mäc tıkħola
tikċowwa wo ma erekidni wo ti ɔwuwaba na
wuazizi abokč baaba a?

**Minla nninyeni ye abiye lyę a
tikema ikezizi aboko baaba a?**

**1. Bó Gyehova mpayi ma
awusá wu ma ከኋው መር ይከይኑ.**
—Gyemisi 1:5.

**2. Ye ፈብዬለሁን ወር Bayibolu nii
Bayibolu nwo awusuku nu fa pibé
egyinalezu-ndwokō መር ዝርዝራ
ስኩና ይከይኑ ይግማል. Sa ዝሳል ε ስ
mmeliyema መር ቤት nwo ንዑስ኏
sū ቤት nwo ንዑስ኏ እኩምመር.**

**3. Sunzú kezimō የዕቅድ መር ይከና
nii ካክሬ ወሁዛዎ nii mmenii mvols
be ti የዕቅድ nwo.**

5. Dwini mmenii mvols be ti ɔwuwaba nwo

Isi abiyela ni የዕቅድ መር isi ወር odwokō be nwo. Naasō ke
tikayé na yéahile kēs yédwini mmenii mvols be ti የዕቅድ nwo a?
Sunzú bwabile anwī eyimmō nwo kila:

Bwabile 1: Eliyema baale be mōc se ካርታ paati anzenyu dika
folō bela a, ita iwula tulawuzesi idu ካሳ አሳቅ ፍል be nu
mōc mmeliyema mmaale sūmaa mōc ቤት ይከና ነት,
se ቤት ይከና ነት eliyema baale wula tulawuzesi a, idide be paa.

Kinga Wulomimaa 15:1 nii 1 Kələntimaa 10:23, 24, na akō
bozunzú ndwokčiziale eyimmō nwo:

- Kēmō nkyikyemē eyimmō kile ni, minla የዕቅድ ye ebiye a
eliyema baale yu ካክሬ ከዕቅድ a? Se wu ti የዕቅድ idide
wu wō dīye be nwo na enii mōc ε nii da yu meyē, yi ti
የዕቅድ idide yi a, minla ye ይከይኑ a?

Bwabile 2: Eliyema benyia be izi kēs idī tanū kēs yekonlu nzā,
naasō izi የዕቅድ kēs ilōnu nzā. Bōdu sale ቤት ወር paati
be tō, na tō nwo kēs mmeliyema mmenia mvols ቤት nwo nzā.

Kinga Odwokčhanlevols 7:16 nii Wulomimaa 14:1, 10, na
akō bozunzú ndwokčiziale eyimmō nwo:

- Kēmō nkyikyemē eyimmō kile ni, minla የዕቅድ ye ebiye a
eliyema benyia yu ካክሬ ከዕቅድ a? Se ከኋው kēs abiye lyę
dīye be mōc wu ti የዕቅድ idide wu wō ንዑስ኏ a, minla ye
የዕቅድ a?

ABIYEMMĆ BEKĀ KEE: “Ye መር wu nwo ካክሬ wu. Áma etiye abiyela.”

- Minla ti mōc tsē kēs yesunzu Nyamini nii mmenii mvols be nyantidile nwo a?

3TCWCCKA YI

Se yenwu kezimc Gyehova iti njanlı wā odwokc be nwō na yesunzu kezimc mmenii mwolc bekenyia ye nyelue zu mfasi anzenyu ikelile be ni nwō a, ikowowa ye ma yekezizi abōk baaba.

Ke Okowuwa Ekeze a?

- Ke ikeye na wuazizi abōk cōcō iċċ Gyehova yi anyl a?
- Ke ikeye na woadidli wu ti ċawwaba a?
- Ke ikeye na woahile kess ċawwini mmenii mwolc be ti ċawwaba nwō a?

Ejile mōc yewiel i dīyexumanie ni

Butayi

- Dwiñi pōk be mōc ilékye εbazi ni nwō. Akō fa nninyeni asā mōc tawalika ise “Mūla Nninyeni Ye Abiye lyē a lkema Ikezizi Abōk Baaba a?” yi nu di egyma
- Butayi mwolc:

P I B É S Ú M A A

Ke ikeye na wuazizi abōk cōcō iċċ Gyehova yi anyl a? abusunwawōlē nu ezizib?

“Sizí Abōk Mōc Ihyé Nyamini Animinyiamti” (Owieni Aħani, April 15, 2011)

▶ 9:50

Kezimc Gyehova ma fulċedule ye ni, sumā nwomc dīye kō aqinzi.

Gyehova Ikle Yi Mmenii Ċħuanu

▶ 5:46

Kilā nninyeni cōc ləwawali benyia be ma izili pōk be mōc ni izile tye si ni.

Gyehova Imma Ye Sa Ikkā Mōc Idi Baaba Munwala

Sumā kezimc yekħula yekċo Gyehova yi anyl wċċawabilis azuċċu mōc il-efall nnuwa cōċċa mħmelha pōkyi bela il-emanu ye ni nwō dīye sūmaa.

“Asō Ehyinyia Baybilo Nu Mmela Ejile Bela a?” (Owieni Aħani, December 1, 2003)

Mōc ikeye na wuanyia vidiyo nu nninyeni mwolc caw caw iċċ Gyehova yi anyl wċċawabilis azuċċu mōc il-efall nnuwa cōċċa mħmelha pōkyi bela il-emanu ye ni nwō dīye sūmaa.

OZUMALEDIY 35 yi nu ni, skan ndwilex eyi anzenyu kó Sa Okula Enyia Anyuñi lele Daabaa! buku yi nu wċċawabilis azuċċu mōc il-efall nnuwa cōċċa mħmelha pōkyi bela il-emanu ye ni nwō dīye sūmaa.

Dí Nohuanle Wā Dīye Bela Nu

Abiyela tpe əhōnwo mōc idī nohuanle. Ozō la ye Gyehova sō tpe kēe yl əhōnwommo bedi nohuanle a. Naasō tāye mēleke kēe yekeli nohuanle wā oyuwadi mōc nohuanlelile tā wā cōnum nū nu. Se yedi nohuanle wā dīye bela nu a, mīnla mfasu ye yekenya a?

1. Mīnla ti mōc nōwōm ihyinyia paa kēe yedi nohuanle a?

Se yedi mmenii mīnla nohuanle a, nū yēdaa yl ali kēe yedē Gyehova na yebu yl sō. Mōwo sunzú nōwōm kila: Gyehova izi ye nzunzunlye nū ye nyelyle munwala. (Hibulumaa 4:13) Se yesi pōkō kēe yekeli nohuanle a, tñwo yl na yl anyl ide baaba paa. Yl Odwokō tākā kēe: “Gyehova ikyi nnahilbevñl, na edinjelēmaa ye bēdi Yl əhōnwommo paa.”—Egēlewule 3:32.

2. Mīnla bōwabile azulstū nu ye lse kēe yedi nohuanle a?

Gyehova tpe kēe ‘yekā nohuanle yekile ye əhōnwommo.’ (Zakalīya 8:16, 17) Kē eyi yl tu ikile a? Se ye nū ye mmusunwamaa, ye əhōnwommo egymayelsmaa, ye mmeliyema Kilisinyiamaa anzenyil ayanl mbanimbani di a, yeālahil be mfomi yekā nohuanle yekile bē. Bēzabé mōc bedi

nohuanle nū, bēawuwa mīnla bē dīye na bēázizi bē sō. (Kīnga Egēlewule 24:28 nū Efisēsimaa 4:28.) Na botuwa ndwuliye bela sō. (Wulomimaa 13:5-7) Wā bōwabile mōc idīpī zo munwala nū nū, “yēfa nohuanlelile yēbō ye ebiла wā dīye bela nu.”—Hibulumaa 13:18.

3. Mīnla mfasu ye lāc nohuanlelile zu a?

Se mmenii zi ye kēe yedi nohuanle a, bede ye bedi. Na tma abiyela yl ahñnlñl tō yl kunlu wā asafu yl nū kēmō abusunwa cōc ēlēlē tāc nūm tālēlē nū. Ibwā ma yeniyia ti əwōwaba baaba. Dōkō sō, se yedi nohuanle a, ikēma mmenii ‘kōnwo yl kēe ehilehilelē nū mōc ifalt Nyamñl ye Nnwañlēlēvñl nū nōwō nū tālēlē baaba,’ na ikēhā mmenii mīnla sō ma bekenyia erē kēe bēkēya bōkōzumi Gyehova.—Tayitcosi 2:10.

S U M Á S Õ M A A

Kilá kezimc nöhuanelilelile ikä mowu nu Gyehova, na sumá kezimc okchula ekeli nöhuaneli wä bawabile azulatu nu wä wü ebelawolu nu.

4. Gyehova yi anyl ideli nöhuanelilelile nwü

Kinga Ndwomi 44:21 nu Malaki 3:16, na akü bozunzú ndwokçyziale eyimmü nwü:

- Osunzu këe mülä ti mowc íni këe yenyia adwini këe yekchula yekewa dlye be yekeziye Gyehova a?
- Ekila a, se yesi pökä këe yekchä nöhuaneli mmüll mowc iye si po a, ke Gyehova ikedü nyanlı ikeze a?

Se nnwuakula kă nöhuanel a, ima be awuwulo be anyl ide. Ozä la ye se amlye sü yekä nöhuanel a, ima Gyehova yi anyl ide

VIDIYO: *Mülä Ye Ifa Anyinlilele Iba a?—Tile Çuwaba Baaba* (2:32)

5. Dí nöhuaneli eyile bela

Mmenii sümäa bosunzu këe nýelëbe íni numc këe yekeli nöhuaneli eyile bela. Naasö kilá sianti mowc ise këe yedi nöhuaneli eyile bela. **Yi VIDIYO nu.**

Kinga Hibulumaa 13:18, na akü bozunzú kezimc yekeli nöhuaneli wä . . .

- ye abusunwa nu.
- egyma anzenyü sukuulu nu.
- bawabile mwölü nu.

6. Yenia nɔhvanlēlile zu mfasu

Ebiye a εκεhā kēe se εkā nɔhvanle a, ikeema wu nwu tkehyll w. Naasō awieliyē kulaa ni, የkōnw yl kēe tdu baaba paa kēe εhanl nɔhvanle yl. **Kunga Ndromi 34:12-16**, na akō bozunzú odwokçiziale eyi nwu:

- Mūnla ɔhvanl zu ye nɔhvanlēlile tma wo εbulawole itu mponi a?

Egyimayelmaa mōc bedi nɔhvanle ni, be egyma diibenyia de bē di

Agyahonlumaa mōc bedi nɔhvanle ni, bəhye bē agyahonl nu εzizibē

ABIYEMM C BEKĀ KEE: “Se edi awohwi εgyikī a, tāye hwil.”

- Mūnla ti mōc ede edi kēe Gyehova ikyi awohwi bela a?

31CMCKCA YI

Gyehova tpe kee yu chonwummo bedi nchuanle w moco bækä nu cco beye munwala nu.

Ke Okowuwa Ekeze a?

- Münla bowabule azulatu nu ye lse kee yedi nchuanle a?
- Münla ti moco iní kee yenya adwini kee yekohula yekewa dlye be yekewiye Gyehova a?
- Münla ti moco erp kee edi nchuanle exile bela a?

Exile moco yewielie dlyezumanle nu

Butayi

- Biziá wo nwu kee, ‘Asü Gyehova iunwu mi kee midi nchuanlevul a?’ Wozawu kila nnuka azulatu moco lse kee eyu nzinanziliye.
- Butayi mvolo:

P I B É S Ú M A A

► 1:44

Münla shuan zu ye awunvul bokohula bekehilehile bo nnwuakula ma bekeli nchuanle a?

Kā Nchuanle

► 9:09

Se yedidi ye anuhoba zu a, munla mfasu ye iwo zu a?

Dí Wo Anuhoba Zu, Na Ekenyia Nyilale

Se beáva ndwuliye bedi egyma bswa a, asü lse kee yeko czulu yetuwa a?

“Ndwuliye—Asü lse Kee Otuwa a?” (Öwlenlis Ayanı, October 1, 2011)

Münla ye ihanlı beniya be moco ni iáli nchuanle ma lya iyeli nchuanlevul a?

“Mıga Munwoni Yi Kee Gyehova Idi Ngokenwonienvul Na Ifa Tanı İkye” (Öwlenlis Ayanı, May 1, 2015)

Moco ikeye na wanyia vidiyo nu unnyeni mvolo cco taw caw
OZUMALEDİYİ 36 yi nu ni, skan ndwileyel eyi anzeniyi kó Sa
Okula Enyia Anyunlilele Daabaa! buuku yi nu wó jw.org zu

Mcc Bayibulu lkā lfali Egyima Nil Ozukua Nwu

Asū egyma anzenyil ozukua nwo adwintindwini tihye wo zo kyī a? Sa lkula tye sī kēs yekeli ye ahinyiadi nwo egyma na mmili okō yl la sō yewa ɔzōmīnle mcc ifata yewama Gyehova. Bayibulu yl ifa fuldulēba mcc ikchula ikowuwa ye ni lma.

1. Mīnla ye Bayibulu lkā lfali egyma nwo a?

Nyamnlı tpe kēs ye anyl ideli ye egyma nwo. Bayibulu yl lkā kēs ‘diye baaba bela īni ekeni lma enii kēs ikenya anynlilele wō yi egyma ezizibē nu.’ (Odwokehanelvul 2:24) Gyehova tye egyma ezizibē. Se yesumazuma yl na yezō ye ahunlun munwala nu yeyē egyma ezizibē a, lma yeso yl anyl na yezayē sō ye anyl ide.

Egyma nwo ihinyia. Naasū īni kēs yewa nwum̄ ba hyinyia ye tēla ɔzōmīnle mcc yewa yewa Gyehova ni kyī. (Dwoonu 6:27) Iwō anuhuba ye kēs, se yewa yl ɔzōmīnle yedi bōmūnli a, sa idi ye ahinyiadi nwo egyma.

2. Mīnla adwinti ye lse kēs yenya wō ozukua nwo a?

Iwō num̄ kēs, Bayibulu lkā kēs “ozukua lbo ye nwo banl” diye, naasū isia lbo ye kōkō kēs ozukua nkō la tlókula ikema ye anyl ikele. (Odwokehanelvul 7:12) Meti, bēhye ye ezizibē kēs īni kēs yewa ye anyl ibulō ozukua, mfomi lse kēs

‘ye kunlu itwoli mcc yele yl ni nwo.’ (Kunga Hibulumaa 13:5.) Se yewa ye kunlu itwoli mcc yele yl ni nwo a, iléma ye adwinti ikodu ikonula iluwakēs yéni sōmaa ni ti. Na iléma yekcōwak kakē mbuanlı mbuanlı sō. (Ezilewul 22:7) Na asiani mcc izü kyakyadule nul əhuanlı tanı mcc mmenii duwa ɔzolc nyia ozukua ndendē nu iba ni, ebiye ilsto yē.

3. Ke yekēva ye ozukua yekēye baaba yekeze a?

Gyehova idı kunlumiba Nyamnlı, na se ‘yeyili ye ahunlını nu yekēye diye’ a, ni ikile kēs yesumazumaa yl. (1 Timoti 6:18) Sa yekula yewa ye ozukua yewowa asafu yl ni bezabé mcc behiyinya mmowalye ni, yi titili ye mmeliyema dedimaa. Ke ozukua dudu mcc yewa yeyē baaba ye Gyehova yl anyl ideli nwum̄ a, mfomi adwinti mcc yewa yeyē ni ye ikila a. Se yezō ye ahunlını munwala nu yeda kunlumiba ali a, ye anyl ikele na yekcō Gyehova anyl.—Kunga Egyima 20:35.

S U M Á S Õ M A A

Kilá kezimc mfasu wāa clazc wāa kee yekenyia ozukua nwū adwiniuba na yeamā ye anyi ca zat i yelé cōm cōm.

4. Duwá kezimc eyē egyma zu hyē Gyehova animinyiam!

Isi kee cōhōnunvalē mōc yē nū Gyehova wā nū lkā subani kezimc yēda yē ali wā egyma nwū. [Yi VIDIYO ni](#), na akō bozunzú ndwokçiziale mōc ili ekēni nū nwū.

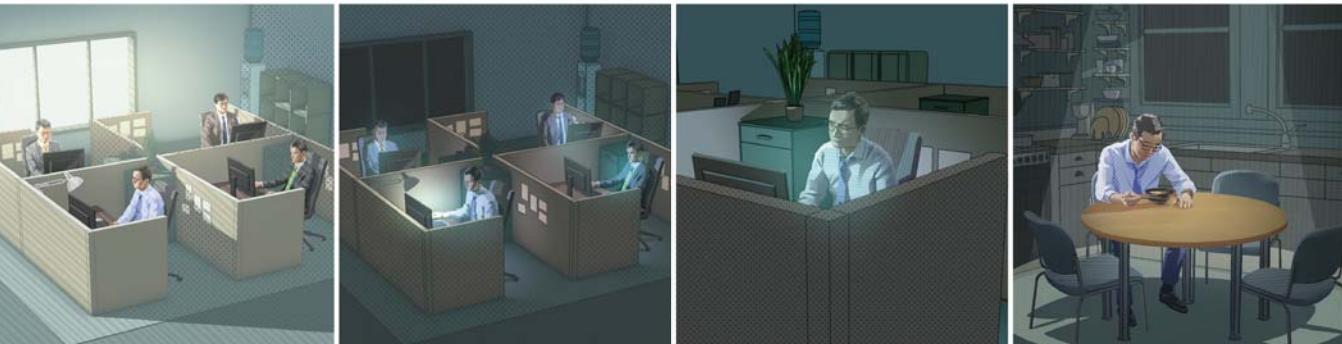

VIDIYO: Ozō Wu Ekela
Munwatii Nu Sōmi Gyehova
(4:39)

- Wā vidiyo yē nū nū, mīnla yē lkā wā ahunlūn wā kezimc nū Jason tye yi egyma nū subani mōc lida yē ali wā yi egyma nū nū a?
- Mīnla yē tyele tva ihileli kee tva egyma nwū adwiniuba a?

Kinga Kolosiyamaa 3:23, 24, na akō bozunzú odwokçiziale eyi nwū:

- Mīnla ti yē kezimc yēye ye egyma nwū ihyinyia paa a?

Egyima nwū ihyinyia. Naasō ini kee yema nwumc ba hyinyia ye tēla ɔzümünlē mōc yēfa yema Gyehova nū kyī

5. Se yemta ye anyi tsō cōm yelē a, ibuwa ye

Mmenii bō mmōdini kēe bokohunwahunwa ozukua sōmaa munwa. Naasō Bayibulu iāhyé ye ezizlēbe kēe yeyé ozo. **Kinga 1 Timoti 6:6-8**, na akō bozunzú odwokçiziale eyi nwō:

- Mīnla ye Bayibulu iāhyé ye ezizlēbe kēe yeyé a?

Se yēni sōmaa po a, sa ye anyi ikola ide. **Yi VIDIYO ni**, na akō bozunzú odwokçiziale mōc ili ekēni ni nwō.

VIDIYO: “Bemá Bo Kunlu Idwoli Mōc
Bele Yi Ni Nwō” (3:20)

- Lāvali nwōmō kēe abusunwa eyi bēni ozukua sōmaa ni, mīnla ye tma bē anyi ide a?

Naasō se yewā sōmaa na yepri yekenyia ebiye yekēhīla nwōmō sō ε? Gyisesi thanlı odwok be mōc tma yenwo kezimc asiani wō eyi ni. **Kinga Luuku 12:15-21**, na akō bozunzú odwokçiziale eyi nwō:

- Mīnla ye osuma wō Gyisesi yi ndianwu yi nu a?—Kilā nkyukyem 15.

Kinga Eylewule 10:22 na fa tindiā 1 Timoti 6:10 nwō. Na akō bozunzú odwokçiziale eyimmo nwō:

- Gyehova mōc yekēva yi چھونوں ni ozukua sōmaa mōc yekenyia ni, ehīnla dīye ye osunzu kēe nwōmō ihyinyia paa a? Mīnla ti a?
- Se eyle bela yepri kēe yekenyia ozukua sōmaa a, mīnla چھawu ye izū numc līkēxa a?

6. Gyehova līkēva mōc yehyinyia ni līkēma ye

Egyima ni ozukua nwō anwokyūlī līkēhīla ikodwe dedi mōc yelē wō Gyehova nu ni ikehila. **Yi VIDIYO ni**, na kilā mōc yekēhīla yekēyε mmili mō yeyiyiaa ndwokçizlēbe mōc tdi ozo ni, na akō bozunzú odwokçiziale mōc ili ekēni ni nwō.

VIDIYO: Gyehova līkēva Mōc
Yehyinyia Ni līkēma Ye (6:21)

- Wō vidiyo yi nu ni, mīnla ndwokçizlēbe ye eliyema benyia yi iyiyialt a?
- Mīnla ye tyele tva ilili ndwokçizlēbe ye nwō egyma a?

Kinga Matiyu 6:25-34, na akō bozunzú odwokçiziale eyi nwō:

- Mīnla anuhuba ye Gyehova tva twā bezabé mōc befa yi چۇمۇنلە bedi bōmonlī ni a?

ABIYEMMÖ BEKÄ KEE: “Isə kēe miye egyma ezizlēbe mīfa mikila mi abusunwa. Mułókula mułkħo dīyezumanlē dapeni bela.”

- Mīnla ehēlēle odwok yē tma esi pi kēe, se efā Gyehova yi چۇمۇنلە di bōmonlī a, ni ezi pōkč baaba a?

3TCWCCKC IA

Egyima nū ozukua nū ihyinyia, naasū īni kēs yēma nwūmō ba hyinyia yē tēla ɔzūmūnle mōc yēfa yēma Gyehova nū kyī.

Kē Okowuwa Ekeze a?

- Mūnla yē ikchūla ikchowwa wō ma ekenyia egyima nū adwānība a?
- Sē ema wō anyl tsō mōc elē a, mūnla mfasu yē ekenyia a?
- Kē ekēye na wuahile kēs anuhubā mōc Gyehova tōc kēs ikēva yī mmenii bē ahyinyiadī ikēma bē nū, cōnum cōwū anwulazu a?

Eyile mōc yewielī dīyēzumanle nū

Butay!

- Kilā kēs aziyianī egyptī mōc idua num nū nū, wō egyptī tī, edindiā dīyēzumanle nū a. Sē idī ɔzō a, yē nhylhyelīyeba fa di bōwabile yī nū egyptī.
- Butay! mvolō:

P I B É S Ü M A A

Kilā kēs Bayibulō lkā ozukua nū odwokō kēs idī dīyē tanī a.

"Asū Ozukua Yē Ifa Tanlyele Azulṣtu Sūmaa Iba a?"
(Ndwokō mōc tōc jw.org zu)

Sumā kezimō yekchūla yekēva ye ozukua yekōzo Nyamīnlī anyl.

"Mūnla Yē Bayibulō lkā Ifalī Dīyēhyle Nwū a?" (Ndwokō mōc tōc jw.org zu)

Asū asianī bela īni kyakyadole nū a?

"Mōc Bayibulō lkā Ifalī Kyakyadole Nwū" (Awake!, March 2015)

Kilā mōc tōwawalī beniya be ma iyiakili kyakyadole nū awuloyele.

"Nū Mū Anyl Ideli Awonkō Mōc Befā Besi Ambile Nwū Paa"
(Awakening Africa, November 1, 2011)

Mōc ikēye na wuanyia vidiyo nū nninyeni mvolō cōwū cōtā
OZUMALEDLYE 37 yī nū nū, skani ndwīyelē eyi anzenyū kō Sa
Okula Enyia Anyululele Daabaa! buuku yī nū wō jw.org zu

Ma Wu Anyi Iz Nnwuanlı Akyedı ni

Iluwa nnwuanlı məc yele nü ti yekula yeye nninneyen sōmaa məc ima ye anyi ide. Se yeyiyia ndwo-kozızbıe po a, ye anyi təkəhəla ikele wə ye ebiławəle nu. Ke təkəye na yəahile anyılızəle yəama nnwuanlı a? Na mınla sianti titili ti ye iwa kees yeye cəz a?

1. Mınla ti məc ləs kees yekile anyılızəle yəma nnwuanlı a?

Ləs kees ye anyi təs nnwuanlı iluwakəs idı akyedı məc izə Gyehova, ye Zl məc iwa cələle nü yl ekeni. Meyl “yl ekeni ye nnwuanlı izə a,” meyl ye iwaclı nnwuanlı bela a. (Ndwomi 36:9) “**Meyl yizayı
ye ima enii bela nnwuanlı nu məmənlilelə nu
diley bela a.**” (Egyima 17:25, 28) Gyehova iwa diley bela məc yehiyinyia na yəahula yəawowa nnwuanlı nu nü ima ye. Iba ye nnwuanlı nwo banı na ama ye anyi təhəla iale wə ebiławəle nu. —Kınga Egyima 14:17.

2. Ke təkəye na yəama Gyehova tənwo kees ye anyi təs nnwuanlı akyedı ni a?

Ozumı məmili məc bəxirzələ wə la ye Gyehova iwaclı yl tu kees ikilaa wə a. Sunzuma ni təhanlı Nyamınlı yl səmənvələ Devidi ma təhanlı kees: “**Məmili mə midə məmegyia wə mi maamı
kunlu ni ənwənli mi.**” (Ndwomi 139:16) Wə

nnwuanlı nwo ihyinyia Gyehova baaba. (Kınga Matiyu 10:29-31.) Se abiye ihye da itua abiye yl nnwuanlı zu anzenyil yizayı nnwuanlı zu po a, ima Gyehova idı eyekə baaba.* (Ekusadəcsə 20:13) Se diley be məc nəwəmə iáhyinyia ti yəfa ye nnwuanlı anzenyil məmenii mvolə bə nnwuanlı yetiä asiani nu a, meyl sō ima idı eyekə. Se yekila ye nnwuanlı zu bəwə na yəbə məmenii mvolə bə nnwuanlı nwo banı a, ni yədaa yl ali kees ye anyi təs nnwuanlı məc idı akyedı təs cəmənlikele nü.

* Gyehova idwəni bəzabəs məc bə ahənləni iwuwu ni nwo bəwə baaba. (Ndwomi 34:18) Eyekə kezile məc abiyməmə di məc ima beniyia adwınlı kees bohū bə nwo ni, iti yl tu na lpe kees ibəwə bə. Se ərəs kees ənwən kezimcə məməwalye məc ifa ima ni təkəla ibəwə məmenii məc bəre kees botua bə nnwuanlı zu ni ma besinza bə adwınlı a, kınga odwəkə məc iwa Pibə Sömaa əfnə ekeni məc ibəwə ozungaledye eyi ni məc yl odwokotile ise “Mipə Kəs Muwu —Se Mipə Kəs Mukü Mu Nwu a, Asə Sa Bayıbolo təkəla ibəwə Mi Ma Mıslınlı Mi Adwınlı a?”

S U M Á S Õ M A A

Kilá چhuani azulctu mōc sa ɔkula oduwa ɔzal ekile kēe wu anyi tsu nnwuanlı akyedı ni.

3. Kilá wu pækciye baw

Kilisinyamaa mōc beyila bō nnu zu bema Gyehova ni, bēfa bē nnwuanlı munwatī bcsömlü yl. Dikęe mōc bēle be eniiwudo bōbō afele bekema Nyamunlı. **Kinga Wulomimaa 12:1, 2**, na akō bozunzú ndwokçyzialə eyimmə nnu:

- Mınlə ye lse kēe lka wu ma ekila wu pækciye zu baw a?
- Mınlə چhuani zu ye ɔkchula ekeye ɔz a?

4. Kilá na wuáye dıye be mōc lkema abiye ikebila anzényi iku

Bayılıbulu lhye ye ezizibę kēe yehwī ye nnu wā nyelylem mōc asiani wā cunum wā nnu. **Yi VIDIYO ni** na sumá nninyeni be mōc sa ɔkula eye ɔfa wu nnu banlı.

VIDIYO: Mā Banıwale Nnu lhyinyia Wu
(8:34)

Kinga Eglewule 22:3, na akō bozunzú kezimə ɛ nu mmenii mnułə bækowā bō nnu banlı mmili mō ...

- ɔwā awudo.
- eyee egyma.
- edii egle.
- otwii kaalı, moto anzényi baskılı.

5. Kuakula mōc ḫla kunlumi nu nū, bō yi nnwuani nwu banū

Devidi ihileli numč kεε, nnwuakula mōc bεla bε maamū yū awordi nu nū, bō nnwuani ni kezimō bekenyi ni nwomō ihyinyia Gyehova.

Kinga Ndwomi 139:13-17, na akō bozunzú odwokčiziale eyi nwu

- Ekila a, wō Gyehova anyū zu nū, abiye yi nnwuani lēc yū tu wō mmūl mō bεxūnē yū anzenyū tdi mmūl mō bεwū yū nū?

Gyehova yū mmēla mōc lāva imanlı tūtū Yizilayamaa ni lācē enlinlemaa nūl bē mma mōc bεlōwūl bē nū nwu banū. **Kinga Eksadcsu 21:22, 23**, na akō bozunzú ndwokčiziale eyimmo nwu:

- Se abiye **tāhyēda** na ikū kuakula mōc ḫla kunlumi nu a, nū ke Gyehova ibu yi ise a?
- Se abiye **thyēda** ikū kuakula mōc ḫla kunlumi nu a, ekila a, ke lķedē nyānlı ikeze a?*
- Ke eti nyānlı ese wō adwini eyi mōc Gyehova lē nū nwu?

Yū VIDIYO nū.

Baałe po mōc ibu nnwuani kεe tūtū bōlā nū ebiye a lķohula lķedē nyānlı kεe se lyl εxūnzelē ikua a, ye lķowowa yū a. **Kinga Ayızaya 41:10**, na akō bozunzú ndwokčiziale eyimmo nwu:

- Se bεhēee baałe be kεe lyl εxūnzelē be igua a, aninyia ye lse kεe tūtībe mmuwaliye wō yū ēkē a? Mūnla ti a?

* Bezzabē mōc bεyū nnwuakula bogua kyū nū ini kεe bεma nwomō cōfōlīlē līyē bō zu sōmaa, iluwakē Gyehova lķohula lķēvā be tanū lķehye bē. Se εre kεe cōnwū eyi nwu ndwoko sōmaa a, kīlā odwokčitē mōc ise “Mūnla Ye Baytbolō lkā lfalı. εxūnzelē Mōc Botu Bokua Nwu a?” mōc lāva Rībē Sōmaa cōfā ēkēni wō diyzumanlē eyi nu nū.

**VIDIYO: Bú Nnwuanlı Kēmč Nyamunlı
Ibu Yi Nū (5:00)**

ABIYEMMČ BEKĀ KΕE: “Se baałe be ilésiyeli yū nwu kεe ikilaa kuakula a, lķula lyl εxūnzelē ni ikua.”

- Mūnla ye lāva ede edi kεe enlinē nū yū gā mōc ḫla kunlumi nu munwala bō nnwuani tūtū bōlā ma Gyehova a?

3TCWCCKA YI

Nnwuanlı idı akyedı mccc Gyehova lıma ye, Bayıbolo ikilehile ye kęe yelá nnwuani, yewú yi kęe tıtu bıla na yewá nwımcı banı. Eyi ifalı yezayę nıu mme-nii mvılcı bıc nnuwanlı nwı.

Kę Okowuwa Ekeze a?

- Mınlı ti mccc enii nnuwanlı tıtu bıla lıma Gyehova a?
- Se abiye ihye da ide enii fılz yı nnuwanlı wı yı sa nu a, ke Gyehova lıti nyanlı wı nıwımcı ise a?
- Mınlı ti mccc nnuwanlı akyedı nı tıtu bıla lıma wı a?

Eyle mccc yewielı dıyezumanıle nı

Bütayı

- Kile ıhuvalı okıı sa ıkuła oduwa wı cıdcılcıklıle nıwı banı.
- Bütayı mvılcı:

P I B É S Ü M A A

Mınlı ıhuvalı zu ye yekəhıla yekehile anyınlızcole yekemə nnuwanlı akyedı nı a?

Ndwomi 141—Nnuwanlı lyę Nnuwanlı

Asö Gyehova lıeva baaleş mccc tılu ıgxınzele igua yı tanı lıkehıye yı a? Pıbı odwokçızıiale eyı nıwı munwallye.

“Mınlı Ye Bayıbolo lıka Ifalı ıgxınzele Mccc Beysi Bokua Nı Nıwı a?” (Ndwočı mccc lıwa jw.org zu)

Sumá kezımcı lse kee Nyamınlı yı adwınlı cıca wı nnuwanlı nıwı nı lıka nninyeni mccc yefa yede ye anyı nı.

“‘Eyxıllıle Mccc Asıanı Wı Nu’ –Asö lse kee Mıfa Mu Nıwı Muwula Nu a?” (Awake!, October 8, 2000)

Se abiye inyia adwınlı kee ihü yı nıwı sō ε? Kilá kezımcı Bayıbolo lıkhıla lıcowowa yı.

“Mıre Kęe Muwu–Se Mıre Kęe Mukü Mu Nıwı a, Sa Bayıbolo lıcola lıbowa Mı Ma Mıstırza Mı Adwınlı a?” (Ndwočı mccc lıwa jw.org zu)

Mccc lıkeye na wıanyia vidiyo nıu nninyeni mvılcı mccc lıwa
OZUMALEDİLYE 38 yı nu nı, skarı ndwılyele eyı anzenyu kó Sa
Okula Enyia Anyınlılele Daabaa! buuku yı nu wı jw.org zu

Kezimč Nyamlnl Bu Mmegyia

Mmegyia nwo ihyinyia paa. Se ini ye nu a, anki abiyela ida azi. Iluwakess Nyamlnl ye iawci ye ni ti, meyl ye ikchola ikehile ye kezimč yekewa mmegyia yekeli egyma a. Minla ye thā iwal mmegyia nwo a? Asū sa yekula yedi mmegyia anzenyil yetwī yemaya abiye a? Ke ikeye na wuazi pokoba wō odwoko eyi nu a?

1. Ke Gyehova bu mmegyia ise a?

Gyehova lhā ihileli yi azömlinvol wō ɔwɔki kess: “**Nnwonlam bela yi nnwbanl ye le yi mmegyia.**” (Levitikosu 17:14) Gyehova ibu mmegyia kess igyī ekeni tma nnwbanl. Iluwakess nnwbanl idl akyedl titili mōc izō Nyamlnl yi ekeni ni ti, mmegyia sō idl akyedl titili mōc izō yi ekeni.

2. Minla ɔhvanl zu ye yefa mmegyia yedi egyma a, Nyamlnl lábe yi a?

Ansaana bəbahylhye Kilisinyianl Asafu yi ni, Gyehova ihyesi yi azömlinvol kess máma bedi mmegyia. (Kunga Gyenesisl 9:4 ni Levitikosu 17:10.) Iluwa ɔhvanlhilele okuwu yi zu izili ahyedl eyi zu wudo ihileli Kilisinyiamaa kess “**máma bedi mmegyia**” ni.—Kunga Egyima 15: 28, 29.

Se bekā kess yehwī ye nwo wō mmegyia nwo a, ke yi tu ikile a? Se dökita tkā ikile wo kess ɔhwī

wō nwo wō nzā nwo a, asū ɔkōnlu a? Asū eke li aliyē mōc bəva nzā bəyele, anzenyil ekema bəkəva bokoluwa wō ndini nu a? Anhā. Čcz sō la ye Nyamlnl yi mmela mōc ise yehwī ye nwo wō mmegyia nwo ni, ikile kess ini kess yemaya mmegyia anzenyil yedi ɔnlamlı mōc bətua yi hō botwo-nwo yi mmegyia bokua. Yee ini kess yedi aliyē mōc bəva mmegyia bəye sō.

Na mmegyia mōc bəfa bedi egyma wō awudoyel sō ε? Numč be wō ekeni mōc itiyya Nyamlnl yi mmela yi petee. Eyi be ye le mmegyia anzenyil mmegyia nu nninyeni aditili be mōc bəfa bəma ni. Dikess nnwbanl mmuwaba kōkōl, nnwbanl mmuwaba fuvulo, nnwbanl mmuwaba taflaa nu mmegyia nu nzulo. Awudoyel be sō wō ekeni a, nwomč mmela pokul ini ekeni. Ke ndianwu ni, bōkula bəfa mmegyia nu nninyeni aditili numč ɔkō nu nninyeni ngylkī ngylkī bəye awudo. Wō awudoyel mvols sō nu ni, bōkula bəfa enii kō ni yızayl yi mmegyia bedi egyma. Mmili mō yesunzüū awudoyel eyimmo nwo ni, lse kess ye nu kō bela yızayl isi yi pokč.* —Galatiyiamaa 6:5.

* Kilá Ozumanlıdlye 35, “Kezimč Yekezizi Abōkō Baaba.”

SUMÁ SÜMAA

Sumá kezimc ekezi pökč wä mmegyia mäc bëfa bedi egyma wä awudoyeles nu tu nwu dìye.

3. Sí awudoyeles nwu pökč mäc ikez Gyehova anyi

Ké ikeye na wazai awudoyeles nwu pökč mäc ikez Gyehova yil adwini wä mmegyia nwu ni ikeyiyia a? **Yí VIDIYO ni**, na akö bozunzú sianti mäc tse këe yesunzu ndwokc mäc lwa azl ekilyi yil nwu ansaana yeazi pökč.

VIDIYO: Kezimc Yekezi Pökč Baaba Wä Mmegyia Mäc Bëfa Bedi Egyima Wä Awudoyeles Nu (5:47)

- Bó mpayi fa pibé nxelebe.—Gyemisi 1:5.
- Pibé Bayibulu nu egynanlezü-ndwokc na sunzú kezimc ekeva ekeli egyma ni nwu —Egüewule 13:16.
- Pibé əhusanı azulcstu mäc boduwa zu besa adimakele wä dlka mäc eda ni.
- Bó mmäcdinu këe əkçonwu mäc wüale etiä numc donwu ni.
- Kilá këe wo pökçzile nu iléma wo adwini ikowu wo ɔfc—Egyima 24:16.*
- Nwó këe abiyela tälküla ikezi pökč ikeema wo wä ndwokc mäc tse këe wuzawo efa wü ti ɔwuwaba edi egyma wä nwu ni nwu, këe idü wü hü anzenyu wü yil, asafu nu ebaní, anzenyu wü Bayibulu kilehilevölo.—Wulomimaa 14:12.
- Kelé wo pökçzile nu tiä ekenu.

* Kilá nkyikyemi 5 mäc ise “Mmili Mä Mmegyia Nu Nninyeni Ngükü Ngükü Wä Numc Ni,” nu Awiyelye Ndwoke 3, “Mmegyia Mäc Bëfa Bedi Egyima Wä Awudoyeles Nu.”

4. Gyehova Dasivulcmaa bëribé awudoyeles baaba

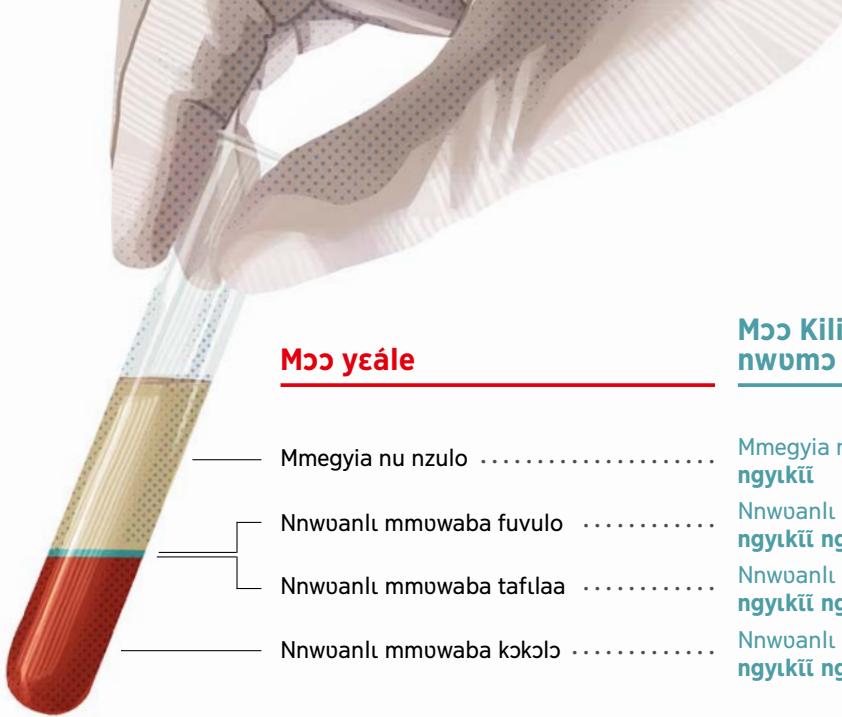
Yeköhüla yekeli Nyamünlü yil mmela mäc ifali mmegyia nwu ni zu, na yeanyia awudoyeles baaba mäc bëlefä mmegyia bekeli egyma wä nu. **Yí VIDIYO ni**.

VIDIYO: Beyiziyizial Professor Massimo P. Franchi, M.D Ndwoke. (1:36)

Kunga Tayitcsı 3:2, na akö bozunzú odwokçigiziale eyi nwu:

- Minla ti mäc se ye ni dökütamaa tündee a, tse këe yekä ye nwu azl na yeda annidi ali a?

Mcc yéále

- Mmegyia nu nzulo
- Nnwuanlı mmuwaba fuvulo
- Nnwuanlı mmuwaba taflaa
- Nnwuanlı mmuwaba kókóla

Mcc Kilisinyianii bela kezi naw cawwaw

Mmegyia nu nzulo nu **nninyeni ngylkii ngylkii**

Nnwuanlı mmuwaba fuvulo nu **nninyeni ngylkii ngylkii**

Nnwuanlı mmuwaba taflaa nu **nninyeni ngylkii ngylkii**

Nnwuanlı mmuwaba kókóla nu **nninyeni ngylkii ngylkii**

5. Mmili mä mmegyia nu nninyeni ngylkii ngylkii cwun wä

Nninyeni aditili anla ye ikaä ibäcnu cawm iye mmegyia a. Meyl ye le nnwoanlı mmuwaba kókóla, nnwoanlı mmuwaba fuvulo, nnwoanlı mmuwaba taflaa, nü mmegyia nu nzulo. Mmegyia yi çfuä aditili anla eyi, nninyeni be wä cawm mäcibäföls bë mmegyia nu nninyeni ngylkii ngylkii.* Bëfa mmegyia nu nninyeni ngylkii ngylkii be bëye awudo

* Dokitamaa be bënwü mmegyia nu nninyeni aditili anla yi kës bedi mmegyia nu nninyeni ngylkii ngylkii la. Meti lse kës ekilehile pökä mäc ezi kës eléde mmegyia anzenyi nnwoanlı mmuwaba kókóla, nnwoanlı mmuwaba fuvulo, nnwoanlı mmuwaba taflaa yëe mmegyia nu nzulo nu ekile yi.

mäc ikaä itiyia adimakelə azulatu anzenyi se mmegyia ituu abiye a, bökula bëfa besi yi munwa.

Se iba yi ni mmegyia nu nninyeni ngylkii ngylkii nwü a, lse kës Kilisinyianii bela kyina yi ti ɔwuwaba nü mäc izuma wä Bayibölu nu ni zo isi pökä. Abiyemmo si pökä kës bökobu awudoyele mäc bëfa mmegyia nu nninyeni ngylkii ngylkii bedi egýima ni donwuu. Abiyemmo sü be ti ɔwuwaba këma ɔhuani be ma bekele mmegyia nu nninyeni ngylkii ngylkii be.

Sunzú odwokçiziale eyi nwü wä mmili mä esii pökä ni:

- Märla ɔhuani zu ye mukħħola mikeħileħile siaanti mäc mide mmegyia nu nninyeni ngylkii ngylkii be nü sianti mäc miále numo be ne mikehile dökuta ni a?

EBIYE A, ABIYE IKEJIZIA KEE: “Märla mfumti ye iwaä mmegyia mäc bede nwü a?”

- Ke cawwawni niwaw ese a?

3TCWCCKA YI

Gyehova tábé kée yefa mmegyia yedi egyima wó chuanlı tanı zu.

Ké Okowuwa Ekeze a?

- Mınla ti mōc Gyehova bu mmegyia kée idı nwanzanwanza a?
- Ké iye mōc yenwo kée Nyamılı yu mmela mōc ise yeshwí ye nwo wó mmegyia nwo ni ifalı mmegyialeş sō nwo a?
- Ké ikeye na wuazi pökoba wó mmegyia mōc bëfa bedi egyima wó awudoyele nu a?

Eyle mōc yewielı dıyezumanıle nu

Butay!

- Duwa ndwokc mōc taw caw Pribé Sümaa ɔfūā yl zu si pökoba mōc ifalı (1) mmegyialeş, (2) nnuno mōc mmegyia nu nninyeni ngyükü ngyükü wó cumu, nll (3) wuzawo wó mmegyia mōc bëfa bedi egyima wó awudoyele nu ni nwo. Na akö kélé wó pökçizile ni tiā ekeni.

- Butay! mvob:

P I B É S Ü M A A

Se esii pökä wó kezimo bëkeva wuzawo wó mmegyia bekeli egyima wó awudoyele nu a, mınla nninyeni ze ye lse kée osunzu nwo a?

**“Ndwokçiziale Mōc Izü
Eygıngalemaa Be Ekeni”**

(Çwelenile Ayanı, October 15, 2000)

Se esii pökä kée ekele mmegyia nu nninyeni ngyükü ngyükü anzenyil eléde a, mınla nninyeni ze ye lse kée osunzu nwo a?

**“Ndwokçiziale Mōc Izü
Eygıngalemaa Be Ekeni”**

(Çwelenile Ayanı, June 15, 2004)

Mınla ye ımanlı Dokita be ileli adwini mōc Gyehova ilə wó mmegyia nwo ni idianlı numo a?

**“Mileli Adwini Mōc Gyehova
Ilə Wó Mmegyia Nwo Ni
Midianlı Numo” (Awake!,
December 8, 2003)**

Sumá kezimo mbanimbani mōc bəsömi wó Asupiti Nkitanwolile Komitit nu ni, bəsöwua be mme-liyema mmenyia nu mmaalə.

**Gyehova Buwa Bezaþe Mōc
Beádi Pökä Ni**

Mōc ikeye na wuanyia vidiyo nu nninyeni mvob caw caw
OZUMALEDIYÉ 39 yl nu ni, skani ndwileyel eyi anzenyil kó Sa
Okula Enyia Anyunilele Daabaa! buuku yl nu wó jw.org zu

Ke Ikeye Na Ye Nwu ladı Wä Nyaminiä Anyi Zu a?

Tuá enlinle be mōc̄a tawā cōc̄e mōc̄a isiyeyiye yil ga ma ikehla sukuulu nwu mfonyini kila. Ibiyia yil na ikila sō kees yil ntali anyi ti. Eyi tma kuakula yil ti pōkō na tma mmenii mwōlā nwu yil kees yil awonulā bekila yil bōwō baaba paa. Cōz̄ la ye Gyehova, ye Zl mōc̄ idp̄ yil nū pe kees ye nwu ti wä nnwōnlami cōfūā nu, ye edindēl, ye nzunzunlye nū nyeliyē munwala nu a. Se yema ye nwu ti a, yeniyia cōz̄la mfasu na ihye Gyehova animinyiamti sō.

1. Ke Ikeye na ye nwu ladı wä nnwōnlami cōfūā nu a?

Gyehova ika ikile ye kees: ‘**Yeyé nwanzanwanza-nza.**’ (1 Pita 1:16) Se yekēye nwanzanwanza a, meyil tse kees yema ye nwu ti wä ye ebilawōlē nu nnwōnlami cōfūā nu. Se yekehile kees ye nwu ti wä nnwōnlami cōfūā nu a, tse kees yebiyia exile bela, yema ye ntali, ye awudo nū ye kaalit sō nwu ti na yesiyeyiye yil kīnluma. Sa yekula sō yebowa ma besiyeyiye ye Kundom Hōclu. Se yekōl cōz̄la yema ye nwu ti wä nnwōnlami cōfūā nu a, ihye Gyehova animinyiamti.—2 Kōlentimaa 6:3, 4.

2. Se ye nwu ikeđi a, minla nninyeni ye tse kees yepu a?

Bayibolu ihye ye ezizibē kees “**yewowó ye nwu wä nnwōnlami nū sunzuma cōfūā nu evinli bela nwu.**” (2 Kōlentimaa 7:1, NWT) Meti yebō mmōdilni kees, yekōhwī ye nwu wä dīye bela mōc̄

ikeħula ikezike ye eniiwudo yil nū ye adwini nwu. Isse kees ye nzunzunlye tsa Gyehova anyi, meti yebō mmōdilni kees yelōdwini ndwini nninyeni tanu nwu. (Ndwomi 104:34) Yebō mmōdilni sō kees yelēkā ndenli evinli.—Kunga Kolosiyimaa 3:8.

Minla dīye fuls sō ye ikehla ikema ye nwu iko-gua evinli wä ebilawōlē nū nnwōnlami cōfūā nu a? Nninyeni be tawā ekeni mōc̄ ikehla ikezike ye eniiwudo yil. Meti yēánlu nnuno tanu dīkees wii, sigħelieti, snof nū nnuno tanu azuljetu mōc̄ mmenii fa de be anyi nū. Cōz̄ mōc̄ yeyeg nū, tma yeniyia pōkōdil baaba na tma yeda yil ali kees yebu nnwōnlami. Yebō mmōdilni sō kees yekōhwī ye nwu wä nyeliyē tanu dīkees ye nwu mōc̄ yekōgħulu ma ye nwu ikeġa nū ponogħiati nwu na ama ye ebilawōlē nwu ladı. (Ndwomi 119:37; Efisiesimaa 5:5) Ila azu kees yekeyiaki cōz̄ subani tanu eyimmo, naasō Gyehova ikehla ikeħowwa ye ma yekeyiaki.—Kunga Aylzaya 41:13.

S U M Á S Õ M A A

Sumá kezimc se yema ye nwo tı a, ihye Gyehova animinyiamı nı kezimc yekcohö yekediyia nyelue tanı azulctu sü.

3. Se ye nwo tı wɔ nnwunlamı ɔfuā nu a, ihye Gyehova animinyiamı

Se yekila mmela mɔc Gyehova iwa imanlı Yizilayamaa nı a, ima yenwo kezimc nnwunlamı ɔfuā nu anwudile nwo hyinya yı paa. **Kinga Ekişadçısı 19:10** **nı 30:17-19**, na akö bozunzú ndwo-kçiziale eyimmɔ nwo:

- Mınlı ɔhuanc zu ye ehelele ndwoko eyimmɔ bowa ye ma yenwo kezimc Gyehova bu nnwunlamı ɔfuā nu anwudile a?
- Mınlı ye ɔkohula ekeye eçile bela ma wo nwo lkeđi wɔ nnwunlamı ɔfuā nu a?

Ide mmılı nı mmcdinliwɔle na ama abiye yı nwo lađi. Naasü lávalı nwumc dika mɔc yeda, ke yedii ehyinya anzenyıl yewa ozukua nı, sa yekula yema ye nwo tı. **Yı VIDIYO nı**, na akö bozunzú ndwokçiziale eyimmɔ nwo.

VIDIYO: Nyamınıl Iđo Mmenii
Mɔc Bɔ Nwo Tı (4:10)

- Se yedi nninyeni mɔc yefə yedi dasile nni na yema nwumc tı a, mınlı ɔhuanc zu ye lkema békəhamnu Gyehova a?

Gyehova kohula kowuwa ye ma yekeyiaki nyelue tanı bela

4. Yiakí subanı tanı

Se ɔnu wii, sigeleri, çtwı snof anzenyıl nnuno tanı mwolc ɛfa ede wo anyı a, ɔkownu kee ilá azi kee ekeyiaki ɔzɔ subanı tanı nı. Mınlı ye ɔkownowa wo ma ekeyiaki a? Dwınlındwınlı kezimc ɔkohula lkeha wo nı nwo. **Kinga Matiyu 22:37-39**, na akö bozunzú kezimc wiinlonle, sigelerinlonle, snofhwınlı anzenyıl nnuno tanı mwolc unlonle ɔkohula lkehá . . .

- ɔkownovalı mɔc abiye nı Gyehova wɔ.
- yı mmusunwamaa nı bezabę mɔc bebike yı.

Yé nhılyeleye fa kō tiyia subanı tanı be.* **Yı VIDIYO nı**.

VIDIYO: Kezimc Yekohye Ye Nwo Zu
(2:47)

Kinga Filipımaa 4:13, na akö bozunzú odwokçiziale eyi nwo:

- Se abiye ye nhılyeleyeba bɔ mpayı, isuma Bayıbulu, na lko asafu ayiyialıye a, ke ɔkohula ɔkownowa yı ma ikeyiaki subanı tanı a?

* Odwoko mɔc ise "Kezimc Ekeyiaki Sigelerinlonle" mɔc lwo ozumaledye eyi yı Pibé Sömaa ɔfuā nı, ikilehile nninyeni azulctu mɔc abiye kohula keye na ama iayiaki sigelerinlonle nı nu.

5. Kū tiyia nzunzunlīye nii nyelīye tanl

Kinga Kolosiyamaa 3:5, na akū bozunzú ndwokōyiziale eyimmo nwo:

- Ke iye mōc yēnwo kēe ponogulafi, nna nwo ndwoko mōc bēfa bōnwā nii enii mōc igvil yl nwo ma yl nwo tba nii, tdi dīye evinli wō Gyehova anyl zu a?
- Kezimō Gyehova ikilaa ɔhuani kēe ye nwo tkeđi nii, ekila a, nŷelēbe wō nu a? Mūnla ti a?

Kilá kezimō ɔkōhō ekediyia nzunzunlīye tanl. [Yé VIDIYO ni.](#)

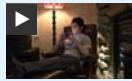
Gyisesi lvali ndianwo be ilili egyma lva ihileli kēe, lse kēe yeminyia ye nwo yēye dīye titili be na ama ye nwo tadi. **Kinga Matiyu 5:29, 30**, na akū bozunzú odwokōyiziale eyi nwo:

- Wō ɔkīhyi nii, nii Gyisesi lēkā kēe yebila ye nwo, mfomi nii tpe kēe ikile kēe yewō mmōdini kēe yekēye ye ɔhawo yl nwo dīye be. Mūnla pōkō ye abiye kōhula kezi na ama labu nzunzunlīye tanl a?*

Se ɔccō mmōdini kēe ɔkōhō ekediyia nzunzunlīye tanl a, mēyil nwo kēe, Gyehova anyl lsc mmōdini mōc ɔbc nii paa. **Kinga Ndwmomi 103:13, 14**, na akū bozunzú odwokōyiziale eyi nwo:

- Se ɔccō mmōdini kēe ɔkōhō ekediyia nzunzunlīye tanl a, mūnla ɔhuani zu ye ɔhēlēle odwokō eyi tbowa wo ma ɔnwō kēe lse kēe eminyia wo nwo a?

* Mōc lkeđa ekenya mmōwalye na ama woayiaki wo nwo mōc ɔgūlo ma wo nwo tba nii, kilá “Ke lkeye Na Miayiaki Mo Nwo Mōc Mōgulio Ma Mo Nwo tba Ni a?” mōc Ndwmō Mōc Mmlantye Nii Nyedēke Bebizia—Munwalye Mōc lkeđowwa Be, Čfuā 1, yi ti 25 nii.

**VIDIYO: Yé Dīye Mōc lkeđa
Wo Nwo lkeđi (1:51)**

Se esia ɔkō eyē dōkō a, mēyil iāhile kēe wo sa iziye azl!

Ikōhula lkeye mēlekē kēe ekenya adwīnli kēe, ‘Ml sa ziyē azl, meti ma modu ml adwīnli nu.’ Naasō dwīnindwīnli eyi nwo: Sa abiye ituu tōlōnwa na se ipoli lsc azl a, mēyil iāhile kēe lwi anzēnyi lse kēe isia lki iba yl tu dōkō. Meti, se esia ɔkō eyē dīye mōc ɔbōc mmōdini kēe ekeyiaki a, mēyil iāhile kēe wo evēlye lyē mbuanlt. Na tābība mmōdini mōc ɔwō daada nii sō wō ɛkenli. Sa ikula isi kēe yekezia yekeye dīye mōc yebōc mmōdini kēe yekeyiaki nii. Māma wo padi ikolō! Iluwa Gyehova yl mmōwalye zu nii, sa ɔkula eyiaki nyelīye tanl nii.

ABIYEMMÖ BEKĀ KĒE: “lhalı ml kē, mulškula mikeyiaki.”

- Mūnla ɔhēlēle odwokō ye ɔkōhula ekēva ɔkōwowa enii kō nii yl ma lkeđowwa kēe, iluwa Gyehova yl mmōwalye zu nii, sa ikula iyaki nyelīye tanl a?

3TCMCCKA YI

Se yëma ye nwü tü wü nnwunlamü çfuā nu, ye adwintu nu, nü ye nyelüye nu a, imä Gyehova anyü de.

Ke Okowuwa Ekeze a?

- Münla ti mocc ihyinyia paa këe yëma ye nwü tü a?
- Ke ikeye na wuama wü nwü lađu wü nnwunlamü çfuā nu a?
- Ke ikeye na wuama wü nzunzunlüye nü wü nyelüye nwü lađu a?

Eyile mocc yewielie dileyezumanle nu

Butayi

- Siä Gyehova ma lwoowa wü ma cewüne wü ebeławacé yü çfuā ihyinyia këe çeo mmcpüni otu mrobuti wü nu na ama wü nwü lađi.
- Butayi mvölo:

P I B É S Ü M A A

► 3:01

Se edü ehyinyianii po a, münla nninyeni ngylkii ngylkii be ye əkchöla ekeye na ama wü nwü lađu wü nnwunlamü çfuā nu a?

Pöködile Nu Anwadile—Sale Nwu Wuwule

Kunga nninyeni mocc eyë a, ikeye ekeyiaki sigelełtülönle.

“Kezimä Ekeyiaki Sigelełtülönle” (Awake!, May 2010)

Kilá mocc izü ponogüfihilale nu iba.

“Ponogüfili—lha Adwintu Anzenyu láha Adwintu?”
(Öwlenüle Ayanı, August 1, 2013)

Nü benyia be ihila ponogüfili nköö ma thalti yü ekeni, kilá mocc lwowahlü yü ma iyakili.

“Mı Sa Ziyeli Azı Mbomu Sömaa Ansaana Mibayıki”
(Öwlenüle Ayanı No. 4 2016)

Mocc ikeye na wuanyia vidiyo nü nninyeni mvölo mocc tawü
OZUMALEDİYE 40 yi nu ni, skanı ndwiyelé eyi anzenyu kó Sa
Okula Enyia Anyuñilele Daabaa! buuku yi nu wü jw.org zu

Mìnla Yé Bayıbulo lkā lfal Nna Nu Nkitanwolile Nwu a?

Mmenii sõmaa be anyi tõonli nwoomä këe bëkehä nna nu nkitanwolile nwo odwoko. Naasü, se Bayıbulo lkää nna nu nkitanwolile nwo odwoko a, lkä yl penyi naasü lyec wä annpidi chuanzi zu. Yenyia mäc lkä nu zu mfasu na ntlyasi wä numo. Gyehova ye iwaoli ye a, meti izi diye mäc idl baaba imä ye. Ikile nninyeni mäc yeyë a, lkema yekozö yl anyi nu mäc lkema ye anyi ikele daabaa.

1. Kë Gyehova bu nna nu nkitanwolile ise a?

Nna nu nkitanwolile idl akyedl mäc izü Gyehova yl eke. Ipre këe benyia nu baale mäc begyia nkötunyye yé benyia numo kyefuä a. Akyedl eyi láma agyiahunlumaa bëwo nnuuakula la mfomi imä benyia onuwä chuanzi bëda cïlëse nuu nyänliidile mäc bëwo bëma bë nwo nu ali wä anyinliilele chuanzi zu. Eyi ti ye Nyamini Odwoko lkä këes: "E nuu wo yl mäc egialü yl wä wo mmilantiyé mmili nu nu be anyi ilé" yl a. (Eglesiawule 5:18, 19) Gyehova ikilaa chuanzi këe Kilisinyian agyiahunlumaa bekeli nchuanle bëkema bë nwo na ama bëadunli agyiahunli mmela yl. —Kunga Hibulumaa 13:4.

2. Mìnla ye le adwomanlwälë a?

Bayıbulo lkä ikile ye këe 'adwomanlwälëmaa bëlökä Nyamini Bulombunlilile yi nu.' (1 Kołentumaa 6:9, 10, NWT) Bezabé mäc bëheleli Bayıbulo yl wä Giliki nu nu bëvali odwokçoboko por-nei'a ye bëva behileli adwomanlwälë tu a. Nyelüye mäc iküla por-nei'a nwo nu ebiye ye le (1) nna nu nkitanwolile mäc iküla por-nei'a wä cïlëse mäc belékyialt be avinli*, (2) mmenyia mäc be nu mmenyia da, nu mmaale mäc be nu mmaale da yee (3) mmenii mäc be nu nnamü da. Se yetwë yé nwo wä "adwomanlwälë" nwo a, imä Gyehova yl anyi ide na iebuwa yezayae sü. —1 Tesalonikamaa 4:3.

* Mäc iküla eyi nwo ye le nna nu nkitanwolile azulüto, benyia yl mmenyia anzenyü baale yl azi mäc bëtavü, abiye yl medä mäc bëfa nu benyia yl mmenyia anzenyü baale yl azi mäc bëfa bedi eyele wä chuanzi mäc lávata zu.

S U M Á S Õ M A A

Kilá kezimc əkchüla əkchüwí wó nwo wó caw nwo na kila kezimc as caw ebila caw nwo caw la ekenyia caw mfasu.

3. Giandí adwomanlwóles

Beniya nchuanlevenoč be mōc bōföle yí Dwosefi minyianl yí nwo kēe lēfa yí nwo ikowula adwomanlwóle nu. **Kinga Gyenesisi 39:1-12**, na akō bozunzú ndwokçiziale eyimmó nwo:

- Münla ye ihyeli Dwosefi ezizlbe ma iğandi-nli a?—Kilá nkyikyemi 9.
- Asü osunzu kēe Dwosefi izili pökoba a? Münla ti a?

Münla əhuanlı zu ye mmilantiyé nli nŷedekə bōkchüla bokozumazuma Dwosefi na bəagliandi nna nu ebilazikeler wó nne a? **Yí VIDIYO nu.**

VIDIYO: Twí Wu Nwo Wó Ebilazikeler Nwo (5:06)

Gyehova tpe kēe ye munwala yetwí ye nwo wó adwomanlwóle nwo. **Kinga 1 Kəlentimaa 6:18**, na akō bozunzú ndwokçiziale eyimmó nwo:

- Münla bwabüle azülctü ye sa tıkla tma abiye tfa yí nwo iwula adwomanlwóle nu a?
- Ke ikeye na wuahula wəagliandi adwomanlwóle a?

4. Sa əkula ctwí wó nwo odwohilale nwo

Münla ye 1kchüla 1kema 1keye si kēe əkchüwí wó nwo wó odwohilale mōc ifali adwomanlwóle nwo a? **Yí VIDIYO nu**, na akō bozunzú odwokçiziale mōc ili ekeni nli nwo.

**VIDIYO: Duwa Bayıbulu
Eşingale Zu Kő Tiyia
Odwohilale (3:02)**

- Mmili mō eliyema mōc tawá vidiyo yí nu txa tñwoni kēe iákila bwó a, yí nzunzunlyé nli yí nyeltye lēma ikeli yí yí nchuanle nli, münlä ye tye a?

Kilisinyiamaa mōc bedi nchuanle po tye a, tye si tma be kēe békema bo nzunzunlyé nwo 1kedi. Ke ikeye na wuabu kēe əkdwıñındwıñ nninyeni mōc ifali adwomanlwóle nwo a? **Kinga Filipimaa 4:8**, na akō bozunzú ndwokçiziale eyimmó nwo:

- Münla nninyeni ye tse kēe yedwıñındwıñ nwo a?
- Münla əhuanlı zu ye Bayıbulu eşingale nli Gyehova yí ɔzomıñle mōc yekewa ye nwo yekowula numo nli 1kewowa ye ma yekchüñ yekediyia tanı nwo odwohilale a?

5. Yenyia Gyehova yí mmela zu mfasu

Gyehova izi mōc̄ iđi baaba imá ye. lkā mōc̄ se yeyé a, lkema ye ebulawōc̄e nwo kedi nū mfasu mōc̄ yekenyia wō oczwō. **Kunga Eχελewule 7:7-27 anzeniyu yí VIDIYO ni**, na akō bozunzú ndwokçiziale mōc̄ ili ekēni nū nwo.

VIDIYO: Mōc̄ Izí Nyelēbe Ni (9:31)

- Ke tyeļi mōc̄ abiulantīye nū iħċi iđċi odwohilale nu a?—Kilá Eχελewule 7:8, 9.
- Kemo Eχελewule 7:23, 26 kile ni, adwomaniwōc̄e lkula imá odwokc̄ tanu ito abiye. Se yetwī ye nwo wō adwomaniwōc̄e nwo a, minla ndwokçizibé ye yeléiyia a?
- Se yema ye ebulawōc̄e nwo tu a, minla ċħuanu zu ye lkema ye anyi ikele daabaa a?

Abiyemmo bosunzu kēe mōc̄ Baylēbōlu lkā ifali mmenyia mōc̄ be nū mmenyia da nū mmaale mōc̄ be nū mmaale da nwo ni, ikile kēe Nyamunlt idī ċċele. Naasō Gyehova ye le ċċele Nyamunlt ni, ipre kēe abiyela anyi ide daabaa. Se yere kēe yenyia anyinlielē daabaa a, meyi ni isse kēe yefā yl mmela yebō ye ebla. **Kunga 1 Kċelentimaa 6:9-11**, na akō bozunzú odwokçiziale eyimmo nwo:

- Asō mmenyia mōc̄ be nū mmenyia da nū mmaale mōc̄ be nū mmaale da ni nkō la ye Nyamunlt pe kēe yetwī ye nwo wō nūmō a?

Se yere kēe yesso Nyamunlt anyi a, isse kēe ye munwala yeyé nzinzanliye. Asō mfasu wō cō cō mōc̄ yekęye ni zu a? **Kunga Ndwomi 19:8, 11**, na akō bozunzú ndwokçiziale eyimmo nwo:

- Ekila a, Gyehova yí mmela mōc̄ ifali ebulawōc̄e nwo ni, ntlyasi wō nu a? Minla ti a?

Gyehova iwuwa mmenii sōmaa ma bexa yl mmela mōc̄ ifali ebulawōc̄e nwo ni bexx egyma. lkħulha lk̄owwa wozawu sō

ABIYEMMO BEKĀ KΞX: “Abiyela mōc̄ eres yl ni sa ċkulha ε nū yl da, mōc̄ ihyinyia ye le kēe bezabé anwī yl bċċa cō nwo.”

- Minla ye ekeħħa a?

3TCWCCKA YI

Nna nu nkitanwolile idu akyedi mōc Gyehova iwa tma ohune nū εyile kēs bēva bele bē anyi.

Ke Okowuwa Ekeze a?

- Nyelüye mōc ikiula adwomanlwac-
le nwo ni, ebiye ye le mūnla?
- Mūnla ye ikoawwa ye ma yekchwi
ye nwo wō adwomanlwac-
nwo a?
- Se yefa Gyehova yi mmela
mōc ifali εbilawcōl nwo ni yeyeg
egyima a, mūnla mfasu ye
yekenyia wō zu a?

Eyle mōc yewielie dīyεzumanle nū

Butayi

- Fā εhelele odwokō əkū anzenyu
anwī wō ozumalediyε eyi nu tiā
wo ti nu na tawawa wo ma
woahwī wo nwo wō adwoma-
nlwacōl nwo odwohilale nwo.
- Butayi mvolo:

P I B É S Ú M A A

Kilá sianti mōc Nyamunli pe kēs
benyia nū baale bekya ansaa-
na beawowa beawowa nū.

**“Mūnla Ye Baytbulu lkā
Ifali Mmenii Mōc Belékyial
Naasü Bēda Kēe Agyia-
hunlmaa Nū Nwo a?”** (Ndwokō
zu jw.org cōw)

Baytbulu ikilehile kēs mmenyia
mōc be nū mmenyia da, nū
mmaale mōc be nū mmaale
da ni idibē. Sumá sianti mōc
eyi iāhile kēs lse kees yētan
cōc mmenii nū.

**“Asō Mmenyia Mōc Be Nū
Mmenyia Da, Nū Mmaale
Mōc Be Nū Mmaale Da
Nū Idi Tanl a?”** (Ndwokō
zu jw.org cōw)

Kilá kezimō Nyamunli yi mmela
mōc ifali nna nu nkitanwolile
nwo bō ye nwo banl.

**“Asō Benyia Yi Mmenyia Nū
Baale Yi Azl Mōc Betavl Nū, Idi
Nna Nu Nkitanwolile a?”**
(Ndwokō zu jw.org cōw)

Wō ozumaledwonye cōc ise
“Betalti Annidi Ali Behileli Ml” yi
nu nū, kilá mōc thanlı benyia be
mōc i nū mmenyia da ni ma
tzinzanlı yi εbilawcōl ma tzolı
Nyamunli anyi.

“Baytbulu lsınza εbilawcōl”
(Cwienule Ayani, April 1, 2011)

Mōc ikeye na wanyia vidiyo nū nninyeni mvolo cōc
OZUMALEDIYΕ 41 yi nu ni, skani ndwiyεlε eyi anzenyu kō Sa
Okula Enyia Anyunlilelε Daabaa! buku yi nu wō jw.org zu

Mìnla Yε Baylbulu lkā lfalı Sigyalile Nii Agyiahonlu Nwu a?

Wɔ nnika be nι, mmenii bedi bedi kεs se abiye yι anyl iköhula ikele a, gyisε ikyia. Naasõ, kε agyiahonlumaa munwala yε be anyl ide a, yεs ke asigiyamama munwala yε be anyl iále a. Nöhuanle odwokɔ yε le kεs, Baylbulu lkā kεs sigyalile nii agyiahonlu munwala tdi dlye baaba mɔc izñ Gyehova εkε.

1. Mìnla mfasu yε lwaç sigyalile zu a?

Baylbulu lkā kεs: “**Beniya mɔc igyia baale mɔc izi yι asuwa nι, lyε dlye baaba. Naasõ mɔc ilékyiali ebiye nι lyε dlye baaba tdele mɔc igyia ebiye nι.**” (Kunga 1 Kölentlumaa 7:32, 33, 38.) Mìnla ɔhuani zu yε abiye mɔc idii sigyia ni “lyε dlye baaba” tdele mɔc igyia ni a? Kilisinyiamaa asigiyamama béní ohune anzenyu εylε mɔc tse kεs bekila yι, eyi ti bɔcwɔ fanwudi súmaa. Ke ndianwu nι, bo nu be kula tele bɔc ɔzöminle nu wɔ ɔhuani mɔc lyε anyinlilele zu, ebiye yε le kεs botudu ahuanl bɔkɔ nnika mwul bɔkɔ beka odwokɔba yι. Mɔc ihyinya baaba paa nι, ima beniya mmil súmaa befa bebike Gyehova.

2. Mìnla mfasu yε lwaç ɔzul kεs abiye ikeyia wɔ mmela ɔhuani zu a?

Dikεs sigyalile nι, agyiahonlu sõ wɔ yι mfasu dlye. Baylbulu lkā kεs “**mmenii anwī tdi baaba tele ɔkɔ.**” (Odwokɔhanlevolɔ 4:9) Odwokɔ eyi tdi nöhuanle paa wɔ Kilisinyiamaa mɔc befa Baylbulu eginalezu-ndwokɔ bεye egyma wɔ be

agyiahonlu nu. Se mmenii anwī bekyia wɔ mmela ɔhuani zu a, bɔcwɔ bɔc nwukävols anuhuba kεs bɔkɔla yι, bekeli yi nni na beahila yι. Eyi ti, ima bεti nyanyi kεs bɔcwɔ banlwɔle betela mmenii anwī mɔc belékyiali naasõ beda kεs agyiahonlumaa ni. Na agyiahonlu ima nnwuakula mɔc bɔkɔwu be nι sõ nyia banlwɔle.

3. Ke Gyehova bu agyiahonlu ise a?

Mmili mɔ Gyehova hylyele agyiahonlu mɔc ili bɔmonli nι, ihanlı kεs: “**Beniya ikeyiaki yι papa nι yι maamι na lava yι nwo lahc ɔavuamι yι yι nwo na bεayε nnwunlamι ɔkɔ.**” (Gyenesesi 2: 24) Gyehova tpe kεs ohune nii εylε bɔcwɔ bɔc nwo na bɔkɔ ɔzul bɔcwɔ nu bɔcwɔwa mmili tindilni mɔc beda azi ni. Se bo nu ɔkɔ tbc adwomanli a, yε Gyehova ima ɔhuani kεs bɔkɔla beyiaki agyiahonlu a. Wɔ ɔzul bɔwabile yι nu nι, Gyehova ima ohune anzenyu εylε mɔc yι nwo íni odwokɔ ɔhuani kεs ikezi pɔkɔ kεs ikeyiaki agyiahonlu anzenyu iléye ɔzɔ.* (Matiyu 19:9) Gyehova láma ɔhuani kεs Kilisinyianli ikeygia mmaale anzenyu mmenya anwī anzenyu mɔc ibi ɔzɔ.—1 Timoti 3:2.

* Kilá Awieltye Ndwoke 4 mɔc lfalı agyiahonlu mɔc bεtidi numo wɔ mmili mɔ bo nu bela tibɔli adwomanli nwo nι.

SUMÁ SÜMAA

Sumá kezimc əkəhüla ekema wu anyl ikele na wuama Gyehova sō yl anyl iale mmil mō edii sigyia anzenyu egyptia nū.

4. Fá wu sigyialile akyedl nū di egyptima bwac

Nū Gyisesi bu sigyialile kēs idl akyedl. (Matiyu 19: 11, 12) **Kingga Matiyu 4:23**, na akö bozunzú odwokçiziale eyi nwo:

- Mlnla əhvani zu ye Gyisesi tvali yl sigyialile izomlini yl Zl na twowali mmenii mvols a?

Kilisinyiamaa mōc belékyial nū, sa be anyl ikula ide mmil mō bəle be sigyialile bedii egyptima kēm Gyisesi lyel nū. **Yl VIDIYO nū**, na akö bozunzú odwokçiziale mōc ili əkən nū nwo.

VIDIYO: Asigyiamaa Mōc Bedi Nəhvani (3:11)

- Mlnla əhvani zu ye Kilisinyiamaa mōc belékyial nū, bəkəhüla bəkeva be sigyialile bekeli egyptima ma mfasu əkəxa zu a?

Ezi a?

Bayıbulu nū iahile ələbə pəkyi nōc lse kēs abiye inya ansaana iagyia. Naasō ihye ye eziżibē kēs, lse kēs abiye idikə kəbəmli kēs “idli kuakula dəkək.” Eyi ikile kēs lse kēs idikə kəbəmli kēs mmil mō nna nwo akənc mōc yi munwa lye sl mōc ikula ima abiye isizi abəkə tanlı nū ikodua numc, ama təhüla iazi pəkəba.—1 Kəlentimaa 7: 36, NWT.

Se bəfa əhənuwudo betiā nnam i cəmə tsənli bo nu bela yl anwuzizibə bə hə zu a, bo munwatiib bəkeve. Cz la ye se Kilisinyianii ikyia abiye mōc idl dedinii a, ikeyiyia atutul sōmaa wō yl agyiahonli nu

5. Pibé wu nəwəkāvul cəw nəxlebe nū

Abiye mōc ekegyia yl nwo pəkəzil nū, ikińla pəkəzil mōc nəwəm ihyinyia baaba paa mōc ekezi wō wō ebülawcile nu nū nwo. **Kingga Matiyu 19: 4-6, 9**, na akö bozunzú odwokçiziale eyi nwo:

- Mlnla ti mōc ińi kēs Kilisinyianii əpil yl nwo iko ikyia a?

Bayıbulu kəhüla kəwəwa wō ma əkənwa təs cəmə kēs əpibə wō abiye mōc ekegyia yl nū nwo. Mōc ińela ebiyela nū, pibə abiye mōc idl Gyehova.* **Kingga 1 Kəlentimaa 7:39 nū 2 Kəlentimaa 6:14**. Na akö bozunzú ndwokçiziale eyimmo nwo:

- Mlnla ti mōc ye əhənuw Kilisinyianii la ye təs kēs yekyia yl a?
- Se yekyia abiye mōc tələ Gyehova a, ekila a, ke Gyehova əkədli nəhanlı ikeze a?

* Wō nnuka be nū, awəvəl yl əpibə ohune anzenyu eyilə bəma bo nnwakula a. Wō əzəc bəwabul yl nū nū, awəvəl mōc bədwili bo nnwakula nwo nū di bəmonli kila kēs enii kō nū idl Gyehova, na ke yl ozukua anzenyu gyinabu mōc il a.

6. Bú agyiahonlú kemo Gyehova bu yi ni

Wó tutul Yizilaya ni, ni mmenia be duwa angumidi ohuanl zu yiaki bë yummä agyiahonl. **Kinga Malaki 2: 13, 14, 16**, na akü bozunzú odwokçiziale eyi nwü:

- Münla ti mōc Gyehova ikyi agyiahonluyakile mōc ígyi Baylbol zu a?

Yí VIDIYO ni, na akü bozunzú ndwokçiziale eyimmo nwü.

VIDIYO: Agyiahonl
—Nhyihyeleye Mōc Iwɔ Ekeni
Daabaa (4:30)

- Se egyia abiye mōc lázüm Gyehova a, münla ye okohola ekeye na ama wo agyiahonl tayé anyinilele a?

Agyiahonlizikel nü agyiahonluyakile una ohuns anzenyu eyile mōc yi nwü iní odwok nü nnwuakula ni beti eyeké sōmaa

EBIYE A, ABIYE IKEYIZIA KEE: “Münla ti mōc lse kee mikyia a? Ke mmenii anwí kohola kowowa wó mmil mō belékyial be a?

- Münla ye ekéhā a?

7. Fá Gyehova yi mmela mōc ifali agyiahonlú nwü ni ye egyptia

Ide mmepinawole kezile na ama abiye tava Gyehova yi mmela mōc ifali agyiahonlú nwü ni tawo yi ebila.* Naasü Gyehova iyila beza-be mōc beye czo ni. **Yí VIDIYO ni**.

VIDIYO: Sa Okula Efə Gyehova
Yí Mmela Mōc Ifali Agyiahonl
Nwu Ni Eyi Egyptia (4:14)

Kinga Hibulumaa 13:4, na akü bozunzú ndwokçiziale eyimmo nwü:

- Ekila a, ntiasi wó Gyehova yi mmela mōc ifali agyiahonlú nwü ni nu a? Münla ti a?

Gyehova ırbees kee Kilisinyiamaa keye bë agyiahonl nü bë agyiahonluyakile nwü kelesta iluwakes wó manlı sōmaa nu ni, ahanu yi mmela ırbe yi kee bekeye yi czo. **Kinga Tayitcsı 3:1**, na akü bozunzú odwokçiziale eyi nwü:

- Se egyia a, asü eva wo agyiahonl owula ahanu mmela tu a?

* Se nü abiye mōc elékyial yi da kee agyiahonlmaa a, kake kee, ke ekegyia yi anzenyu ekeyiaki yi ni idı wozawo wo pökzile.

3TCWCCKA YI

Sigiyalile nu agyiahonlì idì akyedì mòò lòò Gyehova yì ekeñi. Agyiahonlìmaa nu asigiyamaa munwala bë anyì kòhùla kele mmilì mò bële Gyehova yì mmela bedii egyma nu.

Kè Okowuwa Ekeze a?

- Mìnla ɔhvani zu ye abiye kòhùla këva yì sigiyalile keli egyma wò ɔhvani baaba zu a?
- Mìnla ti mòò Bayibulu lòò ikile ye kës yegiyá ye ɔhvunwomma Kili-sinyamaa nkö la a?
- Mìnla ye Bayibulu lòò kës abiye kòhùla kegyina ɔzòlì keyiaki agyiahonlì a?

Eyle mòò yewielì dìyezumanle nu

Bütayi

- Se eléfali wò agyiahonlì olówulalì ayanì mmela tu a, pibé ɔhvani mòò ɔkòhùla okoluwa zu ekeye ɔzò.
- Bütayi mwobò:

P I B É S Ú M A A

“Niibenya nu nkö” mòò yekeyia ni, kë yì tu ikile a?

“Ndwokɔxiziale Mòò Lòò Eχingalemaa Be Ekeñi”
(Owlenlìs Ayani, July 1, 2004)

► 11:53

Kilà vidiyo anwì mòò ikòhùla ikòwowa wò ma ekezi ɔkò baaba wò ɔhvunwale mòò ili agyiahonlì anyunu nu agyiahonlì nwo nu.

*Siyeziye Wò Nwo Ma
Agyiahonlì*

► 1:56

Kilà mòò ima eliyema beniya be itù nyànli kës, mòò Gyehova lva ima yì ni, itù bòòlì kòlìa itëla lva lwa cù aféli ni.

*Ni Mikilaa ɔhvani Kës Ikozuma
Nòhvulanle Yì Ni*

Mìnla nninyeni ze ye tse kës abiye isunzu nwòmò mmilì mò lòp kës itidì yì agyiahonlì nu anzenyu li iyiaki agyiahonlì a?

“Dí Mòò ‘Nyamìnli lhà lwa
Numò Ni’ Nni” (Owlenlìs Ayani,
December 2018)

Mòò ikeye na wuanyia vidiyo nu nninyeni mwobò mòò cawà
OZUMALEDIYÉ 42 yì ni ni, skan ndwlyelè eyi anzenyu kó Sa
Okula Enyia Anyunlilele Daabaa! buuku yì ni wò jw.org zu

Mīnla Yε Baylbulu lkā lfalı Nzā Nwu a?

Wā oyuwadī munwala nī, tsunī adwīnī mōc mmenii lē wā nzā nwu. lyē a, abiyemmo nū bō əhənwummo bō numc nō nzā. Abiyemmo sō beánlo kulaa. Abiyemmo sō bōnū nkōō ma be-nyia po. Mīnla yε Baylbulu lkā lfalı nzā nwu a?

1. Asō tdi tanī kēe yekonlu nzā a?

Baylbulu yī tādīndē itiyia nzanlonle. Mfomi se Baylbulu lkāā akyedī mōc Nyamīnī lva lma yē a, itinyia nzā lkīnla nwu. lkā kēe lva ‘nzā lma desanī ma yī ahonlīnī di felekō.’ (Ndwomi 104:14, 15) Na Baylbulu yī bōbō mmenyia nū mmaaleñ nōhuanlemaa be po mōc bōnlonlī nzā be anlima. —1 Timoti 5:23.

2. Mīnla fułodule yε Baylbulu tfa lma bezabé mōc bōnū nzā a?

Gyehova tundē tiyia nzā sömaa mōc abiye kōnlu nū nzanyianle. (Galatiyiamaa 5:21) Baylbulu lkā kēe: “Áma ɔkɔ ekuṇla bezabé mōc bōnū nzā sömaa nī bō nwu.” (Eğelēwulé 23:20) Meti se yesi pōkō kēe yekonlu nzā wā yē awudo po a, íni kēe yenū nkōō ma lkā kezimc yedwī, lma yē-

dīndelē nū yē nyelüye tye besabesa, anzenyil ma yepila yē nwu po. Se yeáhola yehye yē nwu zo wā nzā dudu mōc lse kēe yenū nwu a, nī meyl ikeye baaba kēe yekeyiaki tñlsonle kulaa.

3. Se abiye si pōkō kēe lkōnlu nzā anzenyil ilónu a, mīnla ti mōc íni kēe yetindē yetiyia yī a?

Kē abiye kōnlu nzā anzenyil ilónu nzā nī, tdi yezayi yī pōkōzile. Íni kēe yetindē yetiyia abiye mōc izi pōkō kēe lkōnlu nzā egylkū nī. Na ozo la sō yē íni kēe yehye abiye kēe tñlo nzā a. (Wulomimaa 14:10) Se yenū nzā na se ikelile mmenii mñvıl a, meyl yesi pōkō kēe yelónu kulaa. (Kinga Wulomimaa 14:21.) ‘Yeádwīnī yezayi nkōō yē bñwçyelē nwu, mfomi yedwīnī yē əhənwummo sō bō bñwçyelē nwu.’—Kinga 1 Kłlentumaa 10: 23, 24.

S U M Á S Ú M A A

Sunzú Baylbulu nu eginalezu-ndwokc mōc lēkawuwa wō ma ekezi pōkc kēe ɔkōnl nōzā anzenyil ɔlōnu, nūl dūdu mōc lēse kēe ɔnu nōw. Akū sū, se elē nzanlōnle nōw ndwokcizibē be a, kila mōc ɔkōhula ekēye.

4. Sí pōkc kēe ɔkōnl nōzā anzenyil ɔlōnu

Kē nū Gyisēl bu nzanlōnle ise a? Mōc lēkema ɔkōnwō munwaligē nū, sunzú nnwūánlīdīgē mōc ili bōmōnl mōc lēsl nū nōw kila. **Kinga Dwōcōn 2:1-11**, na akō bozunzú ndwokciziale eyimmō nōw:

- Mūlā ye nnwūánlīdīgē eyi lāma yēnōw yefal kezimō Gyisēl bu nzanlōnle nūl bezabē mōc bōnu nōzā nū nōw a?
- Kēmō Gyisēl lātindē itiyia nzanlōnle nū, ke lēse kēe Kilisinyiamaa bobu bezabē mōc bōnu nōzā nū bese a?

Naasō, nōwomō ɔhuani mōc Kilisinyianii be lāw kēe lēkōnl nōzā nū iāhile kēe lēkōhula lēkōnl nōzā mmūl bela. **Kinga Eyzelwule 22:3**, na akō bozunzú kezimō bōwabīlē eyimmō kōhula kēhā pōkc mōc ekezi kēe ɔkōnl nōzā anzenyil ɔlōnu nū nōw:

- Ekehāā kaalī anzenyil elē mahyini be kēyeg eyima.
- Mmūl mōc eżitnez.
- Dōkita lhā ihile wō kēe áma ɔnu nōzā.

- Lye lā lāma wō kēe ekēhye wō nōw zu wō nōzā dūdu mōc ɔkōnl nū nōw.
- Mmela lāma ɔhuani wō kēe ɔkōnl nōzā.
- Mmūl mōc ē nū abiyē mōc iyiaki nzanlōnle bōwā dīka be.

Asū lēse kēe ekye nōzā wō wō aylīfūlā anzenyil paati tu a? Mōc lēkawuwa wō ma ekezi pōkc nū, **yū VIDIYO nū.**

VIDIYO: Isé Kēe Mīfa Nōzā Mība Yū Tu a? (2:41)

Kinga Wulomimaa 13:13 nū 1 Kōlēntimaa 10:31, 32. Se bēkunga ehēlēlē ndwokc yū nōw ɔkō bela bowie a, bozunzú odwokciziale eyi nōw:

- Mūlā ti mōc se efa eginalezu-odwokc eyi di eyima a, lēkema Gyehova anyl kele a?

Kē Kilisinyianii be lēkōnl nōzā anzenyil ilōnu nū, lēlī yuzayl yū pōkcizile. Se lēlī nōzā po a, ebiye a, wō bōwabīlē be nu nū ikezi pōkc kēe ilēfa nōzā lēkēhā yī munwa

5. Sí nzā dudu mōc ākōnlu nū nwū pōkō

Sé esi pōkō kēe ākōnlu nzā a, kake eyi: lwo numo kēe Gyehova lādīndē itiyia nzanlōnle dīye, naasō lātindē itiyia nzā sōmaa nlōnle. Mūnla ti a? **Kinga Hoziya 4:11, 18**, na akō bozunzú odwokčiziale eyi nwū:

- Sé abiye nu nzā sōmaa a, mūnla ye lākōhula ikezī a?

Ké lākēye na yēahwī ye nwū wō nzā sōmaa nlōnle nwū a? Lse kēe yēnwū dudu mōc yēnu a lākōhula ikelile ye. **Kinga Eyelawule 11:2**, na akō bozunzú odwokčiziale eyi nwū:

- Mūnla ti mōc lse kēe yesi pōkō wō nzā dudu mōc yēkōnlu nwū a?

6. Sé ānu nzā sōmaa a, kē lākēye na wuayiaki a?

Kilá mōc lāwōwālī benyia be ma iyakili nzanlōnle sōmaa. **Yi VIDIYO nū**, na akō bozunzú ndwokčiziale ili ēkēnū nū nwū.

- Wō vidiyo yi nu nū, sé nū Dmitry lānū nzā inyia a, nū kē tye yī dīye ise a?
- Mmūlī mō nū īpē kēe iyakili nzanlōnle nū, ēkēnū la ye iyakili a?
- Aŷinzi nū, mūnla ye akō lāwōwālī yī ma iyakili nzanlōnle a?

Kinga 1 Kōlēntīmaa 6:10, 11, na akō bozunzú ndwokčiziale eyimmo nwū:

- Mūnla ti mōc nzanyianle lādī anylālībōlū odwokča a?
- Mūnla ye ikile kēe bezabē mōc bōnū nzā sōmaa anzēnyū nzanyianlemaa bōkōhula bēkēzīna a?

Kinga Matiyu 5:30, na akō bozunzú odwokčiziale eyi nwū:

- Wō sa mōc okodua ekediā nū ikile kēe ekeyiaki dīye be tyele na ama wōazō Gyehova anyi. Sé wōahwālā ēhye wō nwū zu wō nzā nwū a, mūnla ye ākōhula ēkēye na wōali īzvōlā a?*

Kinga 1 Kōlēntīmaa 15:33, na akō bozunzú odwokčiziale eyi nwū:

- Sé īfa wō nwū ībō mmenii mōc bōnū nzā sōmaa a, kē lākēhā wō ikeze a?

* Bezabē mōc nzanlōnle lāhīl be ēkēnū nū, bekehinyia mmōwālīye wō dōkītāmaa bē ēkē na bēahwālā bēayiaki. Dōkītāmaa sōmaa bēkā kēe, īnī kēe bezabē mōc bōwā nzanlōnle nwū ndwokčizibē nū bōnū nzā donwuu.

EBIYE A, ABIYE KEYIZIA KĒE: “Asū nzanlōnle lādī tanū a?

- Mūnla ye ēkēhā a?

VIDIYO: ‘Nū Mū Ebūlawālē lāvōnlu Mū’ (6:32)

3TCMCCKA YI

Gyeovah iwa nzā lma ye kēe yeva yele ye anyi, naasō tlinde itiyia nzā sūmaa nlonle nu nzanyianle.

Ke Okowuwa Ekeze a?

- Mūnla ye Bayibulu ikā ifalı nzā nwō a?
- Mūnla asianl ye iwa nzā sūmaa nlonle nu a?
- Se abiye isi pōkō kēe ikonlu nzā anzenyil ilónu a, mūnla ti mōc īni kēe yetlindé yetiyia yl a?

Eyle mōc yewielı dīyeyzumanle nu

Bütay!

- Se erē kēe cnu nzā a, di bōmūnli sunzu bōwabile yl nwō na si dōdu mōc lse kēe cnu nu nwō pōkō.
- Bütay! mvolc:

P I B É S Ú M A A

► 2:31

Ke ikeye na mmulantile nu ngedéke bəazi pōkō baaba wō nzanolonle nwō a?

*Ansaana Okonlu Nzā Ni,
Dwini Nnunum Cawaw*

Se eyiyiaa nzanolonle nwō ndwokozizibe a, kilá mōc okohula ekeye na wuava wuali czaic.

*"Kilá Wō Nzanolonle Bōwō"
(Cwienule Ayanl, July 1, 2010)*

Se Kilisinyanii be tnuu nzā a, asō lse kēe ipigya yl kōru tēc yl chōnwō yl dīye nwō a?

*"Ndwokoziziale Mōc Izō
Eylngalemaa Be Ekenl"
(Cwienule Ayanl, February 15, 2007)*

Wō odwokō mōc ise "Nl Mirkza Nzā" yi nu ni, kilá kezimo beniya be iyiakili nzā sūmaa nlonle.

*"Bayibulu Isinza Ebilawōle"
(Cwienule Ayanl, May 1, 2012)*

Mōc ikeye na wuanyia vidiyo nu nninyeni mvolc mōc caw
OZUMALEDLYÉ 43 yi nu ni, skani ndwiyelé eyi anzenyil kó Sa
Okula Enyia Anyunulele Daabaa! buuku yi nu wō jw.org zu

Asű Nyamirui Ide Ծլիւծակ Munwatii Itia Nu a?

Gyehova ipe kęe yede ye anyi wō ebilawče nu. Naasö Ծլիւծակ munwala ye yi anyi ideli nwü a? Ke yekęye na yeahula yeała Ծլիւծակ yewa yema Gyehova ni alı wō odwoko eyi nu a?

1. Minla ti mōc Gyehova iále Ծլիւծակ azulatu be itia num a?

Ikeye wo nnwuánlı kęe ɔkənwu kęe, Ծլիւծակ azulatu sōmaa így Bayibulu ehilehilele zu anzenyuu izü awuzumizümünlę nu. Ծլիւծակ eyi be zü awohwizümünlę nu, azunzuma ndwoko nu adwinti mōc mmenii belel yi kęe se abiye iwu a, ni ilowuli ni nu. Ծլիւծակ eyi be sō így dedi mbuanlı mōc meyil ye le kęe, se abiye tafá yi nwü iwula amannı be nu a, odwokə tanı be ikedü yi ni zu. (Ayizaya 65:11) Gyehova ibc yi azümivolo koko kęe: “Bəhwí bə nws wə bə nws. Máma mənłummmə bəfa be sa bəkā dlye mōc nwsom cə lädi ni.”—2 Kəlentimaa 6:17.*

2. Ke Gyehova iti nyamlı ise wō Ծլիւծակ mōc bəfa bəhye enii animinyiamı ni nws a?

Gyehova ibc ye koko kęe máma “yəfa ye nws yetiā desanii zu.” (Kinga Gyelimaya 17:5.) Ծլիւծակ be wō ekəni a, bəfa bəhye adumivolo

nü azogyiamaa animinyiamı. Bedi ebiye sō bəfa bəkake manlı be yi ndwiyele azulatu anzenyuu fanwodi be mōc beleli. (1 Dwɔčnu 5:21) Ebiye sō wō ekəni a, bəfa bəhye manlıyele okuwu anzenyuu ahyihyedü be animinyiamı. Se Gyehova iwu kęe yehyee mmenii anzenyuu ahyihyedü be animinyiamı, yi titili wō əhənənu mōc i nü. Yi apedü iáiyiya zu a, ke ikedü nyamlı ikeze a?

3. Minla nyeliye ye lama Gyehova ide Ծլիւծակ be itia nu a?

Bayibulu tindę tiyia “nzanlıunle sōmaa sōmaa, paati mōc yi tu ye begyabegyia, [nü] nzanlıunlemaa bə əhənənuvalı.” (1 Pita 4:3, NWT) Wō Ծլիւծակ be tu ni, iluwakęe mmenii bəahula bəhye bə nws zu ni ti, lama bəfa bə nws bowula adwomaniwče nu. Se yepre kęe yekəni ɔzulę yeyę Gyehova yi əhənənu a, tse kęe yetwı ye nws kulaa wō ebilawče eyimmə mōc nwsom cə lädi ni nws.

* Kilá Awieltye Ndwoč 5 na ikemə ɔkənwu kezimč ekęye wo dyę mmılı mō bedii ɔlubo be ni.

S U M Á S Ú M A A

Kilá kezimc əkchula ekema Gyehova anyl ikele iluwa pökə baaba məc ifalı əlvəbəliləs nws məc ekezi nü.

4. Pó əlvəbəliləs azulətu məc iáhyə Gyehova animinyiamı

Kinga Efisəsimaa 5:10, na akö bozunzú ndwokçizialə eyimmo nws:

- Mınla ye lse kəs nwsomc ihyinyia ye mmili mə yesii pökə kəs yekeli əlvəbə be nü a?
- Əlvəbəliləs azulətu ehinla diye ye ita iköli zulə wə dika məc eda nü a?
- Asö Gyehova anyl ideli əzə əlvəbəliləs azulətu yü nws a?

Ke ndianwu nü, asö ozunzu məc Bayılıbulu ikā ifalı awəbəçile məc bedi nü nws a? Bayılıbulu iáhə Gyehova yü sümılvolu məc ilili awəbəçile nws odwokə, naasö ihanlı mmenii anwı be məc nü beázömlü Yü məc belili be awəbəçile nws odwokə. **Kinga Gyenesisi 40:20-22 nü Matiyu 14:6-10.** Na akö bozunzú ndwokçizialə eyimmo nws:

- Mınla ye izili wə awəbəçilelile eyimmo tu a?
- Wə ehelələs ndwokə eyimmo nu nü, se ekila a ke Gyehova itü nyənli ise wə awəbəçilelile nws a?

Ebiye a ekeyizia wo nws kəs, ‘Se mifə mu nws muwula awəbəçilelile anzənyu əlvəbəliləs azulətu be məc ígyi Bayılıbulu zu nu a, ke ikehə Gyehova ikeze a?’ **Kinga Ekisadəsu 32:1-8.** Akö, **yü VIDIYO nü** na bozunzú ndwokçizialə eyimmo nws.

- Mınla ti məc lse kəs yebə mmədini yənwü nninyeni məc Gyehova ide itiā numo a?
- Ke ikeye na yəayəs əzə a?

Məc ikeema əkənwu kəs Nyamınıl anyl iáleli əlvəbəliləs be nws

- Igyi awohwi ehilehileləs zu a? Məc ikeema əkənwu eyi nü, pibé dika məc iző.
- Asö bəfa bəhyə mmenii, ahylyedl, anzənyu manlı ndwilyelə be animinyiamı a? Yəhyə Gyehova animinyiamı yetəla diye bela na yede yedi kəs meyli yə ikeli oyuwadi yü ndwokçizilə nws egyma a.
- Asö amannı nü nyəliyə məc təvəamlı nwsomc nü i nü Bayılıbulu iyiyia a? Lse kəs yekeli əzələ yəmə yə nws itü wə ebləwəle nu.

**VIDIYO: Əlvəbəliləs Azulətu
Məc Nyamınıl Yü Anyl iáleli
Nwsomc (5:07)**

5. Buwa mnulč ma bōnwu mōc ede edi

Se abiye ihyee wu kēs evá wu nwu owula ɔlubolile be mōc Gyehova iále itiā numč nu a, iyé a ilá azl kēs ekēhā kēs eléye. Si abutali na duwa nqelēbe ɔhuani zu kilehile wu pōkōzile nu kile yl. Se erp kēs ekila eyi nwu ndianwu a, [yí VIDIYO nl.](#)

Kinga Matiyu 7:12, na akū bozunzú ndwokçiziale eyimmo nwu:

- Kēmč ehelēle odwokč eyi ikile nl, asū ikeye baaba kēs ekēhā ekehile wu mmusunwamaa mōc bēdi dedimaa kēs máma bedi ɔlubol be a?
- Minla ye ɔkħħola ekēye na waħama wu mmusunwamaa mōc ē nūl be lóbč numč keli ɔlubol be nl, beadl nqanlı kēs elanwu la cōd be na bōtu bōlu bema wu a?

VIDIYO: *Duwa Nyelzebe
ɔhuani Zu Kilehile
Wu Dedi Nu (2:01)*

6. Gyehova pe kēs ye anyl ide

Gyehova pe kēs ye nūl ye mmusunwamaa nūl ye ɔħċuwaomm yelbō numč yede ye anyl. **Kinga Odwokħħanlevu 8:15**, na akū bozunzú odwokçiziale eyi nwu:

- Minla ɔhuani zu ye ehelēle odwokč eyi tħma yenwu kēs Gyehova pe kēs ye anyl ide a?

Gyehova pe kēs yi mmenii bōbō numč bede be anyl. [Yí VIDIYO nl](#) na kilá kezimč ye amanlı amanlı ayiyialtye di eyi nwu dasile.

Kinga Galatiyamaa 6:10, na akū bozunzú ndwokçiziale eyimmo nwu:

- Asū tse kēs yedlik ma ɔlubolile be itwu ansaana ‘yeayę baaba’ yeħħamha mmenii a?
- Minla mmilli ye ekęx dley a, ikeħma wu anyl ikele paa a, asū tdi mmilli mō ɔlubolile be ti ye tse kēs ekęx dley anzenyli mmilli mō ɔzō wu ahħonlini nu ęgħejja ɔz a?
- Iy় a Gyehova Dasluvħamaa ebiyemmo bę́ye nhixxelye ma bo nnwuakula bede be anyl na békx dley bę́ye mōc be anyl tħala. Se ies nnwuakula a, minla nninnyeni ye ɔkħħola ekēye ekema bę́ye ma be anyl ikele a?

VIDIYO: *Ngyenvaliyele Mōc
Beda Yt Ali Wħi Amanlı Amanlı
Aiyiyialtye Tu (5:40)*

ABIYEMM C BEKĀ KĒS: “Dikha mōc ɔlubolile be izō tħej, iáhyinyia. Mōc iħyinyia ye l- kēs ē nūl wu mmusunwamaa nūl ɔħċuwaomm bċawċ numč bedee be anyl.”

- Minla ye ekēhā a?

3TCWCCKA YI

Gyeoha pe këe yé nü ye mmusunwamaa nü ye chomwuchomwam a nü ye anyi. Naasö lre këe yëtwi yé nü wü cöslilcöslülel yé anyi iáleli nüwü.

Kë Okowuwa Ekeze a?

- Mïnla ndwokä yé yeköhula yekëgizia yé nü mmili mä yëre këe yënuwü cöslööslile mä Gyehova iále itiä numo nü a?
- Kë ikeye na yëawowü yé mmusunwamaa nü ye chomwuchomwam beadü yé pokozile mä tifali cöslööslile nü tu a?
- Mïnla yé tma onwu këe Gyehova lre këe yëde yé anyi a?

Eyile mäc yewielü díyezumanü nü

Bütay!

- Fá mäc ozuma yü pübelü cöslööslile siliçöslülel bedi wü dika mäc eda nü nu.
- Bütay! mvalo:

P I B É S Ú M A A

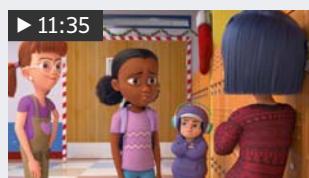
Kilá cöslööslile azulütu be mäc Kilisinyiamaa bëáli.

“Mïnla Ti Mäc Gyehova Dasivulümäa Beáva Bö Nwu Bowula Cöslööslile Azulütu Be Nu a?” (Ndwokä cäw jw.org zu)

Kilá sianti anla mäc tseyü ti yede yedi këe Nyamünlü iále awoböchilelile itiä numo.

“Mïnla Ti Mäc Gyehova Dasivulümäa Beáli Awoböchilelile a?” (Ndwokä cäw jw.org zu)

Se cöslööslile mmili be twu a, kila kezimö nnwuakula mäc Gyehova köhula këyez eda nü anyi.

Cöw Bulü Ma Gyehova

Kilisinyiamaa abomü abomü sömaa bezi pokä këe belédi Bulonyia. Kë betü nyänli bese wü bë pokozile yü nüwü a?

“Beniya Díye Be Mäc Itu Bulü”
(Öwlenülü Ayani, December 1, 2012)

Mäc ikeye na wüanyia vidiyo nü nninyeni mvalo
OZUMALEDİYÜ 44 yi nü nü, skanu ndwiyelü eyi anzenyü kó Sa
Okula Enyia Anyünlülel Daabaa! buuku yi nü wü jw.org zu

Mōc Ikile Kees Yégyi Čfuā Bela

Gyisesi ihilehileli kese yi aduwavulc yi “bēdi tanl oyuwadl eyi yi dīye.” (Dwɔɔnu 15:19) Eyi kile kese belékyina ĉfuā bela wō oyuwadl manlwule ndwokc nll kūne nu. Nōhuanle nu ni, ke mmili munwala ye lye mēlekē kese yelékyina ĉfuā bela a. Ebiye a eyi ti bēkezil yē. Ke yēkēye na yēágyinanl ĉfuā bela na yēaholc ozolc yēali nōhuanle yēama Gyehova Nyamnl a?

1. Ke nōhuanle Kilisinyamaa bobu enii yi ayanl bese a?

Kilisinyamaa bu ayanl yi. Kēm Gyisesi ihanl kese “mōc idl Siiza dīye ni, boduwá bēma Siiza” ni, cōc la ye yēye a. Meti yedi mmela mōc iwa manl yi nu ni zo, dīkēe ndwuliyē mōc yekoduwa. (Maaki 12:17) Baybulu yi ikilehile kese enii yi ayanl idii tumi iluwakē Gyehova ye ihaani be kese beli tumi a. (Wulomimaa 13:1) Meti yēzi kese bēlē tumi dīye, naasō bo tumi iādu Nyamnl yi dīye. Ye anyi lla kese Nyamnl nll yi sōl Bulombunlilic yi ikeyi adasamaa ye ihaawo wō ekenl.

2. Ke ikeye na yēahile kese yēgyi ĉfuā bela a?

Kēm Gyisesi iyele ni, yēáva ye nōw yewula manlwule ndwokc nu. Mmili mō mmenii ni bōnwonl nñwoánl nninyeni mōc Gyisesi iyele ni, bōwōl mmōdil kese bēkēye yi bo bulombunli wō azilc yi zo. Naasō iāma ihaani be. (Dwɔɔnu 6:15) Mnlia ti a? Iluwakē, ajanzi ni ihanl kese, “mu Bulombunlilic ni íni oyuwadl eyi nu.” (Dwɔɔnu 18:36) Ke Gyisesi yi aduwavulc ni, yēda yi ali kese yēgyi ĉfuā bela wō ahuanl sōmaa nu. Ke ndianwu ni, yēáhō kūne. (Kīnga Mika 4:3.) Yebu manl ndwiyelc azulc dīkēe flagi, naasō yēázöml be. (1 Dwɔɔnu 5:21) Na yēádinde yetiyia anzēnyi yēágyina manlwule okuwu be mēda. Cōc la sō ye se bo nu be ipli tumilic a, yēádinde yetiyia yi na yēágyina yi mēda. Yeduwa ahuanl eyimmō nu mñwl zo yēda yi ali kese yedi nōhuanle yēma Nyamnl ajanl, mōc mēy iye le yi Bulombunlilic yi ni.

S U M Á S Ú M A A

Kilá buwabüle azulatu mōc ikehula ikodwe ɔfuā bela
mōc yégyí nū ikehila nū kezimō yekhula yekezi
pōkō mōc ikehula Gyehova anyi.

3. Nōhvanle Kilisinyamaa Béagyina ɔfuā bela

Gyisesi nū yl aduwavoluč yl yeli ndianwu manlı ye. **Kinga Wulomimaa 13:1, 5-7 nū 1 Pita 2:13, 14.** Akō, **yí VIDIYO nū** na bozunzú ndwokçiziale mōc ili ekeni nū nwō.

- Mlnla ti mōc lse kēe yebu adumivoluč a?
- Mlnla chuanl zu ye yeda yl ali kēe yekā ye nwō azl yema bē a?

Se kūne be isi a, tye a manlı be tye yl nwō kēe ígyí ɔfuā bela, naasü ckchünumc nū, nū mey yl tsizaa suni ikua numc a. Meti se békā kēe abiye ígyí ɔfuā bela a, mlnla paa ye ikile a? **Kinga Dwacanu 17:16.** Akō, **yí VIDIYO nū** na bozunzú odwokçiziale mōc ili ekeni nū nwō.

- Mlnla ye ɔfuā bela mōc yeágyna nū ikile a?

Na se ayanl mbanimbani békā kēe yeyé dīye be mōc itiyia Nyamulu mmela sū ε? **Kinga Egyima 5:28, 29.** Akō, **yí VIDIYO nū** na bozunzú ndwokçiziale mōc ili ekeni nū nwō.

- Se lba yl kēe enii hylye mmela na l nū Nyamulu yl dīye iáiyia a, aninya ye lse kēe yetiye yl a?
- Mlnla buwabüle ye lémá Kilisinyianii be ikediye manlı mbanimbani a?

**VIDIYO: Nōhvanle
Kilisinyamaa Béagyina ɔfuā
Bela—ɔfuā 1 (4:28)**

**VIDIYO: Nōhvanle
Kilisinyamaa Béagyina ɔfuā
Bela—ɔfuā 2 (3:11)**

**VIDIYO: Nōhvanle
Kilisinyamaa Béagyina ɔfuā
Bela—ɔfuā 3 (1:18)**

4. Áma ekyina ɔfuā bela wɔ adwini nii nyeltye nu

Kinga 1 Dwoċċonu 5:21. Akū, [yī VIDIYO nū](#) na bozunzú ndwokċixiale mċċi ili ēkenei ni nwob.

- Wɔ vidiyo yi nu ni, minla ti mċċi Ayenge izili pōkō kess il-lexfa yl-nwob iċċawha manlwule okuwu anzenyu il-lexema flagi yl-a?
- Asu ekila a, izili pōkō baaba a?

Minla buwabilis mvuċċi ye iċċħola ikodwe ɔfuā bela mċċi yeágyina ni ikehila a? [Yī VIDIYO nū](#), na akū bozunzú ndwokċixiale mċċi ili ēkenei ni nwob.

- Se eż-żejtilej be iċċiżi ɔzuċċi wɔ manli azuċċtu be be avinli a, ke yekkeye na yeágyinanlu ɔfuā bela a?
- Se manlwulemaa si pōkō be na iátko buwċi imma yegħiex po a, ke yekkeye na yeágyinanlu ɔfuā bela a?
- Se yeta yetiye manlwule nwob amanuċċawōlise wɔ TV niu xilediyo zu anzenyu yegħiex po mmeni mċċi b'etx b'ekkā manlwule ndwokċi b' a, minla ti mċċi iċċħola ikejye sli kess yelékyina ɔfuā bela a?

VIDIYO: Sianti Mċċi Nċħuvaliċċ
Kilisinyamħa Beħiġi
Akengażiżiċċ, Na Ama Beáyell
Oywadli Yī ɔfuā (2:49)

VIDIYO: Ċwileni ġej Aġġani Yī
Nu Ozumaledtie—Áma Ekyina
ɔfuā Bela Wɔ Oywadli Mċċi
Numi l-huċċi Yī Nu (5:16)

Minla ċħuanti zu ye yekċħola
yekehile kess yeágyina ɔfuā
bela wɔ ye adwini nii yegħiex
nyeltye nu a?

EBIYE A, ABIYE IKEġIZIA KΞΞ: “Minla ti mċċi b'eádu mma a?”

- Ke ekejji yi munwa ekeze a?

3TCWCCKC IA

Kilisinyiamaa bō mm̄p̄lini duwa mōa bōdw̄lini nwo, bo ndwok̄hanle nū bē nyelue zu bekile kēe bēágyina ɔfuā bela wō manlwule ndwoko nu.

Kē Okowuwa Ekeze a?

- M̄nla asedl̄ ye l̄se kēe yεye yεma enii yl̄ aχanl̄ a?
- M̄nla ti mōc̄ yεágyina ɔfuā bela wō manlwule ndwoko nu a?
- M̄nla bōwabul̄ ye ik̄hula ikodwe ɔfuā bela mōc̄ yεágyina nū ikehila a?

Eyle mōc̄ yewielī dīyεzumanle nū

Butayl̄

- Dw̄lini bōwabul̄ mōc̄ ik̄hula ikodwe ɔfuā bela mōc̄ wōágyina nū ikehila na dw̄linindw̄lini kezim̄ mō ekeli n̄wum̄ egiyima nwo.
- Butayl̄ m̄volo:

P I B É S Ú M A A

M̄nla nn̄nyeni ye l̄se kēe yεfa yεb̄o af̄l̄ na ama yεágyinanl̄ ɔfuā bela a?

Gyehova Il̄émanlı Ye Sa Il̄ésili Azı Kȳi

M̄nla ye mm̄susunwa k̄hula keye na b̄eava b̄eaziyeziye bō nwo b̄eama ɔfuā bela mōc̄ b̄eágyina nwo odwohilale mōc̄ bōk̄hula bekeyiyia nū a?

Só ɔfuā Bela Mōc̄ Yεágyina Nu Nu Wō Bagua Nu

Abiyemmo bē adw̄lini ye bē kēe se bōk̄ b̄ema bē manl̄ a, id̄ animinyiamlyele kezile t̄ma b̄e. M̄nla ti mōc̄ ke meyl̄ ye le animinyiamlyele kezile mōc̄ bōk̄hula bekenyia a?

"Nyaminīl̄ Meyl̄, Dīyε Bela lk̄ula lȳe"

Sunzú kezim̄ elékyina ɔfuā bela mm̄l̄ mō esii egiyima mōc̄ ekeye nwo p̄k̄o nu.

"Abiyela lbazowa Yızayı Yl̄ Adisowa" (Çw̄enil̄e Ayanı, March 15, 2006)

Mōc̄ ikeye na wōanyia vidiyo nū nn̄nyeni m̄volo c̄ca c̄ca
OZUMALEDİYÉ 45 yl̄ nu nū, skan̄ ndwlyele eyi anzenyi kō Sa
Okula Enyia Anyunl̄lele Daabaa! buuku yl̄ nu wō jw.org zu

Minla Ti Mcc Isse Kees Eyila Wu Nwu Zu Na Onuma a?

Eyila wo nwo zu ema Gyehova iluwa mraylawole mco oduwa zu bco anushuba kees akczomtu yizayi nkoo kyenyii na wuava yl wuali bcomunli wco wo ebilawole nu ni zu. (Ndwomi 40:8) Meyi meda ni, onuma. Sige cc a, ema mmenii nwo yl kees eyila wo nwo zu. Poco mco yesi kees yekeyila ye nwo zu yekema Gyehova ye le pckozile mco nwomc hyinyia tala ebiyela. Minla ye ikehah wo ma ekezi poco eyi mco ikchola ikezlnza wo ebilawole a?

1. Minla ye ikah abiye ma iyila yl nwo zu a?

Cliles mco yele yema Gyehova ni ye ikah ye ma ye yila ye nwo zu a. (1 Dwocou 4:10, 19) Baybulu ihye ye ezizibee kees: ‘Yevá ye ahonlini munwatii niil ye ekela munwatii i niil ye adwini munwatii i niil ye anwuzizibee munwatii yeló Niibenya Nyamlini ni.’ (Maaki 12:30) Yeduwa mco yekah niil mco yeyue zu yeda yl ali kees yedc Nyamlini. Kemco mmenii anwii mco bcdi bc nwo baaba paa bekyia ni, cc la ye cliles mco yele yema Gyehova ni ikah ye ma yeyila ye nwo zu yema yl na yenu ma a.

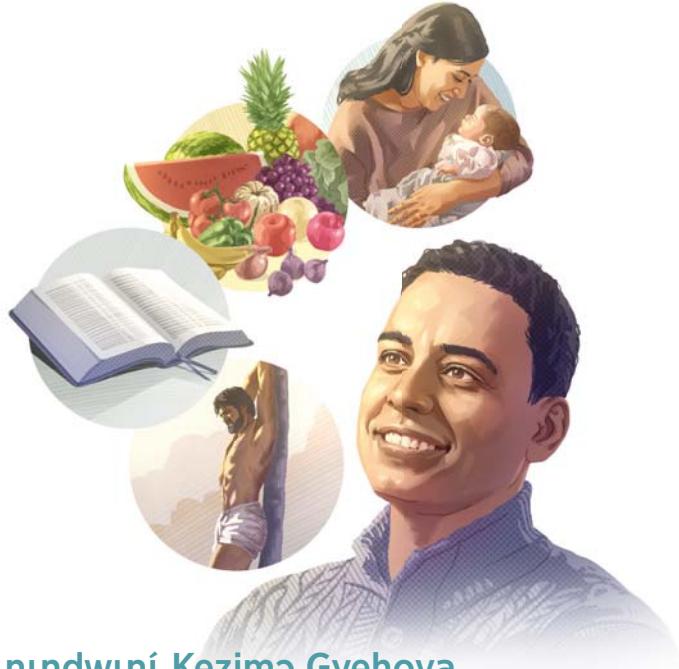
2. Minla nyilale ye Gyehova ifa lma yl

Dasivuloma mco bonluma ni a?

Se onuma a, ekexga ekshnla Gyehova yl abusunwa mco anyinulele wco numu ni nwo. Ikela yl 1ciles ali ikehile wo wco ahwan azolatu nu, na akchhw ekeyike yl baaba paa ekedela kemci idu sikaleyi ni. (Kinga Malaki 3:16-18.) Se efa Gyehova mco ikexga ikeye wo Zi ni etiā ahanli a, sa enyia sunzuma cfoā nu abusunwa mco mmeliyema mmeniya niil mmaale cco numu niil dci yl na bcdi wuzawo sū. (Kinga Maaki 10:29, 30.) Naasō nninyeni azolatu be wco ekeleni mco isse kees yedi bcomunli yeyue ansaana beanluma ye. Isse kees yesuma Gyehova nwo dlye, yedc yl, na yenya yl ḥa yi nu dedi. Akoo sū isse kees yeyila ye nwo zu yema Gyehova. Se eyue nninyeni eyimmci na onuma a, akchhola ekenyia ebilawole mco anyinulele wco numu daabaa. Nyamlini yl odwokc yl ikah kees: ‘Onlumanle lma Nyamlini ide munlummo nnwuanli.’—1 Pita 3:21.

SUMÁ SŪMAA

Sunzú sianti mōc nōwōmō ihyinyia kēs ekeyila wō nōwō zu ekēma Gyehova na wōanluma nū nōwō.

3. Isé kēs ye munwala yeyi enii mōc yekozōmī yū

Wō tūtū Yizilaya nū, nū abi-yemmo lē adwīnī kēs bōkōhula bōkōzōmī Gyehova na bēazia bēazōmī awohwi nyamunī Baal. Naasō Gyehova zōmanlī yū nkō-mihyeni llayugya ma idīngyenlī ɔzō adwīnī tanī mōc beniya nū. **Kinga 1 Awulombunli 18:21**, na akō bozunzú odwokōyiziale eyi nōwō:

- Mīnla pōkō yē nū Isé kēs Yizilayamaa nū si a?

Isé kēs amiyē sō yeyi enii kū mōc yekozōmī yū kēmō Yizilayamaa yēlī nū. **Kinga Luuku 16:13**, na akō bozunzú ndwokōyiziale eyimmo nōwō:

- Mīnla ti mōc yelókula yekozōmī Gyehova na yeazia yezazōmī enii fōlō anzenyū dīyē fōlō be a?
- Ke īkēyē na yēama Gyehova īanwō kēs yezi pōkō kēs yekozōmī yū a?

4. Dwīnīndwīnī Kezīmō Gyehova iđi wō nū nōwō

Gyehova ihyē nninyeni sōmaa yē. Mīnla yē amiyē sō yekōhula yekēva yekēma yū a? **Yū VIDIYO nū.**

VIDIYO: Fā Wō Akyēdī Ma Nyamunī (3:04)

Mīnla ahvānī azulōtu zo yē Gyehova īla īlēlē ali īhile wō a? **Kinga Ndromi 104:14, 15 nū 1 Dwōcōnu 4:9, 10**, na akō bozunzú ndwokōyiziale eyimmo nōwō:

- Gyehova yū akyēdī mōc īva īma wō nū, numō īhīnla dīyē yē wō anyl īcā baaba paa?
- Mīnla yē akyēdī eyimmo īma īnōwō īfali Gyehova nōwō a?

Se yē sa kā akyēdī be mōc yē anyl ideli nōwōmō paa a, yēyē dīyē be ma enii kū nū īnōwō kēs yē anyl īcā yū. **Kinga Ditilonomī 16:17**, na akō bozunzú odwokōyiziale eyi nōwō:

- Se īdwīnīndwīnī nninyeni mōc Gyehova īyē īma wō nū nōwō a, mīnla yē īkā wō kēs eyē ma yū a?

5. Se eyila wo nwu zu ema Gyehova a, ekenyia nyilale sūmaa

Mmenii sūmaa de di kēe dimalelē, egyma baaba anzēnūl ozukua kħolha kema bē anyi kele. Asō eyi idu nċħuvarle a? [Yi VIDIYO ni](#), na akō bozunzú ndwokċixiziale mōc ili ekexu nu nwu.

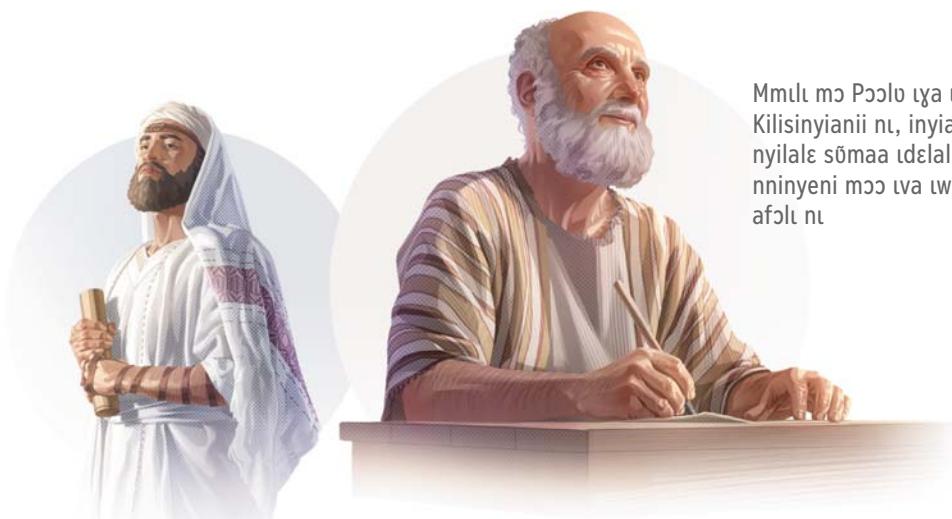
- Iwa num c kēe benyia mōc iwa vidiyo yi nu nu yi anyi ideli bċċolwolcē nwu dīx, naasō minla ti mōc iyiakili a?
- Izili pōkō kēe ikeyila yil nwu zu lkeema Gyehova, na kē bċċolwolcē a. Asō ekila a, izili pōkō baaba a? Minla ti a?

Ansaana sūmanvūl Poco lu tħbaye Kilisinyianii ni, ni tħix egyma be mōc mmenii bu yi kēe annidi w̄o num c paa. Ni izuma Dwuumaa bē mmela wā kilehilevvol bē mōc ni ile dima ēk. Naasō iyiakili eyimmo munwatħi kē tħalli Kilisinyianii. Asō Poco lu nlunli yil nwu a? [Kinga Filipimaa 3:8](#), na akō bozunzú ndwokċixiziale eyimmo nwu:

- Minla ti mōc Poco thanlu kēe nninyeni mōc tħalli ansaana tħbaye Kilisinyianii ni, idu kēe “owula zu nninyeni” a?
- Minla mfasu ye inyianlu a?
- Ekila a, se efə wo nnwvanlu sūml Gyehova a, ikezi wo buwċ a?

VIDIYO: Ni Bċċolwolcē Nwu Ihyinyia Ml Itxela Dīx Belta (5:45)

Miġi lu mō Poco lu tħalli Kilisinyianii ni, inyianlu nyilale sūmaa idelalni nninyeni mōc wa tħalli afċeli ni

ABIYEMM C BEKĀ KΞ: “Mizi kēe nċħuvarle yil edl, naasō mlābe kēe mukonluma sikaleyl.”

- Minla ti mōc mfasu wō zu kēe ekeyila wo nwu zu lkeema Gyehova a?

3TCMCCKA YI

Obiye yé iká yé ma yeyila yé nwo zu yema Gyehova na yenuma a.

Ké Okowuwa Ekeze a?

- Mínla ti mōc lse kēe yezō yé ahonlini munwatií nu yedó Gyehova na yesomi yí a?
- Mínla nyilale yé Gyehova ifa tma yí Dasinvolomaa mōc bonluma ni a?
- Asú ekebe kēe ekeyila wo nwo zu ekema Gyehova a?

Eyile mōc yewiel ileyezumanle ni

Butayi

- Se esiyeyiye wo nwo ekema ileyezumanle mōc ili ekeni ni a, sunzú nninyeni mōc ikhula ikezi wo ohuanli kēe ekeyila wo nwo zu ni nwo.
- Butayi mvol:

P I B É S Ú M A A

► 6:54

Kilá mōc imanli ndwomidule-vu be ni bōcōwələvələ be zili pōkō kēe bekeyila bō nwo zu bekema Gyehova.

Ndwoká Mōc Mmīlantiyé Nu Nyedeké Bebziza—Mínla Ye Míkeva Mí Ebilawole Míkeye a? —Nzinzanliyeba Mōc Beylei

Kilá sianti fūlā ti mōc lse kēe eyila wo nwo zo.

“Mínla Ti Mōc lse Kēe Eyila Wo Nwo Zu Ema Gyehova a?”
(Owlenile Ayanı, January 15, 2010)

Wō ndwomi mōc beye yí vidiyo yí ni ni, kila kezimō mmenii mōc bekeyila bō nwo zu bema Gyehova ni be anyi ide.

Míva Mo Nnwani Míma Wo

Wō odwoká mōc ise, “Mívali Alubo Sōmaa Miyizialı Mó Nwo Kée, ‘Mínla Ti Mōc Yeda Azı a?’” yí ni ni, kila mōc twowali baale be ma izunzunli nninyeni mōc nwomá ihyinyia baaba ni nwo.

“Baytbulı lsınza Ebilawole”
(Owlenile Ayanı, November 1, 2012)

Mōc lkeye na wanyia vidiyo ni nninyeni mvol mōc lwa OZUMALEDİLYE 46 yí ni ni, skan ndwiyelé eyi anzenyi kó Sa Okula Enyia Anyunlilele Daabaa! buuku yí ni wō jw.org zu

Asū Eziyeziye Wu Nwu KEE Okonluma a?

Wu Bayibulu dlyezumanle n̄ t̄ma ozuma nninyeni s̄m̄aa evali Gyehova nw̄. Ebiye a, eyε nzinzanlye be na ama wuaava m̄c̄ ozuma n̄ wuaaye eḡyima. Naasū, ebiye a sianti be ti, eti n̄yanlı k̄ee el̄siyeziyeli w̄ nw̄ k̄ee ekeyila w̄ nw̄ zu ek̄ema Gyehova na wuaanluma. W̄ ozumalediȳ eȳi nu n̄, yekozunzu nninyeni be m̄c̄ l̄k̄h̄ula ikezi w̄ onlumanle nw̄ ̄huani n̄ kezim̄o ekeli ɔz̄a.

1. Asū l̄se k̄ee ɔnw̄ dlye bela ansaana wuaanluma a?

Ansaana okonluma n̄, l̄se k̄ee ɔnw̄ “**ehilehilele baaba n̄.**” (1 Timoti 2:4) Eyi iáhile k̄ee l̄se k̄ee enyia Bayibulu nu ndwok̄xiziale munwat̄i nw̄ munwal̄ye ansaana wuaanluma. Kilisinyiamaa m̄c̄ bonlumanlı ah̄ye po n̄, b̄oko ɔz̄a la bosuma dlye. (Kolosiyiamaa 1:9, 10) Naasū l̄se k̄ee enyia Bayibulu ehilehilele ȳi tow̄le yi nu nt̄iyasi. Se eti n̄yanlı k̄ee éni nnimidi s̄m̄aa a, asafu nu mbanimbani k̄h̄ula k̄ow̄wa w̄.

2. M̄nla nninyeni ye l̄se k̄ee eyε ansaana wuaanluma a?

Ansaana ɔk̄h̄ula okonluma n̄, l̄se k̄ee ‘**onu w̄ nw̄ na esia eba Nyam̄n̄li ȳi ek̄en̄i.**’ (Kinga Egyima 3:19.) Eyi ikile k̄ee, l̄se k̄ee ɔz̄u w̄

ah̄unl̄nu nu onu w̄ nw̄ w̄ tan̄i bela m̄c̄ eȳeli n̄ nw̄ na esia Gyehova k̄ee t̄va ihye w̄. Ak̄i s̄ü, l̄se k̄ee esi w̄ k̄en̄ya k̄ee el̄éye dlye bela m̄c̄ Nyam̄n̄li l̄k̄a k̄ee id̄i tan̄i na ɔk̄w̄a eb̄la t̄ca c̄ca c̄ca Nyam̄n̄li anȳi. Oz̄a la s̄ü ye l̄se k̄ee ɔb̄a ȳi tu t̄ca ɔk̄ dlyezumanle na é n̄ asafu ȳi b̄o num̄o k̄ dasilel̄iie a.

3. M̄nla ti m̄c̄ in̄i k̄ee em̄a ɔb̄a si w̄ onlumanle nw̄ ̄huani a?

Abiyem̄m̄ bo kunlu tu k̄ee se bonuma a, b̄o-l̄k̄h̄ula bekeli anuhuba m̄c̄ b̄ow̄o Gyehova n̄ zu. Iw̄a num̄o, iȳe a yekeli mf̄om̄i. M̄menyia n̄ n̄ m̄maale n̄huaniemaa m̄c̄ Bayibulu l̄k̄a b̄o nw̄ odwok̄ po n̄ belili mf̄om̄i. Kake k̄ee, Gyehova iáhila ̄huani k̄ee ȳi az̄om̄n̄lo k̄eȳe dlye bela p̄erep̄ere. (Kinga Ndwomi 103:13, 14.) Se eyε m̄c̄ ɔk̄h̄ula bela a, t̄ma ȳi anȳi ide! l̄k̄ow̄wa w̄. N̄huaniel̄ nu n̄, Gyehova t̄bo ye anuhuba k̄ee “**dlye bela in̄i ek̄en̄i m̄c̄ l̄k̄h̄ula l̄k̄eȳi am̄lye w̄ [ȳi] ɔl̄e**” n̄ nw̄.—Kinga Wulomimaa 8:38, 39.

SUMÁ SÜMAA

Kilá kezimc əkəhüla ekeli nninyeni be məc 1kəhüla ikezi wu onlumanle nwo əhuancı nu zu, iluwa Gyehova məc əkənwə yı buwə na wuale yı mmuwalye wuadiā nu nu zu.

4. Nwu Gyehova buwə

Ansaana okonluma nu, ke lse kęe ɔnwo Gyehova buwə ese a? Lse kęe ɔnwo yı buwə na ɔpı yı na enyia əre kęe əkəyeş ɔm 1sı yı anyi. **Yı VIDIYO nu** na kilá kezimc Bayibulù dlyezumanlemaa məc bəwə oyuwadı munwala bęye ɔzo. Akö bozunzú odwokçiziale məc ili əkənlı nu nwo.

VIDIYO: Məc Ima Abiye Inuma (3:56)

- Wə vidiyo yi nu nu, mlnla ye twowalt abiymmc ma beziyeyili bō nwo bemanlı onlumanle a?

Kınga Wulomimaa 12:2, na akö bozunzú ndwokçiziale eyimmo nwo:

- Asü lyę a, wu adwınlı lyę wu anwı anwı wə məc Bayibulù ikilehile nu nwo a? Anzenyi wu adwınlı iázi wu pi kęe Gyehova Dasıvvolımaa kilehile nchuanle yı a?
- Se ɔzo a, mlnla ye əkəhüla ekeyeş ekəvalı nwo a?

5. Dí nninyeni məc 1kəhüla ikezi wu onlumanle nwo əhuancı nu zu

Se yesi pökə kęe yekeyila ye nwo zu yekema Gyehova na yealuma a, yekeyiyia odwohilale sümäa. Se əre kęe ɔnwo nwoymc ndianwo əkő a, **yı VIDIYO nu**, na akö bozunzú ndwokçiziale məc ili əkənlı nu nwo.

VIDIYO: Gyehova Nwu ɔlče Buwə Ma Yedi Odwohilale Zu (5:22)

- Wə vidiyo yi nu nu, mlnla odwohilale ye nu lse kęe Narangerel idi ɔzulı na təhüla tazömlı Gyehova a?
- Mlnla əhuancı zu ye Gyehova nwo ɔlče wuwalt yı ma ilili odwohilale eyimmo zu a?

Kınga Əxelewule 29:25 nu **2 Timoti 1:7**, na akö bozunzú odwokçiziale eyi nwo:

- Mlnla ye ihyę ye əzızbę ma yedi odwohilale zu a?

6. Fá wu nwu tiā Gyehova yi mmuwaliye zu

Gyehova kowowa wo ma ekeye mōcō tsā yil anyi. **Yí VIDİYO ni,** na akō bozunzú ndwokçiziale mōcō ili ekeni nū nwu.

VIDİYO: Gyehova Nyamini
Kowowa Wu (2:50)

- Wō vidiyo yi nu nū, mīnla ye nū isi Bayibolu dīyezu-manlevulā nū əhuani keez iklumā a?
- Wō yil dīyezumanle yi nu nū, mīnla ye iwovali yil ma yi dedi lyeli kezi wō Gyehova nu a?

Kinga Aylzaya 41:10, 13, na akō bozunzú odwokçiziale eyi nwu:

- Mīnla ti mōcō əkəhula ekenia dedi keez anuhuba mōcō əwci wō wənəwəzoyilale yi nu nū, əkəhula ekeli zu a?

7. Kilé Gyehova yi əlciac nū anyinilizçile kezile

Se əkō zu ədwatiniqdwatini cōm Gyehova iwa tma wo nū nwu a, tkeema wo anyinilizçile tkeye kezi, na tkeema ekenia erē kees əkəzömi yil daabaa. **Kinga Ndewomi 40:5,** na akō bozunzú odwokçiziale eyi nwu:

- Gyehova yi nyilale mōcō enyia yi nu shunla dīye ye wo anyi tsā yil paa a?

Nū nkəmihyenii Gyelimaya idē Gyehova nū yil odwokā yil, na nū yil anyi sō ənwomcō əhuani kezile mōcō lē kees Gyehova yi dima ıla yil zu nū baaba. Ihanlı kees: "Wō odwokā yil ımanlı milili fəlekő na ımanlı mi anyi ileli wō mi ahvəlni nū, iluwakəs wu dima ıla mu zu, O Gyehova Nyamini." (Gyelimaya 15:16) Yí ndwokçiziale eyimmo munwa:

- Mīnla ti mōcō idē ənwomcō əhuani kezile kees ekeşa ekeye Gyehova Dasılvolçmaa bo nu əkō a?
- Asō erē kees onuma na wəaya wəahüla Gyehova Dasılvolçmaa nwu a?
- Asō nninyeni be itwū wō isia kees okonluma a?
- Ekila a, mīnla ye tsē kees eye na ama wəahüla wəanluma a?

ABIYEMMÖ BEKİ KEE: "Mu kunlu itu kees ebiye a molókula mīkəye nninyeni mōcō təwəclə anuhuba kees se munuma a, mīkəye nū."

- Cəz yil eti nəhanlı a?

31CMCKCA YI

Iluwa Gyehova yi mmuwaliye zu ni,
sa ɔkula edi dlye bela mɔɔ isi wo
onlumanle nwo ɔhuani ni zu.

Ke Okowuwa Ekeze a?

- Asü 1se kee enyia Bayibulu
nu nnimidi sōmaa ansaana
woanluma a?
- Mınla nzünzanlıye ye 1se kee eyε
ansaana woanluma a?
- Mınla ti mɔɔ iñi kee ema bɔlisi
wo onlumanle nwo ɔhuani a?

Eyle mɔɔ yewielie ɔfuaā eyi

Butayi

- Sunzú “Asü Miziyeliye Mu Nwo Kee Mi Niil Asafu Yı Kow Nume Kóho Dasilelile a?” niil “Asü Miziyeliye Mu Nwo Kee Mukonluma a?” mɔɔ cawā ɔfuaā 4 yi awielie nwo.
- Butayi mwob:

P I B É S Ú M A A

Sunzú mɔɔ 1se kee ekyina ɔzvə
esi poko kee okonluma ni nwo.

**“Asü Eziyeziye Wo Nwo Kee
Okonluma a?” (Owlenlié Ayanı,
March 2020)**

Sumá kezimc ekeli odwohilale
mɔɔ 1kohola ikezi wo
ɔhuani ni zo.

**“Mınla Ye Isi Mu Onlumanle
Nwo ɔhuani a?” (Owlenlié
Ayanı, March 2019)**

Kilá kezimc benyia be 1hula ilili
odwohilale nyezile be zo na
ama 1ahula ianluma.

**“Mınla Ti Mɔɔ ɔtwınhwii
Wo Agyia Azı Wo Onlumanle
Nwo Yi a?”**

Bəmonli ni, ni benyia be mɔɔ
bəfobı yı Ataa 1twınhwii yı
agyia azı kee ikonluma. Kilá
mɔɔ thanlı yı ma izili poko
mɔɔ ɔnwo ihyinyia eyi.

**Asü Nyilale Eyi Munwatii
Ifata Mi a?**

Mɔɔ 1keye na woanyia vidiyo niil nninyeni mwob
ozumalediye 47 yi ni ni, skanı ndwiyelie eyi anzenyi kó Sa
Okula Enyia Anyunilele Daabaa! buuku yi ni wɔ jw.org zu

EFUÃ 3 YL DCOKCDA

Σ nū enii mōc i nu wu sumā dīye nū bōcā
numō bozunzú ndwokçyzialē eyimmō nwū:

1. Kïnga Eçelewule 27:11.

- Mïnla ti mōc εre këe edi nōhuaniε
εma Gyehova a?

(Kila Ozumalediye 34.)

2. Se Bayibolu láma dīye be nwū mmela ρókyil a, ke lkeye na wuazi nwumō ρóko baaba a?

(Kila Ozumalediye 35.)

3. Ke lkeye na wuali nōhuaniε wō dīye bela nu a?

(Kila Ozumalediye 36.)

4. Kïnga Matiyu 6:33.

- Se ība yl nū egyma nū ozukuaεmi a,
ke lkeye na wuah̄ zu ‘wuava Bulombunlilis
nū wuali b̄cmunl̄’ a?

(Kila Ozumalediye 37.)

5. Ke lkeye na wuahile këe obu nnwbanl̄ kemō Gyehova bu yi nū a?

(Kila Ozumalediye 38.)

6. Kïnga Egyima 15:29.

- Ke lkeye na wuali Gyehova yl mmela
mōc ifal̄ mmegyia nwū nū zu a?
- Ekila a, nt̄iyasi wō yl mmela yi nū a?

(Kila Ozumalediye 39.)

7. Kïnga 2 Kõlentimaa 7:1.

- Beñk̄ këe yemá ye nwū id̄i wō nnwunlam̄
çfuñ nu nū εbilawōle nu a, ke yl tu ikile a?

(Kila Ozumalediye 40.)

8. Kïnga 1 Kõlentimaa 6:9, 10.

- Mïnla ye Bayibolu tk̄ ifal̄ nna nu
nkitanwulile nwū a? Asō ede mōc
tk̄ nū etiā nu a?
- Mïnla ϕhuanihilele ye Bayibolu ifa
lma wō nzā nwū a?

(Kila Ozumalediye 41 nū 43.)

9. Kïnga Matiyu 19:4-6, 9.

- Mïnla ye Nyamunl̄ mmela kā fal̄
agiyahunl̄ nwū a?
- Mïnla ti mōc lse këe yefa ye agiyahunl̄ nū
agiyahunlyakile yewula aχanl̄ mmela tu a?

(Kila Ozumalediye 42.)

10. Mïnla ɔlubɔlile azul̄tu ye Gyehova anyū iáleli nwumō a, na mïnla ti a?

(Kila Ozumalediye 44.)

11. Kïnga Dwoçnu 17:16 nū Egyima 5:29.

- Ke lkeye na wuágynanl̄ çfuñ bela a?
- Se ība yl këe enii hyhye mmela na i nū
Nyamunl̄ yl dīye iáiyiya a, mïnla ye εk̄eyε a?

(Kila Ozumalediye 45.)

12. Kïnga Maak̄ 12:30.

- Ke lkeye na wuahile këe çd̄ Gyehova a?

(Kila Ozumalediye 46 nū 47.)

Ndwok̄ be mōc εre këe ebizia:

CFUĀ 4

Mɔɔ Yekozuma: Okozuma
kezim cəkəcə zu cəkəməwa
Nyaminiyi yilicəles nu

OZUMALEDIYE

- 48 Fá Wu Čhɔnwummo Wɔ Nŷelébe Nu
- 49 Ke lkeye Na Wu Abusunwa Be
Anyi lale a?—Cfuā 1
- 50 Ke lkeye Na Wu Abusunwa Be
Anyi lale a?—Cfuā 2
- 51 Ma Wu Edindelé Izó Gyehova Anyi
- 52 Sianti Mɔɔ Ye Ntaluwulale Nu
Ye Anwuziyeyiye Nwo Hyinyi
- 53 Nninyeni Mɔɔ Efá De Wu Anyi Ni,
Ma Izó Gyehova Anyi
- 54 Egyima Mɔɔ “Sõmivulé Nõhuanienvulé
Ni Mɔɔ Izi Nŷelébe Ni” lyé
- 55 Buwá Wu Asafu Yi
- 56 Buwá Ma Ķöküyelé Iwuwá
Asafu Yi Nu
- 57 Se Eyé Taní Mɔɔ Numé Ye
Čnlumé a, Mínlá Ye lsé Kéé Eyé a?
- 58 Kó Ozulé Di Gyehova Nõhuanielé
- 59 Sa Ķukla Kyina Odwodwudiyiale
Munwa
- 60 Kó Ozulé Nyia Anyunumihiče

Fá Wú Čhōnwummó Cw Nyelébe Nu

Čhōnwummó baaba ma ye anyi de wó mmili baaba nu na bəbowa ye sō wó mmili mō nninyen ni nu ye si ni. Naasō Bayibulū ika ye kókó kee, kē abiyela ye iki چhōnwuba a. Meti, kē ikoye na wuava چhōnwuba a? Sunzú ndwokčiziale eyi-mmawo.

1. Minala tumi ye wó چhōnwummó kəhula kenyia nu zu cw a?

Béta béká kee, kile mi wó چhōnwua na mihile wó subani. Ozə odwoká yi ikile kee, چhōnwummó mōc bebike ye anzenyu bəwá sohyiya midiya zu ni, sa yekula yesuma bo subantba anzenyu bo subani tanl ni be. Kewo Bayibulū ika ni, “enii mōc i nii nyelébemaa bə ni ikoye nyelébemaa, na enii mōc i nii ahwasiya [bezabé mōc beálc Gyehova] bə ni, ikowieli yi tanl.” (Exodus 13:20) Se yefa چhōnwummó mōc bə Gyehova na bəsümi yi a, ikowuwa wó ma ekeyike Gyehova na wuazizi abóko baaba. Naasō bezabé

mōc bəázümí Gyehova ni, sa bəkula bəma yetwí ye nwu wó Gyehova nwu. Iáye nnwuánlı kēs Bayibulū ihye ye ezizibé kēs yevá چhōnwummó wó nyelébe nu! Se yefa چhōnwummó mōc bə Gyehova nyamnılı a, ye nii bo munwala kenyia ɔzul mfasu. Ima yekula ‘yesizi ye چhōnwummó bə kēnqá, na yebuwa ye nwu nkökö nkökö.’—1 Tesalonikamaa 5:11.

2. Mmenii mōc yefa bə چhōnwus nu, kē ima Gyehova iki nyamlı ise a?

Kē abiyela ye Gyehova fa yi چhōnwua a. “Edinige-lemmaa ye bədi yi چhōnwummó paa a.” (Exodus 3:32) Se yefa چhōnwummó mōc bəálc Gyehova a, kē ikemá ikebá nyamlı ikeze a? Ikemá ikeli eyeké paa! (Kunga Gyemisi 4:4, NWT) Naasō se yero چhōnwummó tanl na yebike Gyehova nii bezabé mōc bədá yi ni a, yi anyi keleli ye nwu na iava ye چhōnwus.—Ndwomi 15:1-4.

SUMÁ SÜMÁA

Sumá sianti mōc nnuwōc ihyinyia kēe ekila bswā wō mmilī mō cō
efaa چونوں nu kezimc چکھula ekeva چونوںمما baaba.

3. Kilá wu nnu cawā tani nnu چونوںمما tanu nnu

Mmenii mōc bēálā Nyamini nu yl mmele
ni, bēdi چونوںمما tanu. **Yí VIDIYO ni,**
na akō bozunzú odwokçiziale mōc ili ekeun
ni nnu.

VIDIYO: Sumá Kēe چکھula
چونوں Tani (6:17)

- Mlnla چuanlı zu ye yekhula ye nu
چونوںمما tanu kōwā wō mmilī mō
ye anyi lála a?

Kunga 1 Kələntümaa 15:33, na akō bozunzú
ndwokçiziale eyimmə nnu:

- Mlnla subanlı ye se abiye da yl ali a, ikile
kēe idı چونوں tanu a? Mlnla ti a?

Kunga Ndwomi 119:63, na akō bozunzú
ndwokçiziale eyi nnu:

- Mlnla ye ikeema چونوں kēe abiye idı
چونوںba a?

Se efə owudo mma چکھula ikeem چونوں
mma sümāa mōc یاپوتل nnu a, sa ikuwa tama
yl munwala چکھula. Mlnla tumi ye چونوں tanu
چکھula ikenyia wō wu zu a?

4. Sa yekula yefa mmenii mōc tsunı dika mōc bczū, nnwuakula nu mbanimbani munwala چونوں

Bayibulı tka Devidi nu Dwonatani mōc bawawali
azl wō چاکي Yizilaya nnu odwoko. Nu tsunı bo nu
bela yl چونوں nu yl bawabile dlye, naasö ni bēdi
چونوںمما baaba paa. **Kunga 1 Samuweli 18:1**,
na akō bozunzú odwokçiziale eyi nnu:

- Mlnla ti mōc ini kēe yefa mmenii mōc ye nu be
gyinabu idı چکھula anzenyu ye nu be bo atipenli
nkü la چونوں a?

Kunga Wulomimaa 1:11, 12, na akō bozunzú
odwokçiziale eyi nnu:

- Mlnla چuanlı zu ye چونوںمما mōc bczū چاکي Gye-
hova kohula kehye bō nnu bō nnu ezizibe a?

Wō vidiyo eyi nu ni, kilá kezimc abilantiyę be
nyianlı چونوں wō dika mōc ni iáhila yl چuanlı.
Yí VIDIYO ni, na akō bozunzú ndwokçiziale
mōc ili ekeun ni nnu.

VIDIYO: Ribe چونوںمما Wō Nnuka
Mōc Wuhila Yl چuanlı (5:06)

- Wō vidiyo yi nu ni, mlnla ti ye چونوںمما
Akil valı be wō sukuulu ni, nnuwōc odwoko lileli
yl awuvalı a?
- Bəmənli ni, mlnla ye iamanlı ivalı چکھula
چونوں a?
- Ke iyele mōc iħolal ilili yl ankunamleyel zu a?

Se ερε κεε enyia چھونووممک baaba a,
ιse κεε wuzawu sū εye چھونوuba

5. Kezimč yekenyia چھونووممک baaba

Kilá kezimč چکھولا ekenyia چھونووممک baaba nü kezimč cmwawu sū ekehile κεε εdi چھونوuba. [Yi VIDIYO nü.](#)

Kinga Εγειεwule 18:24 nü 27:17, na akü bozunzú ndwokçiziale eyimmo nwb:

- Münla چھوانlı zu ye چھونووممکba bıwa bı nwb a?
- Asū چھونووممکba bıwa bıdei چcz a? Se éni ebiye a, ke lkeye na wuanyia ebiye a?

Kinga Fülpımaa 2:4, na akü bozunzú odwokçiziale eyi nwb:

- Se ερε κεε enyia چھونووممک baaba a, ιse κεε wuzawu sū εye چھونوuba. Ke εkεye eyi keze a?

**VIDIYO: Aninya Paa Ye Idi
چھونوuba a? (4:14)**

ABIYEMMČ BEKĀ KΞΞ: “Sa چkula εfa abiyela چھونو tavalı nwbomč kezimč idt.”

- Münla ye εkεhā a?

3TCWCCKC YI

Se yefa چھونوووممھ baaba a, yema Gyehova anyi de na yezayet sō yenya چھونوووممھ.

Ke Okowuwa Ekeze a?

- Minala ti ye چھونوو kō mōc yekēva ni, nūwūmōc odwok hyinya Gyehova a?
- Aninyiammo yē īni kee yefa bō چھونوو a?
- Minala چھوانi zu ye yekēhula ye nū bezabé mōc bōwā subaniba keva چھونوو ezizibē ezizibē a?

Eyle mōc yewielie dīyεzumanle nu

Butayi

- Bó mmēdini kee چھونوو mmenii cōcā wō asafu yi nu bōwo.
- Butayi mvalo:

P I B É S Ú M A A

Kilá kezimō چھونوووممھ baaba kohula kōwōwa ye wō mmili mō yeyiyiaa ndwokozizibē nu.

**“E Nu Wu Mmeliyema
Beva چھونوو Ezizibē Ezizibē
Ansaana Awielye Ni laya”**
(چھونوو ایمان, November 2019)

Kilá mōc ekēhula ekeye na ama woanyia چھونوووممھ baaba.

**“Ke Ikeye Na Mianya
چھونوووممھ Baaba a?”**
(Ndwoko Mōc Mmlantiyē Nu
Nyedēke Bebibzia—Munwaliyē Mōc
Ikowuwa Be, چھونوو 1, yi ti 8)

Minala ye tsē kee چھونوو wō intaneti zu چھونووale nūw a?

**Ma Wu Anyi Ilā Eke Wō
Intaneti Zu Nkitanwulile Nūw**

Wō odwok mōc ise “Nū Miribeez Mī Zl” nu ni, kilá mōc iwanwali beniya be ma izia izunzunli mmenii mōc ifa ba چھونوو ni nūw.

“Baytbulū Isinza Ebīlawče”
(چھونوو ایمان, April 1, 2012)

Mōc ikeye na woanyia vidiyo nu nninyeni mvalo cōcā cawat cōcā
OZUMALEDİYÉ 48 yi nu ni, skani ndwiyelē eyi anzenyi kó Sa
Okula Enyia Anyunlilele Daabaa! buuku yi nu wō jw.org zu

Kε Iκευε Na Wu Abusunwa Be Anyi Iale a?—Cfuā 1

Agyiahonlumaa mwūl̄ kila ɔhuani kεe anyiñile-
le mōc benyianlı mmili mō begyialı n̄ kowowa
ekeni daabaa. Na sa ikula iye buwā sū. Kilisi-
nyiamaa agyiahonlumaa mōc begyia bēhye na
bōbō mmōdini kεe bēkeva Bayibul̄ nu fūl̄dule
bēkeye egyma n̄, bezi kεe eyi kohula keye buwā.

1. M̄nla fūl̄dule ye Bayibul̄ fa ma ohunemaa a?

Gyehova iye ohune kεe iye abusunwa yi ti.
(K̄inga Ef̄sesimaa 5:23.) Gyehova ikilaa ɔhuani
kεe, ohune kezizi abōk̄ mōc ikowowa abusunwa
yi. Bayibul̄ tu ohunemaa fūl̄ kεe: “**bōl̄ bē yl̄
mmōc.**” (K̄inga Ef̄sesimaa 5:25) Kε eyi kile a?
Ohune mōc id̄ yl̄ yl̄ n̄ da annidi ali kile yl̄ wō
awudo n̄ bagua nu. Ibc̄ yl̄ n̄wō ban̄, ima yl̄
anyi de na ibc̄ mmōdini kεe ikema mōc ihyinyia
n̄ ikema yl̄. (1 Timoti 5:8) Mōc ihyinyia paa n̄,
ibowā yl̄ ma i n̄ Gyehova nyia abusunwawōle
mōc num̄ yē si. (Matiyu 4:4) Kε ndianwu n̄, sa
ikula i n̄ yl̄ yl̄ bc̄ m̄rayi na bēkinga Bayibul̄ yl̄.
Se ohune izō ɔl̄le n̄ ikila yl̄ yl̄ buwā a, ibc̄ i n̄
Gyehova ɔhōnwaval̄ n̄wō ban̄.—K̄inga 1 Pita
3:7.

2. M̄nla fūl̄dule ye Bayibul̄ fa ma εyilemaa a?

Nyamlin̄ Odwok̄ kā kεe, l̄se kεe “**εyile bela sū
idi yi hū nni.**” (Ef̄sesimaa 5:33) Kε ikeye eyi ike-
ze a? Sa ikula ifa yl̄ adwini isiyə suban̄iba mōc
yl̄ hū wō n̄ mmōdini mōc ibc̄ kεe ikehila meȳ

n̄ n̄nuakula yl̄ zu. Akō sū, se ikyina yl̄ pōk̄ozile
meda na i n̄ yl̄ tind̄ wō annidi ɔhuani zu na tkā
yl̄ n̄wō odwok̄ba lával̄ n̄wom̄ kεe id̄ Gyehova
yl̄ sōm̄invol̄ a, ikehile kεe id̄ yi nni.

3. Kε ikeye na agyiahonlumaa bēahye be agyiahonl̄ nu εzizibe a?

Bayibul̄ kā agyiahonlumaa n̄wō odwok̄ kεe:
‘Bēzab̄e anw̄i n̄ bēkeye n̄n̄woniäm̄i ɔk̄.’ (Matiyu
19:5) Eyi ikile kεe l̄se kεe bōbō mmōdini
bōk̄ betiyia d̄ye bela mōc ikohula ikema be avi-
nli kedidi n̄. Se eyi keye buwā a, l̄se kεe be-
nyia mmili bēma bō n̄wō, na bōzō bē
ahoniñi nu beda mōc iwa be adwini nu n̄ ke-
zim̄ bēti nyān̄i n̄ ali bekile bō n̄wō bō n̄wō.
Se bēyi Gyehova besiye ahanlı a, bēáma enii
anzenyil̄ d̄ye fūl̄ bela n̄wō hyinyia be tēla bō
n̄wok̄ānv̄lo. Bo nu bela kila buwā paa kεe il̄éfa yl̄
n̄wō ikowulawula abiye mōc id̄ yl̄ n̄wok̄ānv̄lo.

SUMÁ SÜMAA

Kilá Bayıbulu nu eginalezu-ndwoko mōc
tikħolha kexxew wu agyiahvnlı nu ezizib.

4. Ohunemaa—bċolá bę yi mmo na behila bę bsw

Bayıbulu kā kexx iwa kexx “ohunemaa bċċċ bę
yi mmo kexx bezabé be eniiwudo nl.” (Efisiesimaa
5:28, 29) Kę eyi yi tu kile a? **Yi VIDIYO nl,** na akő
bozunzú odwokċixiale mōc ili ekeen ni nwo.

**VIDIYO: Ohunemaa, Bċolá Be Yi
Mmo Kexx Bezabé Be Eniiwudo**
(9:53)

- Miñla nninyeni ye ohuné be kħolha kexx na
iava iahile kexx ido yi yi na idwini yi nwo a?

Kunga Kolosiyamaa 3:12, na akő bozunzú
odwokċixiale eyi nwo:

- Kę tkejye na ohuné be iħla subanlı eyimmo ali
wċi yi agyiahvnlı nu a?

5. Eylemħħa—bċolá bo hū mmo na belí bę nni

Bayıbulu hye eyleż ezizib kexx ilí yi hū nni, kę
yi hū sħomli Gyehova anzenyil tħażżej yu nl. **Kunga
1 Pita 3:1, 2,** na akő bozunzú ndwokċixiale
eyimmo nwo:

- Se ċaw ohuné mōc idu dedinii a, pħażu
bela īnī nwo mōk kexx ekeb kexx tħażżej
Gyehova. Ekila a, miñla ye tħawwawa paa a,
idu Bayıbulu mōc ekeva kobunwabunwa ye
anzenyil subanlıa nii annidi mōc ekela ye
ali kehile yi nii a? Miñla ti a?

Idu baaba kexx ohunemħħa nii eylemħħa bċċċ
num bekezzi pōkk. Naasō kę mmilli munwala ye
eyleż be i nii yi hū kexx adwini a. Se tħa yi zo a,
iz-żu abbotali nii annidi nu ikehile yi adwini, naasō
ise kexx tħakke kexx yi hū ye Gyehova iħla iwula yi sa

6. Sa ɔkula di wo agyiahonlı nu ndwokɔzızlıbe zu

Agyiahonlu bela íni ekeni mōc idi munli. Meti isse kęe agyiahonlumaa bō numc di bo ndwokçızılbə nwo egyma. **Yı VIDIYO nt,** na akü bozunzú ndwokçıziale cōc ili ekeni nt nwo.

VIDIYO: Kezimč Ekehyε Wu Agyiahonlı Nu Ezizibε (5:44)

- Wō vidiyo yi nu nū, mūnla yē nū ikile kēe agyiahunlūmaa nū bē avinli itidū a?
 - Mūnla yē bēyelt bēva bēhyelt bē agyiahunlu yi nu εzizlbe a?

Kınga 1 Kələntımaa 10:24 nu Kolosiyamaa 3:13. Se béklinga eħel ħele ndwokx eyi nu bela bowie a, bozunzú odwokxiziależ eyi nwu:

- Mınla əhvani zu ye fulədule eyi təkəhula təkəhyə aqyiahonlu nu eziżibə a?

Baylbulu kā kęe yewú ye nwo ye nwo. Kę ekowu abiye nü kile kęe ye nü yü keli wö kunlumiba nü annidi ḥhvani zu. **Kınga Wulomimaa 12:10**, na akü bozunzú ndwokçixiziale eyimmə nwo:

- Asõ tsõ kõe ohune anzõenyi eyile be lõike kõe yi nwukãvõlõ kowu yi ansaana meyl sõ iahile kõe ibu yi a? Mõnla ti a?

- Se εylę be di yi hū nni a, ke tma Gyehova tı nyanlı ise a?

ABIYEMMƏC BƏKƏ KƏS: "Anyınlınlıqın cəm əlavəsi yəqiyalı fələ yənəşianlı, kaku ididir."

- Κε ίκεγις να ψωμά βεσσού για κεξ Βανίβουγι για ικέτηστα ικώνυμα βέ α;

3TCWCCKC YI

Se ohunes nii eyile bɔc bɔc nws, bobu bɔc nws na bɛfa Baylbulu nu egynalezu-ndwokɔ bɛye egyma a, sa be anyi kula de.

Kε Okowuwa Ekeze a?

- Kε ikeye na ohunes lawowa ma yi agyiahonli nu tayes anyunilele a?
- Kε ikeye na eyile lawowa ma yi agyiahonli nu tayes anyunilele a?
- Se egyma a, Baylbulu egynalezu-ndwokɔ ehinla diye ye ikhula kεhye wu agyiahonli nu ezizibε a?

Eyile mɔɔ yewielie dlyezumanle nu

Butayi

- Se egyma a, ε nii wu nwokāvulɔ bozunzú agyiahonli nws ndwo-ko cwa cwa jw.org zu ni nws
- Butayi mvulɔ:

P I B É S Ú M A A

Kilá nninyeni be mɔɔ ikhula kowuwa wu ma wu abusunwa yi nu kεye anyunilele.

Wu Abusunwa Kkhula Kenya Anyunilele (blohyo)

► 4:26

Kilá ndwomi mɔɔ bɛye yi vidiyo eyi, na ɔkənwɔ kεe mfasu wɔ ɔzulɔ kεe ekəva Nyamunli yi folɔdules kεye egyma wɔ wu agyiahonli nu.

Ye Ciile Isz

Kilá mɔɔ se eyile be ye a, ikile kεe iká yi nws azi iwula yi hū yi tiyele tu.

**“Mmaale, Minala Ti Mɔɔ Isz
Kee Bekä Bɔ Nws Azı Bowula
Bo Hü Mmɔ Be Tiyele Tu a?”**
(Jwelenile Ayani, May 15, 2010)

► 5:14

Kε iyeli mɔɔ agyiahonlmaa be lili ndwokɔzizibε nyezile nu agyiahonliyakile nws egyma?

**Nyamunli Wowlit Ye Ma Ye
Agyiahonli Gyinanlı Dökö**

Mɔɔ ikeye na wanyia vidiyo nii nninyeni mvulɔ mɔɔ cwa cwa OZUMALEDIYΕ 49 yi nu ni, skan ndwiyεlε eyi anzenyi kó Sa Okula Enyia Anyunilele Daabaa! buuku yi nu wɔ jw.org zu

Kε Iκευε Na Wu Abusunwa Be Anyi Iale a?—Cfuā 2

Nnwakula di akyedi mōc bōzū Gyehova ekeni. Ikilaa əhuani kεe, awonvōlə kehila ɔz̄ akyedi ni zu bōwā. Gyehova ma awonvōlə fulđdule mōc nγelēbe wā nu mōc iκowāwa be ma békelye zō. Yí fulđdule sō bōwa nnwuakula ma bōnwā mōc bēye a, iκema abusunwa yi nu kεye anyinlilele.

1. Mīnla fulđdule ye Gyehova fa ma awonvōlə a?

Gyehova ikilaa əhuani kεe awonvōlə kōlā bo nnwuakula na bēanyia mmili sōmaa bēama be. Akō sō, tpe kεe awonvōlə bō bo nnwuakula nwobani wā asiani nwobani na bēfa Baylbulu nu egynalezu-ndwokə betidī be. (Egēlewulə 1:8) Ikkā ikile szulemaa kεe: ‘**Bediidī [bo nnwuakula] kēmō ye Niibenyia tpe yí ni.**’ (Kunga Efisēsimaa 6:4.) Se awonvōlə tiye odwokə eyi na bēfa be asedī mōc bēle kεe bezabé bekēdī bo nnwuakula ni bēma abiye fulā a, imā Gyehova anyi de baaba.

2. Mīnla fulđdule ye Gyehova fa ma nnwuakula a?

Gyehova tu nnwuakula fulā kεe: ‘**Bediye bē awonvōlə bo odwokə.**’ (Kunga Kolosiyiamaa 3:20.) Se nnwuakula di bē awonvōlə nni na betiye bē a, imā Gyehova ni bē awonvōlə munwala bē anyi de. (Egēlewulə 23:22-25) Gyisēsi wā azilē yí zu ni, iyel̄ Indianwoba mōc nnwuakula kōhula kozuma.

Iwā nu mōc kεe ni tanl̄ inī yí nwob dīye, naasū ilili yí awonvōlə nni na idiyeli be tāvali nwomō kεe ni bōtā sini ni.—Luuku 2:51, 52.

3. Kε abusunwa ni, kε iκευε na bēayike Nyamlini a?

Se edi ɔwonyalā a, pūlazune bela inī nwomō kεe erē kεe wu nnwuakula dō Gyehova kēmō ɔdō yí ni. Kε iκεye na wōaye zō a? Fá Baylbulu nu odwokə eyi yé egyma: “**Fá [Gyehova yí odwokə] wula bē ahonl̄nu ni, na kā nwomō odwokə kile bē wā mmili mōc bōwā awudo, [niil̄] mmili mōc boluwa əhuani zu.**” (Ditilonōmi 6:7) Se bēkā kεe “fa wula bē ahonl̄nu nu a,” ke yí tu kile a? Ikkile kεe bekēda bekēdī mōc bēle bekilehilee bo nnwuakula ni nu mbōmō sōmaa. Se ekā odwokə be kile wu mma na wōabé kεe be eχeεle fi a, munla ye iκεye a? Ise kεe eta tī nu mōc kile bē. Cz̄ ehelele odwokə yí kile kεe, ise kεe bērībē əhuani azul̄tu mōc iκema bekēda bekēhā Gyehova nwob odwokə bekehile bo nnwuakula. Mōc iκowāwa ma békelye eyi ye le kεe, békelye nhylhyelye ma bē abusunwa yí kōwā nu mōc kozuma Baylbulu dapēni bela. Se bēni nnwuakula po na bōbō nu mōc bosuma Nyamlini Odwokə yí dapēni bela a, sa ibuwa bē paa.

S U M Á S Ú M A A

Kilá nninyeni azulcetu mōc ikuila ibuwa abusunwa ma benyia baniwale nii anyinilele.

4. Oz̄ ūlāc nu tidi wō nnwuakula

Nnwuakula edidile ilá azí. Minala ohuaní zu ye Bayibulo kchula kowowa wo a? **Kunga Gyemisi 1:19, 20** (NWT), na akō bozunzú ndwokçiziale eyimmo nwó:

- Se awonvolc be nii be mma bo nkommó a, ke ikéye na beahile kees bcd be a?
- Minala ti mōc íni kees awonvolc bétinya bo nnwuakula wō mmili mō beva eya a?*

* Wō Bayibulo nu ní, “edinyanle” ikile kees bekedinye abiye, bekeva ohuanthilele bekema yi, na beawowa yi ma lazlnza wō subani taní be nwó. Láhile kees bekeye abiye ayekwa anzenyu bekebila yl.—Ez̄elewule 4:1.

VIDIYO: Bó Wō Nnwuakula Nwó Baní Wó Taní Nwó (2:58)

Ezi a?

Gyehova Dasivulcmaa beye awuuku nii vidiyo sūmāa mōc ibuwa awonvolc ma bekilehile bo nnwuakula nna nwó odwokc na beawac be mma nwó baní wō amumuyemaa nwó. Ke ndianwu ní, kilá:

- *Bó Wō Nnwuakula Nwó Baní* (vidiyo)
- *Sumazumá Kilehilevolc Kezile Nl*, yi ti 10 nii 32
- “Kilehilé Wō Nnwuakula Nna Nwó Odwokc” (*Awake!* No. 5 2016)

5. Bó wō nnwuakula nwó baní

Se cökwc wō nnwuakula nwó baní a, ihinyia paa kees ε nii be bc nna nu nkitanwolilis nwó nkommó. lyε a, eyi lyelis ilá azí. **Yl VIDIYO ní**, na akō bozunzú ndwokçiziale mōc ilí ekenu nii nwó.

- Minala ti mōc lyε si imá awonvolc be kees be nii bo nnwuakula kchā nna nwó odwokc a?
- Minala ohuaní ye awonvolc be boluwa zu be nii be mma wō nna nwó nkommó a?

Bayibulo hanlı dianlı kení kees, tanlyele kchc yi anyunu wō Setani oyuwadı yi nü, na ɔz̄ la ye ikelis ɔz̄la nne a.

Kunga 2 Timoti 3:1, 13, na akō bozunzú odwokçiziale eyi nwó:

- Amumuyemaa mōc behanlı bc nwó odwokc wō nkyikyemi 13 ní, befa nna nwó odwokc bedide nnwuakula anzenyu be nii be da. Se ɔz̄ a, minala ti ye ihinyia kees awonvolc be nii bo nnwuakula bc nna nwó nkommó na bebowa be ma bcnwu kezimc bckcwā bc nwó baní wō amumuyemaa nwó a?

6. Bu wu awonvul

Nnwakula, mmilantye nii nyedeket kohula kehile kaa bobu be awonvul iluwa kezimo be nii be kedinde nii zu. **Yi VIDIYO ni**, na akoo bozunzu ndwokoyiziale moco ili ekeni nii nwo.

VIDIYO: Ke Ikeye Na Mi Ni Mi Awonvul Yeadinde a? (2:19)

- Se kuakula be nii yi awonvul tunde wo annidi chuan zu a, minla mfasu ye iwo zu a?
- Se kuakula be nii yi awonvul tundee a, ke ikeye na iahile kaa ibu be a?

Kinga Eylewule 1:8, na akoo bozunzu odwokoyiziale eyi nwo:

- Se kuakula be yi awonvul ma chuanhilele yi a, ke ise kaa iye yi dyle ise a?

7. E nii wu abusunwa bawo cum bawo Gyehova

Mmusunwa moco bedi Gyehova Dasivulmaa nii, beye mmili besiye ahani dareni bela bifa bosuma Bayibulu yi. Ke beye yi bese a? **Yi VIDIYO ni**, na akoo bozunzu ndwokoyiziale moco ili ekeni nii nwo.

- Ke ikeye na abusunwa be beahula bfae abusunwa ozumine dareni bela a?
- Minla ye awonvul be kohula keye na ama yi abusunwa ozumine laaval yi abusunwa yi nwo na laye anyinilele a?—Kilá mfonyini moco iwa ozumalediyey eyi yi tuwale nii.
- Minla ye ikohula ikema ikeye si kaa, e nii wu abusunwa bokozuma dyle bokowu nu a?

Wó tutu Yizilaya nii, ni Gyehova kila chuan kaa mmusunwa kozunzu Ethelile Odwoko yi nwo exile bela. **Kinga Ditilonomi 6:6, 7**, na akoo bozunzu odwokoyiziale eyi nwo:

- Ke ikeye na wava eginalezu-odwoko eyi wuali egima a?

VIDIYO: Abusunwa Ozumine
—Yi Ndwokezizibe Nii Yi Akatuwa (8:04)

Adwintihilele ma abusunwa ozumine:

- Sa bokola besiyeziye bo nwo bema asafu diyezumanle.
- Sa bokola bekunga na beazunzu Bayibulu nu odwoko be moco wo abusunwa yi be anyi keleli nwom.
- Se cwo nnwuakula ngylkii ngylkii a, sa okula ctwi anzenyu epilinti moco nnwuakula fa suma dyle wó jw.org zu ema be.
- Se cwo nnwuakula moco be anyi dlu a, sa okula e nii be sunzu ndwoko moco ifali mmilantye nii nyedeket nwo moco iwa jw.org zu ni nwo.
- E nii wu nnwuakula ye Bayibulu nu odwoko be nwo dulama wó awudo.
- Sa bokola bekila vidiyo be moco iwa jw.org zu na beazunzu nwom.

ABIYEMM C BEKA KEE: “Iye si kaa nnwuakula kedi Bayibulu yi tu.”

- Minla ye ekchá a?

3TCWCCKA YI

Gyehoa pe kees awonvala cd bo nnwuakula, betidli be, na boso bo nnu ban. Nnwakula so, isse kees bobu be awonvala na betiye be. Akoo so ipe kees mmusunwa bo numo solum yi.

Ke Okowuwa Ekeze a?

- Ke ikeye na awonvala beadidi bo nnwuakula na beawo bo nnu ban a?
- Ke ikeye na nnwuakula beahile kees bobu be awonvala a?
- Se abusunwa be ye nhyihyeley suma Bayibulu dapeni bela a, minala mfasu ye bekenyia a?

Eyle mooyewieli dlyezumanle nu

Butayi

- Biziá mmeliyema mooyewieli dlyezumanle nu asafu yi nu ma beshá kezimc beye be abusunwa ozomlule behile wo, na fa di egyma.
- Butayi mvalo:

P I B É S Ú M A A

Minala ye se wo xá suma a, ikohula ikeziyeziye yi wo mmili mō inyi ni a?

“Nninyeni Ahiaā Mōc Ihinyia Kees Nnwakula Suma” (Awake! No. 2 2019)

Kilá foledpus mōc Bayibulu fama bezaabe mōc bekilaab be awonvala mōc be alubo hō anyunumi nu.

“Minala Ye Bayibulu Kā Fal Kezimc Yekehila Awonvala Mōc Be Anyi Dí Ni Nwu a?” (Ndwock jw.org za)

Kilá kezimc benyia be mōc ízi kezimc ikeididi yi nnwuakula ni, tiga lyel ezileba.

Gyehoa Yi Ehilehilele Ima Yehula Yeyikyi Ye Abusunwa

Kilá kezimc ezilemaa kohola kehye be nu bo nnwuakula mmenyia bo chonwuvale nu ezizibe.

“Ke Ikeye Na Ezilemaa Beahula Beava Be Mma Mmenyia Chonwu a?”
(Owlenle Ayan, November 1, 2011)

Mōc ikeye na wanyia vidiyo nu nninyeni mvalo mōc mvalo
OZUMALEDLYE 50 yi nu ni, skan ndwiyele eyi anzenyi kó Sa
Okula Enyia Anyunlele Daabaa! buku yi nu wō jw.org zu

Ma Wu Edindelę Iz Gyehova Anyi

Gyehova wəl yə wə əhəvəni be zu məc i ma yə-
kula yetində, na eyi də akyədə sunsunök. Asü ke-
zimə yəfa akyədə eyi yedi egyma nı nwo hyinyia
yı a? Nwumə hyinyia yı paa! (Kinga Gyemisi 1:
26.) Meti ke 1kəye na kezimə yetində nı lazə Gyeho-
va anyi a?

1. Ke 1kəye na yəava akyədə eyi yəali egyma bəwə a?

Bayılıbulu kā kee “bezizí bə əhənəwəməmə bə
kənya, na bəwəwá bə nwo nkökə nkökə.” (1 Te-
salonikamaa 5:11) Asü ezi abiyməmə məc behiy-
nyia ezlizibəhyələ a? Mınla yə əkəhəla kəyə kə-
wowa bə a? Ma bənwə yı kee ədwınlı bə nwo.
Ebiye a, dlye məc i ma wə anyi deli bə nwo nı,
sa əkula kā kile bə. Asü ezi əhəlelə odwokə be
məc sa 1kula ihyə abiye ezlizibə a? Sömaa wə
əkənəl məc əkəhəla kəva keli egyma. Kake sō
kees, kezimə əkəhə odwokə be nı kəhəla kəyə
məvələ ezlizibə paa. Meti exile bela bə mmədini
kee wə edindelə kəyə fe na lahyə ezlizibə.—Əxle-
wule 15:1.

2. Mınla odwokə yə inı kee yəkə a?

Bayılıbulu kā kee: “Máma odwokə tanı izü bo
munwa nu ifinde.” (Kinga Efisəsimaa 4:29.) Eyi
kile kee inı kee yəkə ndwokə mbəvanlı mbəvanlı

anzenyili ndwokə be məc 1kəma məvələ keli eyəkə.
Akə sō, lse kee yəru kee yəkəhə abiyməmə bə
nwo ndwokə tanı anzenyili kee yəkəzlikə be dima.
—Kinga Əxlewule 16:28.

3. Mınla yə 1kəwəwa yə ma yəkədində mə əhəvəni məc ihyə ezlizibə zu a?

Məcmi sömaa nı ndwokə məc yəkə nı da məc
iaw yə ahənliyi nı nıllı nninyeni məc yədwınlı
nwoomə nı ali. (Luuku 6:45) Meti lse kee yə-
sumə kezimə yəkəva yə adwınlı yəkeziye nnin-
nyeni məc idı baaba, məc nwoomə tı, məc idı
anyınlı nıllı məc bəkəməv yı nı zu. (Filipimaa
4:8) Se yəkəhəla yəkəva yə adwınlı yəkeziye nnin-
nyeni eyiməmə zu a, lse kee yekila nninyeni məc
yəfa yede yə anyi nıllı yə əhənəwəvaləs bəwə. (Əx-
lewule 13:20) 1kəye baaba sō kee yəkədwnı məc
yəre kee yəkə nı kezimə yəkəhə nwo ansaana
yəadində. Sunzú kezimə ndwokə məc ekə nı kə-
həla kəhə mmenii məvələ nı nwo kila. Bayılıbulu kā
kees: “Ndwokə məc bəadwınlı nwoomə ansaana
na bəahə nı idı kee afina məc iawəwə, naasə
nəxələbəvnı yı tavılıma sa adimakələ.”—Əxle-
wule 12:18.

SUMÁ SÜMÁA

Sumá kezimcə ekema wu edindelie kçz Gyehova anyl na talye mmenii mwñlä sü ezizibe.

Munla nninyeni ye
ikħula ikenyia kezim
etinde ni zu tumi a?

4. Kilá wu edindelie baww

lye a, ye munwala yekä ndwok be mōc aqinzi yi, ni
yenlu ye nwo. (Gyemisi 3:2) **Kinga Galatiyamaa
5:22, 23**, na akō bozunzú ndwokxiziale eyimmo
nwo:

- Subanl eyimmo nu ehinla dlye ye sa ɔkula
bc nwasomc mpayi na lawowa ma wuahila wu
edindelie baww a? Munla ɔħvanl zu ye subanl
eyi kħula kowwa wu a?

Kinga 1 Koleritħamaa 15:33, na akō bozunzú
odwokxiziale eyi nwo:

- Munla ɔħvanl zu ye wu ɔħċonwommo ni
nninyeni mōc efa de wu anyl ni ikħula
kenyia wu edindelie zu tumi a?

Kinga Odwokħanlewni 3:1, 7, na akō bozunzú
odwokxiziale eyi nwo:

- Munla mmilli ye ikejye baaba kse yekkej
dinn anzenyu yekelik na mmilli baaba nu
yeadinde a?

5. Kā mmenii mvilč nnu odwokčba

Kē lkeye na yeáwaduļi mmenii mvilč anzenyil yeáhanlı odwokč mċċi lkema bekeli ħeġek a? **Yi VIDIYO ni**, na akő bozunzú ndwokčiziale mċċi ili ekeni nū nnu.

VIDIYO: Kā “Odwokč Mċċi Ima Enii Nyia Anyunumiħże” (4:07)

- Wċċi vidiyo yi nū nū, nū aliyema nū kihā mmenii mvilč nnu ndwokč tanu. Minla ti mċċi nū lpre kęs īyiaki a?
- Minla ye īyei mċċi tawwalu yl ma izinjanlu a?

Kinga Odwokčhanlevu 7:16, na akő bozunzú odwokčiziale eyi nnu:

- Se īye ye kęs yehħa abiye nnu odwokč tanu a, minla ye lse kęs yekake a?

Kinga Odwokčhanlevu 7:21, 22, na akő bozunzú odwokčiziale eyi nnu:

- Se abiye kihā wo nnu odwokč tanu a, minla ġħoġan zu ye εħelieħ odwokč eyi kowwa wo na wuávali ħeġa a?

6. E nū wu mmusunwamaa bediñde wċċi ġħoġan kiniżma zu

Sé ye nū ye mmusunwamaa tindes a, Gyehova pse kęs ye īye zċċi wċċi ġħoġan kiniżma zu. **Yi VIDIYO ni**, na akő bozunzú odwokčiziale mċċi ili ekeni nū nnu.

VIDIYO: Čieħe Nū Annidi lkā Abusunwa l-ba Num (3:08)

- Minla ye lkowwa wo ma ε nū wu mmusunwamaa bediñde wċċi ġħoġan kiniżma zu a?

Kinga Efisejsimma 4:31, 32, na akő bozunzú odwokčiziale eyi nnu:

- Minla ndwokč ye yekk a, lkħola kexheye ye mmusunwamaa εzżibbe a?

Gyehova hanlı kezimċi tħi njanlı wċċi ja, Gyisiesi nnu. **Kinga Matiyyu 17:5**, na akő bozunzú odwokčiziale eyi nnu:

- Minla ġħoġan zu ye ɔkkħola kozumazuma Gyehova mmilli mċċi ε nū wu mmusunwamaa tindes a?

Piġie ahvanu mċċi okoluwa zu ekxhamnu mvilč

ABIYEMM C BEKĀ KΞX: “Mam i tiegħi ċċi la ye miltindes a, wuábe yl a tħaval lu nnu.”

- E nū bie ye adwini a? Minla ti a?

31CMCCKA YI

Ye edindelé kohula kehye ebiyemmo ezizibe anzenyu ikebila bë. Meti ansaana yekedinde ni lse kee yedwani mwo yekéhā, mmili mo yekéhā ni kezimo yekéhā yi nwo bwowc.

Ke Okowuwa Ekeze a

- Minala chuanzi zu ye yekéhola yekoluwa ye munwa nu ndenzi zu yekéhye mwalo ezizibe a?
- Minala ndwoko ye íni kee yekā a?
- Minala ye ikowowa ye ma ye-kedinde wo chuanzi mwo ihye ezizibe zu a?

Eyle mwo yewielie dlyezumanle ni

Butayi

- Dapeni eyi, bɔ mmɔdiní kee ekéhamnu abiye wɔ wu abusunwa anzenyu asafu yi nu.
- Butayi mwalo:

P I B É S Ú M A A

Minala ye ikowowa ye ma yekéhā ndwoko mwo ihye mwalo ezizibe a?

**Nyia Ngeliebevenuimaa
Tavilima**

Kilá mwo ikowowa wo ma ekobu edindelé evinli yi thanle

“Asö Edindelé Evinli Idibe Anzenyu?” (Ndwoko mwo wa jw.org zu)

Kilá kezimo okéhwi wo nwo wɔ ndwokolile nwo.

**Ke Ikeye Na Miayiaki
Ndwokolile a?**

Kilá kezimo Gyehova wowlabenzia be ma iyiakili ndwoko evinli thanle.

**“Mowai Yi Tu
Modwaniindwaniini Kezimo Nu
Mi Ebawole Isike Ni Nwo”
(Chweneule Agani, August 1, 2013)**

Mwo ikeye na wanyia vidiyo ni nninyeni mwalo mwo
OZUMALEDIYÉ 51 yi nu ni, skani ndwiyele eyi anzenyu kó Sa
Okula Enyia Anyuulele Daabaa! buuku yi nu wɔ jw.org zu

Sianti Mcc Yε Ntalıwulale Nii Yε Anwuziyeziyelε Nwu Hyinyia

Ye munwatii yewo ntali mco ye anyi deli nwumco nii kezimco yere koo yesiyeziye ye nwo. Se yefa Bayibolu nu eginalezu-ndwokc yedi egyma a, ikema yekeziyeziye ye nwo kezimco yere na mmili koo yi la so yezaz Gyehova anyi. Ma yezunzu eginalezu-ndwokc eyi be nwo.

1. Mirla eginalezu-ndwokc ye lkwomwa ye wā ye anwuziyeziyelε nu ye ntalıwulale nu a?

lse koo yesiyeziye ye nwo bswa baaba' na yema ye nwo tu yefa yekile koo yedui mmenii mco 'yesumi Nyamini.' (1 Timoti 2:9, 10) Sunzú eginalezu-ndwokc anla eyimmco nwo: (1) lse koo yesiyeziye ye nwo bswa.' Se oko asafu ayiyialye tu a, okonwo koo lswon kezimco abiyele ziyeziye yi nwo, naasoo kezimco yesiyeziye ye nwo nii ye ejinli ni da yi ali koo yewo annidi yema Nyamini mco yesumi yi ni. (2) lse koo yema ye anwuziyeziyelε ye mco ifata. Ikile koo, yelowula ntali mco ikema ye nwo kogua ekeni mco ikohwuhwii nna nwo akonu anzenyu abiyeemco be adwini ikega ye zu. (3) lse koo yema ye anyi da ekeni. Eyi kile koo, ke anwuziyeziyelε nu ntalıwulale mco ikega zu bela ye lse koo yedi yi meda a. (4) lse koo exile bela yema ye anwuziyeziyelε da yi ali koo 'yesumi Nyamini' na ama mmenii beanwo yi koo yesumi nchuanle Nyamini yi.—1 Kolerimaa 10:31.

2. Se yesiyeziye ye nwo a, mirla ti mco tsə koo yedwini ye mmeliyema dedimaa nwo a?

lwo numco koo sa yekula yewula ntali mco ye yere dlye, naasoo lse koo yedwini kezimco ye anwuziyeziyelε kohula keshā mmenii mwolci ni nwo. Yebu mmcdinu koo yeléye dlye mco ikelile mmenii mwolci, mfomi yeyo mco ikema ye 'chonwommo bo kunlu ikodwoli ye nwo, ama be dedi ianyi.'

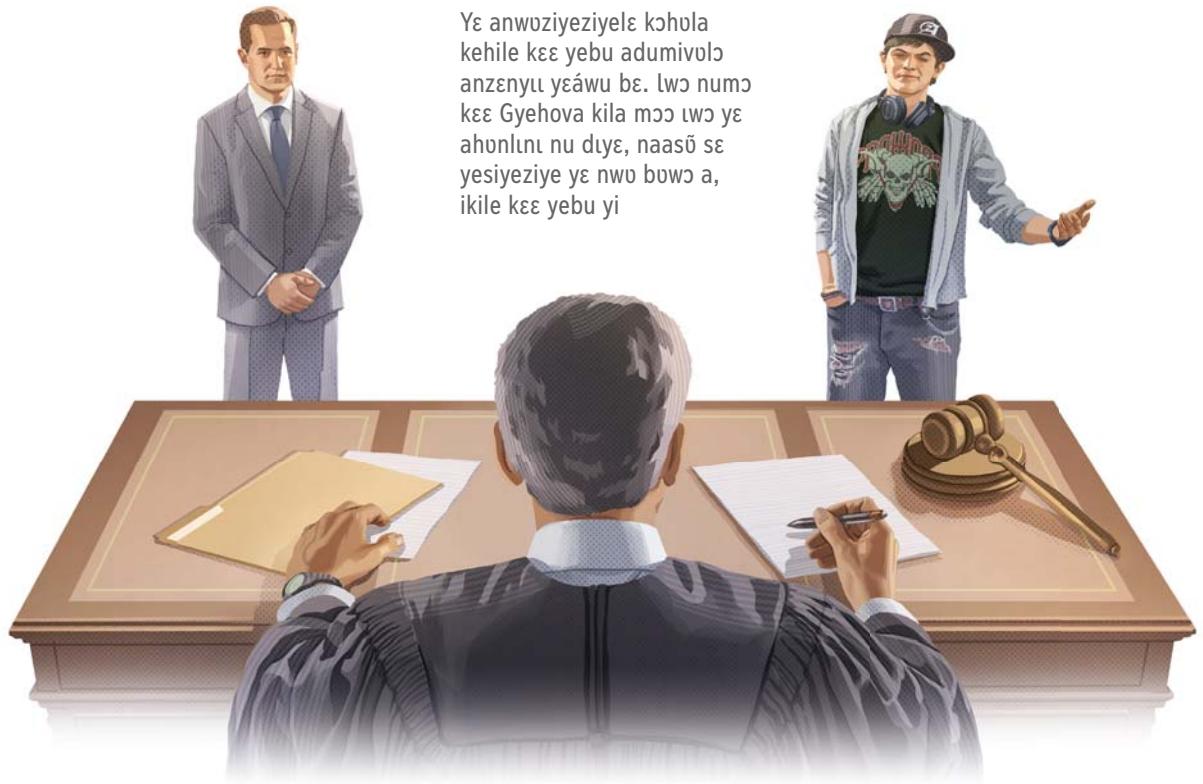
—Kunga Wulomimaa 15:1, 2.

3. Ke ikeye na yemama ye anwuziyeziyelε lahwī mmenii ma beazumi Gyehova a?

lwo numco koo yebu mmcdinu koo yekeziyeziye ye nwo bswa wā dika bela dlye, naasoo se yekoo asafu ayiyialye azoloto anzenyu dasulelile a, lse koo yekila ye anwuziyeziyelε bswa paa. Yéabe koo ye anwuziyeziyelε lyt mmenii be adwini wā odwokcoba mco yekā ni zu. Mfomi kezimco yesiyeziye ye nwo ni, lse koo ikā mmenii ma benyia erē koo bokozuma nchuanle yi ni. Na ama "beanwo yi koo ehilehilele ni mco ifali Nyamini yi ye Nnwbanlilelevnōni ni nwo ni idu baaba."—Tayitcisi 2:10.

S U M Á S Õ M A A

Kilá kezimč yekħuла yekema ye ntalwulale nni ye
anwuziyeziyel kela yi ali kse yedl Kilisinyamaa.

4. Se yesiyeziye ye nnu bswa a, ikile kse yebu Gyehova

Miñla ti mċċi nnu mha hyinyia paa kse yesiyeziye ye nnu bswa a?
Kinga Yikile 4:11, na akū bozunzú ndwokxiziale eyimmu nnu:

- Yedl Gyehova yi az-żoni. Ke tse kse eyi kā ye anwuziyeziyel ise a?
- Asō osunzu kse, tse kse yemha kezimč yesiyeziye ye nnu yekċ asafu
ayijalu nni dasilellie ni nnu hyinyia ye a? Miñla ti a?

5. Mccikcwowa ye ma yekonwu ntali mco ts e kce yewula nul kezimc yekeziyeziye ye nwu

Yi VIDIYO nl.

VIDIYO: ‘Beyé Dige Bela Beye Nyamulu Animinyiam’ (10:18)

Se ye ntali yi boclo ye si o, se yi boclo tayé si o, ts e kce lyé mco yi anyi ti na ifata dika bela mco yekohu nl. **Kinga 1 Kólentimaa 10:24** nul **1 Timoti 2:9, 10.** Na akö bozunzú sianti mco íni kce yewula ntali eyimmco nwu:

- Ntali mco lyé evinli anzenyi látata.
- Ntali mco lkyikyé ye nwu, ima ye nwu kua eké, anzenyi ltwanhwé nna nwu akonc.

Iwa numc kce Kilisinyiamma béni Mosisi mmela yl tu dige, naasü czc mmela ni ima bónwu Gyehova yl adwini wó nninyeni nwu. **Kinga Ditilonomí 22:5,** na akö bozunzú odwokçiziale eyi nwu:

- Ntaliwulale nul anwoziyeziyele be wó eké mco ima mmenyia seli mmaale na mmaale sô seli mmenyia. Mlnla ti mco íni kce yesiyeziye ye nwu zc a?

Kinga 1 Kólentimaa 10:32, 33 nul 1 Dwacconu 2:15, 16, na akö bozunzú ndwokçiziale eyimmo nwu:

- Ts e kce yekila kce ye anwoziyeziyele ilédide mmenii mco beda ye apaa yi nu nul asafu yl nu. Mlnla ti a?
- Mlnla ntaliwulale nul anwoziyeziyele ye idwu czol wó wó apaa yi nu a?
- Asö ekila a, anwoziyeziyele eyi be wó ekéni mco ldibe ima Kilisinyianii a? Mlnla ti a?

Sa yekula yesiyeziye ye nwu wó ahvanl azulatu zu na mmül ćkó yl la sô yeazc Gyehova anyi

ABIYEMMCO BEKÄ KEE: “Sa mwukula muwula atali bela mco miye.”

- E nul be ye adwini a? Mlnla ti a?

3TCWCCKC YI

Sé yesiyeziye ye nwo bawo na yewula ntalí baaba a, ikile kés yebu Gyehova nü mmenii mwolo.

Ke Okowuwa Ekeze a?

- Münla ti moc ye ntalwulale nü ye anwoziyeziyele nwo hyinyia Gyehova a?
- Egyinalesz-ndwoko moc lkwowa ye ma yekyeziye ye nwo bawo ni, ebiye ye le ehinla dyle a?
- Münla chuan zo ye kezimc yesiyeziye ye nwo ni lkhola kehá kezimc mmenii bu nchuanle czumunle a?

Eyle moc yewielie dlyezumanle nu:

Bütayi

- Kilá kés nwo ikehinyia kés eyé nzinzanlyé be wó wo ntalwulale anzenyi wó anwoziyeziyele nu a.
- Bütayi mwolo:

P I B É S Ú M A A

Kilá adwini cwo wó anwoziyeziyele kkhola kema mmenii kenyia wó wó nwo.

**“Ke Mi Anwoziyeziyele
Idi Ise a?”** (Ndwoko cwo cwo jw.org zu)

Kilá sianti cwo kés cpcw nwo nwo cwo paa ansaana woaye tatuu woagua wó nwo.

**“Münla Ye Bayibolo Ká Fal
Tatuu Nwo a?”** (Ndwoko cwo cwo jw.org zu)

Kilá egyinalesz-ndwoko be moc lkhola kkwowa wó ma ekezi pokoba.

**“Asó Wu Anwoziyeziyele Ihyé
Gyehova Animinyiam a?”**
(Owenu Ayani, September 2016)

Münla chuan zo ye baale be nyianlı abiyemmo be anwoziyeziyele nwo adwiniuba a?

**“Anwoziyeziyele Nu
Ntalwulale Ye Ni Ididee
Mi a”** (Awake!, December 22, 2003)

Moc ikeye na woanyia vidiyo nü nninyeni mwolo cwo cwo
OZUMALEDIYE 52 yi nu ni, skani ndwiyelé eyi anzenyi kó Sa
Okula Enyia Anyunulele Daabaa! buuku yi nu wó jw.org zu

Nninyeni Mcc Efə De Wu Anyi Ni, Ma Izó Gyehova Anyi

Gyehova dl “anyinilele Nyamini.” (1 Timoti 1:11, NWT) Ipre kęe ye anyi de wō ye ebulawōle nu. Se yede mmili yefa yede ye muni na yefa ebiye sō yede ye anyi a, yi anyi tsə yi. Wō ozumalediyeyi nu ni, yekonwu kezimc yekewa mmili mō yefa yede ye muni ni yekoye nninyeni mōc ikema ye anyi kele na yezaz Gyehova sō anyi.

1. Mınla ye tsə kęe yedwini nwomc mmili mō yerec dlye mōc yekewa yekeli ye anyi ni a?

Mınla nninyeni ye wo anyi deli nwo kęe ekeye wō mmili mō edee wo muni ni a? Abiyemmc be anyi deli nwomc kęe bezabé nkō bokowowa awudo na beayunga buuku, beadiye ndwomi, beahila TV anzenyu beahila nninyeni be wō intaneti zu. Abiyemmc sō be anyi deli nwomc kęe be nli bō charted kōwā nūmā kodu mresa, beahā beayuwa nzulo na beali egle mvolc. Lávali nwomc mōc ye anyi deli nwomc bela ni, tsə kęe yekila kęe nninyeni mōc yefa yede ye anyi ni “ikoz ye Niibenyia yi anyi.” (Efisēsimaa 5:10) Nwomc hyinyia paa kęe yekedi eyi tu iluwakes nne, nninyeni sōmaa ye mmenii fa de

be anyi mōc Gyehova anyi iáleli nwo mōc a. Czo nninyeni yi be ye le anyinilelediyeyi mōc awulile, ebulazikeli, anzenyu azunzuma ndwoki wō nūmō. (Kinga Ndwm̄i 11:5.) Mınla ye ikohula ikowowa ye ma yekeli pökoba wō nninyeni mōc yefa yede ye anyi nwo a?

Se yefa mmenii mōc cpc Gyehova cħonwu a, sa bokula bħebwa ye na yezazi pökoba wō nninyeni mōc yefa yede ye anyi ni nwo. Kemc yeli bħomni yezuma ni, “enii mōc i nli u xelxebemaa bō ni ikoye u xelxebemvōl.” Czo la sō ye se yekeli ɔzul ye nli bezabé mōc bealā Nyamini ni bō a, ‘ikowieli ye tan.’ a.—Eżżejewule 13:20.

2. Mınla ti ye nwomc ihyinyia kęe yekila mmili dudu mōc yefa yede ye anyi ni bwoc a?

Se mōc yefa yede ye anyi ni ifata po a, tsə kęe yekila bwoc na yekeli mmili sōmaa wō nwomc. Ke zō a, yelényia mmili sōmaa yekeli ye nninyeni mōc nwomc hyinyia baaba paa ni. Bayibolu tu ye folc kęe “yeva ye mmili yegħiye nninyeni mōc nwomc ihyinyia.”—Kinga Efisēsimaa 5:15, 16, NWT.

S U M Á S Õ M A A

Sumá kezimc ekezizi abokoba wó nninyeni mōc ḫafa de wó anyl ní nwó.

3. Pó anynlilelediyé mōc lávata

Mínla ti mōc lse kēs yekila nninyeni mōc yefá yede ye anyl ní nwó a? **Yí VIDIYO ní**, na akū bozunzú ndwokçiziale mōc ili ekenu ní nwó.

- Mínla چhuaní zu ye eglelile mōc lkeku ní cōlazc lkeku wó awakdu Wulomi ní, t níl nne dlyé di nse a?
- Wó vidiyo yi nu ní, mínla ye Danny zumanlı vali anynlilelediyé nwó a?

Kunga Wulomimaa 12:9, na akū bozunzú odwokçiziale eyi nwó:

- Se eribes nninyeni mōc ekava kele wó anyl a, ke eheléle odwokc eyi kowowa wó keze a?

Nninyeni mōc Gyehova kyi ní ebiye ye le mínla a? **Kunga Eglewule 6:16, 17 ní Galatiyamaa 5:19-21**. Se békunga eheléle ndwokc eyi ní ɔkú bela bowie a, bozunzú odwokçiziale eyi nwó:

- Nninyeni mōc bawawáwáwá cōlazc wó eheléle odwokc eyi ní ní, nnumc ehinla dlyé ye yewaw yí wó anynlilelediyé ní wó nne a?

VIDIYO: Mínla Nninyeni Ye lse Kēs Mifá Mide Mí Anyl a? (4:39)

Ndwokçiziale mōc lkeowawa wó ma ekely anynlilelediyé mōc ifata

Biziá wó nwó kés:

- Asō dlyé be wó cōnum Gyehova kyi a?
- Asō ikele mmili mō lse kēs mifá mlyé nninyeni mōc nwówá hyinyia paa ní a?
- Asō lkeema miféva mō nwó mukowá mmenii mōc béal Gyehova a?

Kemc yeyé mōc yekchola bela yetwí ye nwó kulaa wó nninyeni mōc lkechola lkeva ye ikediā asiani ní nwó ní, ɔcz la sō ye ihyinyia kēs yetwí ye nwó kulaa wó anynlilelediyé bela mōc yesunzu kēs idí baaba lma ye ní nwó a

4. Fá wu mmilí di egyptia baw

Yí VIDIYO nu, na akõ bozunzú odwokçiziale mœc ili ekenu nü nwu.

- Iwa num kœs nü eliyema benyia mœc iwa vidiyo yi nu nü iáhila nninyeni tanl dlye, naasü mœla ye nü ididee yl a?

VIDIYO: Mœla Ye Ide Wu
Mœl Paa a? (2:45)

Kinga Filipimaa 1:10, na akõ bozunzú odwokçiziale eyi nwu:

- Mœla œhuani zu ye ehelele odwokc eyi kœhola kœwuwa ye ma yekonwu mmilí dudu mœc lœs kœs yefa yede ye anyu a?

5. Pibé anyinileleldiyé mœc ifata

Iwa num kœs anyinileleldiyé be wä ekeni mœc Gyehova anyu iáleli nwumc dlye, naasü ebiye sœ wä ekeni mœc odwokc bela íni nwumc. Kinga Odwokchanlevolc 8:15 nu Filipimaa 4:8, na akõ bozunzú odwokçiziale eyi nwu:

- Anyinileleldiyé mœc ifata ehüla dlye ye wo anyu ideli nwumc a?

Sa œkula efä nninyeni mœc ifata ede wo anyu

ABIYEMMC BEKÄ KEE: "Se efä nninyeni mœc awulile, eblazikel, nü azunzuma ndwokc wä ede wo anyu a, mfumc bela íni nwumc. Mœc ihyinyia ye le kœs, eléye ebiye."

- Mœla ye ekehå a?

3TCMCCKA YI

Gyeahova pe kēs yede ye anyl naasō
lēs kēs yērīs anynlilelediyē mōc
lfata.

Ke Okowuwa Ekeze a?

- Mūnla anynlilelediyē ye lēs kēs Kilisinyiamaa pu a?
- Mūnla ti ye lēs kēs yekila bōwō
wō mmilī dādu mōc yēfa yede ye
anyl nū nwō a?
- Mūnla ti mōc erē kēs efā nninyeni
mōc lēs Gyehova anyl nū ede wō
anyl a?

Eyle mōc yewielī dīyēzumanlē nū

Butayi

- Duwa aluka mōc ise “Ndwokōyizialē Mōc lkōwowa Ye Ma Yēkeyl Anynlilelediyē Mōc lfata” yī zu sunzu anynlilelediyē mōc wō anyl deli nwōmōc nū nwō.
- Butayi mvōlō:

P I B É S Ú M A A

Kilā enii mōc lēs kēs ikile ye
nninyeni mōc lēs kēs yēfa yede
ye anyl.

**“Asū Gyeahova Dasinvolčmaa
Si Vidiyo, Awuuku, Anzenyu
Ndwomi Be Nwu Chuanl a?”**
(Ndwoko.org zu)

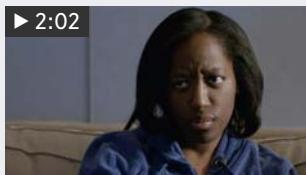
Kilā kezimō ekezizi anynlilelediyē nwō abōkōba.

**“Asō Mfasu Wō Mōc Efā De Wō
Anyl Nū Zu a?”** (Cwienile Ayani,
October 15, 2011)

Wō odwoko mōc ise “Mōhōla
Mili Mmenii Nu Nkyikye
Subanl Zō” nu nū, kila kezimō
benyia be yēl nñunzanltyē wō
nninyeni mōc tfa ide yī
anyl nū nu.

“Bayibvul Isinza Ebilawōle”
(Cwienile Ayani, February 1, 2010)

Kilā rōkōba mōc eŷlēdanl
be zili mmilī mōc azunzuma
ndwoko vindenli fūlūlī be mōc
nū ikilaa nū nu.

**Pō Anynlilelediyē Mōc
Azunzuma Ndwo
Wō Num**

Mōc lēkeye na wōanyia vidiyo nū nninyeni mvōlō
OZUMALEDLYE 53 yī nu nū, skani ndwlyelē eyi anzenyu kō Sa
Okula Enyia Anynlilele Daabaa! buukū yī nu wō jw.org zu

Egyima Mcc “Sūmīvūč Nōhvanlēvūč Nl Mcc Izī Nyelēbē Nl” lyē

Gyisesi ye irdi Kilisinyianı asafu yi ti a. (Efise-sımaa 5:23) Nne, Gyisesi izü suls ikile yi mme-dalilemaa əhuanı iluwa "sömluvla nəhuanlevulc nı məc izi nyeləbe" ni zu. (Kunga Matiyu 24:45.) Gyisesi Klayıslı yızayı ye iyili "sömluvla" yi a, meti iwo tumi egyptik naasö ularwu la irdi Klayıslı yi akèle na isəmli Klayıslı yi mmenlima yt. Ani-nyia ye le sömluvla eyi a? Mınla əhuanı zu ye sömluvla ni kila ye zu a?

**1. Aninyia ye le "səmənələ nəhəvanlıənələ tu ləməc
izə nxeşəbe nı a"?**

Ҫuzmî ѡѡկи munwala Gyehova duwa beniya ՚kő anzenyü mmenyia okuwu egyptii be zu ye tfa ՚huanthilele ՚ma yl mmenii a. (Malaki 2:7; Hibuluma 1:1) Wô Gyisesi yl owulo meda ni, asöma-volc nu mbanimbani mœc bœw Gyelusalamu ye ni befa ՚huanthilele bëma Gyisesi yl mmedalilimaa ni a. (Egyima 15:2) Nne sô, iluwa mbani-mbani okuwu egyptii be mœc bœnlummo ye le Gyehova Dasivolçmaa bç ՚huanthilele Okuwu ni zu ye tfa sunzuma ՚fua nu aliyé nu dasileli-le yl nwo ՚huanthilele ՚ma a. Okuwu eyi ye le ‘sümlenvolc nôhuantlevvolc ni mœc izi nyxelabé ni mœc [Gyisesi] iaval yl kœc ihilâ azümivvolc mœc bœha n'l bç zu' a. (Matiyu 24:45) ՚huanthilele

Okwu yi nu maa munwala będł Kilisinyiamaa
mcc bęva sunzuma nwanzanwanza bęvę ncęgę
bę, na bę anyi lla kęe se bowu a, bękchę bęk-
hunla Kulayısı nwo ma bekeli. cęsas cc 341p

**2. Minala sunzuma շվան ու ալյը յե սմւնխ
ոշխանչական ու վարդակական է՞**

Gyisesi tħanli kęe sőmliv u nċċu xanlevo lu “Ivá [y]i ċħonwommo Kilisinyiamaa] be kyefuā alīye imma be wċċi mōt is-e nu.” (Matiyu 24:45) Kemm se yedi alīye a, ibuwa ma yenyia pōkkidli baaba na ye nnu ye is iu, ċċi la sū ye sunzuma ċfuā nu alīye mōt tiegħi ye l-ċċu xanħilek mōt iz-żu Nyamunli Odwoko yi nu ni, imma yenyia anwurzelzbie mōt yekkeva yekeli Gyehova nċċu-anle na yeayeg egyma mōt Gyisesi iwa iwula ye sa ni a. (1 Timoti 4:6) Ye sa kā sunzuma ċfuā nu alīye yi be wċċi dliexzmanu, ayiyyiallye azvoltu yee Baylbuolu nnu awuuku nii vidiyo nu, na eyi buwa ye ma yeti Nyamunli yi apiedi tu na yexheġġ yee nii yi ċħonwobale yi nu eżżiżże.

SUMÁ SÜMAA

Kilá sianti mōc yehyinyia “sümivuló nchuanlevuló ni mōc izi nyelébe” mōc meyi ye le Chuanthilele Okuwu yi ni.

Chuanthilele Okuwu ni ifa sunzuma ofoă nu alye, chuanthilele, ni mmowalye imá Gyeova Dasivuloma ma mōc bəwəc oyuwadı munwala.

3. Ise kęe Gyeova yi mmenii bəfa ɔkүyelē bəye egyptima

Iluwa Gyisesi yi chuanthilele zu ni, Chuanthilele Okuwu yi kila kęe Gyeova Dasivuloma bekeye be egyptima pereerere mōc nhuyheyeliye la nwum. Gyisesi iluwali chuanli mōc idı za zu ihileli ɔwəki Kilisinyiamaa ni chuanli. [Yi VIDIYO ni.](#)

VIDIYO: Gyeova Imá Yi
Mmenii Bəye ɔkő (6:18)

4. Sümivuló nchuanlevuló yi cələnilelile egyptima yi zu a

Dasilelile egyptima yi ye idı egyptima mōc nwum hyinyia paa mōc ɔwəki Kilisinyiamaa ni yel a. **Kinga Egyima 8:14, 25**, na akő bozunzú ndwokçiziale eyimmo nwu:

- Wə ɔwəki Kilisinyiamaa be mmill zu ni, aninyiammo ye ni bəfa chuanthilele bəma wə dasilelile egyptima yi nwu a?
- Mmill mō asümanvuló ni bəvali chuanthilele bəmanlı Pita ni Dwcənu ni, ke bəyele be dlye bezeli a?

Dasilelile egyptima yi ye idı egyptima mōc nwum hyinyia paa mōc Chuanthilele Okuwu yi kila zu a. [Yi VIDIYO ni.](#)

VIDIYO: Dasilelile Egyima Yi
Nwu Hyinyia Be (1:24)

5. Sūmivulc nōhvanlevvulc nu ye ifa əhvanlilele lma a

ርዕስ ተከራክረዋል ከዚህ የሚከተሉት ስም አንቀጽ ተከራክር ይችላል፡፡

- Mınlı ye ıvalı pılazung kezile ıgalı ɔwɔkı Kilisinyia-maa be be avinli a?
 - Aninyiammɔ be ɛkənı ye Pɔɔlu, Banabasi, nıı mmenii nyalye nı bɔchı beleli ɔhuantihilel a?

Kınga Egyima 15:12-18, 23-29, na akö bozunzú odwokóyizialeş eyi nwü:

- Ansaana bekezi þókó ni, tñinla yé ɔwóki ɔhuanhilele okwu yi bęyeli bęva bębileli Nyamunlı yé ɔhuanhilele wó odwoko yi nwó a?
—Kilá nkylkyemí 12, 15, nii 28.

**Kınga Egyima 15:30, 31 nıı 16:4, 5, na akõ bozunzú
ndwokçıziale eyimme nıı:**

- Mınla ye əwəkəi Kilisinyiamaa nı bęyeli wə əhvañlıhilelə okuwu yi bə əhvañlıhilelə yi nıwu a?
 - Mınla əhvañ zu ye Gyehova iyilalı sutiye məc bęyeli ni zı a?

Kınga 2 Timoti 3:16 nıı Gyemisi 1:5, na akõ bozunzú odwokçixiale eyi nwó:

- Nne sū se Ọhuanihilele Okwu yi besii poko a, ehiṇla dika ye bępilę ọhuanihilele a?

Giyesel zili kezimə dasılelile egyma yı nwó hyinyia nı zu wudo. **Kunga Maaki 13:10**, na akö bozunzú ndwokçıziale eyimmə nwó;

- Minala ti mōc daslēlēlēs egyma yl nwo hyinyia Čhuantihiilelē Okuwu yl a?
 - Minala ti mōc yehyinyia "sōmīnvalnūnū Čhuantihiilelē izi cōw nū Čluqenēlēbe nū" bō Čhuantihiilelē na ama yeaħħula yeaqe daslēlēlēs egyma yl wa oyuwadlı munwala a?

ABIYEMMO BEKĀ KEE: "Se etiye ሽሁፋትዬ Okwu yi a, ikile kēe etiyee mmenii."

- Minala yé ūma ede di kęę Gyisəsí yé ikile Chuanthilelę Okuyu yi chuanlı a?

3TCMCCKA YI

Chuanhilele Okuwu yi ye le “sömlivolc nchuanlevolc ni mōc izi nyelēbe ni a.” Męyti ye Kiliatsi tyl yi kēe lva chuanhilele ni sunzuma cfoā nu aliyē lva Kilisinyiamaa wō oyuwadl dika bela a.

Kē Okowuwa Ekeze a?

- Aninyia ye lylli “sömlivolc nchuanlevolc ni mōc izi nyelēbe ni” a?
- Minla chuanl zu ye Chuanhilele Okuwu ni kila ye zu a?
- Ede di kēe Chuanhilele Okuwu ni ye le “sömlivolc nchuanlevolc ni mōc izi nyelēbe ni” a?

Eyle mōc yewiel iyezumanlē ni

Butayi

- Kemo 2 Tesalonikamaa 3:1 hye ye eziżibé kēe yeyē ni, bō mpayi eyle bela siā Gyehova kēe iyila Chuanhilele Okuwu ni be egyma zu.
- Butayi mvolc:

P I B É S Ú M A A

Kilá kezimč Chuanhilele Okuwu ni tye ye egyma perepere mōc nhyhyelye la nwom.

“Mīnla Ye Le Gyehova Daslavolcmaa Bō Chuanhilele Okuwu Ni a?” (Ndwokč ca lwa jw.org zu)

Kilá kezimč Chuanhilele Okuwu ni lma ye sa kā sunzuma cfoā nu aliyē mōc yekula yefa ye nwos yetiā ɔzolc.

Yeyē Awuukku Mōc Num Ndwokč Di Nohuanlē

Egyima mōc Gyisesi lva iwula Chuanhilele Okuwu yi nu maa be sa ni, ke bəti nyanolu wō nwomc bese a?

Cnōwomč Chuanl Mōc lla Ye Ahunlini Zu

Minla chuanl zu ye dleyzumanlē nu ayiyialtye azolto mōc yekcō ni da yl ali kēe Gyehova ye ikilee Chuanhilele Okuwu yi chuanl a?

Gyehova Ikilehilee Yl Mmenii

Mōc ikeye na wanyia vidiyo ni nninyeni mvolc mōc ca lwa OZUMALEDLY 54 yi nu ni, skani ndwlyel eyi anzenyi kó Sa Okula Enyia Anyuñilele Daabaa! buuku yi nu wō jw.org zu

Buwá Wu Asafu Yl

Se ɔkɔ oyuwadı dıka bela a, mmenii abomı abomı sömaa ye bele anyinilele bɔsümü Gyehova wɔ asafu sömaa ze nu a. Be anyi deli ɔhuantihilele nü ehilehilele mɔc benyia nı nwo, na bɛfa εhyimé bɔbowa asafu yi ma lıko yi anyunu. Cɔz ye eti nyanyi wɔ asafu mɔc cawo cawo cu nu a? nwo a?

1. Mınla ɔhuani zu ye ɔkholu kewa wo mmili nü wo anwɔzizibe kowowa asafu yi a?

Ye munwatii yekholu yekεye dıye be yekowowa asafu mɔc yewa nı nı. Ke ndianwu nı, asö abiye-mmɔ wɔ wo asafu nu mɔc be alıbo hɔ anyunumi anzenyil bɔ nwo tba be a? Asö sa ɔkula bɔwa be ma bɔkɔ dlyezumanle a? Anzenyil sa ɔkula ye mninyeni be, dlkees ekeli kuale kema be anzenyil ɔkowowa be ma bekeziyeziye be awudo a? (Kinga Gyemisi 1:27.) Sa yekola yebuwa ma besiyeziye Kinga Hɔcıl na bεayę yi buwɔ sɔ. Ke abiye ye thyε ye kεe yεye egyma eyimmo a. Mfomi ɔcile mɔc yewa yεma Nyamini nı ye mmeliyema ye lıma ‘**yεtu ye nwo yεma**’ a. —Ndwomi 110:3.

Dasıvolumaa mɔc bonluma nı kohola kowowa asafu yi wɔ ahuanı mwɔl zu. Mmenia mɔc be-fata na bεye ndianwuba nı kohola kevata kεe

asafu nu azömılvolı na ayinzi yi beazömlı kεe asafu nu mbanimbani. Mmeliyema mmenia nü mmaale munwala kohola kɔzümü kεe ɔhuantibukolemaa na bεava beawowa dasılelile egyma yl. Cɔz la ye abiye-mmɔ sɔ kohola kowowa ma bekegyinangyina nniyia mɔc yeyiyia wɔ num yεsümü a. Na bo nu be sɔ kohola kɔzümü wɔ asafu azolɔtu mɔc behiyinia mmuwaliye nu.

2. Mınla ɔhuani zu ye yekholu yekεva ye ozukua nü ye anwɔnyiadı yekowowa asafu yi a?

Sa yekola “**yεfa ye anwɔnyiadı yεhyε Gyehova animinyiamı.**” (Eğelewule 3:9) Ye anyi deli nwoom paa kεe yekεva ye ozukua nü ye anwɔnyiadı yekowowa asafu mɔc yewa num yl nı oyuwadı munwala dasılelile egyma yl. (Kinga 2 Kɔlentımaa 9:7.) Futoł mɔc yεyi nı, bɛfa ebiye bɔbowa mmeliyema mɔc asianı tdu be nı. Mmeliyema sömaa bεta ‘beti bo ozukua yi be betiā ahanlı’ na bεava bεayı futoł. (Kinga 1 Kɔlentımaa 16:2.) Sa yekola yεyi futoł yekua futoł nneka mɔc iwa dıka mɔc yeyiyia num yεsümü anzenyil intanetı zu wɔ donate.jw.org. Gyehova ma ye ɔnwumɔ ɔhuani mɔc sa yekola yεfa ye ozukua nü ye anwɔnyiadı yebuwa yi ɔzümülle. Se yεye cɔz a, nı yekilee kεe yεdɔ yl.

SUMÁ SÜMAA

Kilá چhusanlı azulctu mccc əkchula koluwa zu kowuwa asafu yl.

3. Sa yekula yefa ye ozukua nii ye anwunyiadı yebuwa

Gyehova nii Gyisesi anyl deli bezabes mccc bęyi bo kunlu bękye dlye ni nwo. Ke ndianwo ni, Gyisesi hamvulı kunavulı be mccc ni inı ebiye naasü iwołı mməpdinı kee lkeyi futulc nii.

Kunga Luuku 21:1-4, na akö bozunzú ndwokçıziale eyimmo nwo:

- Asü tsę kee yefa ozukua kezile yęyi futulc ansaana lazc Gyehova anyl a?
- Se yező ye ahonlını nu yęyi futulc a, ke ıma Gyehova nii Gyisesi bęti nyanalı bese a?

Se ęre kee ɔnwo kezimc yefa ye futulc yedi egyma a,
yí VIDIYO nii. Na akö bozunzú odwokçıziale mccc ili ekəni ni nwo.

- Minla چhusanlı zu ye bęfa ye futulc bębuwa asafu mccc iwo cä oyuwadı munwala a?

VIDIYO: 'Kyę Gyehova Dlye'
(4:47)

4. Sa yekula yetu ye nwo yemaya yebuwa

Wō ɔwɔkū ni, Gyehova yi mmenii minyianlū bō nwo hilalū dika mōc nū beyiyia numō bōsūmlū nū zu bōwō. Naasō, nū kē ozukua nkō la ye behiyinyia na bēava bēayē eyi a. **Kīnga 2 Mmiliuzudwokā 34: 9-11**, na akō bozunzú odwokçiziale eyi nwo:

- Mūnla ɔhuani zu ye Yizilayanii bela wōwali ma behilalū Gyehova yi pika yi zu a?

Se ɛre kēs ɔnwō kezimō Gyehova Dasivulōmaa bēle ɔzō ɔwɔkū ndianwu yi bedii egyma a, **yí VIDIYO nū**. Na akō bozunzu ndwokçiziale eyimmo nwo.

- Mūnla ti mōc ihyinyia kēs yemaya ye Kīndōm Hōcōl ɛkeni tū na yeyē nninyeni mōc izike wō ɛkeni bōwō a?
- Mūnla nninyeni ye ɔkōhula kēyē kēva kōwūwa ɛkeni ziyeziyelē a?

VIDIYO: Nnūka Mōc Yeyiyia Numō Yesōmlū Mōc Yekōwūwa Ma Bekeziyeziye Ekeni (3:31)

5. Mmeliyema mmenyia kōhula keminyia bō nwo na bēava asedi bēawula bē sa

Bayibulu hys mmenyia mōc bōwō asafu yi nu ezelibē kēs beminyiā bō nwo bēye mōc bōkōhula bela bōwūwa asafu yi. Se ɛre kēs ɔnwō nwo mōc ndianwu a, **yí VIDIYO nū**. Na akō bozunzú odwokçiziale mōc ili ɛkeni ni nwo.

VIDIYO: Mmeliyema Mmenyia –Beminyia Bō Nwo Bēyē Egyima Baaba Yi Be (5:19)

Bayibulu ma yenwo mōc abiye ye a, lķema lķevata kēs asafu nu sōmīnvolā anzenyu ebani. **Kīnga 1 Timoti 3:1-13**, na akō bozunzu ndwokçiziale eyimmo nwo:

- Mūnla ye bekilaa ɔhuani kēs mmeliyema mmenyia mōc bēre kēs bēye asafu nu azōmīnvolā nū mbanimbani bēkēye a?
- Mūnla ye bekilaa ɔhuani kēs yi abusunwamaa bēkēye a?—Kilā nkyikyemē 4 nū 11.
- Se mmeliyema mmenyia bō mmōdīnū kēs bokodwu ɔzō bōtayi yi nwo a, kē lōwūwa asafu yi ise a?

- Wō vidiyo yi nu ni, mūnla ye Ryan yēl na ama tāhula tāye sōmaa tāwūwa asafu yi a?

EBIYE A, ABIYE IKEJIZIA KĒE: “Ehūnla dika ye Gyehova Dasivulōmaa benyia ozukua bēye bē egyma yi a?”

- Mūnla ye ekēhā a?

3TCMCCKA YI

Mmcđinu mōc yēđō kēe yēkēva yē mmill, yē anwuzizlē, yē ozukua, nū yē anwonyiadī yēkōwōwa asafu yl nū, Gyehova anyl sō yl baaba.

Kē Okowuwa Ekeze a?

- Mīnla ɔhuani zu yē yēkōhōla yēkēva yē mmill nū yē anwuzizlē yēkōwōwa asafu yl a?
- Mīnla ɔhuani zu yē yēkōhōla yēkēva yē ozukua nū yē anwonyiadī yēkōwōwa asafu yl a?
- Mīnla nninyeni yē ɛrē kēe ɛyē fa bōwa asafu yl a?

Eyle mōc yewielī dīyēzumanlē nū

Bütayl

- Se bekeziyeiyee anzenyuu bēkēyee nninyeni mōc izlē wā dīka mōc yeyiyia numō yēsōmū nū bōwā a, līyē a kōwōwa.
- Bütayl mōvōlō:

P I B É S Ú M A A

Kilā sianti mōc Nyamini iáhila ɔhuani kēe yl azōmivōla koduwa taytū dōkō nū.

“Mīnla Yē Bayibōlo Kā Fall Taytū Duwale Nwu a?”
(Ndwokō mōc cōa jw.org zu)

Bayibōlo yl fa egymā azulōtō be iwula mmenyia mōc bonluma nū be sa. Na se nwumō ba hyinyia kēe baale mōc inluma di cō egymā yl sū ē?

“Kezimō Tiyele Nhylhyetiyē Nu Yē Egyima Wā Asafu Yl Nu”
(Cwilenilē Ayanī, February 2021)

Kilā kezimō Dasivolōmaa be bōzō akēngazizlē nu bēfa nninyeni bōbō ařlē na ama bēahōla bēava awuuku bēahō bēama bē ɔhuwanommō dedimaa.

Kezimō Bekeyikye Bayibōlo Nwu Awuuku Wā Congo

Kilā kezimō ɔhuani mōc yedupwa ozulō yenyia ozukua yēyē yē egymā nū dī sōnunkō wā cōzūmūlē nyalīyē nū mōc nwu.

“Kē līyē Mōc Gyehova Dasivolōmaa Bōbō Be Oyuwadī Munwala Egyima Yl Nwu Kakē a?” (Ndwokō mōc cōa jw.org zu)

Mōc līkēye na wānnyia vidiyo nū nninyeni mōvōlō mōc cōa cōa
OZUMALEDIYÉ 55 yl nū nū, skani ndwlyelē eyi anzenyuu kō Sa
Okula Enyia Anyunlilele Daabaa! buuku yl nū wā jw.org zu

Buwá Ma Ğkūyεlε Iwuwá Asafu Yi Nu

1. Mınla yę ima Nyamınlı yi mmenii bęyeş sınvınkü a?

Se əkə dlyezumanle wɔ manlı fulz zu a, ebiye a
eléti be ndenl yl dlye, naasō eléti nyarl kęe ɔdɔ
num. Mnlə ti a? Iluwakəe awuuku ɔkō yl la ye
ye munwala yefa yesuma Baylbulo yl a. Na yebə
mmɔdlin kęe yekela ɔləle ali yekehile ye nwo ye
nwo. Lávali nwoom dika bela mɔc yewi tu, ye
munwala ‘yəbə Gyehova yi dima na yefa ɔkøyę-
le yesöml yl.’—Zefanaya 3:9.

**2. Minala yę ekeye na ama ɔkøyelę lawowa
asafu yi nu a?**

“Bəsiləb bə nws nkükö nkükö w cə mənliummo bə ahəvnəlini nu baaba.” (1 Pita 1:22) Kə əkəye na wuava fulçdulə eyi wuayə egyma a? Kə anklı əkəva wə adwəlini keziye məvələ be sinidçəle zu nı, fa wə adwəlini siye bo subanıba zu mfomi. Áma ə nus mmeliyema məcə bə anyı deli nninyeni cəm wə

anyi deli nwu nkü la bę, mfomi e nü bezabeb ccc
tsunü dika mcc bczü nü kezimc bedi ni sü wü.
Se ele mmenii be nwu adwini mcc lávata a, bę
mmadipin tu yü tü.—Kinga 1 Pita 2:17.*

**3. Se odwok̄ be si w̄ e n̄i w̄u anlima
Kilisinyanii be avinli a, m̄iñla ȳe εkev̄e a?**

* Awielleye Ndwoke 6 kilehile kezimo ələle kā ye ma yekila ye nnu bəwə na yeávali adimakelə mco lyé nsanı yeámanlı mmenii mwəlc.

Awileyę Ndwoč 7 kilehile kezimč yekeziyeziye egypta nü mmsla nu ndwoč

SUMÁ SÜMAA

Kilá nninyeni mōc əkəhula kęye na ama əköyelə nū azönudwoliyə mōc iwa cəsaafu yū nū nū laħċhażza l-awwua eke.

4. Bə mməpdinu yí mmenii nwu adwini mōc lávata wə wu nū

Yedč ye mmeliyema munwala baaba paa. Naaső iye a, iye sī kee ye nū bezabé mōc tsuoni dika mōc bɔzű anzenyu kezimc bədū nū kōwā. Meti, mūnla ye l-kōwowa ye na yeanyia abiyla nwu adwiniiba a? **Kingga Egyima 10:34, 35**, na akō bozunzú ndwokçiziale eyimmō nwu:

- Abiyela mōc ipe kee tsuom Gyehova nū, ide yi itiā nu lávali nwom dika mōc enii kō nū izō. Ke ekeye na wazumazuma Gyehova wə eyi nū a?
- Wə wə apaa yi nū ekən nū, mūnla adwini mōc lávata ye mmenii le wə mvalo nū mōc erpē kee ċpu a?

Kingga 2 Kōlentimaa 6:11-13, na akō bozunzú odwokçiziale eyi nwu:

- Mmeliyema mōc tsuoni dika mōc bɔzű nū kezimc bədū nū, ke ekeye na wuaqike bə a?

5. Fá tanı kęye na pibé azönudwoliyə

Gyehova láye tanı, meti iáhyinyia ye ekən tanifakye. Naaső tfa amlye ye tanı ikye ye egle bela. **Kingga Ndwomi 86:5**, na akō bozunzú ndwokçiziale eyimmō nwu:

- Mūnla ye eheliele odwokcə eyi tma ḥnu fal kezimc Gyehova fa tanı kęye nū nwu a?
- Ekila kezimc Gyehova fa tanı kęye nū a, ke tma eti nyānli se a?
- Mūnla nninyeni ye l-kōhula kezike əköyelə mōc iwa cə ye nū ye mmeliyema avinli nū a?

Ke yekye na yezumazuma Gyehova na əköyelə lawowa ye nū ye mmeliyema avinli a? **Kingga Egleewu 19:11**, na akō bozunzú odwokçiziale eyi nwu:

- Se abiye ye dlye be tiyia wu ma efa eya a, mūnla ye ekeye na azönudwoliyə laħċ zul l-awwua bə avinli a?

Munla ye ekeye keva kebibe azonudwolye a?

Iye a yeyet dilye be yetiyia ye mmeliyema, se tba yiloz a, munla ye tsese kese yeyet a? **Yí VIDIYO ni**, na akö bozunzú odwokçiziale moco ili ekenet ni nwo.

VIDIYO: Se Yeribe
Azonudwolye a, Yenyia
Nyilale (6:01)

- Wó vidiyo yi nu ni, munla ye eliyema baale yiloye va bibezi azonudwolye a?

6. Fá wú adwini siye wú mmeliyema bo subaniba zo

Se yebike ye mmeliyema bowo a, ye yekonwu bo subaniba **ni** be sinidile a. Naasö ke yekoye na yeyet aye adwini yezo yeyet aye subaniba zo mfomi a? **Yí VIDIYO ni**, na akö bozunzú odwokçiziale moco ili ekenet ni nwo.

VIDIYO: Má Wú Subanı Iye Ptke! (5:10)

- Munla ye ikonuwa wú ma ekonwu subaniba moco lato wa mmeliyema nwo a?

Gyehova fa yil adwini isiye ye subaniba zo. **Kinga 2 Mmiliizudwoko 16:9a**, na akö bozunzú odwokçiziale eyi nwo:

- Ye subaniba moco Gyehova fa yil adwini siye zo ni, ke imra eti nyantse a?

Dayumconu moco iye rike po ni mfumoi wo nwo, naasö ito bolu paa. Czo la sú ye mfumoi wo ye mmeliyema nwo a, naasö bolu bolu bema Gyehova

ABIYEMMÓ BEKĀ KEE: “Miketva miketeyo wú naasö mi egeele iléfi kyí.”

- Munla ti moco tsese kese yezo ye ahonlioni nu yefo mmenii mwolb be tanu yekoye be a?

3TCMCCKA YI

Se yefa ye mmeliyema be tanu yekye be na yeda côlele ali yekile be a, ikema cöküyele kowowa asafu yi nu.

Ke Okowuwa Ekeze a?

- Ke ekeye na wwayi mmenii nnu adwini mco tåvata wo nu a?
- Se odwoko be si wo e nu wu anlima Kilisinyianii be avinli a, moola ye ekeye a?
- Moola ti mco eré kee osumazuma kezim Gyehova fa tanu kyé ni a?

Eyle mco yewielie díyezumanle ni

Butayi

- Se iye si ima wo kee e nu wu anlima Kilisinyianii be kow a, bá mmopinu nnu yu bswa na fá wo adwini siye yi subaniba zu.
- Butayi mvolo:

P I B É S Ú M A A

Kilá kezim Gyisesi yu ndianwu cök be kohula kowowa ye na ama yéawuwali abiyeemmo ndeni.

Yi Mbuna Yi

Se yetu nyani kee mfumi yu izö amiyé po a, asö tsé kee yepa kyébe a?

“Kyebébaé—Díye Mco Ifa Azönudwoliye Iba” (Owiesené Ayani, November 1, 2002)

Kilá kezim abiyeemmo bozuma kee beleye anyunumihilale mmili mco be nu mmenii di ni.

Áma Ekyina Mco Wu Anyi Nnu Yi Zu Obuwa Ndene

Kilá kezim cökohula keziyeziye e nu mvolo avinli odwoko na ama azönudwoliye mco tawas asafu yi ni iázkel.

“Beziyeziye Be Avinli Ndwoke Wá Cíolé Nu” (Owiesené Ayani, May 2016)

Mco ikeye na wwayia vidiyo nu nninyeni mvolo mco tawas
OZUMALEDIYE 56 yi nu ni, skani ndwileyel eyi anzenyi kó Sa
Okula Enyia Anyunulele Daabaa! buuku yi nu wo jw.org zo

Se Eyetanı Mccnumc Yecumonic a, Mınla ye lse kee eyet a?

lwa num k ee c p c Gyehova raa na cccum
mmcdin k ee eléye dlye bela m cikema ikeli eyet
ke dlye, naasü tye a ekeli mfum. Naasü tanı
be w cikeni m cnum c yemcun c telye ebiye.
(1 Koleentimaa 6:9, 10) Se eyet tanı m cnum yem
cunm po a, kake k ee Gyehova lanwu la idp wu
na lwa erde k ee ikeda ikehye wu na iawowa wu.

1. Mınla ye lse kee eyet ye tanı iahye ye a?

Se bezabes m cnum c p c Gyehova ni bçnwo k ee bøyet
tanı m cnum yemcunm a, bedi nwoymc eyekse
baaba. Naasü Gyehova yil anuhuba eyi kylkyi be
eyeesle: "lwa num k ee be tanı idt k ee koogyan
dlye, naasü ikeye sakwu k ee sunoo." (Ayitzaya
1:18) Se yezü yem ahonlini munwala nu yenu yem
nwo a, Gyehova k eva yem tanı k ehye yem kulaa. Ke
yenu yem nwo yese a? lse k ee yedi tanı m cnum
yeyet yil nwo eyekse, yeyiaki tyle na yesiä Gyehova
k ee lva ihye yem. Akü s ü yebc mmcdin yesiänza
adwini anzenyi subani m cikata m cik tmanlı
yeyetl tanı ni, na yeminyia yem nwo yef Gyehova
yil mmela m cik ifali ebilawcile nwo ni yeyet egyma.—Kunga Ayitzaya 55:6, 7.

2. Mınla چhanı zu ye Gyehova duwa mbanimbani yil zu bowa ye mmili m yeye tanı a?

Se yeyet tanı m cnum c yemcun c a, Gyehova k a
kile yem k ee 'yevalı [asafu] nu mbanimbani yil.'
(Kunga Gyemisi 5:14, 15.) Mbanimbani eyimmo
bobo Gyehova nul yil asümünlü s ü. Bedildi be k ee
bçwowa yem ma yeziye yem nul Gyehova avinli
abusunwawcile.—Galatiyamaa 6:1.

Mınla چhanı zu ye mbanimbani yil bçbowa yem
mmili m yeyet tanı m cnum c yemcun c ni a?
Mbanimbani anwî anzenyi asä koluwa ehelie
odwoko yil zu kodu yem fulna bçadınye yem. Akü
s ü bçekhye yem ezizibc na bçahile yem nninyeni be
m cnum yem a, lckowwa yem na yem yem a, ozc tanı ni
dök. Se abiye yem tanı m cnum yem cunm na
iánu yil nwo a, mbanimbani yil bçyil yil w c asafu yil
nu bçfa bobo asafu yil nwo banı.

SUMÁ SÜMAA

Sumá kezimč ekehile anyılınlızcole kema ɔħvanlı mċċ Gyehova duwa zulč bħuwa ye mmilli mċċ yεyε tanu cċu tanu cħu. Tu ċomuni ye ġu ħalliha.

3. Se yekā ye tanu a, ibħuwa ma ye ni Gyehova avinli sia ye baaba

Se yεyε tanu a, Gyehova di nivu mōx εyekε. Meti idu baaba kεs yekεħā ye tanu yekehile yu. **Kinga Ndewomi 32:1-5**, na akū bozunzú odwokċixiziale eyi nnu:

- Minla ti mċċ idu baaba kεs yekεħā ye tanu yekehile Gyehova tħall kεs yekva yekeziye yu a?

Se yekā ye tanu yekile Gyehova yewie a, isse kεs yekā yekile mbanimbani yi ma bċċuwa ye na eyi kema ye nnu kċċu yε. **YI VIDIYO NI**, na akū bozunzú odwokċixiziale mċċ ili ekieni ni nnu.

VIDIYO: "Gyehova Itnige Enii Mċċ Ħid Yil Ni" (3:01)

Kā wo tanu, kā nħvanle kile mbanimbani yi, na de Gyehova yi mmuwalijie mċċ iz-żgħiġi ġejha nu ifa imma wo ni tiā num.

Mbanimbani yi wċċ-ekieni kεs bċċawwa yε, meti isse kεs yekā nħvanle bela mċċ iwa odwokċi yi nu yekile bε. **Kinga Gyemisi 5:16**, na akū bozunzú odwokċixiziale eyi nnu:

- Minla ɔħvanli zu ye se yekā nħvanle mċċ iwa odwokċi yi nu yekile mbanimbani yi a, ikema ikejx melekk kεs bċċawwa yε a?

- Wċċ-vidiyo yi nu ni, minla ɔħvanli zu ye mbanimbani yi wċċ-Canon ma izia tħalli Gyehova pe a?

4. Gyehova da nwokeñwonié ali kile bëzabé mocco bëye tanú nu

Se abiye ye tanú mocco numc yé onlomc na se iánu yi nwo a, bëyil yil wó asafu yil nu, na yé nü yil áwo. **Kinga 1 Kólenitímaa 5:6, 11**, na akö bozunzú odwokçiziale eyi nwo:

- Se bëfa fíyayé bëfula awulo ɔdékó nu a, tma itu. Meti se bëyil abiye wó asafu yil nu na yé nü yil bë a, ke lkehá asafu yil keze a?

Asafu nu mbanimbani sumazuma kezimc Gyehova da nwokeñwonié ali kile bëzabé mocco bëye tanú nu, meti bëbë mmödní këe bëkëbe bëzabé mocco bëyil bë wó asafu yil nu nu na bëawowa bë. Iwánumc këe bëyil abiye wó asafu yil nu a iyé eyeké dìye, naasö iwoowa mmenii sümama ma bëonwu këe mocco bëyeli ni idibë na bezia bëxa asafu yil nu. —Ndwomi 141:5.

Mìnla ɔhuani zu ye kezimc Gyehova nü bëzabé mocco bëye tanú di ni ma yenwu këe ida ntíyasú ali, iwá nwokeñwonié, nu ɔléé a?

5. Se yenu ye nwo a Gyehova ifa ye tanú lkye ye

Gyisesi yeli ndianwu be mocco tma yenwu kezimc Gyehova ti njanlı mmüli mä abiye inlu yi nwo ni. **Kinga Luuku 15:1-7**, na akö bozunzú odwokçiziale eyi nwo:

- Mìnla ye odwokc eyi tma onwu fal Gyehova nwo a?

Kinga Iziklyełi 33:11, na akö bozunzú odwokçiziale eyi nwo:

- Mìnla ye abiye ye a ikehile këe inlu yi nwo amba a?

ABIYEMMÖ BEKÄ KEE: “Mu kunlu tu këe se mïkä mi tanú mikile mbanimbani yi a, bëkëyl mi wó asafu yil nu.”

- Mìnla ye ɔkëhá kehile abiye mocco iti njanlı zo a?

3TCWCCKC YI

Se yeyé tanl cōnu cōnu cōnu
na cōnu cōnu cōnu
yezō ye ahonlini nu yenu ye nnu
na yebō mmōdini kēs yeléye dōkō a,
Gyehova kēva kēhyé ye.

Kē Okowuwa Ekeze a?

- Mīnla ti mōc idī baaba kēs yekēhile Gyehova a?
- Mīnla ye lēs kēs yeyé na ama Gyehova tava ye tanl tāhyē ye a?
- Se yeyé tanl mōc yeyé cōnu cōnu cōnu a, mīnla ti mōc lēs kēs yeribē mmōwaliye cō mbanimbani bē ke a?

Eyle mōc yewielie dīyεzumanlē nu

Butayi

- Nnu wō asafu nu mbanimbani yi bəwō.
- Butayi mνvō:

P I B É S Ú M A A

► 5:02

Kilá kezimc benyia be nyianlı Gyehova yil ngokenwoni cō bəhā nnu cō odwok cō Ayızaya 1:18 nu zu mfasu.

Gyehova Dı Ngokenwonienvul Amba

Munla əhənəni zu ye asafu nu mbanimbani bō mmōdini kēs bəkəwowa bezabé cō bəyē tanl cōnu cōnu cōnu a?

“Kezimc Yekela Ələs Nu Nwəkənwonis Ali Yekehile Mmenii Mōc Bəyē Tanl Nu”
(Çwienile Ayanı, August 2024)

Kila kezimc bēda cōlēc nu nwəkənwonis ali bekile bezabé cō bəyē tanl cōnu cōnu cōnu bō nnu nu.

“Kezimc Asafu Nu Mbani-mbani Kəhəla Kəwowa Bezabé Mōc Bəyē Be Wō Asafu Yil Nu Nu”
(Çwienile Ayanı, August 2024)

Wō odwok cōc ise “Nu lēs Kēs Misia Miba Gyehova Pe” yi nu nu, kilá sianti mōc benyia be mōc nu ləhwī yi nnu wō cōnəhuaniye yi nnu nu dili nəhanlı kēs Gyehova izia ləhwī yi təgə yi pe.

“Baytbulı lsınza Ebılawcıl”
(Çwienile Ayanı, April 1, 2012)

Mōc ikeye na wəanyia vidiyo nu nninyeni mνvō
OZUMALEDİLYE 57 yi nu ni, skani ndwiyelə eyi anzenyi kō Sa
Okula Enyia Anyunlilele Daabaa! buuku yi nu wō jw.org zu

Kɔ Cəzə Di Gyehova Nəhvanlə

Nəhvanlə Kilisinyiamaa bezi be kənya kəs, bələma dyle bela anzenyil abiyela kezi bə əhəvanı ma bekeyiaki Gyehova yil əzümlinlə. Yəzi kəs əzəye wozawu sə eti nyanlı a. Gyehova yil anyı təc mmədlini məcc əbək kəs ekeli nəhvanlə nü. (Kınga 1 Mmılızudwokə 28:9.) Mınla bəwabılış azulətu yə təkəhəla kəma təkəyə si kəs ekeli nəhvanlə kəma Gyehova a? Na mınla yə təkəhəla kəwəwa wu ma ekegyina yi munwa a?

1. Mınla əhəvanı zu yə abiyemək kəhəla kəma təkəyə si kəs yekeli Gyehova nəhvanlə a?

Abiyemək va ziye be anyı zu kəs bəkəma yekeyiaki Gyehova yil əzümlinlə. Ebibe a, ekeyizia wu nwo kəs: Aninyia yə təkəhəla kəyə dyle be zə a? Bezabə məcc beyiaki Gyehova yil əzümlinlə nü, bo nu be bəkə Gyehova yil ahyıhyedl yil nwo awohwi ndwokə na ama bəava bəazılıkə ye dedi. Bəfələ be əvvakuləməaa. Akő sū, azəfə be sū kā awohwi ndwokə falt yə nwo. Se abiyə tə əzəndwokə yil na láma yil anyı da əkənə a, sa təkəla əma iyiaki Gyehova yil əzümlinlə. Asiani wənum paa kəs yə nü əzəmməniyi kədində, yəkəyinəgə bə awuuku anzenyil bo ndwokə məcc bəkəle bo-kua intanetlə zu, yekəhə be wəbsayıtlə zu anzenyil yekəhila be vidiyo. Bezabə məcc bəbə mmədlini

kəs bəkəma yekeyiaki Gyehova yil əzümlinlə nü, Gyisəsi hanlı bə nwo odwokə kəs: “**Beyiaki bə! Bədə mbanimbani məcc bə anyı izü, məcc bəkile anyınlısunlıqamaa əhəvanı.** Na anyınlısunlıqanii ikile anyınlısunlıqanii əhəvanı a, bəzabə anwı nü munwatıň bokogua kuma nü.”—Matiyu 15:14.

2. Mınla əhəvanı zu yə yə rəkəzilə azulətu kehile kəs yedi Gyehova nəhvanlə a?

Se yədə Gyehova a, təkəma yekəhwə yə nwo wə awohwi əzümlinlə nwo kulaa. Meti təs kəs yekila kəs egyptə məcc yəyə, okunu məcc yəwənum, anzenyil dyle bela məcc yəyə nü, tə nü awohwi əzümlinlə inī hwili yə. Gyehova bə yə kəkə kəs, “**Mi mmenii! Mənləmmək bəzən [Babilənu Kezile] yil nü bevindé!**”—Yikile 18:2, 4.

SUMÁ SŪMAA

Sumá díye mōc εye a, ikeema ikeye sí kee abiye kezike nohuvalé mōc ekeli ekema Gyehova ní. Akö sū, kila kezimc ekehile kee edi nohuvalé iluwa Babilonu Kezile yi mōc akchawí wu nuw ca nuw tu.

3. Kilá wu nwu dabaw cwa awohwi ehilehilelemaa nwu

Sé yetü awohwi ndwokó yefalí Gyehova yí ahyíhyedí yí nwó a, mìnla ye lse kée yeyé a? **Kunga** **Èyelèwule 14:15**, na akó bo-zunzú odwokóxiziale eyi nwú:

- Mınlı ti məc ińi kęe yede
odwokə bela məc yekədıl nı
vedi a?

Kınga 2 Dwɔcnu 9-11, na akõ bozunzú ndwokɔziziale eyimmo dwɔ:

- Ke lse kee yebu ɔnvakile-maa yese a?
 - Se ye nii ɔnvakilemaa látunde po a, munla ɔhuani zu ye yekohola yekediye be ehilehilele nii be a?
 - Se yetiye awohwi ndwoko mɔɔ bekā bəfali Gyehova nii yi ahyiheydi yi nwø a, ke lkeema Gyehova kedi nyanylı ikeze a?

4. Se eliyema be ye tanı po a, kɔ zu di Nyamınlı nɔhvənle

Se yeti kee abiye lye cumu cew cuu yu cewa asafa. Kilá egypteb-ndwoko yi nu a, muna ye lise kee yeyé a? Mmela cew cuu iya manu Nyamunyi yi. Kinka Leyitikcsu 5:1.

Keemoo sheliyele odwoko yil ikile ni, se yeti kee abiye lyet tanu mco
num yel qonum a, isse kee yekä mco yezi yefalit odwoko yil nwo
ni yekile asafu nu mbanimbani yi. Naasoo ansaana yekayey
czc ni, ikeye baaba kee yeketähä yekehile enii mco lyet tanu yil kees,
ili bəmənili ihä nwoomod odwoko ihile asafu nu mbanimbani yi. Se
takó kā a, ələle mco yewa yema Gyehova kehäh yel ma amlyezayey
yeketähä yekehile asafu nu mbanimbani yi. Minala ti cco czc
yekayey ni kehile kees . . .

- Gyehova Nyamini a?
 - enii c̄p̄ya t̄an i a?
 - mmelivema c̄p̄ya asafu a?

Se bækā kęe eyí ozukua eva
wowa asçlı egýima be a, mınla
ye ekeye w cı nwo a?

5. Tw̄i w̄o nwo w̄o Babilonu Kezile yi nwo

Yí VIDIYO n̄.

Kınga Luuku 4:8 n̄ Yikile 18:4, 5, na akö bozunzú
ndwokçiziale eyimmo nwo:

- Asü mi dima ılanwu la w̄o awohwi ɔzümülle be
bo buuku nu a?
- Asü mowc̄ okunu be mowc̄ i n̄ awohwi ɔzümülle
w̄o dlye be ye nu a?
- Asü egýima mowc̄ mlye n̄, ibuwa awohwi ɔzümülle w̄o
əhuanı be zu a?
- Se mikila mi ebiławc̄e n̄ a, asü mlye nninyeni be mowc̄
ifalı awohwi ɔzümülle nwo mowc̄ lse kęe mutw̄i mu
nwo w̄o nwo a?
- Se mikila na ndwokçiziale eyi be falı mu nwo a, mınla
nzıñzanlıye ye lse kęe mlye a?

W̄o buwabile bela nu n̄, si poko mowc̄ ikema ekenya tile
çwuwaba baaba na ikehile kęe edi Gyehova n̄chuanı.

**VIDIYO: Tw̄i W̄o Nwo W̄o
Babilonu Kezile Yi Nwo! (5:06)**

ABIYEMMÖ BEKĀ KĘE: “lse kęe mownu mowc̄ ɔvvakilemaa bækā befalı Gyehova
Dasıvulımaa b̄o nwo na ama mlahula mlawc̄ bo ndwokc̄ yı mlagua.”

- Nxelebe w̄o nınu mowc̄ kęe yekye ɔz a? Mınla ti a?

3TCWCCKC YI

Se yekohoh cätzek yekeli Gyehova nchuanle a, meyli tse kese yestwī ye nwo wō bəzabət mōc bədə məmədilə kese bəkelahili yə nwo.

Kes Okowuwa Ekeze a?

- Minla ti mōc ini kese yekila, yekingga, anzenyuu yetiye ḥnuakilemaa be diye bela a?
- Se yeba yənwo kese eliyema be iye tanı mōc cənum yə ənləmə a, minla yə tse kese yeyə a?
- Kes ikeye na yəadiye kəkəwələs cəm isie yəhəwī yə nwo wō awohwi cəzümənile nwo nə a?

Eyile mōc yewielidə dileyəzumanle nə

Bütayi

- Se nü awohwi cəzümənile wō diley be ye wō əhəvəni be zu a, cəmənəmən cəmənəmən twī wō tənəmən cəmənəmən.
- Bütayi məvalə:

P I B É S Ú M A A

Kilá mōc ikeye wō mmilə mō abiyə ikāā awohwi ndwoko kevali Gyehova Dasivuləməaa bō nwo nə.

“Asū Ezi Nchuanle Mōc ləw Nu a?” (Əwienilə Aşanı, August 2018)

Kes ikeye na wəanwo kese okowu anzenyuu egymalile be bəwa Babilənə Kezile yi a?

“Minya Wō Nwo Ye Sōmaa Wō ‘Mmili Mə Ili Awieleye’ Eyi Yı Awieleye” (Əwienilə Aşanı, October 2019, owukole 16-18)

Minla yə odwodwudiyialəmaa be bō mmədilə kese bəkəyə na bəava bəazikə ye dedi a?

Kilá Wō Nwo Bəwə Wō Nnahulibə Nwo

Wō odwokə mōc isie “Cəvəl Mu Nnwakula Nu Ye Məwələ Yı Tu Kəe Mırıbees Nyamənli” yi nü nə, kunga odwokə be mōc falı Shinto səfə be mōc ləhənili yi nwo wō awohwi cəzümənile nwo nə.

“Baytbulə Isinza Ebilawələ” (Əwienilə Aşanı, October 1, 2011)

Mōc ikeye na wəanyia vidiyo nü nninyeni məvalə mōc kəwələ
OZUMALEDİYƏ 58 yi nü nə, skani ndwileyelə eyi anzenyuu kó Sa
Okula Enyia Anyunlilelə Daabaa! buku yi nü wō jw.org zu

Sa Ҫokla Kyina Odwodwudiyiale Munwa

Iluwakəə yedl Kilisinyamaa ti, mmenii kodwo-dwu kediya ye. Asö tse kee eyi ma bələ kā ye a?

1. Mınlı ti məc yekila odwodwudiyiale əhvanı a?

Bayıbulo kā yı petee kee: “Abiyela məc ıre kəe
təbə əbila baaba na i ni Gyisəsi Kılayıslı bodu-wa ni, bəkəye yı atutu.” (2 Timoti 3:12) Iluwakəə ni Gyisəsi idı oyuwadı eyi yı ɔfuā ni ti, bodwodwuli bediyiali yı. Əzə la ye amalye sū, oyuwadı aqanı nu ɔzōmılne azılcıtu botwodwu betiyia ye iluwakəə yedl oyuwadı eyi yı ɔfuā. Na eyi láye ye nnwuánlı kulaa.—Dwɔɔnu 15:18, 19.

2. Ke yekəye na yəaziyeziye ye nwu yəama odwodwudiyiale a?

Nne ye idı mmılı məc tse kee yəhyə anwəlazu məc yele wə Gyehova nu ni ezlizləbe a. Bo mmədlin kee ekeniya mmılı kəwə mpayı na wəaşinga Bayıbulo yı ɔfuā be exile bela. Akő sū, kó dlyez-zumanlı exile bela. Nninyeni eyimmo kəwəwa wə ma ekeniya anwəzizləbe, na se wu mmusunwamaa po ye botwodwu bekedyia wə a, wəahula wəava akenyazızləbe wəagyina yi munwa. Sömañul Pççol məc iyiyialı odwodwudiyiale mbəmlı sūmaa ni təhanlı kee: “Se Niibenya iwa mu ɔfuā a, mu kunlu ilótu.”—Hibulumaa 13:6.

Se yeminyia ye nwu yəye dasılelilə egyma yı sū a, ıma yenyia akenyazızləbe. Sianti ye le kee

dasılelilə egyma yı ıma yefə ye nwu yetiā Gyehova zu na təbəwa ma yəyl enii nwu bələ bela wə ye nu. (Əxəlewule 29:25) Se enyia akenyazızləbe eyə dasılelilə egyma yı nne a, təkəwəwa wə ma se təba yı kee aqanı fa sale tiā ye egyma yı zu po a, əkəhə zu keli dasıle.—1 Təsalonikamaa 2:2.

3. Se yekina odwodwudiyiale munwa pindinyii a, mınlı mfasu ye yenyia a?

İwə numč kee se mmenii twodwu tiyia ye a təyə
ye fe dlye, naasö se yeminyia ye nwu yekina
numč pindinyii a, ıma ye dedi təyə sl. Akő sū,
ıma yebike Gyehova, iluwakəə tħye ye εζιτίζε
wə mmılı mə yekədi nyanlı kee ye anwəzizləbe
zu dı wə odwodwudiyiale nu ni. (Kınga Gyemisi 1:2-4.) Se Gyehova ınwu kee yənwəsə amalye a, idı nwumč əyəke, naasö se yekina
odwodwudiyiale yi nu pindinyii a, ıma
yı anyı de. Bayıbulo təkā kee: “Na se bə baabaya-e ti mənləmməc bənəwə amalye na besi
nwumč abutalı a Nyamınlı ikeyila mənləmməc.”
(1 Pita 2:20) Bezəbe məc bəfa nəhuanləlilə bekyina odwodwudiyiale munwa ni, Gyehova keyila bə. İkəma bekənyia nnwuánlı məc íni awieliyə
wə oyuwadı məc abiyela ilótowdwu kediya nəhuanlə ɔzōmılne nu.—Matiyu 24:13.

SUMÁ SÜMAA

Kilá sianti mōc se botwodwu betiyia yε po a, yekħula keli Gyehova nħuvañle nii kezim ikeyila yε.

4. Sa ɔkula kyina odwodwudiyiale mōc izű wu mmusunwamaa bε ekeni yi munwa

Gyisesi hanlı kεs, kε ye mmusunwamaa munwala yε ebiye a bε anyl keleli pōk mōc yekezi kεs yekozumi Gyehova nii nwu a. **Kunga Matiyu 10:34-36**, na akū bozunzú odwokçiziale eyi nwu:

- Se abiye si pōk kεs lkozumi Gyehova a, mīnla yε yi mmusunwamaa kħola kεye yl a?

Se εre kεs ɔnwu mōc yekāā yl nru ndianwu a, **yí VIDIYO ni**, na akū bozunzú odwokçiziale mōc ili ekeni nii nwu.

VIDIYO: Gyehova Ileli Ye (5:13)

- Se wu ɔħonwu anzenyu lu busunwanii be pε kεs eyiaki Gyehova ozomlinle a, mīnla yε ekεye a?

Kunga Ndwomi 27:10 nii Maak 10:29, 30. Se béklinga εħelieħe odwokči eyi nu ɔkō bela bowie a, bozunzú odwokçiziale eyi nwu:

- Se wu ɔħonwu anzenyu lu busunwanii be pε kεs eyiaki Gyehova ozomlinle a, mīnla ɔħvanu zu yε εħelieħe odwokči eyi kħola kċwuxwa wu a?

5. Kċ ɔzval süm Gyehova laval nħuom kεs eyiyiaa odwodwudiyiale

Se abiyemm mċċab mħaddi kεs békema yekeyiaki Gyehova ɔzomlinle a, ide akenqanzibet na yeaħula yeagyina yi munwa. **YI VIDIYO NI**, na akū bozunzú odwokçiziale mōc ili kenu nii nwu.

**VIDIYO: Belal Akenqanzibet
Ali laval Nħuom
Odwodwudiyale (6:27)**

- Ndianwu mōc mmeliyema mōc bċaw vidiyo yi nu yeli nii, kε lhye wu eżiżibet ise a?

**Kunga Egyima 5:27-29 nii Hibulumaa 10:
24, 25.** Se béklinga εħelieħe odwokči eyi nu ɔkō bela bowie a, bozunzú odwokçiziale eyi nwu:

- Se aqan fa sale tiā ye egyma yl zo po a, mīnla ti mōc nħuom hyinyia paa kεs yekċ zu yesőm Gyehova a?

6. Gyehova kowowa nu ma ekegyina pindinyii

Gyehova Dasivulomaan nnuakula nu mbanimbani moç bœwœ oyuwadi dika bela bœhœ zu bœva nœhuanelile bœzöml Gyehova lávali nwumœ kee beyiyia odwodwudiyiale nœ. Kilâ moç iwovali be. **Yi VIDIYO nu.** Na akœ bozunzœ odwokçiziale moç ili ekeni nu nwo.

VIDIYO: Gyehova Nyamœnl
Ikehyœ Mi Ezizibœ (3:40)

- Wœ vidiyo yi nu nœ, minla ye iwovali mmeliyema nu ma begyinanl pindinyii a?

Kinga Wulomimaa 8:35, 37-39 nu Fülipimaa 4:13. Se beklinga ehœlelœ odwokœ eyi nu œkœ bela bowie a, bozunzœ odwokçiziale eyi nwo:

- Minla œhuani zu ye ehœlelœ odwokœ eyi lma enyia anwolazœ kee œkœhœla ekegyina odwodwudiyiale bela munwa a?

Kinga Matiyu 5:10-12, na akœ bozunzœ odwokçiziale eyi nwo:

- Minla ti moç wo anyi kœhœla kele lávali nwumœ kee eyiyiaa odwodwudiyiale nœ a?

Gyehova yœ azœmœnœl sœmaa bœva nœhuanelile begyina odwodwudiyiale munwa pindinyii. Wœzawœ sœ, sa œkœla eyœ œzœ!

ABIYEMMŒ BEKÄ KEE: "Mamœ meyœ, molœkœla mikegyina odwodwudiyiale munwa."

- Minla ehœlelœ odwokœ ye ekeva ekehyœ bezabœ moç bœti nœyanlœ œzœ nu ezizibœ a?

3TCWCCKC YI

Sé yeiyiaa odwodwudiyiale na yekó cızıla yesömi Gyehova a, ima yi anyü de. Gyehova yi mmuwaliye ti, sa ye kula yekyina odwodwudiyiale munwa pindinyii!

Ké Okowuwa Ekeze a?

- Mınla ti mccc tse kee Kilisinyiamaa bekila odwodwudiyiale əhuani a?
- Mınla ye əkəhula keye sikaleyl na wuava wuaziye wo nwu wuama odwodwudiyiale a?
- Mınla ye ikəhula kowusa wo ma ekenya anwolazo kee sa əkula süm Gyehova lávali nwumod odwodwudiyiale bela mccc ekeyiya ni a?

Eyle mccc yewielid dileyezumanle ni

Butayi

- Biziá wo anlima Kilisinyianii be kee: “Asö abiye wo mmödinli kee ikema ekeyiaki Gyehova əzöminle kyü a? Mınla ye eyeli a?”
- Butayi mwölo:

P I B É S Ü M A A

▶ 2:34

Kilá eliyema abıllantıye be mccc ikilehilee kezim Gyehova wuwali ma igyinanlı pindinyii mmili mccc bedianlı yi fiyiadı iluwa əföä bela mccc iákyina ti.

Kyiná Pindinyii Lávali Nwom Gyehova Odwodwudiyiale

▶ 7:11

Kilá mccc tawuwali agyia-honlumaa be ma belili Gyehova nəhuani lávali nwom kee beyiyial odwodwudiyiale nl.

Süm Gyehova Mmili Mcc Nzünzanlıye Ya Po Ni

Sumá kezim ekeva akənəgazızıbz kegyina odwodwudiyiale munwa.

“Siyeziye Wo Nwu Ma Odwodwudiyiale”

(Çwienule Ayani, July 2019)

Ke tse kee yebu odwodwudiyiale mccc izü ye mmusunwamaa be ekevi ni yese a, na mınla əhuani zu ye əkəhula yekegi na yi munwa na yeahc əzüla yəava nəhuanielile yəazömi Gyehova a?

“Nəhuani Yi, ‘Láva Azünudwolye Bile Oyuwadi, Mfomi Kunę”

(Çwienule Ayani, October 2017)

Mccc ikeye na wuanyia vidiyo ni nninyeni mwölo caw caw
OZUMALEDİYE 59 yi nu ni, skan ndwlyele eyi anzenyi kó Sa
Okula Enyia Anyunlile Daabaa! buuku yi nu wɔ jw.org zu

Kə Cəzə Nyia Anyunumihičəz

Yede yedi kəs ozuma Gyehova yı nwu dıyeş sūmaa wō buuku eyi nu. Na nninyeni məc ozuma nı, tıma əcələs cəm cəw ma yı nı ye kezi paa. Ebiyə a, eyi tħä wu ma eyila wu nwu zu na onluma po. Na se olónumanlı sū a, ebiye a, ilékye na wuayə əzz. Naasū se onuma a, nı owie a? Anħā. Lse kəs əbə mmədini kəs ekejike Gyehova mmılı munwala. Kə ekeye yı keze a?

1. Mınla ti məc lse kəs əkə əzə hye ε ε nı Gyehova bə əħċonwouvalε nu εzizibε a?

Lse kəs yeminyia ye nwu kəs yekəheyə ye nı Gyehova əħċonwouvalε nu εzizibε. Mınla ti a? Na ama yező Gyehova yı pę “yeáminlini.” (Hibulumaa 2:1) Mınla ye tħawwa ye ma yekozüm Gyehova nħħuanle nu a? Lse kəs yeminyia ye nwu wō da-silelile egyma yi nu na yepiħe əħħuan azvoltu məc yekəva yekədele ye əzümmlie nu. (Kınga Filipimaa 3:16.) Diye bela īni ekeni məc mfasu wō əzə tħela Gyehova məc yekozüm yı nı! —Ndwomi 84:10.

2. Mınla dəkū ye lse kəs əkə əzə ye a?

Iwɔ nūmu kəs buuku eyi zumanle tħħab awie-lye dıye, naasū lse kəs əkə əzə bə wō εbila kəs Kilisinyianii. Baylbolu kā kəs, ihyinyia kəs ‘yebə εbila fulə məc ikile kəs yedı mmenii

mvilə.’ (Efisejimaa 4:23, 24) Mmılı mə osu-maa Baylbolu na əkċċa dıyeżumanle nı, okozu-ma Gyehova nı yi subant nwu nninyeni mvilə. Plbé ahħanlı azvoltu məc okoluwa zu kozuma yi subant na wuava wuawċa wu εbila. Kə əzə ye nzinjanliye bela məc ihyinyia wō wu εbila-wa-le nu na ama Gyehova anyi iale.

3. Mınla əħħuanlı zu ye Gyehova kċowwa wu ma ekeniya anyunumihičəz a?

Baylbolu kā kəs Nyamini “yizayi yi munli nı ikeziyeziye mənlobmmi, tħemha mənlobmmi anwuziżibε nı kienyazizibε na tħamha mənlobmmi bęagħiġina pindinyi.” (1 Pita 5:10) Nninyeni tanu kħħola kodwe ye munwala kehi-la. Naasū Gyehova tħalli yenyia anwuziżibε məc yehyinyia na ama yeaħħola yeagħiġina yi munwa. (Ndwomi 139:23, 24) Iwɔ anuħuha kəs, tħemha ekeniya εre pħall məc anwuziżibε məc ekeva kozumi yı wō nħħuanlelile nu.—Kınga Filipimaa 2:13.

SUMÁ SŪMAA

Sumá sūmaa falı kezimc əkchə əzulc kenyia anyunumiħole
nu kezimc Gyehova keyila wu nu nwu.

4. KÍ ƏZULC È NU WU ƏHƏNWU Gyehova beli nkitanwu

Mpaylwale nu Baylbulu zumanle wowa wo
ma eħxa ye Gyehova yi əhənwu. Minla əħvanu
zu ye eyimmä kħħula kċwowa wo
ma ekeyike yi paa a?

Kunga Ndwomi 62:8, na akő bozunzú
odwokċiziale eyi nwu:

- Se ε nii Gyehova bɔ əhənwovalε yi nu
kħħa əzulc keye si a, minla nzinżanlıye
ye əkħħula keye wɔ kezimc əbɔ mpayl
ni ndwokċ mċċ ēkā wɔ wu mpaylwale
nu a?

Kunga Ndwomi 1:2, na akő bozunzú
odwokċiziale eyi nwu:

- Minla əħvanu zu ye se osuma Baylbulu
yi baww a, lkeema ε nii Gyehova bɔ
əhənwovalε yi nu keye si a?

Minla ye əkħħula keye na ama wuzawu wo
diyezumanle iadu mpovi a? Se εre kęe
kenya nwomč adwiniħilel be a, **YI VIDIYO**
NU, na akő bozunzú ndwokċiziale mċċ ili
ekieni nu nwu.

**VIDIYO: MÁ WUZAWU WU
DIYEZUMANLE IDU MPONI (5:22)**

- Adwiniħilel azulċtu mċċ iwaċ vidiyo yi
nu ni, numč əħħinla dlieg ye əkħħula
keva keye egyma a?
- Minla odwokċtile ye ekkeb kęe
okozuma nwomč dlieg a?

5. FÁ BUTAYL AZULČTU SIYE WU ANYI ZU

Se εfa butayl azulċtu siye wu anyi zu wɔ Gyehova
ċzümlinle nu a, lkeema ekenya anyunumiħole.

YI VIDIYO NU, na akő bozunzú odwokċiziale
mċċ ili ekieni nu nwu.

**VIDIYO: EBILAWAġIE BAABA Mċċ
ITELA EBİYELA (3:31)**

- Wɔ vidiyo yi nu ni, minla nyilale ye Cameron
nyianlı wɔ sunzuma əfuā nu butayl mċċ iwa
iziyeli yi anyi zu nu nu a?

Ke abiyela ye əkħħula kodu kħħa manli fuċċ zu
kees lkeħha odwokċba ni a, naasū sa yekkula yefha butayl
mċċ yekħħula kodwu nwomč yesiye ye anyi zu. **Kunga
Eġejewule 21:5**, na akő bozunzú butayl mċċ əkħħula
keva keziye wo anyi zu wɔ . . .

- asafu yi nu.
- dasilelileg egyma yi nu.

Minla əħvanu zu ye fuċċdu le mċċ iwaċ əħħelieħ
eyi nu ni kħħula kċwowa wo ma okodwu wo butayl
nwu a?

BUTAYL AZULČTU MĊĊ SA ƏKŪLA FA SIYE WU ANYI ZU

- Ma wu mpaylwale idu mpovi.
- Kunga Baylbulu yi munwatħi.
- Nwu abiyela mċċ iwaċ wo asafu yi nu ni.
- E nii abije wɔ Baylbulu diyezumanle tu.
- Sömi kęe əħvanitbukole buwawloč anzenju
əħvanitbukolevnu.
- Se edu eliyema benyia a, sa əkūla minyia wo
nwu ba ye asafu nu sömivolu.

6. Sa ɔkula nyia anyinlilele daabaa!

Kunga Ndwomi 22:26, na akõ bozunzú odwokoyiziale eyi nwü:

- Se ερε κεε enyia anyinlilele daabaa a, m̄nla γε τιςε κεε εγε α?

3TCWCKCA YI

Kō cōc hys e nū Gyehova bō
čhōnwōvalē yi nu ezlībē na fā
sunzuma ɔfūā nu bōtayl azulōtu siye
wu anyl zu. Eyi kēma ekenyia
anyinlilelē daabaa!

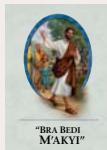
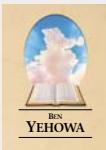
Ke Okowuwa Ekeze a?

- Mīnla ti mōc ēwō anwōlazō kēe,
Gyehova kōhula kōwōwa wō ma
ɔkōzōmī yl wō nōhōanlē nu a?
- Ke lēkēye na wōahye e nū Gyeho-
va bō čhōnwōvalē yi nu ezlībē a?
- Mīnla ti mōc se efā sunzuma ɔfūā
nu bōtayl siye wō anyl zu a,
ikōwōwa wō ma ekenyia
anyunumihōlē a?

Eyle mōc yezumanlı buuku eyi yewielı

Fā Butayl Eyi Siye Wu Anyl Zu

■ ɔlōc tōc tōbaa nū, bō
mmōdīnī kīngā Bike Gyehova
nū “Bīla Bēali Mī Mēda” buuku
yi. ɔzo awuuku yi kōwōwa wō
ma ekenyia anyunumihōlē na
wōayike wō sōlē Ezlīlē yl nū yl
χa yl bōwō.

P I B É S Ú M A A

► 9:20

Ekila a, eyi nu εhīnla dīyē
yē Gyehova anyl deli nwōmo
paa a, kē yēkēye dīyē kezile
ɔkō yēkēva kehile kēe yēsōmī
yl na yēadī yēala anzenyū idl
nōhōanlēlēlē mōc yēkēva
yēkōzōmī yl yē nnōwānlt
eyle munwatā nū a?

Dī Nōhōanlē Kēe Abilehami

► 5:25

Gyehova yl sōmīnvalō tōc idī
nōhōanlē po yē a, yl anyinlilelē
kōhula kezile. Kila mōc lēkēye
na yl anyl iazia iale dōkō.

Osuma Dīyē Na ɔdwānīndwānī Nwōmo a, Ekezia Kenyia Wu Anyinlilelē Dōkō

Ke lēkēye na wōahola wōava
sunzuma ɔfūā nu bōtayl
wōaziye wō anyl zu na wōadwu
nwōmō a?

“Fā Sunzuma ɔfūā Nu Bōtayl
Siye Wu Anyl Zu Fa Hyē Wu
Wōlēvōlā Nū Animinyiamī”
(ɔwēenlē Ayanī, July 15, 2004)

Mīnla ti mōc ihinyia kēe
εma wō nwō kōkwa kēe
Kilisinyianii a? Na ke lēkēye na
wōayekē ɔzō a?

“Minya Wō Nwō Kēe Ekeema
Wō Nwō Kōkwa—‘Gyehova
Yl Eyle Kezile Nū Iyike’”
(ɔwēenlē Ayanī, May 15, 2009)

Mōc lēkēye na wōanyia vidiyo nū nninyeni mōvōlō tōc
OZUMALEDLYE 60 yl nū nī, skān ndwīyelē eyi anzenyū kō Sa
Okula Enyia Anyinlilelē Daabaa! buuku yl nū wō jw.org zu

4 YL ČOKCOKA ČUFA

Σ nu enii wo suma diley nu cwo nu cwo
numbozunzú ndwokçyzialə eyimmə nuw:

1. Kunga Eχeləwulə 13:20.

- Mınlə tı məc ise kəs efa wo əhənəwumma
cməndəbədə nu a?

(Kila Ozumaledlye 48.)

2. Mınlə fılçdule ye təc Bayılıbulu nu məc sa iğvəla təbəwa . . .

- ohunə anzənyll eyle a?
- əmənnələ anzənyll kuakula a?

(Kila Ozumaledlye 49 nu 50.)

3. Mınlə əhəvanı zo ye ye edindələ kəhəla kəzə Gyehova anyl a? Mınlə ndwokə ye yekə a, Gyehova anyl iáleli nıwəmə a?

(Kila Ozumaledlye 51.)

4. Mınlə Bayılıbulu nu fılçdule ye iğəwəwa wo ma ekezi pəkə baaba wə wo ntalıwulalə nu kezimə esiyəziye wo nıwə a?

(Kila Ozumaledlye 52.)

5. Ke ekəye na wəava nninyeni məc iṣṣ Gyehova anyl nu wəale wo anyl a?

(Kila Ozumaledlye 53.)

6. Kunga Matiyu 24:45-47.

- Aninya ye le “söümənələ əhəvanləvələ
nu məc iżi nyəlebə ni” a?

(Kila Ozumaledlye 54.)

7. Ke ikeye na wəava wo mmili, wo anwəzizibə, nu wə nnwənəlamı əfənə nu nninyeni wəawəwa asafu yə a?

(Kila Ozumaledlye 55.)

8. Kunga Ndwomi 133:1.

- Mınlə ye ekəye na ama əküyelə təwəwa
asafu yı nu a?

(Kila Ozumaledlye 56.)

9. Se yeyə tanı məc nıwəmə ye əmənə iṣṣ kəs yeyə na ama Gyehova təwəwa ye a?

(Kila Ozumaledlye 57.)

10. Kunga 1 Mmlıızəwdwokə 28:9.

- Se abiyemə botwodwu betiyia əhəvanlə
əzəmənlə anzənyll bətəwī bə nıwə wə əhəvanlə
yı nıwə a, mınlə əhəvanı zo ye ekəla yı ali
kəs “eva wo nıwə munwala” emə Gyehova a?

- Asū iṣṣ kəs eyə nıñənənləye be na ama
wəahə zo wəali əhəvanlə wəama Gyehova
na wəahwī wo nıwə wə awohwi əzəmənlə
nıwə a?

(Kila Ozumaledlye 58.)

11. Ke ikeye na wəaziyeziye wo nıwə wəama odwodwudiyiale a?

(Kila Ozumaledlye 59.)

12. Mınlə ye əpə kəs eyə na ama wəahə zo wəanyia anyunumihələ wə sunzuma əfənə nu a?

(Kila Ozumaledlye 60.)

Ndwokə be məc əpə kəs ebizia:

Asű Miziyeziye Mu Nwu Kęe Mi Niı Asafu Yı Kowc Numc Kehc Dasilelile a?

Se əkəhəla əkeye əlawulowəlevnul cəcc olónumanlı a,
tsə kęe . . .

- Eyle bela əkunga Bayıbulu, əbə mrayı, na əko asafu ayiyialyę.
- Emə wu anyı ideli məcc osumaa yı nwu, ede edi, na enyia əre kęe əkehä nwwm cədwokə ekehile mmenii.
- Ədə Gyehova na əfa mmenii məcc bəcə yı tu kęe wu əzəməmməcə paa.
- Cətvi wu nwu wə manlıyelə okuwu anzenyi awohwi əzəmənlə bela nwu.
- Əfa Gyehova yı mməla əbə wə əbila na enyia əre kęe əkeye Gyehova Dasılulımaa bo nu əkő.

Se eti nyənli kęe eziyeziye wu nwu kęe ε nıı asafu yı kowc numc kehc dasilelile a, sa wu Bayıbulu kilehilevələ nı ıkula tye nhıhyəlyę ma asafu nu mbanimbani beyiyia wu, na bəazunzu kezimc əkəhəla əkevata nwu.

Asű Miziyeziye Mu Nwu Kęe Mukonluma a?

Se əkevata əkəma onlumanlı a, tsə kęe . . .

- Eye əlawulowəlevnul cəcc olónumanlı.
- Əfa mmili süməaa əko dasilelile kəmc wu anwəzizibə 1kəhəla.
- Əbuwa “səməlvələ nıhuənlevnul cəcc izi nyəlebə nı” na əfa bə əhuənihilələ eyə egyma—Matiyu 24:45-47.
- Eyila wu nwu zu emə Gyehova wə mrayıwələ nı na enyia əre kęe əkəzəmə yı daabaa.

Se eti nyənli kęe eziyeziye wu nwu kęe okonluma a, sa wu Bayıbulu kilehilevələ nı ıkula tye nhıhyəlyę ma asafu nu mbanimbani yi beyiyia wu, na bəazunzu kezimc əkəhəla əkevata nwu.

Awieliye Ndwoko

1. Mccima yenwo Babilonu Kezile ni

Ke iyé mccc yenwo kés ‘Babilonu kezile’ ni igyé ekéni ima awohwi የዕለምና ማንዋል ነው፡ (Yikile 17:5) Sunzú ndwoko eyimmco nwo፡

- Iwa oyuwadl dika bela.** Béká Babilonu kezile nwo odwoké kés, ida “mmenii mccc bczó abusunwa bela nu” በዚ “amanlı bela” nu zu. “Ikila oyuwadl awulombunli ni mmc bcz zu.”—Yikile 17:15, 18.
- İdl ayanı anzenyu kualelile nhityeleye.** Belésiké “Azile yu zu awulombunli” ni “Agualelilemaa” békéhunla yu nwo.—Yikile 18:9, 15.
- İzlek Nyamını yi dima.** Béföle yu kés adwomanlıwöle-nii iluwakées iwa yu nwo iwa ayanı azulđtu kezimc ikenya ozukua nii mmowalye mvul. (Yikile 17:1, 2) llahullahull mmenii mccc bczó azile yu zu ni. Na iluwa meyti mmenii súmaa ze bowuwu.—Yikile 18:23, 24.

2. Eyle sina ye Mezaya ni tkeya a?

Bayibolu thanlı idianlı ekéni kés, alapen 69 itwu a ye Mezaya ni tkeya.—Kunga Danyeli 9:25.

- Munla mmili ye alapen 69 ni tkeci yu tu a?** Iwci yu tu w 455 A.Y.M. nu. Czó mmili yu, Amladu Nehemaya týalı Gyalusalamı twonwa yi ni týa “iytkylı ma iziyeli yu dada-mmco nu.”—Danyeli 9:25; Nehemaya 2:1, 5-8.

- Alapen 69 ni, illimi mmili tindilini ana?** W Bayibolu nkothye be nu ni, eyle őkő igyé ekéni ma őlobc őkő. (Nomesi 14:34; Izikyeli 4:6) Meti dapen őkő bela igyé ekéni ma őlobc asunwa. W nkothye eyi ni ni, alapen 69 idl őlobc 483 (69 x 7).

- Munla mmili ye alapen 69 ni týal awieliye a?** Se yetinyia őlobc 483 őzomu őlobc 455 A.Y.M. nu a, tfa ye iba őlobc 29 Y.M. nu.* Czó őlobc yl perepere ye bonlumanlı Gyisesi ma týa týeli Mezaya a!—Luuku 3:1, 2, 21, 22.

* őzomu őlobc 455 A.Y.M. nu kóboru őlobc 1 A.Y.M. nu ni idl őlobc 454. őzomu őlobc 1 A.Y.M. nu kóboru őlobc 1 Y.M. nu ni idl őlobc őkő. Na őzomu őlobc 1 Y.M. nu kóboru őlobc 29 Y.M. nu ni idl őlobc 28. Yeká eyi munwala yebc nu a, yeniyia őlobc 483.

3. Mmegiya Mcc Befä Bedi Egyima W Awudoyleye Nu

Awudoylese be wcc ekéni a, befa enii mccc yu nwo iba yu ni mmegiya bedi egyima wcc nu. Ebiye ye le mmegeya mccc bctw bema enii fulo anzenyu enii kó ni yizayi mmegeya mccc bctw besiye ekéni na ayinzi yi beava beali egyima wcc yl opilehyenyele nu. Kilisinyiamaa beále awudoyle mccc idl czó betiā numo.—Ditilonomci 15:23.

Numo be sô wcc ekéni a, ebiye a sa yekula yede yetiā nu. Dikess mmegeya mccc bctw befa beye ebibelenu, hemodialysis, hemodilution, cell-salvage anzenyu heart-lung bypass mahyini mccc befa bedi egyima wcc opilehyenyele nu. Isse kés Kilisinyianii bela isi pökö wcc kezimc békéva yl mmegeya bekeli egyima wcc mmili mccc beye yl opilehyen, beye yl eniiwudo nu ebibelenu, anzenyu bogua zu beye yl awudo be ni. Isse őhvanat mccc dökita bela koluwa őzölc keye eyi. Ansaana Kilisinyianii be kele kediā nu kés beye yl opilehyen, bebebil yl eniiwudo nu anzenyu beye yl awudo be ni, isse kés őrtebe őhvanat pöküll mccc bokoluwa őzölc békéva yl mmegeya bekeli egyima ni nu bowo. Sunzú ndwokójiala eyimmco nwo:

- Na se beye opilehyen mi na bctw mi mmegeya boduwa mahyini nu na ilésia kęya keli mi eniiwudo yl ni wcc ekéni la sô ε? Asô mi ti őwawaba kema őhvanat mi ma mukowu mmegeya eyi kés őlanwu la őw mu nu mccc iléhyinyia kés “bokodwonwó bokogua azl” a?—Ditilonomci 12:23, 24.
- Se beye opilehyen mi na bctw mi mmegeya yl be besiye ahanlı na besiyeziye (befa awudo bcföla nu) ansaana iazia taya mi eniiwudo yl ni sô ε? Asô mi ti őwawaba mccc miva Bayibolu midildi yl ni kema mikèle awudoyle mccc idl czó ni mikedia nu a?

4. Agyiahunlu Mcc Betidi Numo

Bayibolu kâ kés iní kés agyiahunlumaa betidi nu, na una ida ali petee kés se betidi nu a, iní kés bökö bekyia abiye fulo. (1 Klementumaa 7:10, 11, NWT) Naasô, iluwa bowabule azulđtu be ti Kilisinyiamaa be zi pökö kés bekedidu be agyiahunlu nu.

- Mmili mccc abiye hyeda kés ilékila yl abusunwa:** Ohune be kóhola kóbo kés ikehila yl abusunwa na una týe tsi kés bekerenyia ozukua böködö atlye po.—1 Timoti 5:8.

455 A.Y.M.

“Odwokö mccc ikile kés bezia beýkylı Gyalusalamı”

406 A.Y.M.

Bezia beýkylı Gyalusalamı

29 Y.M.

Mezaya ni týal (inlumanlı)

“alapen 7” (alobc 49)

“alapen 62” (alobc 434)

Awielye Ndwokc

- Mmilit m abiyet y nwo kavolc lye y ayekwa:** Abiyet y nwo kavolc ayekwa nkoo ma y nwoonl kula ba da asiani nu.—Galatiyamaa 5:19-21.
- Mmilit m abiyet lyecc mck ikhulc bela kcc lkezlik y nwo kavolc n Gyehova be avinli chonwomale:** Abiyet a, abiyet keye dlye be ma lkeye si kcc y nwo kavolc kozumi Gyehova.—Egyima 5:29.

5. Olobolile Azulatu

Kilisinyamaa bavá bo nwo bowula olobolile azulatu mca lázo Gyehova anyu nu. Naasö wó bowabule azulatu be nu ni, lse kcc Kilisinyianii bela fa yi ti awowaba mca lva Bayibolu ididi yl ni isi nwoom pök. Sunzú ndianwo eyimmo nwo kila.

- Mmilit m abiyet lva olobolile be nwo ezemanle izemawo.** Sa okula de ozul kee, "Mula ast." Se enii kó ni pe kee nwo sianti mca woáva wo nwo wula olobolile yl ni a, sa okula kile numo kile yl.
- Mmilit m w nwo kavolc mca id Gyehova Dasivolc du sale vob w kcc, n y mmsunwamaa bccw numo beli aliyet mmilit m bedii olobolile be.** Se wu ti awowaba kema wo chuanl ma okoh a, ansaana bokoh ni, sa okula kilehile numo kile yl kcc se olobolile yl nwo amannu be ikcili zu a, eléfa wo nwo kowula nu.
- Mmilit m w egyma nu ebani ma boncsa w a olobolile mmilit be nu.** Asö ini kcc ede boncsa yl a? Ke olobolile ankasa. Sa okula bizia wu nwo kcc, 'Asö olobolile yl ti ye il boncsa imaa wu a, anzenyu il kilee wu egyma ezizibe mca eyel nwo anyinlizcde keke?'
- Mmilit m abiyet hye dlye w a olobolile mmilit nu.** Ebiye a enii kó ni kehá kee: "Mizi kcc woáli olobolile eyi, naasö mire kcc mlye dlye w." Ebiye a, lpe kcc ida kulumiba ali ikile wo la. Anzenyu ekila a, lpe kcc itwe wu dedi ikila, anzenyu lpe kcc efa wo nwo wula olobolile yl ni a? Se osunzu nwoom wie a, wozawu ye ekezi pök kcc ekele akyedti ni anzenyu eléde a. Wó dlye bela nu ni, lse kcc yesi pök mca iléma ye adwini kowu ye fó na yeali nohuonle yemama Gyehova.—Egyima 23:1.

6. Adimakelc Mcc lye Nsanl

Iluwakc yedc mmenii ti, lse kcc yekila ye nwo bowa paa kcc ye léléfa adimakelc mca lye nsanl yekezanti abiyet. Meti se yezi kcc ye nyia adimakelc mca lye nsanl anzenyu y adwini lye ye kcc ye nyia ebiye, na ikhulc lkezant mmenii mvolc a, meyl ni lse kcc yekila ye nwo bowa baaba paa. Yeyet ye dlye w a olobolile yl zu iluwakc Bayibolu ká kee: "Dó w ochenwo kcc wozawu wo nwo."—Wulomimaa 13:8-10.

Ke lkeye na abiyet mca inyia adimakelc mca lye nsanl iahile kcc idc mmenii mvolc a? Ini kcc tsosz mmenii nu, idc abiyet y nwo anzenyu ifo abiyet y munwa nwo. Se tba yl kcc abiyemmo báato sale bçfölc yl ma tba be awudo iluwakc bëre kcc bçfölc be abusunwa nwo banl ni ti a, ini kcc idc nwoom eyekc. Ansaana ikonluma ni, lse kcc iká yl adimakelc yl nwo odwokc ikile mbanimbani avinli nkitanwolilevölc ni na beayet nhuyhelye mca iköwc bezabé mca bebanluma ni bñ nwo banl. Se n Gyehova be avinli mca adimakelc lye nsanl wó kyf, anzenyu ida dika mca adimakelc mca lye nsanl wó kén a, lse kcc izö yl ahonlum nu ikö lye yl mmegyia nu ebubelenu ansaana i nü abiyet laye nhuyhelye kcc bekyciaa. Se lye cc a ikile kcc, idc mmenii mvolc na 'ádwint ytzayi nkó yl bowoyele nwo, na idwint yl chonwommc sñ be ye dlye nwo.'—Filipimaa 2:4.

7. Egyima Nu Mmela Nu Ndwokc

Mca lkeye na egyma nü ozukua nwo nhuyhelye mca yl nü mmenii mvolc yl nü iléfa chawo bela lkeya aynzi ni ti, lse kcc yefä yekua ahelata zu. Se idl yl anlima Kilisinyianii po a, lse kcc yeyet zo. (Gyelmaya 32:9-12) Naasö, akasakasa kohula kaya Kilisinyamaa be avinli wó ozukua nü ndwokc mvolc nwo. Se tba yl zo a, lse kcc bezabé mca odwokc yl falu bñ nwo ni la besiyeziye odwokc yl ndende zu wó azönuudwolye nu.

Naasö minla chuanl zu ye lse kcc yesiyeziye ndwokc mca anyinlizbulu wó numo dkec apooowle nü ndwokc mca békä betiä abiyet zu a? (Kinga Matiu 18:15-17.) Gyisesi hileli chuanl asä mca yekohola yekoluwa zu yekeziyeziye ndwokc:

- (1) Bawó mmadlni kcc bezabé bekeziyeziye be avinli odwokc. Kilá nkykyem 15.
- (2) Se láye bowa a, fa enii ckö anzenyu mmenii anwí mca bñ nwo twokwa wó asafu yl ni ma böh beyaki wó.—Kilá nkykyem 16.
- (3) Se békäkula besiyeziye odwokc yl a, meyl lse kcc ekä nwoom odwokc ekile asafu nu mbanimbani.—Kilá nkykyem 17.

Mboml sömaa ni, iléye baaba kcc ye nü ye mmeliyema kohk kóto iluwakc sa lma békä Gyehova nü yl ahlyhedyet ni nwo odwokc tanl. (1 Kólenntimaa 6:1-8) Naasö, ndwokc be wó ekeli mca lse kcc békä yl wó kóto: agyiahonlyiakile, abiyet mca lse kcc ikila yl nnwuakula, ozukua mca kóto lhye abiyet ma ituwa lma yl nwo kavolc mca l nü yl yiaki agyiahonli, insurance ozukua mca botuwa bëma abiyet, ozukua mca botuwa bëma abiyet mmilit mca egyma be igu anzenyu wuli nwo odwokc. Se Kilisinyianii be fa ndwokc mca ididi ze kó kóto na besiyeziye yl wó azönuudwolye nu a, ni ilóbuli Bayibolu mmela bela zu.

Na se lfall tanl kezile be dkcc mmönadole, nnwuakula mca béketekeceté be (child abuse), mmenii mca bëye be ayekwa, awulo nyezileyel, anzenyu awulile na Kilisinyianii be kó bñ ayanl mbanimbani amanlye a, ilóbuli Bayibolu mmela bela zu.

Fá Wu Anyi Di Wu Bayılıbulu Eχıngale Meda

HIBULU NLI ALAMIKI EHĒLELE YI

Diyewoile nu enii yi ahyeas!

Gyenesisi 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13
 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25
 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37
 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49
 50 **Eksadəsu** 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11
 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24
 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37
 38 39 40 **Levitikosu** 1 2 3 4 5 6 7 8 9
 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22
 23 24 25 26 27 **Nomesi** 1 2 3 4 5 6 7
 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21
 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34
 35 36 **Ditilonomi** 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23
 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34

Ebilawoile wā Anuhuba Azile yi zu

Dwohyuwa 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24
Ndeniwuwaləmaa 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 **Wulu-**
tu 1 2 3 4

Əwoke Yizilaya Awulombunli

1 Samoweli 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11
 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24
 25 26 27 28 29 30 31 **2 Samoweli** 1 2
 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17
 18 19 20 21 22 23 24 **1 Awulombunli** 1
 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17
 18 19 20 21 22 **2 Awulombunli** 1 2 3 4
 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19
 20 21 22 23 24 25 **1 Mmlitzudwoko** 1 2
 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17
 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29
2 Mmlitzudwoko 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23
 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36

Bəzər aləngəzömlənle nu bəyili bə təwə

Əzila 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 **Nehemə-**
 ya 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13
Esita 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Dwoobu nnu odwokə

Dwoobu 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25
 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38
 39 40 41 42

Ndwomi nu ebilawoile nu fulcdule

Ndwomi 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13
 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26
 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38
 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50
 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62
 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73
 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85
 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96
 97 98 99 100 101 102 103 104 105
 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115
 116 117 118 119 120 121 122 123 124
 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134
 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144
 145 146 147 148 149 150 **Eyeləwule** 1 2
 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17
 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30
 31 **Odwokehanəlevələ** 1 2 3 4 5 6 7 8
 9 10 11 12 **Sələmənu Ndwomi** 1 2 3 4
 5 6 7 8

Nkəmihyele ndwokə

Ayuzaya 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13
 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26
 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38
 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50
 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63
 64 65 66 **Gyeləmaya** 1 2 3 4 5 6 7 8
 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21
 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34
 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47
 48 49 50 51 52 **Ayeləbə Ndwomi** 1 2 3
 4 5 **Izikiyel** 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11
 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24
 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37
 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 **Da-**
nuyel 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 **Ho-**
ziya 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14
Dwowel 1 2 3 **Eməsə** 1 2 3 4 5 6 7 8
 9 **Obedaya** 1 **Dwona** 1 2 3 4 **Mika** 1
 2 3 4 5 6 7 **Nahumi** 1 2 3 **Habaku-**
ki 1 2 3 **Zəfanaya** 1 2 3 **Hegay** 1 2
Zakalya 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13
 14 **Malaki** 1 2 3 4

KILISINYIANI GILIKI EHĒLELE YI

Gyisəsi yi ebilawoile nu yu çöömünlə egyptə

Matiyu 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14
 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27
 28 **Maakı** 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
 13 14 15 16 **Luuku** 1 2 3 4 5 6 7 8 9
 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22
 23 24 **Dəcənə** 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11
 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21

Kilisinyianı asafu yi anyunumihole

Egyima 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14
 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28

Süməvələ Pəcəl yi ahəletə yi

Wulomimaa 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11
 12 13 14 15 16 **1 Kələntimaa** 1 2 3 4 5
 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 **2 Kəl-**
əntimaa 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
 13 **Galatiyimaa** 1 2 3 4 5 6 **Efus-**
simaa 1 2 3 4 5 6 **Fülərimaa** 1 2 3
 4 **Kolosiyimaa** 1 2 3 4 **1 Tesaloniki-**
kamaa 1 2 3 4 5 **2 Tesalonikamaa** 1 2
 3 **1 Timoti** 1 2 3 4 5 6 **2 Timoti** 1 2 3
 4 **Taytəsi** 1 2 3 **Füləmənu** 1 **Hibulu-**
maa 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

Asəməvələ nu adəwəvələ mvol be ehəlele

Gyemisi 1 2 3 4 5 **1 Pita** 1 2 3 4
 5 **2 Pita** 1 2 3 **1 Dəcənə** 1 2 3
 4 5 **2 Dəcənə** 1 **3 Dəcənə** 1 **Dwuu-**
du 1 **Yikile** 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22

 Ye tile belə məcə ekeşingə
ni ndwl.

SUMÁ SÜMAA

IffAHN
240809